

'Met propaganda win je geen oorlogen'

PAGINA 7

Discriminatiewet:
Achtien jaar
schaduwboxen

PAGINA 9

Navo bezorgd
over kille
uit Moskou

PAGINA 9

Intercal/Eaters
weer onderuit

PAGINA 19

Ruben Krouwel,
Nederlands
beste langlaufer

De bijzondere
opvattingen van
Ria Stalman

PAGINA 24

• Ria Stalman

Honderdduizenden
Cambodjanen speelbal
uitzichtloze strijd

PAGINA 25

De sirene verdwijnt

PAGINA 27

De afgang van
een omstreden
burgemeester

PAGINA 29

Op zoek naar 950
jaar oude oorkonde

PAGINA 30

Herdenking van
februaristaking

PAGINA 31

Lennaert Nijgh en
het eeuwige spel
tussen zee en land

PAGINA 35

• Een 'winters' hondje. Foto: DRIES LINSSEN

Winter in Limburg

PAGINA 36

Hele wereld
wil design

PAGINA 37

Rtv-programma's
voor het weekend

PAGINA'S 45 en 47

Medisch Centrum
West start weer

PAGINA 48

Sovjet-televisie maakt melding van machtsstrijd in Bagdad

Alliantie verwerpt aanbod Irak

Van onze correspondent

WASHINGTON - De aanvankelijke euforie over het aanbod van Irak om zich uit Koeweit terug te trekken, heeft gisteren in de loop van de dag plaats gemaakt voor grote teleurstelling. De Amerikaanse president Bush noemde de Iraakse aankondiging 'wreed bedrog' en riep voor het eerst sinds de oorlog hetleger en de bevolking van Irak op 'dictator Saddam Hoessein' te verdrijven. Van het Iraakse voornemen tot terugtrekking was gisteravond nog niets te merken. Een Amerikaanse legerwoordvoerder in Saoedi-Arabië zei dat niets erop wees dat Irak zich voorbereidt de 540.000 militairen uit Koeweit terug te trekken.

joen dollar en herstelbetalingen van de geallieerden voor de oorlogsschade.

In diplomatieke kringen is gisteren verbaasd gereageerd over het feit dat in het communiqué geen enkele aanwijzing stond dat president Saddam Hoessein als voorzitter de bijeenkomst van de Revolutionaire Commandoraad heeft bijgewoond. Gewoonlijk vermelden de verklaringen zinsnedes als 'de Revolutionaire Commandoraad bijeen onder voorzitterschap van Saddam Hoessein'. Gisteren was dat niet het geval. In de loop van de avond werd er druk gespeculeerd over de mogelijkheid dat er binnen de Iraakse regering een 'machtsstrijd' gaande is en de positie van Saddam Hoessein wankelt. De Sovjettelevisie meldde zelfs dat 'Saddam vecht voor zijn leven'.

Afwijzing

Koeweit en Saoedi-Arabië wezen de door Irak gestelde voorwaarden onmiddellijk van de hand. De andere deelnemers in de geallieerde strijdkrachten spraken enkele uren later hun 'onaanvaardbaar' uit. De VS en Groot-Brittannië kondigden aan dat de militaire operaties onverminderd worden voortgezet. De Sovjetunie en Iran reageerden voorzichtig optimistisch. De Iraakse aankondiging is tot nu toe alleen door Jordanië en de PLO met instemming begroet. Vice-premier Hammadi van Irak reisde gisteren naar Teheran om het vredesvoorstel toe te lichten.

De Amerikaanse president Bush zei in een verklaring voor de televisie dat alleen een onvoorwaardelijke Iraakse terugtrekking uit Koeweit een eind kan maken aan de Golfoorlog. Bush verklaarde dat hij, toen hij voor het eerst van het voorstel hoorde, dacht dat het goed nieuws was en dat de vrede dichterbij leek te zijn gekomen. 'Maar nader bekeken bleek het om een wrede grap te gaan.' Volgens de president bevat het voorstel niets nieuws, 'met de mogelijke uitzondering dat voor het eerst wordt erkend dat Irak uit Koeweit moet vertrekken'.

Zie verder pagina 4

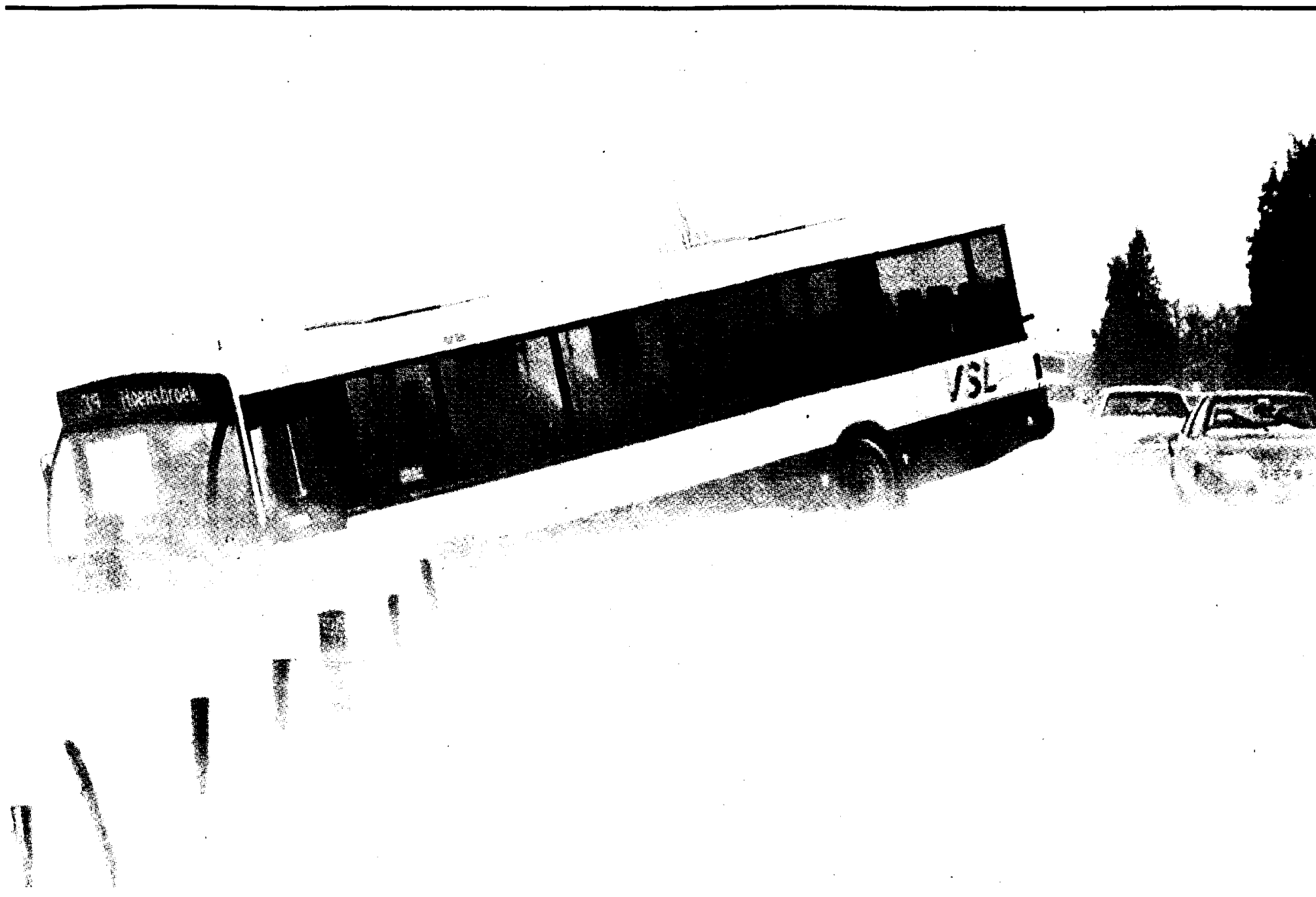
• Perez de Cuellar wil voorstel bestuderen

'Zwakke plekken in decreet'

MOSKOU - Het officiële Sovjet-comité voor grondwetszaken heeft gisteren vraagtekens gezet achter de wettigheid van het presidentieel decreet waarin wordt bepaald dat het leger in het hele land kan worden ingezet ter handhaving van de orde. Zowel het decreet als de voorschriften om het decreet uit te voeren bevatten 'belangrijke zwakke plekken', zo citeerde het Sovjetpersbureau TASS het comité.

(ADVERTENTIE)

KOUD HEI HUUR OF KOOP EEN HETE- LUCHTKANON DAMOISEAUX bv
BEITEL 106, HEERLEN
TEL. 045-411930

• Deze VSL-bus gleed in Margraten van de weg. Er moesten enkele takelwagens aan te pas komen om de bus weer uit de greppel te tillen. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Vele tientallen aanrijdingen in Midden- en Zuid- Limburg

Stuifsneeuw leidt tot chaos op wegen

HEERLEN - Sneeuwbuien, ijzel, gladheid, maar vooral de opstuwende sneeuw hebben gistermiddag in Limburg chaos op de wegen veroorzaakt. Er waren vele tientallen botsingen. Vrachtwagens schaaften. Auto's schoven als bobsleeën van de weg en wegen moesten worden afgesloten. In Midden- en Zuid-Limburg waren gisteren naar schatting 80 tot 100 aanrijdingen. Die hadden voornamelijk bliksechade tot gevolg, aldus de rijkspolitie. Alwonder. De 23-jarige F.J. uit Kessenich raakte zwaargewond toen hij na een schuiver tegen een boom botste. Hij werd overgebracht naar het ziekenhuis in Weert.

doel in en waren de grote wegen weer redelijk tot goed berijdbaar.

VSL

Busmaatschappij VSL (Verenigd Streekvervoer Limburg) had gistermiddag de nodige problemen. Op verschillende routes vielen ritten uit. Op andere trajecten slaagde VSL erin de dienstregeling min of meer uit te voeren met vertragen variërend van enkele minuten tot een half uur. Vijftien VSL-bussen waren betrokken bij ongelukken. De Zuidooster autobusmaatschap-

pij voerde haar lijndiensten in Midden- en Noord-Limburg met grote vertragingen uit, maar hoefde geen enkele lijndienst te staken. De NS-dienstregeling was niet ontregeld door het slechte weer.

In de rest van Nederland zorgde het winters weer vooral in de ochtenduren, maar ook aan het begin van de avond voor files en oponthoud.

Zie verder pagina 15

• Auto's stranden door dichtgesneeuwde wegen

(ADVERTENTIE)

MECC ACTIEF

391

Een nieuwe beurs over sportieve vrijetijdsbesteding. Centraal staan camping en caravan, fietsen en watersport.

20 t/m 24 februari

Wo 20 t/m vr 22 van 13-22 uur, za 23 en zo 24 van 11-18 uur.

MECC Maastricht

Speciale NS kortingsregeling

Informatie, demonstratie, en zelf doen gedurende 5 dagen

'Grap' kost mogelijk tien jaar cel

TOKIO - Een als grap bedoelde opmerking tegen een stewardess over een bom in zijn tas kan een Japanner op tien jaar gevangenisstraf en een forse schadeclaim komen te staan.

Een woordvoerder van de Japanse politie zei gisteren dat de 48-jarige Hiromu Kato formeel in staat van beschuldiging is gesteld. De 'grap' van Kato veroorzaakte woensdag de terugkeer naar Tokio van een Amerikaans vliegtuig dat onderweg was naar San Francisco.

Kato wordt overtredding van een anti-kapingswet ten laste gelegd. Voor die overtredding kan tien jaar cel worden gegeven. De Japanse krant Yomiuri Shimbun becijferde de schade voor de luchtvaartmaatschappij (onder meer een extra overnachting voor 300 passagiers in Tokio) op ruim tien miljoen gulden.

(ADVERTENTIE)

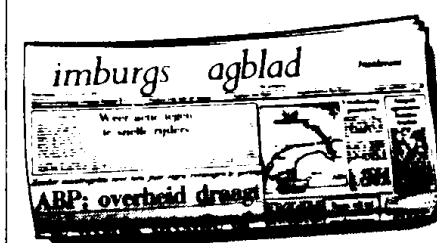
OVIS ROGGEBROOD

zonder
konserveer-
middel

(ADVERTENTIE)

Elke dag...

en u staat weer
midden in de wereld.

Ja ik wil die complete krant!

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Plaats: .....

Telefoon (i.v.m. controle bezorging): .....

Giro/banknr. ....

Na de twee weken gratis wil ik

☐ een kwartaalabonnement f 79,20

☐ een maandabonnement f 26,40

stuur mij

☐ een machting t.b.v. automatische betaling

☐ een acceptgiro-kaart

Deze bon in een open enveloppe (zonder postzegel) zenden aan Limburgs Dagblad, Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen.

OF BEL GRATIS 06-0229911

16-2

Beroepenbeurs
in Kerkrade

Winnares Zollnerprijs in museum Roermond

Vindingrijke variaties op een familie-album

De 'Zollner-kunstprij' is geen internationaal begrip. De activiteiten van het architectenbureau van dezelfde naam mogen de grenzen van de regio overschrijden - de naamgever heeft een internationale uitstraling van zijn prijs ook niet nagestreefd. De Zollnerprijs is een aanmoedigingsprijs, bestemd voor een jong schilder, schrijver of musicus uit de Roermondse regio.

Intussen had de jury er de handen vol aan. Er waren dertig Middenlimburgse kandidaten, waarvan er drie de laatste ronde haalden, een veelbelovend gegeven. De dertigjarige Krien Clevis won het pleit met een samenhangende collectie, alles op basis van familieportretten en onder de titel 'memory'.

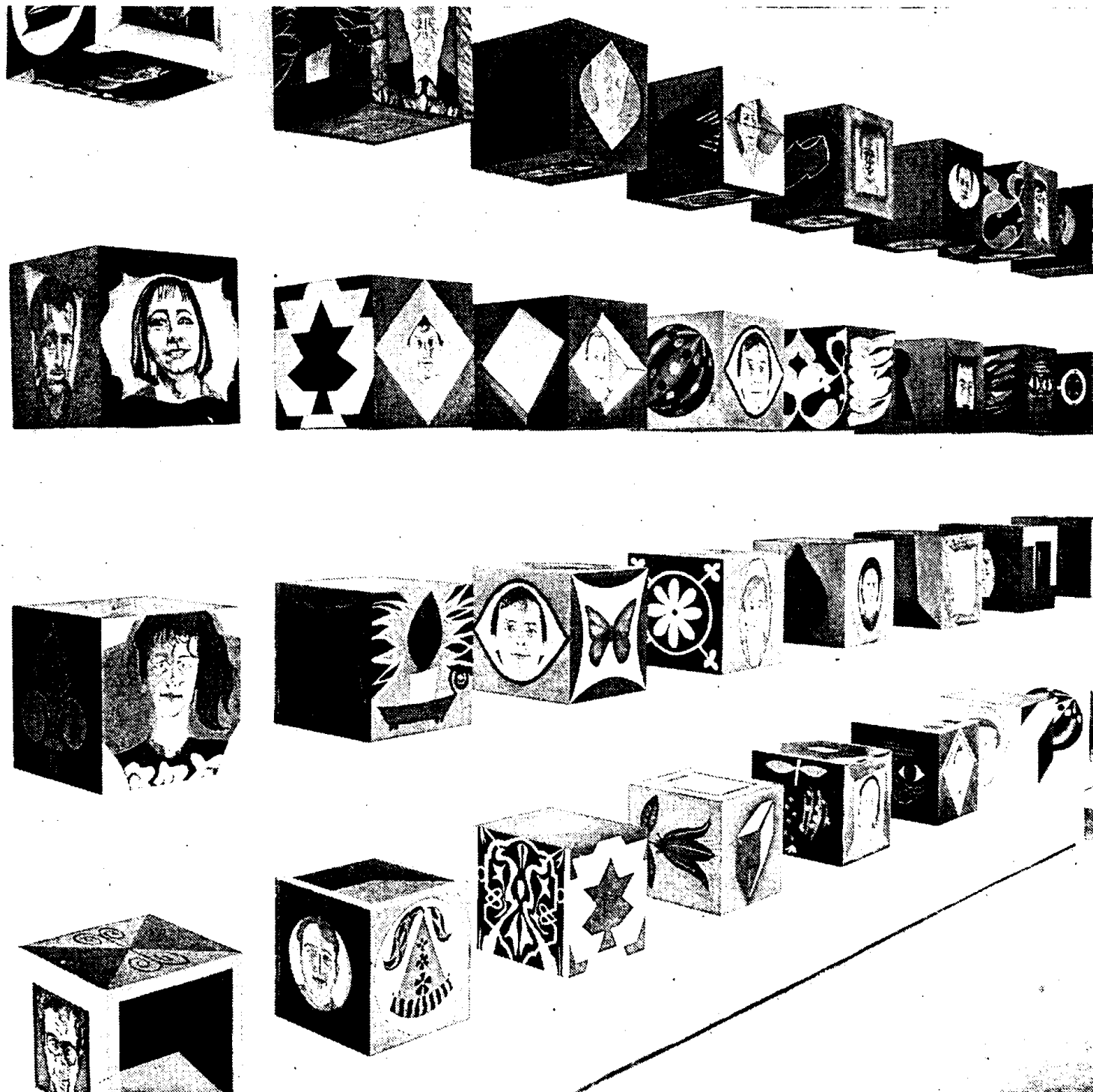
Haar naam en die titel prijken nu op de muur van het gemeentemuseum van Roermond, waarin haar tentoonstelling tot 24 februari aan familieleden, vrienden en concurrenten de gelegenheid geeft hun mening aan die van de jury te toetsen.

Ook iemand die het museum bezoekt zonder zich om de mening van de jury te bekommeren en die van de verrichtingen van de concurrentie geen weet heeft, hoeft geen spijt te hebben van zijn komst: al bij het binnentreden geven goud en glitter een idee van de speelsheid en de vindingrijkheid waarmee men met een foto-album om kan gaan. De creativiteit, zo men wil. Die van Krien Clevis uit zich overigens maar ten dele in haar vaardigheid met penseel en acrylverf.

Zij schildert haar portretten op uiteenlopende formaten allemaal met weinig kleur en vermoedelijk met treffende gelijkheid. Maar de Jan van Eyck-academie heeft haar niet als traditioneel schilder afgeleverd: haar ambitie ligt voor een groot deel in de presentatie en die is - op steeds het zelfde thema - zes, zeven keer anders.

Het eerste hoofdstuk van haar verhaal is te vinden in een soort torenkamer, waarin zij portretten, of beter: fragmenten daarvan, van de vloer tot de zoldering heeft opgehangen in schijnbaar willekeurige patronen. Voor zover het oog reikt: neuzen, smalle en bolle wangen, en ogen die contact zoeken vanuit een kijkpunt van glas-in-lood. Het kijkgat is nooit rechthoekig. De vorm lijkt hoogstens gerelateerd aan een bolle wang, aan stand van ogen of formaat van neus.

In een volgend hoofdstuk lijkt een belangrijk deel van de creativiteit

● Zesendertig kubussen maken deel uit van de presentatie 'Memory' van Krien Clevis.

besteed aan de lijsten. En dat zal ook wel zo zijn: dat bij de vervaardiging een andere hand, bekwaam in keramische technieken, betrokken was doet daar niet aan af.

De volgende hoofdstukken vullen de tuinzaal. Het meest spectaculaire wordt door zesendertig kubussen geleverd, met beschilderd linnen bespannen. Zij zijn in vier rijen van

negen opgehangen, andermaal van vloer tot plafond, maar nu uiterst regelmatig. Alle tonen ze meest frontaal de gezichten van ons onbekende vrienden, ooms, tantes en neefjes, meest opgenomen in een fraaie vorm van decoratie. Tragiek of nostalgie stralen deze 'memories' niet uit. Eerder lijken zij onderdeel van een spel dat weinigen zich niet uit de kinderjaren herinneren - dat

pieter defesche

van blokken in een doos die bij keren of omleggen telkens nieuwe en verrassende beelden tonen.

Daarbij hoort ook het soort figuratie dat de andere zichtbare zijden vertonen: men ziet decoratieve patronen, soms geometrisch, soms lijkend op die van behangspapier. Maar ook kinderlijk met voorstellingen van vlinders, blakers, sleutels, sjakos, katten, zeilboten, klompen en olifanten. Een ander interessant hoofdstuk leveren daar een aantal zeshoeken, waarvan de titel suggereert dat zij op vloertegels zijn geïnspireerd. Een enkele maal is een zeshoek uit drie parallellogrammen van verschillende herkomst aangelegd - een andere maal is hij duidelijk tegel met een uit keramische kunst bekende decoratie, hier doorlopend over de handbrede zijkant.

Vervolgens zijn er vier 'bronnen van herkomst' samengesteld uit stucwerk, piepkleine foto's en een scharnierend paneel van beschilderd doek, gepolst als een speldekussen. Zesendertig laser-prints van de eerder geziene portretten en decoraties tonen op een tegenoverliggende wand dat geavanceerde technieken niet worden geschuwd. Scharnieren spelen ook een rol in een ander deel van de presentatie, misschien het meest speelse - of bizarre. Kleine uit diverse materialen samengestelde tweeluikjes, zoveel dat ze een wand vullen, een aantal voor het blote oog bijna niet meer waarneembaar.

Een tentoonstelling die niemand anders had kunnen maken. Dat Krien Clevis met het scheppen van environments affiniteit heeft bewees zij al eerder in haar atelier in het klooster van haar woonplaats Steyl. Krien Clevis bewaarde zich in het tekenen en in de geschiedenis van de kunst voor zij de Jan van Eyck-academie bezocht van 1984 tot 1986. Zij verbleef een tijd in Barcelona en exposeerde 'In statu nascendi' met vijf anderen in het kunstcentrum Het Bassin. Voorts in Dusseldorf, ergens in Italië, in Vlissingen, Rotterdam, Eindhoven en Enschede.

● Schilderij van Piotr Kiepuszewski, te zien in Ipomal galerij.

hoort tot de jongste Poolse kunstenaarsgeneratie. Hij stamt uit een kunstenaarsfamilie - zijn ouders waren beiden kunstfotografen - en was reeds op jeugdige leeftijd met

het fenomeen fotografie vertrouwd. Na de opleiding voor fotograaf hield hij zich van 1976-1978 met kunstgeschiedenis bezig. Daarna keerde hij naar zijn geboorteplaats terug, vanaf van de Poolse cultuurcentra Warschau en Krakau. De typische intermenselijke problemen van dit milieu treffen hem dan ook nauwelijks.

Kiepuszewski heeft voor de traditionele schilderswijze van olie op doek gekozen. Tot de uitgebeelde motieven behoren oorlog, dagelijks problemen en angsten van de enkeling, 'uitgelepte typen', stillevens en de confrontatie met zichzelf en de kunst. Bijna al zijn schilderijen werken op de kijker met een schokachtige zeggingskracht. Zijn werken zijn realistisch en mystiek tegelijk, de eerlijkheid van het gevoel straalt eraf. Alles wordt zonder zelfmedelijden getoond, al breekt achter ieder masker de schreeuw van de eenzaamheid, het verdriet, de ademoosheid door. Het zal geen verwondering wekken dat zijn schilderijen fotografische, filmachtige trekken vertonen.

Gecombineerde expositie bij Perroen

MAASTRICHT - In P.A.K. (Perroen Aktuele Kunst), Vrijthof 29 in Maastricht, begint vanmiddag om 16.00 uur een gecombineerde tentoonstelling met werk van Brigitte Picavet, Monique Bosman en Jacqueline van Dongen. De expositie loopt tot en met 16 maart en is te bezichtigen van woensdag tot en met vrijdag van 13.00 tot 18.00 uur, zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur en volgens afspraak.

De combinatie van het werk van deze drie kunstenaars is toevallig tot stand gekomen. Dat betekent dat het in feite gaat om drie individuele presentaties. De kunstenaars komen uit verschillende hoeken van het land: Brigitte Picavet woont en werkt in Den Bosch, Monique Bosman in Enschede en Jacqueline van Dongen in Maastricht.

Brigitte Picavet (1960) werkt vanuit

twee hoofdthema's: enerzijds de relatie tussen taal en beeld, anderzijds 'de ruimtelijke ambivalentie van het schilderij'. In haar werk zijn taal en beeld, titel en vorm autonome zaken. De relatie die eventueel gelegd kan worden is de toegevoegde waarde van het kunstwerk.

Monique Bosman (1960) maakt vooral schilderijen waarbij zij olie- en verf combineert met andere technieken zoals collage en frottage (wrijven). Termen die menigeen zal verbinden aan Dada en Neo-Dada. Fotomateriaal, tekstfragmenten en andere 'toevallige' materialen worden gebruikt, waardoor een eigen-tijds en heel persoonlijk beeld ontstaat. De meer 'geschilderde' doeken zijn minder intuïtief, hier is sprake van een meer doordachte, geometrische manier van ordenen.

Jacqueline van Dongen (1962) maakt overwegend kleine abstracte schilderijen. Ze verwijzen naar hun

eigen universum. De vormtaal is niet ontleend aan de realiteit, de gebruikte vormen krijgen hun betekenis binnen het schilderij. Jacqueline van Dongen werkt vanuit het spanningsveld dat zich bevindt tussen de ruimtelijke illusie en de platheid van het schilderij.

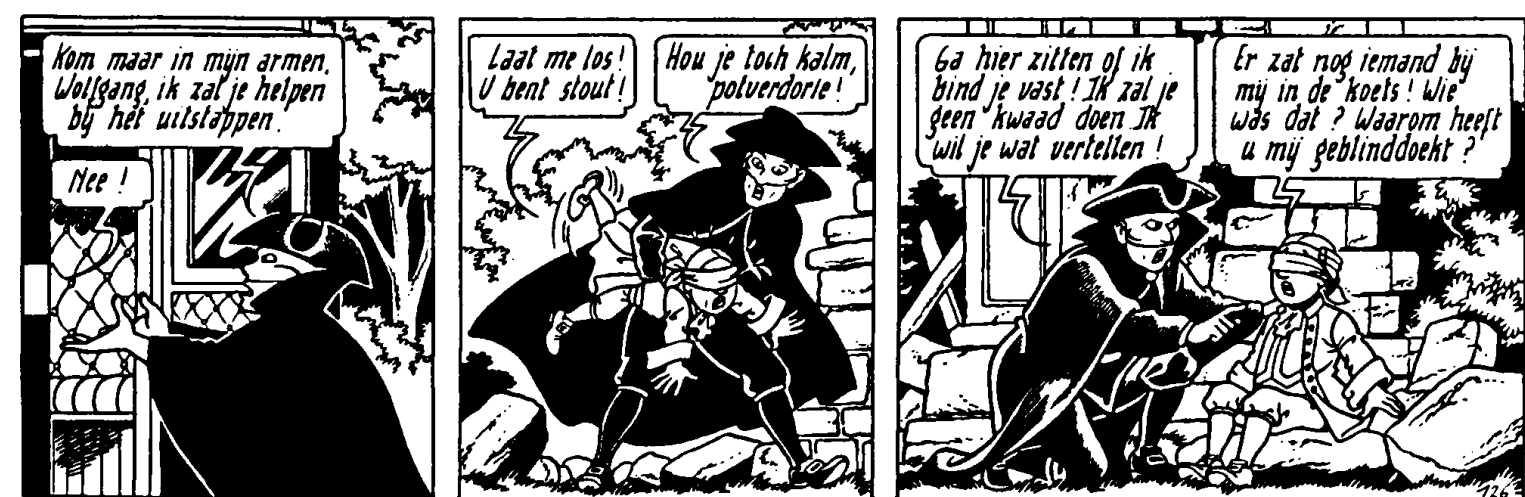
Kiepuszewski in Ipomal

LANDGAAFF - In Ipomal galerij in Landgraaf wordt morgenmiddag om 15.00 uur de tentoonstelling geopend met schilderijen van de Poolse kunstenaar Piotr Kiepuszewski uit Bydgoszcz. De expositie duurt tot en met 17 maart en is te bezichtigen van donderdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Piotr Kiepuszewski werd in 1957 geboren. Hij studeerde aan de faculteit voor schilderkunst en grafische kunst in Gdansk. Kiepuszewski be-

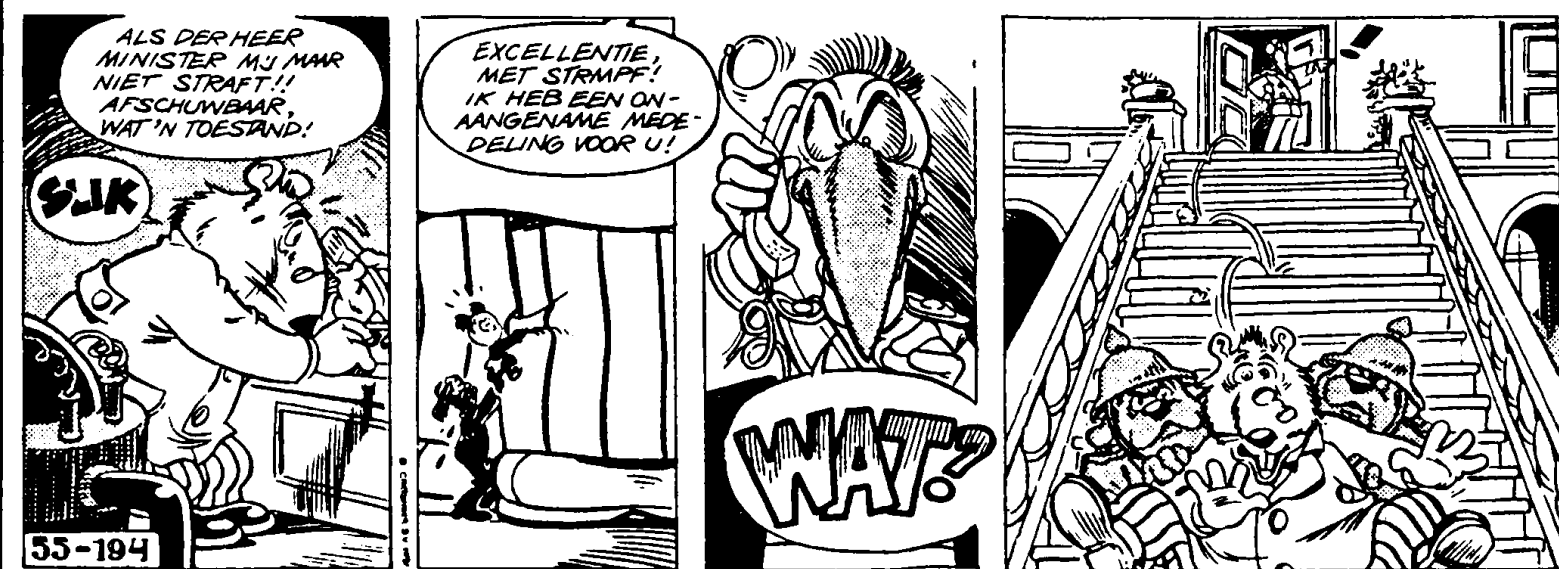
exposities

het wondere wolfje

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

panda en de groothandel

recept

Veldsla met spekjes, grapefruit en geite/schapekaas

In principe is deze salade bedoeld voor grootbladige veldsla maar is ook te bereiden met de kleine blaadjes. Grootbladige veldsla wordt ook onder de naam molksla of ezelsoeren verkocht. Het arbeidsintensief oogsten maakt deze sla relatief duur. De

blaadjes worden kort onder het aardoppervlak afgesneden, voorzichtig zonder te kneuzen. Benodigdheden voor 4 personen: 150 g veldsla, 6 plakjes rauw ontbijt-spek, 125 g geite-/schapekaas, 1 grote grapefruit, 2-3 el olie, 1 el citroensap, peper en zout. Was veldsla en verwijder worteltjes. Bak plakjes spek knappend, neem ze uit de pan en laat afkoelen. Snijd kaas in blokjes en verbreekel afhankelijk van de soort). Schil grape-

fruit dik af en snijd parties met scherp mes tussen vliesjes uit. Vang lekkend vruchtsap op. Maak sla-sausje van olie, grapefruit- en citroensap en breng op smaak met zout en peper. Maak veldsla aan met sausje en verdeel kaas, parties grapefruit over de blaadjes. Verkruiel als laatste plakjes spek boven de salade en serveer direct.

huub meijer

Verder...

... zijn morgenmiddag tussen 14.00 en 17.00 uur in de ABP-galerie, Oude Lindestraat 70 te Heerlen, objecten te zien van **Henny van der Steen-Schakenraad** uit St. Michielsgestel en sculpturen van **Louis Wierds** uit Schimmert.

... zijn in galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 te Schimmert, keramische objecten te zien van **Paul de Win** uit Maastricht. Tot en met 3 maart.

... toont **Gustaaf van der Braak** tot en met 20 maart schilderijen in galerie Dis, Tafelstraat 28 te Maastricht. Open woensdag tot en met donderdag 13.00 tot 18.00 uur.

... wordt in galerie Simera, Bogaardestraat 40b, tot en met 16 maart werk getoond van **Paul Bartels**. Open woensdag tot en met zaterdag 13.30 tot 18.00 uur.

... is in galerie Het Kijkraam, Akerstraat 124 te Brunssum, vanaf vandaag tot en met 1 april een expositie te zien van het collectief **Kwasi**. Open dinsdag tot en met zondag van 14.00 tot 18.00 uur.

Zangstudenten studeren af in Stadtheater Aken

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/AKEN - Drie studenten van het Maastrichts conservatorium leggen maandagavond het Stadtheater van Aken hun voor-ra-examen af. Dit in de vorm van een uitvoering van Puccini's eerste act van *Madama Butterfly*.

Het betreft Caroline Jagers van Roermond, Marga Kuypers van Heerlen en Marisca Mulder uit Maastricht. De uitvoering begint om 21.00 uur.

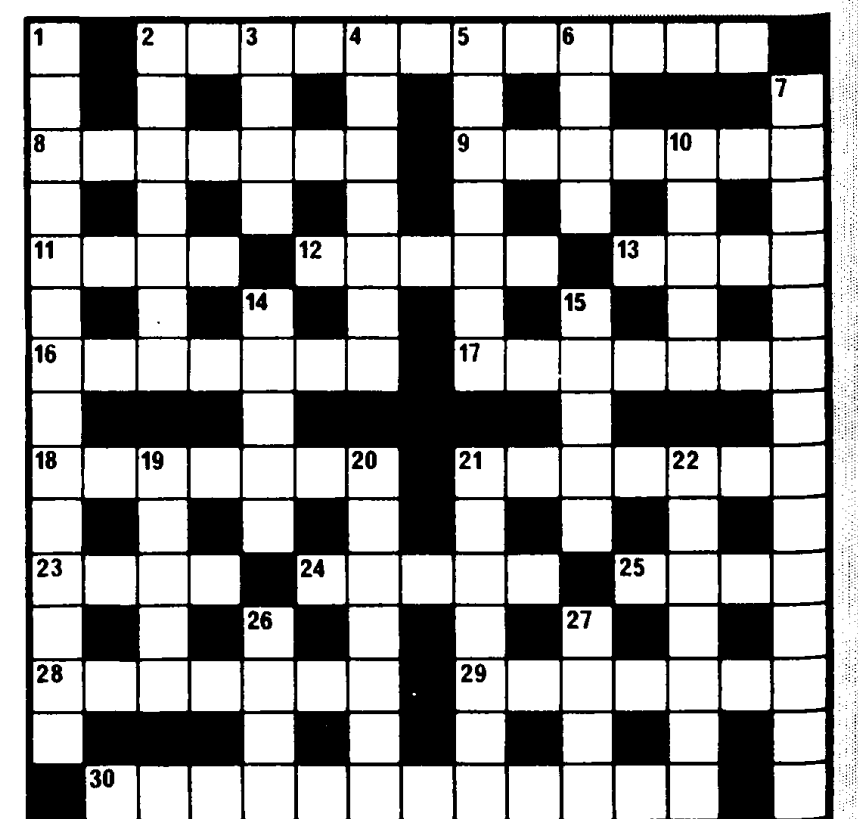
De opera-uitvoering wordt geleid door dirigent Wolfgang Trommer, vatorium Nora Bauer. De solisten worden begeleid door het Kammerorkest van de Komische Oper Berlijn.

Aan de uitvoering werkt ook Limburger Marcel Schmitz mee, in 1987 eveneens aan het Maastrichts conservatorium afstudeerde.

Oplossing van gisteren

NOOR - WAA
I - MOKER -
EG - ERG - D
TAM - A - WI
SLOBBROE
DO - EL
STELREGE
TOL - I - AR
OP - BEK - F
M - ZOMER -
POOT - GEM

cryptogram

Horizontaal: 2 Groente-handvat? (12); 8 Elke kar kan onenigheid veroorzaken (7); 9 Intrige in een werkplaats van een vatenmaker (7); 11 Op de kop af 50% van een vis (4); 12 Zoek tussen het graanafval om de oorsprong te vinden! (5); 13 Wat gezellig: de thee is uit de kunst! (4); 16 Wordt op slag door een leverancier gegeven (7); 17 Studenten hierin hebben ook plichten! (7); 18 Er is achteraf reden om er niet in te vallen! (7); 21 Speenvarken met de bof? (7); 23 Houdt die bloem in het oog! (4); 24 Bestanddeel van een zeer zachte kaas? (5); 25 Weelde in zeker Europees land (4); 28 Zet dit neer bij de ambtsaanvaarding! (7); 29 Rommelig huisraad? (7); 30 Kennis met portemonnaie? (12).

Verticaal: 1 Vechtgraag honderas? (14); 3 Hond om op te schieten? (7); 3 In een kerij vindt men niets meer (4); 4 De meest al verwerkt zijn? (5); 5 Nog omdat het defect is? (7); 6 Dat insect u in een bloem (4); 7 Zondagse benaming voor bajeslant? (14); 10 Jongen die naam heeft serieus te zijn! (5); 14 Een geen kip meer bij wat te leggen! (5); 15 Misleidend licht (5); 19 Meisje dat zo is als een vis? (5); 20 Onwetend bezet van Utrecht? (6); 21 Die opgeblazen kan barsten! (7); 22 't Figuurtje van kledingstuk? (7); 26 Moeten wij daar nieuw heen? (4); 27 Geeft plezier bij drinken ervan! (4).

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad

Directie: mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer
Hoofdkantoor: In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Telefoon: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Piccolo-advertenties: 045-719966
Banken: ABN Bank Heerlen
57 75 35 935
Postbank
10 35 100
Rayonkantoren:
Brunssum 045-256000
Geleen 046-746000
Heerlen-Centrum 045-717777
Kerkrade 045-452932/455000
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18000
Sittard 046-515555
Valkenburg 04406-15000
Fax: redactie 045-739881
advertenties 045-739881
Telex: redactie 56100
Abonnementen: prijs: f 75,-
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 25,-
per maand f 8,-
losse nummers f 1,-
Bfr.

Minister Kok trekt groot deel lastenverzwaring in Akkoord tussenbalans nu binnen handbereik

Van onze parlementsredactie

HAAG - Minister Kok (financiën) is bereid het groot deel van zijn voorstel om de lasten voor burgers en bedrijven met 8 tot 9 miljard gulden te verhogen, te laten vallen. In plaats daarvan zullen de lasten met ruim 3 miljard gulden verhoogd worden. Daarmee is een akkoord tussen CDA en PvdA over de tussenbalans binnen handbereik gekomen. Het kabinet verwacht vandaag (zaterdag) binnen enkele uren tot een afronding van de tussenbalans te komen.

het kabinet lagen gisteravond de volgende bouwstenen voor een akkoord over de tussenbalans (uiteinde van de situatie in 1994): omkeringen van 13 tot 13,5 miljard gulden, lastenverhoging van 3,3 miljard gulden.

lastenverhoging werd als volgt gebouwd: een verhoging van de autokosten voor een stijging van de benzineaccijns met 25 cent per liter plus een verhoging van de motorrijtuigenbelasting (opbrengst 1,2 miljard gulden), een stijging van de belastingtoeslag voor eigenaar-bewoners (huurwaarschort) van 1,8 naar 3,5 procent (opbrengst 800 miljoen gulden), het schrappen van de belasting op renten en dividend en een beperking van de aftrek van rente op leningen met een congres karakter boven 1000 gulden (opbrengst 1,3 miljard gulden). De hypotheekrente is hiervan uitgezonderd.

de beloofde BTW-verlaging met 1,5 procent (kosten 2,7 miljard gulden) niet door. In plaats daarvan wordt de belastingvrije som met 600 miljoen opgetrokken. Deze operatie tot de overheid niets. Het is gunstig voor de koopkracht van de mensen. De minima gaan er twee procent op vooruit, mensen met een inkomen van bijna 100.000 gulden met een procent. Het optrekken van de belastingvrije som komt in de plaats van een eerder plan om het laagste belastingtarief te verlagen.

Bezuinigingen
voor de gewenste bezuinigingen laten de volgende maatregelen ter tafel:

een korting op alle subsidies van 3,5 miljard gulden. Over de exacte verdeling werd gisteravond gesproken. Hierbij wordt ook rekening gehouden met milieusubsidies en subsidies voor energiebesparing omgekeerd kunnen worden in heffingen, een besparing door een beperking van Haagse bureaucratie en efficiënter werken van de overheid. Opbrengst 2 miljard gulden. Dit plan zit ook een voorstel om het aantal vacatures bij de rijksdienst 2 procent niet op te vullen, een besparing in de sociale zekerheid van 3,8 miljard gulden, een bezuiniging bij Defensie van 100 miljoen gulden (een korting van twee procent op de uitgaven), een bezuiniging van 700 miljoen gulden bij Ontwikkelingszaken voor het niet langer lenen op de kapitaalmarkt, besparing ruim 500 miljoen gulden, en het daarmee ook wegvallen van rente en aflossingen, een besparing van 1 miljard gulden door het afstoten van overheidsschulden naar provincies en gemeenten.

een besparing van 700 miljoen gulden in de arbeidsvoorwaarden van werkers in de welzijnssector en de volksgezondheid door inzet van pensioenpremies van het PGGM-pensioenfonds.

het selectief niet toekennen van pensioencompensatie aan de departementen (opbrengst 1 miljard gulden).

Advies
de bezuiniging in de sociale zekerheid moet bereikt worden door de volgende maatregelen waarvoor de RER advies zal worden gevraagd:
de eerste zes weken ziekte voor revalidatie van de werkgever, de eerste twee dagen ziekte voor revalidatie van de werknemer, de afstemmen van de wao-uitkering op het arbeidsverleden, de beperking van de wao tot beperkt opgestane arbeidsongeschiktheid.

de AAW zou dan voor andere vormen van arbeidsongeschiktheid moeten gaan gelden als minimumvoorziening. De 3,8 miljard gulden moet voortvloeien uit de sociale zekerheid.

Treurnis in Kosovo

WEU wil defensie onder EG-leiding

BRUSSEL - Het hoofd van de negen lidstaten tellende Westeuropese Unie (WEU) heeft gisteren voorgesteld zijn defensieorganisatie, die tot voor kort voornamelijk een sluimerend bestaan leidde, te plaatsen onder de leiding van de Europese Gemeenschap als de toekomstige militaire arm van de Gemeenschap.

„Ik heb voorgesteld de hele organisatie van de WEU naar Brussel over te brengen en haar te stellen onder de verantwoordelijkheid van de Europese Raad (de 12 regeringsleiders)”, verklaarde Wim van Eekelen, de Nederlandse secretaris-generaal van de nu nog in Londen gevestigde WEU, tegen verslaggevers. De negen WEU-lidstaten - België, Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Italië, Luxemburg, Nederland, Portugal en Spanje - zijn alle lid van zowel de NAVO als de Gemeenschap, waarvan de laatste praat over manieren om te komen tot een gezamenlijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Frankrijk, Duitsland en Italië hebben voorstellen gedaan om van de

WEU de defensieorganisatie van de EG te maken wanneer het EG-verdrag wordt uitgebreid tot buiten haar aanvankelijke economische en handelsdoelstellingen. De besprekingen over een nieuw Europees Handvest hebben echter in Groot-Brit-

tannië en Nederland de vrees doen ontstaan voor Amerikaanse ontevredenheid, als door de stappen van de EG de invloed van Washington door middel van de NAVO in Europa sterk zou worden teruggebracht.

Van Eekelen suggereerde dat nationale brigades zouden kunnen worden gevormd van 5.000 man troepen, die zowel zouden kunnen worden ingezet in het kader van de huidige NAVO-verplichtingen in Europa en als in een multinationale WEU-troepenmacht voor eventuele conflicten buiten het EG-grondgebied.

Praag opent delegatie in Litouwen

VISEGRAD - Tsjechoslowakije gaat in Litouwen een vertegenwoordiging openen. Dit heeft de Tsjechoslowaakse president Vaclav Havel gisteren in de Hongaarse stad Visegrad verklaard, waar hij een Pools-Tsjechoslowaaks-Hongaarse ministop bijwoont.

Het wordt een vertegenwoordiging die zich bezighoudt met politieke,

economische en culturele vragen en zal functioneren in samenwerking met de ministeries van buitenlandse zaken in Praag en Vilnius, verduidelijkt Havel.

De Tsjechoslowaakse president verklaarde dat Praag de wettig gekozen lichamen - bedoeld zijn de naar onafhankelijkheid strevende parlements - in de Baltische republieken zal steunen.

In de Sovjet-republiek Litouwen heeft de bevolking zich vorig week in een referendum massaal uitgesproken voor onafhankelijkheid. Estland en Letland spreken zich 3 maart over dezelfde vraag uit. Moskou is fel gekant tegen het onafhankelijkheidsstreven in de Baltische republieken.

CFE-overleg opgeschort

WASHINGTON - De Verenigde Staten en zijn bondgenoten binnen de NAVO hebben besloten om onderhandelingen met de Sovjetunie over vermindering van troepenaantallen in Europa voorlopig op te schorten. Dat heeft Margaret Tutwiler, woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken, in Washington meegedeeld. De in Wenen te houden besprekingen zijn een vervolg op eerde-

re onderhandelingen tussen NAVO en Warschaupact over conventionele ontwapening in Europa. Vorig jaar werd in Parijs door de staatshoofden en regeringsleiders van de betreffende landen een eerste CFE-akkoord (Conventional Forces in Europe) ondertekend. Sindsdien zijn tussen de NAVO en de Sovjetunie verschillen van mening ontstaan over de manier waarop Moskou het akkoord 'uitlegt'. Het voornaamste meningsverschil handelt over de indeling van drie Sovjet-legerdivisies bij de zee-strijdkrachten (inclusief duizend tanks) waardoor ze buiten de werking van het verdrag vallen.

Strijd onder Palestijnen: zeker 29 doden

SIDON - Bij zware gevechten tussen rivaliserende groepen guerrillastrijders van de Fatah-groep van PLO-voorzitter Yasser Arafat in Zuid-Libanon zijn gisterochtend minstens 29 doden en 32 gewonden gevallen, aldus de politie.

De gevechten begonnen in de heuvels ten oosten van Sidon en breidden zich later uit naar het vluchtelingenkamp Rashidiyeh nabij de havenplaats Tyrus. Volgens zegglieden in Sidon vormde de ontvoering donderdagavond van Arafats hoogste officier in Zuid-Libanon door een bataljonscommandant de aanleiding tot de strijd. In het zuiden van Libanon heeft de PLO ongeveer 6.000 guerrillastrijders gelegerd.

'Afscheiding Slovenië volgende week'

LJUBLJANA - Slovenië gaat zich volgende week woensdag afscheiden van Joegoslavië. Volgens de Sloveense krant 'Delo' is door alle partijen gezamenlijk een document voorbereid dat volgende week door het parlement in Ljubljana zal worden aangenomen.

Als het document wordt geëffectueerd, verliezen Joegoslavische organen in Slovenië al hun rechten. Bij de scheiding van Slovenië en Joegoslavië moeten de financiële banden volgens het internationale recht worden ontfaeld, zegt het document.

Traag verloop onderzoek bij vuurwerkfabriek

CULEMBORG - Het slechte weer bemoeilijkt het onderzoek naar de oorzaak van de explosie in de MS Vuurwerkfabriek in Culemborg.

Sporenonderzoek is door de hevige sneeuwval nauwelijks mogelijk, aldus gisteren burgemeester M. Bloemendaal van de Gelderse gemeente.

Over de oorzaak van de ontploffing is derhalve nog niets bekend. Bloemendaal bevestigde dat de twee mensen die donderdag nog werden vermist om het leven zijn gekomen.

Het gaat om een 39-jarige dochter van eigenaar Koolen en een 35-jarige schoonzoon.

• Dit is de beste nieuwsfoto van 1990, gemaakt door de Franse fotograaf Georges Merillon. De foto, getiteld 'Mourning in Kosovo', is gemaakt tijdens demonstraties in Kosovo. De illustratie toont de 27-jarige Elshani Nasim, die gewond is geraakt tijdens gevechten met het Joegoslavische leger. De winnende foto is gekozen uit ruim 11.000 inzendingen, die zijn ingestuurd door 1.390 fotografen uit 61 landen. De prijs, een geldbedrag van 15.000 gulden, zal op 24 april bij de officiële start van de tentoonstelling in Amsterdam door premier Lubbers worden uitgereikt.

Akkoord regering en ANC van kracht

Van onze correspondent

JOHANNESBURG - De Zuidafrikaanse regering en de leiding van het ANC hebben gisteren het akkoord bekrachtigd, dat president Frederik de Klerk en ANC-leider Nelson Mandela dinsdag hadden bereikt. De tekst van de overeenkomst werd gisteravond gelijktijdig op persconferenties in Kaapstad, waar de regering thans zetelt, en in Johannesburg bekend gemaakt.

Het akkoord kan, aldus president De Klerk in Kaapstad, de vrijlating van ruim 1300 politieke gevangenen en de terugkeer van naar schatting 40.000 ballingen bespoedigen. Deze kwesties zijn door het ANC aangekaart als belangrijke obstakels op weg naar de onderhandelingen over een nieuwe grondwet. Volgens het akkoord zal het ANC afzien van gewapende aanvallen, infiltratie van mantschappen en materialie, het opzetten van ondergrondse organisaties, het oproepen tot geweld en dreigen met gewapende actie en het opleiden van troepen in Zuid-Afrika.

De regering erkent op haar beurt dat 'massale actie' geoorloofd is, zolang er geen geweld wordt gebruikt. Dit betekent volgens ANC-woordvoerder Pallo Jordan dat acties tegen zwarte raadsleden in de woonwijken, waartegen de regering grote bezwaren maakte, consumentenboycotten en stakingen voortaan door de beugel kunnen.

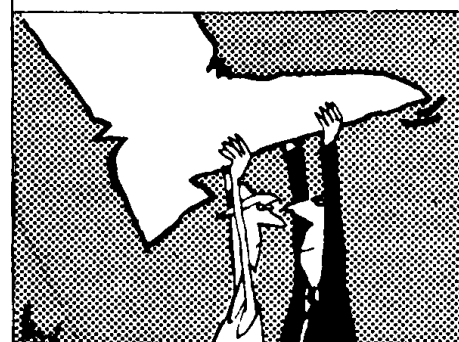
Jordan noemde het akkoord een goede stap in de richting van een veel-partijen-conferentie, waar on-

derhandeld kan worden over een nieuw politiek bestel, maar waarschuwde voor te veel optimisme. Het akkoord dat De Klerk en Mandela dinsdag bereikten, betekende een doorbraak in de impasse die het vredesproces in Zuid-Afrika de afgelopen vijf maanden heeft verlamd. Oorzaak van deze impasse was het conflict over de uitleg van het akkoord van Pretoria van 6 augustus, waarbij het ANC zijn 'gewapende strijd' heeft opgeschort. Beide partijen hebben er elkaar sindsdien regelmatig van beschuldigd in strijd met de geest van dit akkoord te hebben gehandeld.

(ADVERTENTIE)

VASTENAKTIE
±450 kleinschalige sociale projecten in de Derde Wereld.

GIRO 5850
banknr. 70.70.70.147
MET MENSEN VAN OVERAL

Cholera

Op de Molukken zijn ten minste 100 mensen overleden aan de gevolgen van cholera. Het Indonesische persbureau Antara heeft dit gisteren in Jakarta bekendgemaakt. Volgens gezondheidsautoriteiten in Ambon Stad is de cholera epidemie veroorzaakt door gebrek aan schoon water, als gevolg van een langdurige droogte en door slechte sanitaire voorzieningen. Het bestrijden van de epidemie wordt gehinderd door gebrek aan communicatie. De autoriteiten zouden evenwel de toestand nu onder controle hebben, aldus Antara.

Grond

Ruim 200.000 bezitters van een eigen huis in de voormalige DDR moeten binnenkort verplicht de grond onder hun woning kopen. Dat is een logisch voortvloeisel uit de Duitse wetgeving, die het bezit van een eigen huis zonder de daarvoor gelegen grond verbiedt. Een woordvoerder van de Treuhand, het overheidsorgaan dat de privatisering in de voormalige DDR regelt, heeft dat gisteren bekendgemaakt. In de nieuwe deelstaten van de Bondsrepubliek wonen veel huizenbezitters zonder grond. Die werd veelal gepacht van coöperaties, maar is op dit moment eigendom van de Treuhand.

Grap

De aanmelding van kroonprins Willem-Alexander als deelnemer aan de Rotterdamse Grap van woensdag blijkt een grap te zijn geweest van elf bestuurders en een opperwachter van de rijkspolitie. Organisator Klaas Verwey is daar het slachtoffer van geworden. Aanvankelijk was het de bedoeling, dat de pseudo W.A. van Buren per limousine met een AA-nummer aan de start zou arriveren en bij het uitstappen zou worden voorgesteld aan de ongetwijfeld zenuwachtige Verwey. De organisator had geen argwaan. Hij wist dat de prins de Elfstedentocht had uitgereden en had nog geïnformeerd of hij een licentie van de KNSB had. Toen de avond voor de wedstrijd de telefonische mededeling kwam dat de 'prins' zijn enkel had verstuikt en niet zou komen, maakte Verwey daar onmiddellijk melding van.

Volmacht

Het onderzoek naar het 'ronselen' van volmachtstemmingen bij de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 1990 in Putte (Noord-Brabant) is afgerond. Zeven mensen moeten dinsdag 5 maart voor de kantonrechter in Bergen op Zoom verschijnen. Zij worden ervan verdacht stelselmatig kiezers te hebben benaderd om hun als volmacht ondertekende oproepingskaart af te geven. Het stelselmatig verzamelen van volmachten is bij de wijziging van kieswet in 1989 strafbaar gesteld. De overtreding kan maximaal worden bestraft met een maand hechtenis of een geldboete tot vijfduizend gulden.

Stichting

De Stichting 1940-1945, die zich om de materiële en immateriële problemen van oud-verzetssoldaten bekommert, zal vrijwel zeker drastisch gaan reorganiseren. Dat heeft het dagelijks bestuur gisteren bekendgemaakt. Aanleiding is het kleiner worden van de doelgroep. De zeven districtskantoren worden volgens de plannen, die nog moeten worden besproken in het hoofdbestuur, opgeheven. Het papierwerk, zoals het afgeven van 'verzetverklaringen' aan de Pensioen- en Uitkeringssraad (PUR), wordt in dat geval door het hoofdkantoor in Amsterdam overgenomen. Zes regionaal werkende teams zullen de praktijk voor hun rekening gaan nemen: zij gaan het maatschappelijk werk en de sociale hulpverlening voortzetten.

Te koop

De H.Ms. Woerden, die als mijnverveger vele jaren lang in dienst heeft gestaan van de Koninklijke Marine, is op Curaçao te koop aangeboden. Het schip was al een paar jaar op Curaçao gestationeerd, en diende voor het transport van troepen en materieel van de Koninklijke Marine tussen de Antilliaanse eilanden. Enige tijd geleden is echter H.Ms. Pelikaan aangeschaft, een moderner schip, dat de H.Ms. Woerden overbodig maakte. Overste Henk Parhan van de Koninklijke Marine op Curaçao zegt, dat het 'heel moeilijk' zal zijn om het schip weer vaarklaar te maken. „De motor is eruit en het zou wellicht alleen voor hobbyisten nog een aantrekkelijk object kunnen zijn.”

(ADVERTENTIE)

ELS VAN LIMBURG

Wij Limburgers zijn eigenlijk een bevoorrecht volkje. We zitten midden in Europa. We hebben 't prachtigste natuurschoon van heel Nederland. De Maas, Venlo en Maastricht en al het moois wat daartussen ligt. We hebben schutterijen, Carnaval, onze eigen asperges en grote culinaire tradities. Wij hebben onze Bourgondische instelling, waarom velen ons benijden. En we hebben ons eigen Elske, dat wij hier zo graag drinken. Elske, dat perfecte aperitief, dat sublieme digestief, die opperbeste, weldadige kruidenborrel. Daarom hebben wij Limburgers altijd een fles Elske in de ijskast. Altijd. Want zonder Elske is Limburg nergens....

'n Ijskoud Elske, puur, on the rocks, met 'n klontje, met jus d'orange en als sluitstuk: 'n verrukkelijke Limburgse koffie.

ons eigen Elske....

VN maken plannen voor vorming observatiemacht

Perez de Cuellar wil plan Irak bestuderen

Vervolg van pagina 1

WASHINGTON - De reactie van secretaris-generaal Perez de Cuellar van de Verenigde Naties (VN) op het Iraakse voorstel was positiever. Hij zei dat het voorstel nadere bestudering verdient, ondanks de vele voorwaarden die Irak aan terugtrekking uit Koeweit verbindt. Perez de Cuellar kondigde aan dat binnen de VN plannen worden gemaakt voor de vorming van een VN-observatiemacht die de Iraakse terugtrekking uit Koeweit zou kunnen begeleiden, als het aanbod tot een wapenstilstand zou leiden. Maar de ambassadeur van Koeweit bij de VN, Mohammed Abulhasan, zei niets in het Iraakse voorstel te zien. „Er zitten veel te veel voorwaarden aan vast. Het biedt niets, zelfs niet iets om een tijdje op te kauwen”, zo zei hij.

Voordat de Veiligheidsraad gisteravond aan de tweede ronde van de besloten vergadering begon, lieten de meest VN-diplomaten weten dat het Iraakse voorstel niet voldoet aan de VN-resoluties. Maar sommige Arabische afgevaardigden en vertegenwoordigers van Derde-Wereldlanden meenden dat de ideeën van Irak een nadere overweging verdienen tijdens een staakt-het-vuren.

De Israëlische minister Arens van Defensie zag in het Iraakse aanbod een aanwijzing dat Irak onder zware druk staat van de geallieerde troepen in de Golf. „Saddam Hoessein begint te begrijpen dat zijn omstandigheden moeilijk zijn”, aldus Arens.

Verheviging

De Iraakse ambassadeur in Frankrijk heeft gedreigd met verheviging van de strijd, als het antwoord op het aanbod negatief is. „Dan blijkt dat de oorlog niets te maken heeft met Koeweit, maar alles met de vernietiging van Irak en de herstructurering van het Midden-Oosten”, aldus de ambassadeur in een vraaggesprek met de Amerikaanse televisie. „Als de VS en hun zogenaamde bondgenoten door willen gaan met deze waanzin, Irak is er klaar voor.”

Het Iraakse aanbod werd gistermiddag om half een via Radio Bagdad bekend gemaakt. Het radiostation las de verklaring voor van de Revolutionaire Commandoraad waarin werd gezegd dat Irak „een eervolle en aanvaardbare oplossing” nastreeft en zich uit Koeweit zal terugtrekken. „Wij zijn bereid om resolutie 660 te accepteren”, aldus de verklaring.

Onmiddellijk na de bekendmaking van het Iraakse voornemen gingen inwoners van Bagdad juichend de straat op. Militairen gaven met schoten in de lucht uiting aan hun vreugde. Ook in Saoedi-Arabië werd aanvankelijk enthousiast gereageerd en zwaaiden Saoedi's met hun nationale vlag. In Jordanië trokken pro-Iraakse betogers naar de Amerikaanse ambassade om die, zoals ze riepen, „plat te branden”.

De oproerpolitie voorkwam dat de betogers te dicht in de buurt van het ambassadegebouw kwamen. Zo'n 300 demonstranten raakten slaags met de politie.

Vermiste CBS-ploeg gevangen

BAGDAD - De vier leden van de sinds 21 januari vermiste cameraploeg van de Amerikaanse omroep CBS worden al twee weken in Bagdad vastgehouden. CNN-correspondent Peter Arnett heeft dit gisteren vanuit Bagdad gemeld.

Arnett zei dat hij van betrouwbare bronnen had vernomen dat de Iraakse president Saddam Hoessein zich persoonlijk zal buigen over het lot van CBS-verslaggever Bob Simon en drie technische collega's.

Ze worden vastgehouden in een gebouw in de buurt van een Amerikaans ambassadepand en zouden in goede gezondheid verkeren en goed worden behandeld, aldus Arnett.

Drie van de CBS-mensen waren gekleed in een militair camouflagepak, toen zij vier dagen na het begin van de oorlog in een voor journalisten verboden gebied aan de grens met Koeweit door een Iraakse leger jeep werden opgepikt.

Volgens Arnett is het onderzoek rond de activiteiten van het viertal nog gaande. Als daaruit blijkt dat hun gevaarlijke uitstapje alleen journalistieke bedoelingen had kan het viertal worden vrijgelaten, maar er is ook een kans dat zij worden beschouwd als spionnen of krijtsgevangenen, aldus Arnett.

Echte koopgolf waarschijnlijk pas maandag op gang

Beurzen fors omhoog; olieprijs ingestort

Van onze redactie economie

AMSTERDAM - Over de hele wereld spotten gistermiddag beurskoersen omhoog en stortten olieprijsen in elkaar, direct na de berichten dat Irak bereid zou zijn zich uit Koeweit terug te trekken. De prijs van Brent olie uit de Noordzee ging in enkele seconden ruim twee dollar omlaag naar ruim 16 dollar per vat (van 159 liter).

particuliere belegger wakker maakt en doet besluiten massaal aandelen te kopen. Dat komt vooral de lokale fondsen ten goede. De internationale fondsen openden gistermorgen al iets hoger vanwege de koopwoede van de afgelopen dagen.

Rente

De koersindex op de Londense effectenbeurs steeg in een paar minuten tijds met 20 punten. Ook de markten voor obligaties schoten omhoog, wat op korte termijn het effect kan hebben dat de rente sterk gaat dalen.

Voor de Dow Jones index op de beurs in Wall Street werd een

sprong omhoog verwacht met minstens 50 punten.

Handelaren op de Amsterdams beurs zaten gekluisterd aan de tv-toestellen voor het laatste nieuws van CNN. Een terugtrekking van Irak uit Koeweit zou een overwinning kunnen zijn voor de Amerikaanse president Bush. Handelaren wachtten daarom met ingehouden adem wat de beurs op Wall Street zou doen.

Koopgolf

Als het nieuws van de terugtrekking dit week einde definitief zou worden bevestigd, komt maandag waarschijnlijk de koopgolf pas echt op gang. De ervaring leert dat het grote publiek meestal een dag later reageert op ontwikkelingen die van invloed zijn op de beurs.

Vooral ondernemingen die sterk afhankelijk zijn van olie als grond- of brandstof, zagen hun beurskoers gistermiddag fors oplopen. KLM bijvoorbeeld, dat gistermorgen opende op f 22,60, schoot na het nieuws uit de Golf meteen met twee gulden omhoog tot f 24,60. Hetzelfde gold voor Fokker, dat anderhalve gulden omhoog ging tot f 26,90. Akzo noteerde f 1,40 hoger op 90,60 en DSM steeg met een zelfde bedrag tot f 101,60. Pakhoed steeg met f 3,50 tot 182,50. Het tegenovergestelde gold voor Koninklijke Olie (Shell).

Na een openingskoers van 132,80 gulden moesten de 'olies' vanmiddag bijna anderhalve gulden inleveren.

steld dat niet te vroeg moet worden gejuicht.

VVD'er Weisglas is ronduit afwijzend. Irak weigert zich onvoorwaardelijk terug te trekken en daarom is scepsis en terughoudendheid op z'n plaats. D66 vindt dat het 'een eerste teken van beweging' is van Iraakse kant. De internationale coalitie 'moet de ruimte voor een verdere ontwikkeling van dit eerste teken niet dichttimmeren'. De partij vraagt zich af of wellicht 'de bereidheid moet worden uitgesproken de grondoorlog uit te stellen om Irak de gelegenheid te geven concreet te worden over de terugtrekking uit Koeweit'.

Alleen Groen Links vindt dat onmiddellijk diplomatieke stappen moeten worden ondernomen. De Verenigde Naties moeten nu worden ingeschakeld om op de terugtrekking van Irak uit Koeweit toe te zien. Vervolgens moeten stappen worden ondernomen om in VN-verband tot politiek overleg te komen over alle problemen in het Midden-Oosten, aldus Groen Links.

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - In politiek-Den Haag is gisteren afwijzend en terughoudend gereageerd op het Iraakse aanbod zich uit Koeweit terug te trekken. Minister Van den Broek (Buitenlandse Zaken) vindt dat de Iraakezen 'niets nieuws' hebben voorgesteld en acht het aanbod 'niet bespreekbaar'. De Tweede Kamer lijkt iets positiever en vraagt zich af of nu een opening is geboden voor diplomatiek overleg.

Volgens Van den Broek 'is dit niet waar de Veiligheidsraad om vraagt of waar voor gevechten wordt'. De randvoorwaarden die Irak stelt aan terugtrekking uit Koeweit lijken er alleen op gericht tot een staakt-het-vuren te komen, om Irak de gelegenheid te bieden te herstellen van de zware bombardementen. Omdat in het Iraakse aanbod randvoorwaarden zijn opgenomen, voldoet het niet aan de eis van onvoorwaardelijke terugtrekking uit Koeweit. In resolutie 660 stelt de Veiligheidsraad die eis.

Van den Broek: 'Niets nieuws en niet bespreekbaar'

Afwachtende houding Den Haag na voorstel

„Voor ons is niets bespreekbaar als het niet aan de Veiligheidsraad-resoluties tegemoet komt”, aldus Van den Broek. Hij verwacht ook weinig van zijn bezoek aan Moskou, dit week einde, waar hij zijn Sovjet-collega Bessmertnyh zal ontmoeten. Met de vorige en de huidige voorzitter van de EG (Italië en Luxemburg) vormt Van den Broek (die vanaf juli voorzitter is) de zogenaamde EG-troika.

De minister denkt niet dat er ruimte is voor een poging van de

EG om de oorlogshandelingen te beëindigen. Hij hoopt wel meer te horen over het onderhoud dat Gorbatsjovs afgezant Primakov deze week met de Iraakse leider Hoessein voerde. De Iraakse minister van Buitenlandse Zaken Aziz zal naar verwachting zondag arriveren in Moskou, als de EG-troika is vertrokken.

Tweede Kamer

In de Tweede Kamer zijn de regeringspartners CDA en PvdA

het erover eens dat het Iraakse aanbod weliswaar onvoldoende is voor een wapenstilstand, maar wellicht diplomatieke initiatieven mogelijk maakt. Bij beide partijen heerst geen groot optimisme over een mogelijk einde van de oorlog.

Volgens PvdA-woordvoerder Melkert is het Iraakse voorstel 'tweelachtig', omdat gelijktijdig oude voorwaarden worden herhaald en Bagdad toch bereid lijkt te vertrekken uit het bezette Koeweit. Bij het CDA wordt ge-

Niets nieuws

Terwijl een regen van Amerikaanse benzinebommen neerdalt op mijnenvelden in Koeweit als voorteken van de naderende grondoorlog, roept radio-Bagdad om dat Irak bereid is zich uit het emiraat terug te trekken. Wat op het eerste gezicht in de richting van een doorbraak wijst, blijkt in werkelijkheid aanmerkelijk minder spectaculair te zijn. Saddam bindt niet zomaar in. De man die tot dusver hardnekkig en in alle toonaarden heeft geweigerd zijn strijdkrachten 'uit de negatiende provincie van Irak' terug te trekken, somt wederom een serie voorwaarden op - naast de reeds bekende een reeks nieuwe - zonder de inwilliging waarvan Irak blijft waar het is: in Koeweit.

Bagdad doet alsof het de betekenis van VN-resolutie 660 niet kent. De tekst van die uitspraak ligt er echter niet om: Irak dient onmiddellijk en onvoorwaardelijk uit het oliestaatje te verdwijnen. Bovendien zijn een aantal condities voor de internationale anti-Irakcoalitie volstrekt onaanvaardbaar. Eigenlijk is er dus niets nieuws onder de zon.

Onduidelijk blijft hoe de bekendmaking van de Revolutionaire Commandoraad, waarvan de Iraakse president de voorzitter is, tot stand is gekomen. Hebben de presidentiële medewerkers met de voor Irak bittere militaire realiteit voor ogen het staatshoofd onder druk gezet, of heeft de sluwe Saddam voor de zoveelste maal zijn trucendoos opengetrokken? Nog een derde mogelijkheid dient zich aan: die van een machtsstrijd in de boezem van het bewind. Volgens een bekendmaking van de Sovjetrussische televisie, gisteravond, 'vecht Saddam op het ogenblik voor zijn voortbestaan', maar tot hedenochtend vroeg was nergens een bevestiging van deze bewering te verkrijgen. Kennelijk is de Russische bewering gebaseerd op de vaststelling dat het communiqué van de Revolutionaire Commandoraad niet door Saddam Hoessein mede-ondertekend was, hetgeen normaliter wel het geval is.

De Iraakse strijdkrachten zijn in de eerste maand van de Golfoorlog onder de murmwakende bombardementen ernstiger verzwakt dan aanvankelijk in westerse kring is aangenomen. Bovendien staat de militaire confrontatie langs de grond voor de deur. Het is mogelijk dat Irak vanuit deze benarde positie een poging heeft willen doen het initiatief weer enigszins naar zich toe te trekken. Uiteraard op een voor Saddam passend moment. Want in de Arabische landen roepen na het desastreuze Amerikaanse bombardement op een burgerschuikelder in de Iraakse hoofdstad kolkende volksmassa's luid om wraak, terwijl de publieke opinie overal schoon genoeg begint te krijgen van de 'smerige' en verwoestende oorlog. Het lijkt er op dat Bagdad uit dit turbulente klimaat munt wil slaan. Door langs psychologische druk een wig te slaan in de anti-Irakcoalitie. Afgaande op de reacties uit deze hoek, maakt deze poging vooralsnog geen schijn van kans.

Alle ogen zijn thans gericht op Moskou, waar morgen de Iraakse minister van Buitenlandse Zaken, Tareq Aziz, bij Gorbatsjov zijn opwachting maakt. Dit bezoek komt onmiddellijk na het beraad tussen de afgezant van het Kremlin, Primakov, en Saddam Hoessein, waarvan de uitkomst tot 'voorzichtig optimisme' aanleiding scheen te geven.

Wie weet, werpt de missie van Aziz meer licht op de ware gang van zaken in Bagdad en op de verklaring van de Revolutionaire Commandoraad. De kans dat het ultieme Sovjetrussische vredesinitiatief met succes wordt bekroond, is overigens zeer gering.

Irak kan vanalles verklaren en nog meer beloven. Niemand wordt daar wijzer van zolang Bagdad het bewijs van goede wil niet heeft geleverd. Door onmiddellijk aanstellen te maken met de terugtrekking van de bezettingsmacht uit Koeweit kan Saddam Hoessein - of Irak - de wereld van de oprechtheid van zijn bedoelingen overtuigen. Blijft Bagdad op dit cruciale punt echter in gebreke, dan is de frontale botsing met alle catastrofale gevolgen vanden onvermijdelijk.

F.S.

VN-resolutie 660 eist aftocht van Iraakse troepen

Van de redactie buitenland

HEERLEN - Resolutie 660 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties aan de bepalingen waarvan Irak onder voorwaarden uitvoering zou willen geven, veroorzaakt de inval van Irak in Koeweit en eist de onmiddellijke en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Iraakse troepen uit het emiraat.

De resolutie die op 2 augustus van het vorig jaar werd aangenomen, is de eerste van een serie die de Veiligheidsraad tegen Irak aanvaardde. De Iraakse troepen vielen op 2 augustus het oliestaatje binnen. Omdat Irak geen gevolg gaf aan de eerder aangenomen resoluties eiste de Veiligheidsraad in resolutie 678 de terugtrekking van Irak uit Koeweit voor 15 januari op straffe van het gebruik van geweld. Op 16 januari brak de oorlog om de bevestiging van Koeweit uit.

De tekst van de resolutie 660 luidt als volgt: „De Veiligheidsraad: verontst over de invasie van Koeweit door de strijdkrachten van Irak op 2 augustus 1990; stelt vast dat er door de Iraakse invasie in Koeweit de internationale vrede en veiligheid is verbroken; handelend op grond van de artikelen 39 en 40 van het Handvest van de Verenigde Naties;

1. veroordeelt de Iraakse invasie van Koeweit;
2. eist dat Irak zijn troepen onmiddellijk en onvoorwaardelijk terugtrekt naar de posities die zij op 1 augustus 1990 innamen;
3. roept Irak en Koeweit op onmiddellijk intensieve onderhandelingen te beginnen over een regeling van hun meningsverschillen en steunen alle pogingen in deze richting en in het bijzonder die van de Arabische Liga;

4. besluit om als dat noodzakelijk opnieuw bijeen te komen om de stappen te overwegen naleving van de resolutie te zekeren.”

Turkije: aantal vluchtelingen stijgt sterk

ANKARA - Turkije heeft gisteren melding gemaakt van een drasende stijging in het aantal vluchtelingen. De afgelopen vier dagen zijn maar liefst 494 militairen burgers vanuit Irak Turkije binnengekomen, zo heeft een medewerker van de gouverneur van de oostelijke Turkse stad Diyarbakir bekend gemaakt.

Volgens de medewerker, die met name genoemd wilde worden, zijn sinds 11 februari 256 Iraakse militairen het land binnengevallen. In de daaraan voorafgaande periode, sinds het begin van de Golfoorlog, waren 91 Iraakse deserters naar Turkije uitgeweken. Sinds 1 januari zijn nu in totaal 347 militairen en 312 burgers uit Irak in Turkije gearriveerd.

Volgens de zegsman heeft de toename in het aantal vluchtelingen gelijk te maken met de veranderende omstandigheden in het oostelijke grensgebied tussen de landen. De vluchtelingen doen minstens een week over om in Turkije te komen. Veel vluchtelingen hebben verklaard ofwel in grensgebied gestationeerde Iraakse militairen ofwel aldaar opererende Koerdische guerrillastrijders hebben moeten omkopen om veilige doortocht naar Turkije te werkstellen.

René Kruis, medewerker van Rijkinstituut voor Oorlogsdocumentatie:

Met propaganda win je geen oorlog'

AMSTERDAM – Het beeld zei genoeg, geluid was eigenlijk verbodig. Een wanhopige Iraakse man stond te huilen bij de verwoeste bunker in Bagdad, waar vele tientallen burgers omkwamen na een geallieerde raketaanval. Met een van trane verstikte stem probeerde hij journalisten te woord te staan, maar verder dan schorre uitroepen kwam hij niet. Voor het eerst sinds 17 januari kregen westerse cameraploegen alle vrijheid om te filmen en president Saddam Hoessein sloeg zijn grootste propagandaslag sinds het begin van de bombardementen: overal ter wereld begonnen mensen zich af te vragen of de geallieerden niet veel te ver waren gegaan.

Is nu de vraag, zo stelt René Kruis van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD), of deze raketaanval een keerpunt zal markeren in de oorlog tegen Irak. De publieke opinie in het Westen heeft geen genoeg met nog meer massa-slachtingen onder burgers, dan zullen de geallieerde opperbevelhebbers onder druk komen te staan bepaalde doelen aan te vallen. Dat is winst voor Saddam Hoessein, maar daarmee heeft hij de oorlog nog niet gewonnen.

Kruis: „Ook de Duitsers verspreiden foto's van de gruwelijke bombardementen die de geallieerden aan het eind van de Tweede Wereldoorlog uitvoerden op Duitse steden, zoals Dresden. Natuurlijk heeft een kleine minderheid zich toen in het Westen afgevoerd of iets nog wel kon. Maar het propagandistische effect van de Duitse foto's moet niet worden overschat.”

Is er tijdens de oorlog beeldmateriaal beschikbaar zou zijn geweest van de volkerenmoord in de concentratiekampen, dan zou dat zeker een grote propagandistische waarde hebben gehad, denkt Kruis. „Daarmee geconfronteerd, zouden nog minder mensen in het Westen hebben getwijfeld aan de rechtvaardigheid van de bombardementen op de Duitse steden. En het Duitse opperbevel realiseerde zich natuurlijk ook dat de steun van de eigen bevolking zou verslinden als er meer bekend werd over de kampen.”

Rechtvaardiging
Oorlogspropaganda is dan weliswaar niet beslissend voor de uitkomst van een oorlog, strijdende partijen getroosten zich over het algemeen grote inspanningen om de publieke opinie thuis en over de grens te bewerken. „Een belangrijk doel van propaganda is het voorkomen dat mensen zich

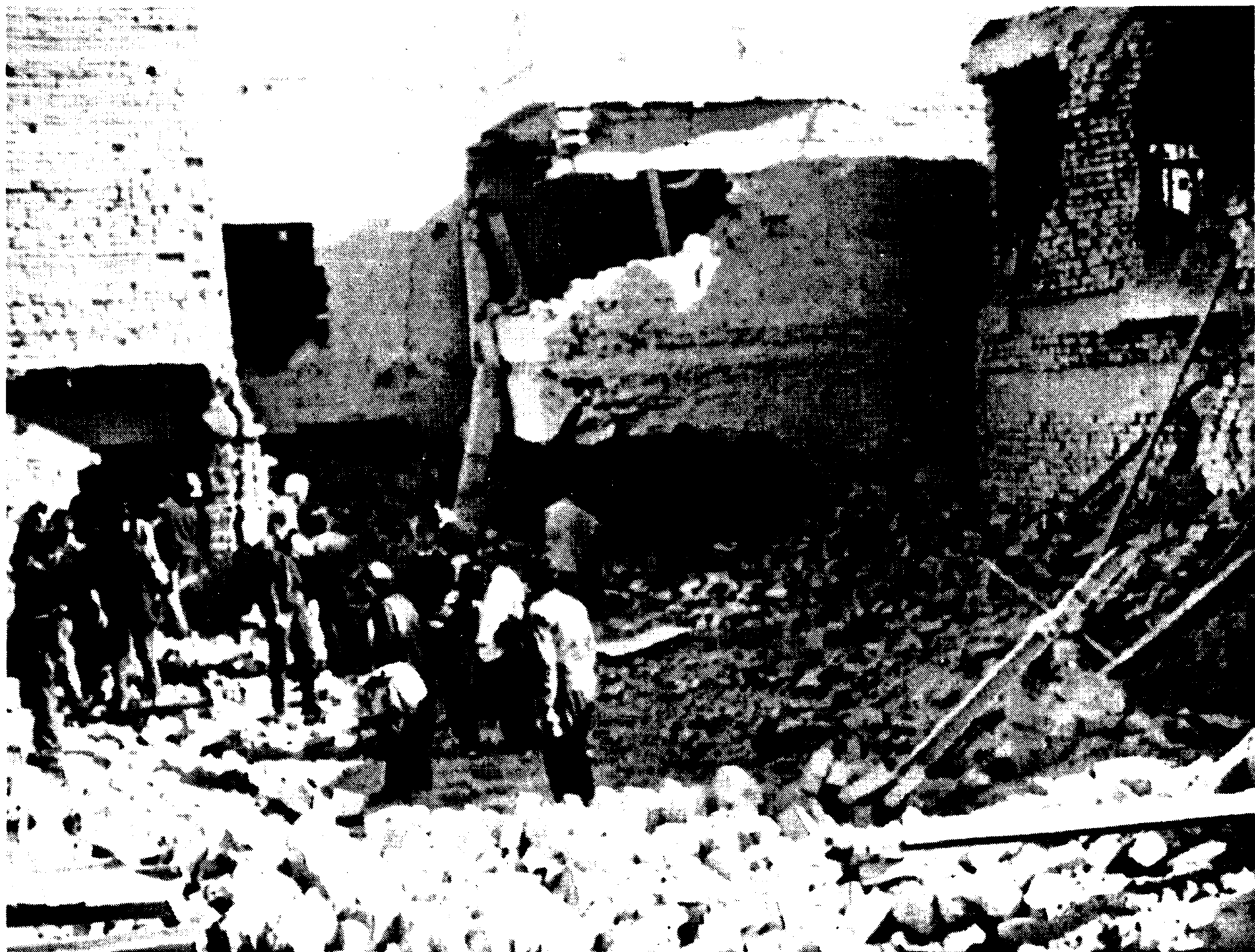
zelf vragen gaan stellen over de rechtvaardigheid van een militaire actie. Voor Bush is het schadelijk als het Amerikaanse volk openlijk vraagt tekenen zet bij de bombardementen. Toch komt dat soort vragen in het Westen eerder aan bod. We leven in een open samenleving, waar veel informatie beschikbaar is. Hier kan de discussie over de rechtvaardigheid van de Golfoorlog worden gevoerd. In Irak, evenals destijds in Duitsland, kunnen twijfels niet worden uitgesproken.”

Niet zo effectief als het verdraaien van informatie kan zijn, is het weglaten van gegevens. De verslaggeving van de strijd in de Golf staat onder zware censuur en de betrokken tv-kijker die de briefings van geallieerde generaals volgt op CNN, blijft elke dag opnieuw zitten met het idee dat hem allerlei wezenlijke gegevens worden onthouden, dat hij uiteindelijk meer vragen dan antwoorden heeft.

Maar voor veel mensen heeft het weglaten van bepaalde informatie wel degelijk een functie, betoogt Kruis: „Ons wordt keer op keer verzekerd dat de strijd in de Golf voor de geallieerden goed verloopt en dat het Iraakse leger wordt verzwakt. Na de oorlog zullen we waarschijnlijk pas echt weten wat de situatie was. Maar misschien willen we die eenzijdige informatie nu ook wel voorgeschoteld krijgen. Propaganda speelt vaak in op een bepaalde behoefte. De Duitse bevolking wilde in 1944 niet horen dat de oorlog al verloren was. Nu wil een groot deel van de westerse wereld ook niet horen dat de strijd tegen Irak eigenlijk een hopeloze zaak is, als hoge militairen die mening zouden zijn toegedaan.”

Verschillen

De resultaten van propaganda zijn zo moeilijk te meten, dat het ondoenlijk is om vast te stellen wel-

● **Bommen op Bagdad...** „Als de publieke opinie in het Westen geen genoeg neemt met nog meer massa-slachtingen onder burgers, dan zullen de geallieerde opperbevelhebbers onder druk komen te staan bepaalde doelen niet aan te vallen. Dat is winst voor Saddam Hoessein.”

„Maar in het geval van de VS en Irak kun je vaststellen dat beide partijen zich op de volgende zet hebben kunnen voorbereiden. Gedurende een half jaar is er een troepenopbouw geweest, langzaam kon de eigen bevolking rijp worden gemaakt voor een oorlog. En als je naar de recente geschie-

denis van beide landen kijkt – Irak voerde zijn oorlog met Iran, de VS vochten in Vietnam, Cambodja, in Panama en Grenada – dan zou je kunnen zeggen dat ze al veel langer in een staat van paraatheid waren als het gaat om het bedrijven van oorlogspropaganda.” Kruis wijst verder op de grote cul-

turele verschillen tussen het Westen en de Arabische wereld. Je moet, vindt hij, niet te snel zeker zijn van je zaak bij het beïnvloeden van de Arabische wereld. „Ondanks de kennis van al onze Midden-Oosten-deskundigen, weten we niet of westerse propaganda effectief is. Wat voor ons vanzelfsprekend is, heeft op een Iraakees heel andere uitwerking. Daar komt bij dat de mogelijkheden tot vrije meningsvorming in Irak bijna helemaal ontbreken. Een Iraakees kan westerse propaganda alleen maar toetsen aan de officiële nieuwskanalen, die hele-

maal worden gecontroleerd door de staat.”

Ongrijpbaarheid

Kruis noemt het bedrijven van propaganda ‘een overzichtelijk spel’ dat met herkenbare middelen – pamfletten, symbolen, tv-beelden, radio-uitzendingen – wordt gespeeld. „Maar er is altijd een aantal factoren dat je niet in de hand hebt. Partijen kunnen inspielen op elkaars propaganda. Dan wordt het effect van jouw propaganda ongrijpbaar.” Een voorbeeld van deze ongrijpbaarheid deed zich voor tijdens de Tweede Wereldoorlog. De geallieerden introduceerden het V-teken, als internationaal symbool van de aanstaande geallieerde overwinning. De ‘V’ prijkte op pamfletten die boven bezette gebieden werden uitgestrooid, en al snel begonnen mensen de letterstreek op muren te schilderen. De Duitsers maakten zich dit symbool echter snel eigen en gebruikten het voor hun propaganda-materiaal waarin geallieerd verlies werd voorspeld. In Nederland prijkte vaak een oranje (!) ‘V’ boven de tekst ‘Duitsland wint voor Europa op alle fronten’.

De propagandisten van tegenwoordig hebben van het verleden geleerd, denkt Kruis. „Al was het maar dat ze hebben vastgesteld dat oude propaganda-technieken nog steeds heel goed werken. De middelen zijn wel wat geavanceerder geworden, tv bestond in de Tweede Wereldoorlog nog niet, maar middelen zijn slechts de verpakking. De principes zijn nog dezelfde: mensen zijn in bepaalde omstandigheden ontvankelijk voor bepaalde informatie.”

„Ik veronderstel dat simpele propaganda-technieken nu wel iets minder worden gebruikt, nu de tv, zo’n belangrijke rol kan spelen. Maar ik weet niet wat er aan pamfletten boven de Iraakse troepen wordt afgeworpen. Het is ook goed mogelijk dat de geallieerden bepaalde Arabische symbolen gebruiken voor propaganda-doel-einden, zoals de Duitsers het V-teken overnamen. Maar dat zou wel erg laag-bij-de-gronds en platvloers zijn. Als je zeker bent van je zaak, dan maak je je boodschap op een beschaaftere manier duidelijk, dan gebruik je geen symbolen waar de Iraakezen trots op zijn.”

maurice wilbrink

Golfoorlog treft Jordanië hard

ZARQA – Directeur Abu Hassan van Jordan Ceramics, een aardewerfabriek in Zarqa (50 km van Amman), weet niet meer waar hij met zijn 600.000 wc-potten, badkuipen, wastafels en tien miljoen tegels naar toe moet. De opslagloodsen staan letterlijk tot het dak toe vol. Dan maar buiten opslaan, dacht Hassan, in het geelbruine zand waarmee het industrieterrein tot aan de horizon in alle windrichtingen is omgeven. Dit pastelkleurig mozaïek in het onbarmhartige landschap geeft aan hoe slecht de Jordaanse economie ervoor staat.

De Golfcrisis is Hassans verloop met 90 procent gedaald. Toch wil hij de productie nog niet stopzetten. „Ik kan moeilijk al mijn personeel ontslaan,” zegt hij. Bovendien blijven de algemene lonen hetzelfde, ook als je niet produceert. We werken nu nog op onze kracht. De rest van de werknemers heb ik met behoud van loon naar huis gestuurd. Het geld raakt op en ik kan toch moeilijk de woestijnen van Jordanië met wc-potten plaveien.”

Veel andere Jordaanse bedrijven staan er net zo voor. Het avontuur van Saddam Hoessein, Koeweit, het VN-embargo, het afwijkende politieke standpunt (pro-Saddam) en uiteindelijk de Golfoorlog hebben de economie van het land getroffen. Irak en de Golfstaten waren de belangrijkste handelspartners van het Hashemi-

tisch Koninkrijk. Maar ook grondstoffen als fosfaat en andere mineralen uit de mijnen rond de Dode Zee vinden hun weg niet meer naar de buitenlandse afnemers.

Dat scheelt zo’n 600 miljoen gulden aan buitenlandse valuta.

Praktisch geen schip loopt nog de haven van Akaba aan de Rode Zee binnen. Hoge verzekeringspremies door de oorlogsdreiging zijn daarvan de oorzaak.

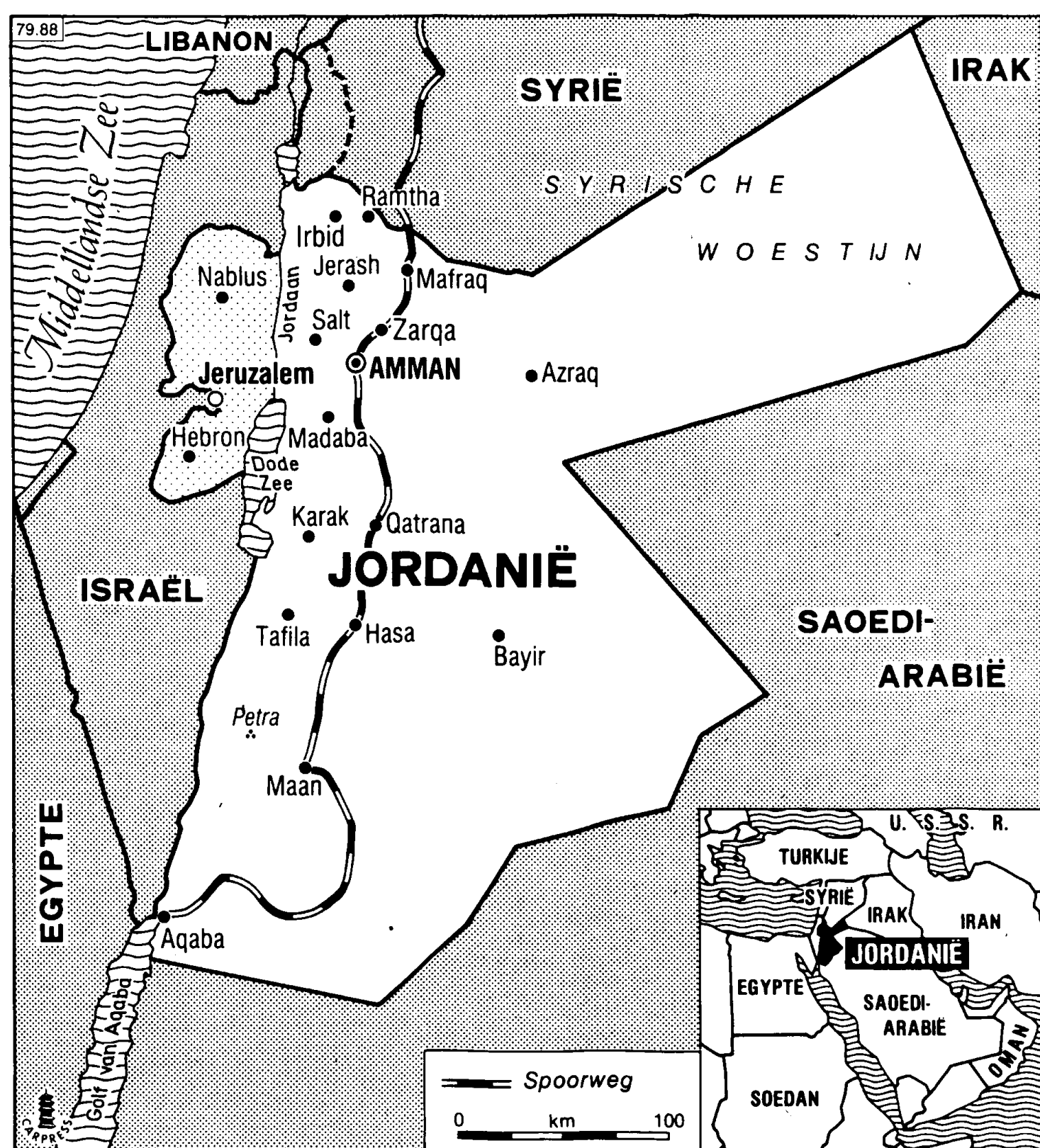
Verder mijden toeristen het Midden-Oosten en ook dat scheelt Jordanië tientallen miljoenen gulden aan inkomsten. Ook de doorvoer van goederen naar Saudi-Arabië en de Emiraten aan de Golf en tot voor kort ook Irak is sterk verminderd. Als gevolg daarvan zijn onder meer duizenden vrachtwagenchauffeurs werkloos.

Na het afkondigen van het VN-handelsembargo tegen Irak keerden de afgelopen maanden tienduizenden Jordaniërs en Palestijnen die in de Golfstaten aan de kost kwamen, naar huis terug. Tot dan pompten zij jaarlijks zo’n 600 miljoen gulden in de Jordaanse economie via bankoverschrijvingen aan de achtergebleven families. Als de Golfoorlog en de naweën maanden gaan duren, zal de werkloosheid in Jordanië oplopen tot 40 procent van de drie miljoen inwoners.

Als frontlijnstaat met Israël en als ontwikkelingsland kon Jordanië de afgelopen jaren rekenen op gulle schenkingen van de in olie-dollars zwemmende Arabische landen. Volgens dr. Fahad Fanek, een vooraanstaand econoom en publicist in Amman, schommelen deze bijdragen tussen de 700 miljoen en 1 miljard gulden, een derde van de inkomsten uit de exportmarkt. Maar de Saoedi’s en de overige Golfstaten staakten die financiële hulp onmiddellijk, toen Jordanië geen partij koos voor de anti-Iraakse alliantie. Bovendien kon Irak zijn schulden aan Jordanië van enkele honderden miljoenen gulden niet meer terugbetalen. Amman en Bagdad waren overeengekomen dat die lening in de vorm van olie en maandelijks ruim 20 miljoen gulden zou worden afgelost. Maar sinds augustus vorig jaar is er geen geld meer uit Irak overgemaakt en moeten Jordaanse chauffeurs van tankauto’s hun leven wagen om met goedvinden van de VN-embargocommissie nog een druppel brandstof uit het buurland te halen.

Schulden

Door dit alles is het Jordaanse bruto nationaal produkt het afgelopen halfjaar gedaald met 30 procent. Het tekort op de handelsbalans van dit jaar wordt geraamd op 1,2 miljard gulden. Dat betekent dat Jordanië een regeling moet treffen voor de aflossing van de buitenlandse schulden, zo’n 15 miljard gulden. Weliswaar compenseren een aantal Europese landen en Japan de economische schade ten gevolge van de Golfoorlog in totaal geraamd op zo’n 3

miljard maar nog altijd gaapt er een gat van ruim 200 miljoen gulden. Dat brengt de import van eerste levensbehoeften in gevaar.

Volgens dr. Fanek had Jordanië

het niet slechter kunnen treffen. „Tussen 1972 en 1982 was mijn land een succes-story,” zegt hij in zijn luxueuze kantoor in Amman. „Jordanië stond bij de tien landen met de hoogste economische

groei. Maar door de lage olieprijs in de jaren ‘80 en de recessie in de Golfstaten, waardoor honderdduizenden Jordaanse gastarbeiders terugkwamen, moesten we op een gegeven moment bij het

IMF (Internationaal Monetair Fonds) aankloppen om de opgelopen schulden te saneren. Door een verstandige stringente economische politiek waren we niet bezig er bovenop te komen. En toen kwam die verdomde oorlog.”

Positie

Volgens Fanek voeren de Verenigde Naties, Amerika en de Golfstaten een economische oorlog tegen Jordanië. „Dat hebben we niet verdiend, ook al meent koning Hoessein dat hij niet uitgesproken voor de zijde van het Westen kan kiezen. Laten ze in Washington maar eens wat beter nadenken over onze geografische positie. Jordanië is een klein land, ingeklemd tussen het machtige Israël en Irak. Binnen 24 uur kunnen die legers over ons heenwalen. Wat stellen we eigenlijk voor? We hebben één rivier, één haven, één satelliethotel voor telecom-municatie, één pilaarfabriek en één irrigatiekanaal.”

Jordanië voelt zich in het Golfconflict de ‘underdog’. En niet geheel ten onrechte. Jordanië is zowel militair als economisch een kwetsbaar land en daarmee hadden Amerika en Europa meer rekening kunnen houden. Voor Jordanië is het een benauwde gedachte dat er nog maar voor 18 dagen olie in de pijplijn zit, tenzij Syrië bijspringt, en over enkele maanden de voedselvoorraden en grondstoffen voor de industrie (voor zover er al geen tekort aan bestaat) op zijn.

Zo blijft Abu Hassan van Jordan Ceramics doorproduceren tot dat ook de laatste druppel glazuur voor de wc-potten en tegels op is. Al moet hij ze op het dak zetten. Hoewel de directeur elke dag met afschuw het tv-nieuws over de Amerikaanse bombardementen op Iraakse dorpen en steden gadeslaat, ziet hij gelijktijdig dat het met zijn voorraden snel gedaan is. De directeur hoopt dan wel dat Irak tegen die tijd nog geld heeft voor de aanschaf van nieuw sanitair. Maar ook dan geldt voor hem: geen geld, dan kun je de pot op-

taco slagter

(ADVERTENTIE)

wereld vluchtelingen week 1991

Mensen vluchten.
Elke dag weer.
Op zoek naar een plek om te overleven.

Zij kunnen niet zonder
onze hulp.
Stichting Vluchteling helpt.
Help mee.
Geef aan de collectant
of stort op giro 999, Den Haag.

STICHTING VLUCHTELING
GIRO 999
DEN HAAG

piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbus: 103510
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-719966

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,25.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiën, Vermist/Gezonden f 1,10 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,70 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,70.
Advertenties onder nummer: f 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: f 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptatiekaart die u wordt toegezonden.
Eenmalige rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.

(Bron: Cebusa Summo Scanner)

Nieuw!!

Uit de grote steden de
Politieberichten

Uw bijl. in de huiskamer
50 c.p.m. 06-

320.370.90

Garant. PIANIST, heeft nog
opruimen dagen. Muziek
gitaar, bas, bar, bar,
receptie's, enz. Tel.
045-3632.

DETECTIE-BURO van
Hessel voor binnen- en bui-
tenland. Tel. 0449-4648.

Nette alleenst. dame in bezit
van eigen vervoer biedt zich
als OPPAS of hulp in de
kitchen. Br. n. 8-7193 LD.
Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

BOUWVAK PERSONEEL
Aannemersbedrijf Buntinx
vraagstuk vakbekwame MET-
SELAARS en betonmijner-
lieden voor Buiteland. Soli.
dag. tuss. 18.00-20.00 uur.
Tel. 045-327499.

Alle kantoren van het Lim-
burgs Dagblad kunnen uw
VERENIGINGSNIEUWS
met bestemming LD-TV
aanpakken.

Horeca personeel
Steakhouse ELDORADO in Heerlen vraagt een
jonge gediplomeerde kelder en
een jonge gediplomeerde kok.

Full-time of part-time.
Kerkplein 75, Heerlen. Tel. 045-741360.

Saint Remy vraagt zelfstandig werkend
kok en leerling kok
Waterstraat 7, Slenaken. Tel. 04457-3622.

Big Rib
Is een grill-counter gebaseerd op een krachtige franchise-
formule, met momenteel 3 franchise-zaken en 3 eigen
vestigingen. Big Rib wil het succes van deze formule met
anderen delen en zoekt daarom

Ondernemende franchisers
Wij zoeken voor een betrouwbare formule met een breed
potentieel aan diensten. U beschikt over ruime ervaring in de
horeca, leidinggevende capaciteiten, goede contactuele
eigenschappen, gevoel voor hygiëne en een flexibele
werthouding, en U beschikt tevens over een eigen
vermogen van f 35.000,-.

Ben maken wij samen met Big Rib een succesvolle onder-
neming en kunt u rekenen op 'n aantrekkelijk jaarinkomen
interesse gekregen? Neem dan contact op met:

Paul Crombag Onroerend Goed
Horecaberadingsbureau
Kennedylaan 7, 6141 CA Limbricht, tel. 046-580087.

STRANDRESTAURANT
"Paviljoen Drie" en "Pavil-
joen Vijfzich" Voor onze
strandrestaurants op Texel
vragen wij voor het seizoen
1991: Aankomend Kok
leefstijd tot 22 jaar - enige
ervaring wenselijk - periode
maart/oktober. Serveer-
sters - leefstijd tot 22 jaar -
periode maart/oktober -
vrijet en vriendelijk. * Vakantiekra-
chten - leefstijd 17-20
jaar - zowel bediening als
koken - periode juni/
augustus. Huisvesting
mogelijk. Geïnteresseerden
kunnen voor inschrijvingen
kontakt opnemen met de
Fam. Zoetelief. Tel. 02220-
17719. Sollicitaties met pas-
foto kunt U sturen naar:
V.O.F. Zoetelief, Mienter-
glo 41, 1796 MR. De Koog -
Texel. Fax: 02220-17074.

Huishoudelijk personeel
Gevraagd:
Part-timers
voor hoge-druk reiniging van fabriek.
voor ca. 2 uur per dag, omgeving Nuth en Born.
Info: Linders, 045-421208.

HULP in de huish. gevr. in
Nuth v. ma. t/m vrijd. van
8.30-12.30 uur, lft. boven 25
jr. Moet zelfstandig kunnen
werken. Int. tel. 045-241776

Met een PICCOLO in het
Limburgs Dagblad raakt u
uw oude spulletjes 't snelst
kwijt. Piccolo's doen vaak
wonderen. Probeer maar!
Tel. 045-719966.

Kantoorpersoneel
Administratieve Hulpkracht
Werkzaamheden: bedienen van de telefoon
licht administratief werk
Vereiste: liefst ervaring met computer
spreekvaardigheid engelse en dutse taal en rijbewijs BE.
Soli. met pasfoto en tel. nr. schriftelijk richten aan:
American Cars, Groot Haasdal 6, 6333 AW Schimmert.

Technisch personeel
Zelfstandig pijpfitter
Iefst met kennis van lassen. Rijbewijs vereist.
J. Dantluis BV, Voerendaal. Tel. 045-751591.

ECM Heerlen BV
is werkzaam op het gebied van elektro-, meet- en regel-
techniek in de industriële sektor.
Wij zoeken:
Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Electromonteurs
M&R - monteurs
M&R - technici
Bankwerkers
ECM Heerlen BV, Postbus 520, 6400 AM Heerlen.
Tel. 045-718877.

Voor het demonstreren van ons hoogwaardig kwaliteits-
product, op vrijdag en/of zaterdag zouden wij

Demonstrateurs m/v
Br. n. 8-7158, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd in huisartsengroepspraktijk te Brunssum:
Part-time doktersassistenten
(voor 24 tot 32 uur per week).
Schrift. reacties binnen 14 dagen te richten aan:
Huisartsenmaatschap A.J. Drost, C.S. Hoogvorst en
W.M.H. Nieuwoudorp, Dorpsstr. 145, 6441 CD Brunssum.
Voor nadere inf. tel. nr. 045-252313.

Limburgs Dagblad
vraagt
Bezorg(st)ers voor
Heerlen en Voerendaal

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de
bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's
kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen:
Geerstraat 5, Heerlen. Tel. 045-717719.

Tempo-Team Uitzendbureau
heeft per direct werk voor:
Bejaarden-/ziekenverzorgende
(m/v) voor een bejaarden-/zieken in Heerlen. De werkzaam-
heden zijn voor langere tijd. U bent gediplomeerd. Bent u
als oproepkracht voor diverse diensten part-time of full-
time beschikbaar? Neem dan contact met ons op.
Voor informatie:
045 - 71 26 31, Anita Koudijs
HEERLEN, OP DE NOBEL/IAKERSTRAAT

Autopoetser
voor 1 à 2 dagen per week.
Eventueel zaterdag, met
rijbewijs. Tel. 045-742121.

Dela
Coöp. ver. voor het
verzekeren en verzorgen
van begrafenissen en
krematies u.a. heeft de
mogelijkheid tot
plaatsing van

Enkele dragers
in omgeving Heerlen en
Guilpen. In aanmerking
komen zij die gepensio-
neerd zijn, in ploegdienst
werken of WAO-ers. Goed
voorkomen vereist.
Voor inf. kunt u terecht bij
Dhr. W. Koumanis, 045-
726343 of Dhr. F.
Pluymakers, 04405-1872.

Rij-school van Bentum
zoekt part-time RIJ-IN-
STRUCTEUR M/V. Tel.
045-217487.

Fa. WGW Bouw. Voor direct
gevr. voor Duitsland MET-
SELAARS, betonmijner-
lieden. Ook colonnes. 045-
231338/ 230777. Hommer-
terweg 77, Hoensbroek.

"La Belle" zkt. BARDAMES
ook voor 't weekende va. 20
u. 045-416143 60% uitbet.

Gevraagd. Parttime mede-
werkers M/V in bloemen
planten. Op de markt Heer-
len en omgeving, plm 2 da-
gen in de week. Schriftelijke
sollicitatie t.a.v. N. van Lant,
Vosseneindweg 36, 6285
BB Heumen.

Privéhuise Michellie zoekt
MEISJES, zeer goede ver-
lenster, garantietoon.
Lefte stier. 045-228481.

Gevr. BASSIST met stem
voor modern all-round
dansorkest met werk omge-
ving Weert/Roermond/Sit-
lard. Tel. 09-3211565900
na 18.00 uur.

Gezocht BALIEMEDEWER-
KER(STER) voor Videoespe-
ciaalzaak. Werktijden ook
weekenden. Vereiste min.
MAVO diploma met interesse
en know how van video-
films. Schr. soll. te richten
aan: Cinecent t.a.v. G. Grein
Singel 17, 6433 AW, Hoens-
broek

Gezocht POETS(V)ROUW of
poetsman. Tel. 045-221369.

FRITUREHULP gevr. voor 2
dagen in de week. Tel. 045-
222790.

Kamers aangeboden/gevraagd
Kamers te huur met volpensi-
on te HOENSBROEK. Tel.
045-214804.

Te h. gemeubelde
BENEDENWOONING met 2
slkps. te Spekholzerheide,
gem. Kerkrade. 045-324775

KAMER te huur aangeb.
voor ouder, rustig persoon,
harte Hoensbroek, ook vol-
pensi-on. Te melden na
12.00 uur 045-224509.

Meisje zoekt kamer te
MAASTRICHT, huur ca.
f 400,-. Tel. 08876-1368.

Reparatie
TV/VIDEO reparatie. Zonder
voorrijkosten. Gorgens. In-
dustrieel. Adibsonbosch.
Landgraaf. Tel. 045-314122
of autotel. 06-52-98-1350.

Koelkast, diepvries defect? Bel
de VAKMAN Vroko,
045-441566 na 17 u. 481658

MAGNETRON defect? Bel
E en E Elektronica Bruns-
sum, 045-231340. TV en vi-
deoreparaties, meestal bin-
nen 24 uur klaar.

Winkel & Kantoor
Te koop uit Faillissement.
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair: stalen schuifdeur-
kasten; bureau's v.a. f 125,-; Directie bureau's-kantoorkasten-
materialkasten-garderobekasten-kluizen-brandkasten-
laderbloks voor hangmappen-kantoorstoelen-tafels-
hangmappen Atlanta-Brussels-tafelsteltelling-magazinstelling,
div. soorten palletstelling; kolomboormachines industrie 16
mm. f 425,-; Palletwagens-steekwagens-T

Van onze redactie buitenland

DE HAAG - De melding van Radio Bagdad gisteren dat Irak bereid is zich - onder bepaalde voorwaarden - terug te trekken uit Koeweit, kwam op het moment dat de Golfoorlog al een maand woedt. Hieronder een chronologisch overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen gedurende de afgelopen 32 dagen.

15 januari: De dag waarop het VN-ultimatum sloopt. De Veiligheidsraad hoort een verslag van de reis van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Perez de Cuellar, en beprekt het laatste Franse initiatief. Amerika en Groot-Brittannië verwerpen het Franse plan, omdat het de Iraakse president Saddam Hoessein zou 'belonen' voor zijn agressie. Wereldwijd wordt gedemonstreerd voor vrede.

16 januari: Om 06.00 uur Nederlandse tijd verrijkt het ultimatum. De VS beginnen met het storen van de Iraakse radar.

17 januari: Om 00.30 uur begint Operation Desert Storm. Met chirurgische precisie worden vliegvelden, commandocentra, op Israël gericht raketten en wapen- en chemische fabrieken onschadelijk gemaakt. Irak biedt nauwelijks tegenstand; vrijwel de gehele luchtmacht van Irak zou zijn vernietigd. De Arabische wereld reageert verdeeld.

18 januari: Kort na middernacht beschiet Irak Israël met conventionele Scud-raketten. Er is flinke schade in Tel Aviv en Haifa, maar er zijn geen slachtoffers. Wel stikken vijf mensen door verkeerd gebruik van gasmaskers. President Bush bezweert Israël niet terug te slaan om escalatie te voorkomen.

19 januari: Vroeg in de morgen wordt Israël opnieuw aangevallen. Zeven raketten komen neer in de buurt van regeringsgebouwen in Tel Aviv en richten flinke schade aan. Bush prijst Israël omdat het zich nog steeds beheerst en wel Patriot-raketten beschikbaar. De bombardementen op Irak en Koeweit worden verhevigd. De aanvallen worden ook uitgevoerd vanuit Incirlik in Turkije.

20 januari: Irak valt Dahran en Riad in Saoedi-Arabië aan met conventionele Scud-raketten die vrijwel alle met Patriot-raketten worden onderschept. Duizenden Israël's vluchten naar Jeruzalem en de bezette gebieden. De VS sturen het vliegdekschip Forrestal om Israël te beschermen. Voor het eerst is de geallieerde artillerie actief aan de grens met Koeweit. Een petrochemische fabriek en een energie- en communicatiecentrum gaan in vlammen op.

21 januari: Twee aanvallen van Irak op Saoedi-Arabië. De Scud-raketten richting Riad en Bahran missen doel, worden neergehaald of storten voor de kust in de Perzische Golf. De Amerikanen eisen van Irak dat het krijgsgevangenen piloot, die voor de Iraakse televisie gehavend en versuft anti-Amerikaanse uitspraken doet, moet te behandelen.

22 januari: Bij een aanval met drie Scud-raketten op Tel Aviv sterven drie mensen aan een hartaanval, honderd anderen raken gewond. Een van de raketten passeert de Patriot-luchtbewaking die twee andere Scuds onderschept. Ook drie raket-aanvallen op Saoedi-Arabië, waar tien gewonden vallen omdat een onderschepte Scud op een huis stort. Iraakse troepen vallen olievelden in Koeweit in brand.

23 januari: President Bush zegt in zijn eerste toespraak sinds het begin van oorlog dat Desert Storm volgens schema verloopt. Irak zou geen atoombom meer kunnen maken. De geallieerden beheersen het luchtruim en richten zich nu op het uitschakelen van de grondtroepen in Koeweit. Nieuwe Scud-aanvallen op Saoedi-Arabië en Israël worden bijtijds onderschept. Israël stelt tegenactie opnieuw uit. Japan en Duitsland zeggen grote bedragen toe om de oorlog te financieren.

24 januari: Het eerste stukje Koeweit is bevrijd: het eilandje Qaruh voor de kust van Saoedi-Arabië. De Amerikaanse marine brengt twee Iraakse schepen tot zinken en maakt 51 man krijgsgevangenen. De eerste serieuze tegenaanval van de Iraakse luchtmacht wordt in de kiem gesmoord: een Saoedische piloot schiet twee met Scud-raketten bewapende vliegtuigen voortijdig uit de lucht. De hevige bombardementen op Irak gaan door. De Amerikanen oefenen met tienduizenden manschappen een grootscheepse invasie vanuit de Golf.

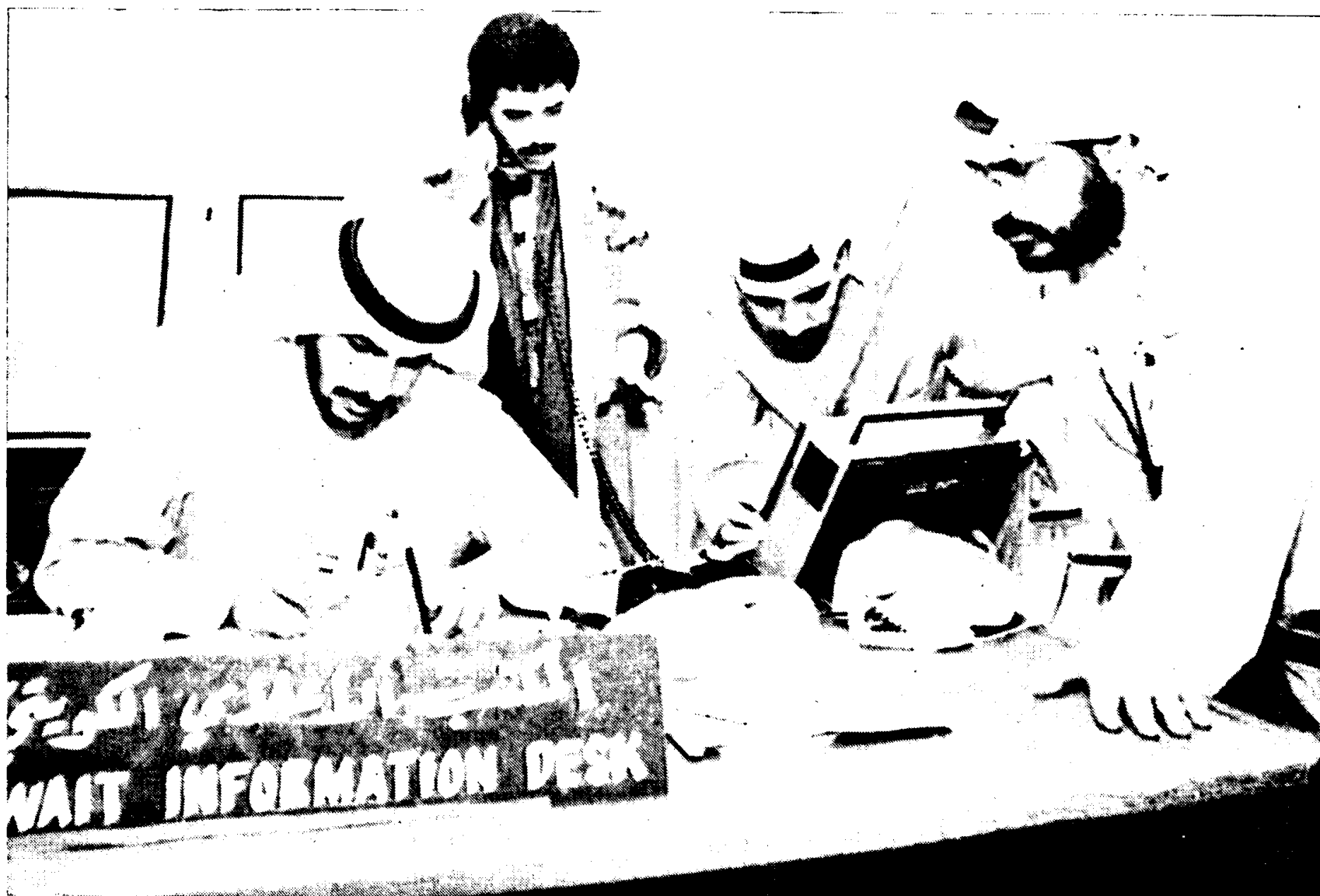
25 januari: De vijfde Iraakse raket-aanval op Israël, met één dode en 40 gewonden tot gevolg, en een nieuwe aanval op Riad, waarbij één dode valt. Meerdere Scuds worden vernietigd of beschadigd door Patriot-raketten. De VS zeggen dat Irak enorme hoeveelheden olie in de Perzische Golf pompt, met ecologische gevolgen die vele malen ernstiger lijken dan die in Alaska in 1989 na de olieramp met de Exxon Valdez.

26 januari: De VS beschuldigen Irak van 'milieu-terrorisme' en roepen een team van deskundigen bijeen dat de enorme oliestroom in de Golf moet bestrijden. In Dahran onderschept een Patriot een Iraakse Scud-raket.

27 januari: Amerikaanse F111-bommenwerpers bombarderen de ventielsystemen van het overlaadstation voor de kust van Koeweit, waarmee de oliestroom in de Perzische Golf wordt ingedamd. De voorzitter van het Iraanse parlement roept in vredesplan op tot gelijktijdige terugtrekking van de Iraakse troepen uit Koeweit en van de geallieerden uit het Golfgebied. De Golfoorlog kost dit fiscale jaar zo'n 40 tot 50 miljard dollar. Een dertig-koppig Nederlands militair team vertrekt naar Saoedi-Arabië.

28 januari: Tachtig tot 100 Iraakse vliegtuigen zijn naar Iran uitgeweken. De top Bush-Gorbatsjov wordt uitgesteld. Nieuwe Iraakse raket-aanvallen op Israël en Saoedi-Arabië, geen slachtoffers. Nederland besluit twee Orion maritieme vliegtuigen naar de Middellandse Zee te sturen.

29 januari: Iran zegt officieel te hebben geprotesteerd bij Irak tegen het grote aantal Iraakse vliegtuigen dat op Iraans grondgebied landt. Saddam Hoessein zegt dat zijn Scud-raketten kunnen worden uitgerust met chemische, biologische en nucleaire ladingen en dat hij deze zal gebruiken, zij het niet als eerste. Palestijnse guerrillastrijders vuren Katusha-raketten af op de door Israël ingestelde veiligheidszone in Zuid-Libanon. Israël reageert met een aanval op

● In de Saoedische stad Dahran luisteren Koeweiti's met gespannen aandacht naar de Radio Bagdad, die melding maakt van het Iraakse voornemen zich onder bepaalde voorwaarden terug te trekken uit hun bezette vaderland. Deze voorwaarden werden echter - terwijl andere landen ze nog bestudeerden - direct al door zowel Koeweit als Saoedi-Arabië als onaanvaardbaar van de hand gewezen.

De Golfoorlog van dag tot dag

● In Cairo waren de ministers van Buitenlandse Zaken van acht Arabische staten gisteren al bijeen om te praten over de economische en veiligheidsaspecten in het Midden-Oosten na afloop van de Golfoorlog.

● De internationale protesten tegen het oorlogsgeweld in de Golf gedurende de afgelopen weken waren talrijk. Veelal waren de demonstraties massaal en luidruchtig, maar soms ook stil en ingetogen, zoals in deze winkel in Berlijn, waar een vrouw op geheel eigen wijze haar visie op de oorlog geeft.

het Palestijnse vluchtelingen kamp Rashidieh bij Tyrus, met twee doden en negen gewonden tot gevolg. De Franse Defensie-minister Chevenement neemt ontslag.

30 januari: De VS en de Sovjetunie verklaren gezamenlijk dat de Golfoorlog kan worden beëindigd als Irak zich op 'ondubbelzinnige wijze' uit Koeweit terugtrekt. Iraakse troepen overvallen 's nachts de Saoedische kustplaats Khafji, maar worden verdreven door vooral Saoedische troepen. Bij de slag om Kafji, die 30 uur duurde, worden 11 Amerikaanse en 100 Iraakse militairen gedood. Zo'n 400 Iraakse soldaten worden krijgsgevangen gemaakt.

31 januari: Een Amerikaans C-130 transportvliegtuig met 18 tot 20 mensen aan boord wordt achter de Iraakse linies vermist. Ten noorden van het door de geallieerden heroverde Khafji wordt doorgevochten. Irak meldt vrouwelijke soldaten krijgsgevangen te hebben gemaakt. Achthonderd tot 1.000 pantservoertuigen trekken op naar de Koeweits-Saoedische grens. Een Nederlands Hawk-squadron arriveert in Turkije. Iraakse raket belandt op de door Israël bezette westelijke Jordaanoever, geen slachtoffers.

1 februari: De geallieerden bombarderen nu ook Iraakse grondtroepen aan de Saoedische grens. Irak zegt de geallieerde krijgsgevangenen als oorlogsmisdadigers te beschouwen. VS-vice-president Quayle sluit gebruik van kernwapens niet uit.

2 februari: Een Amerikaanse B-52-bommenwerper met zes man aan boord verongelukt en stort in de Indische Oceaan. De VS maken bekend dat zeven bij Khafji gesneuvelde mariniers door eigen vuur zijn gedood.

3 februari: Nieuwe Scud-aanvallen op Israël en Saoedi-Arabië. In Riad vallen 29 gewonden. De VS wijzen een bemiddelingsaanbod van Iran af. VN-secretaris-generaal Perez de Cuellar veroordeelt de bombardementen op Jordaanse vrachtwagenchauffeurs op de weg Bagdad-Amman. Amerikanen in Jordanië krijgen het dringende advies het land te verlaten. Het VS-slagschip Missouri beschiet Iraakse bunkers.

4 februari: Volgens Irak zijn tot nu toe 428 burgers gedood en 650 gewond geraakt. Syrische troepen raken voor het eerst betrokken bij de gevechten. Irak verbiedt de verkoop van (stook)olie aan particulieren. In Soedan zouden al voor de oorlog uitbrak Iraakse vliegtuigen en raketten zijn gestationeerd. Radio Bagdad doet her-nieuwde oproep voor terroristische acties.

5 februari: Irak claimt dat bij bombardementen op de zuidelijke stad Nassariyah 150 burgers zijn gedood. Het land verbreekt officieel de diplomatieke betrekkingen met de VS, Groot-Brittannië, Frankrijk, Saoedi-Arabië, Egypte en Italië. Duizenden buitenlanders zouden, op straffe van executie, zijn gedwongen in het Iraakse leger dienst te doen. Het filiaal van de Italiaanse BNL-bank in Atlanta heeft tussen '86-'89 Irak voor drie miljard gulden kredieten verstrekt.

6 februari: Koning Hoessein van Jordanië kiest in een ongekend felle rede partij voor Irak. VS-Defensie-minister Cheney en de voorzitter van de verenigde chefs van staven Colin Powell vertrekken naar Saoedi-Arabië om zich te laten informeren over de noodzaak van een grondoorlog. In totaal 134 Iraakse vliegtuigen zouden inmiddels in Iran zijn gestationeerd.

7 februari: VS-minister van Buitenlandse Zaken Baker stelt de oprichting van een Midden-Oostenbank voor, na de oorlog. Egypte en Saoedi-Arabië willen na de oorlog nauwe samenwerking met Syrië, in eerste instantie op het gebied van veiligheid. De VS wijzen de eis van een wapenstilstand, gedaan door koning Hoessein, af en nemen de militaire en economische hulp aan dat land nog eens onder de loep.

8 februari: Nederland besluit tijdelijk een aantal Patriots-lanceerinrichtingen naar Israël te sturen. Bij de twaalfde Iraakse Scud-aanval op Israël raken 26 mensen gewond. De VS vragen Nederland informeel om mijnenjagers.

9 februari: Saddam Hoessein verwerpt een vredesvoorstel van de Iraanse president Rafsanjani. Gorbatsjov stuurt zijn persoonlijke gezant Primakov naar Irak en uit kritiek op de bombardementen door de geallieerden. De grenzen van het VN-mandaat dreigen volgens hem te worden overschreden. Koning Hoessein onderneemt een lijmpoging door te stellen dat zijn rede is misverstaan.

10 februari: President Bush zegt, na een gesprek met Cheney en Powell, dat de luchtaanvallen voorlopig nog doorgaan alvorens een grondoffensief wordt ingezet. Cheney en Powell zijn tevreden over het verloop van Desert Storm.

11 februari: Israël vraagt de VS om extra inzet om de Scud-lanceerinrichtingen te vernietigen voordat de grondoorlog begint. Nieuwe Scud-aanvallen op Israël en Riad. In Israël vallen zeven gewonden.

12 februari: In de zwaarste bombardementen tot nu toe wordt het ministerie van Binnenlandse Zaken in Bagdad verwoest. Saddam is bereid samen met de Sovjetunie of andere landen te praten over een vreedzaam einde aan de oorlog. De niet-gebonden landen besluiten tot vredesmissies naar Bagdad en Washington. Israëls geduld raakt op en vraagt de VS om mee te mogen vechten, de VS weigeren.

13 februari: Enkele honderden burgers worden gedood bij een precisie-bombardement op een schuilkelder in Bagdad. De geallieerde strijdkracht zegt dat de schuilkelder een militair commandocentrum was en houden Saddam verantwoordelijk voor de dood van de burgers.

14 februari: De VS maken bekend dat een derde van het Iraakse leger in Koeweit is verwoest. Wereldwijd wordt met afschuw en woede gereageerd op het bombardement op een bunker in Bagdad. VS-minister Cheney van Defensie suggereert dat de VS zich meer zullen richten op doelen in Koeweit en Zuid-Irak. Italië en Spanje vragen om stopzetting van bombardementen op steden in Irak. De VN-Veiligheidsraad komt achter gesloten deuren bijeen.

15 februari: Het Witte Huis maakt bekend dat een grondoorlog elk moment kan beginnen. Irak meldt dat het bereid is zich uit Koeweit terug te trekken en vraagt om een staakt-het-vuren.

Auto's

Mazda

Te koop MAZDA 1300 Coupe, voor liefhebber, i.z.g.st., b.wj. 73, APK '92. Tel. 046-518077.

Geraagd van 1 eigenaar MAZDA 626 GLX, vanaf '88. Tel. 045-317038.

Te k. MAZDA 323 Sedan LX 1.6i, b.wj. 8-5-'87, 70.100 km, groenmet. 045-443554.

Mercedes

MERCEDES 190 b.wj. '83, kl. groen, vele extra's, v.o. 18.300,-. Tel. 045-424050.

MERCEDES 200 D 123, b.wj. '85, grijsmet., v.o. 16.000,-. Tel. 045-422836.

Becker AUTORADIO'S te k. overjarige model, spec. pr. Overhoven 69 Sittard.

Te koop MERCEDES 200 D b.wj. '87, km.st. 180.000, pr. f. 32.000,-. Steenkoolstr. 1, Hoensbroek.

Te k. MERCEDES 230E, '82 i.z.g.st. Tel. 046-371925.

Mitsubishi

Te k. Mitsubishi COLT E, b.wj. '85, kl. wit, i.z.g.st. Tel. bevr. Overhoven 69 Sittard.

Te k. Mitsubishi CELESTE met APK, v.o. f. 650,-. Tel. 045-226704.

Te k. MITSUBISHI Celeste b.wj. '80, APK, '92, im.-vegen, f. 1.250,-. 04493-1995.

Te k. Mitsubishi LANCER 1500 GLX, wit, open dak, April '88, te eig., 62.000 km, f. 16.500,-. Tel. 046-724270.

Nissan/Datsun

NISSAN King cab, diesel, 3-'89, 4x4, 30.000 km, f. 28.950,-. Tel. 04906-1387.

Datsun CHERRY, APK 11-'91, 88.000 km, i.z.g.st. f. 1.150,-. Dahliastr. 1b, Geleen.

Datsun SUNNY 1200 de lue, b.wj. '80, APK 10-6-'91, LPG, v.o. pr. f. 1.450,-. 045-426416.

Nissan CHERRY 1.3 bijna '85, te eig., pracht auto, f. 9.500,-. 04406-13137.

Oldtimers

OLDTIMERS met werk: Opel Kadett B '69, APK f. 1.250,-; B coupé '72 f. 1.750,-; B '67 als nw., ANWB-keur, f. 6.750,-; C coupé, 04404-1317.

TRABANT stat. '60 f. 800,-; Wartburg 70 f. 800,-; Skoda Felicia '60, 04404-1317.

Opel

Auto's kijken?
Tot ziens in onze verwarmde showroom!

Opel

Haefland 2, Brunssum. Tel. 045-257700.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Opel

Corsa TR 1.2 S '85 f. 9.950,-.

Corsa 3-drs. 1.2 S '86 f. 10.950,-.

Corsa 3-drs. GL '88 f. 14.950,-.

Corsa 3-drs. Sport '87 f. 13.950,-.

Corsa 3-drs. Swing '89 f. 17.950,-.

Kadett 3-drs. 1.6 S '85 Kadett 3-drs. 1.3 GLS '85 Kadett 3-drs. '87/'88/'89 Kadett 4-drs. '86 t/m '90 Ascona 1.6 S '84 t/m '89 Vectra 1.6 S '88 t/m '89 Omega 1.8 S 2.0i '88 t/m '89 Rekord 2.0 S 4-drs '89 Kadett 1.6 S '88 Kadett Caravan '86 Rekord Caravan 2.0 S '87 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Opel KADETT 1.2 S '83, 3-drs., 90.000 km., APK '92, nw. band., accu, f. 5.250,-. Tel. 045-222863.

Opel KADETT 1200, type C luxe, '78, goed conditie, APK 2-92. Extra's: brede banden, sportstuur, trek, en radio. Vaste pr. f. 1.500,-. 045-421476. (na 13 uur).

Opel ASCONA HB 1.8i GT sport, b.wj. '85, v. extra's, f. 10.750,-. 046-525489.

Te k. Opel REKORD 2S, '80 Ford Granada 2.8, '78, Opel Kadett, '80, 045-311288.

Te k. Opel KADETT 1.2 M '81, APK 3-'92. Zien is kopen pr. f. 3.250,-. Tel. 045-726028.

Mooie Opel KADETT 12 N '80, i.z.g.st., 4-drs., APK 2-92, f. 2.750,-. 04492-4553.

Opel REKORD 2.0 S, 1984, nw. model, 126.000 km, LPG, te lak, topconditie, v.o. pr. f. 9.500,-. 045-717081.

ASCONA 16 S, sunroof, trekhaak, b.wj. '83, f. 5.500,-. Tel. 046-522132.

Opel KADETT HB 1.3 S GT b.wj. 3-'86, kl. wit, Recaro-inter., bilz., mooi, v.o. pr. f. 11.500,-. Tel. 045-311792. b.g. 326406.

Opel ASCONA 1600 D, b.wj. '82, nw. mod., i.z.g.st. Tel. 04406-42768.

Opel REKORD 2.0 S, LPG, '80, APK, f. 2.500,-. van Bovagbedr. 04404-1317.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '84, 5-drs., APK 10-91, met extra's, km. 70.000, v.o. pr. f. 6.850,-. Tel. 045-464607.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Opel

Corsa TR 1.2 S '85 f. 9.950,-.

Corsa 3-drs. 1.2 S '86 f. 10.950,-.

Corsa 3-drs. GL '88 f. 14.950,-.

Corsa 3-drs. Sport '87 f. 13.950,-.

Corsa 3-drs. Swing '89 f. 17.950,-.

Kadett 3-drs. 1.6 S '85 Kadett 3-drs. 1.3 GLS '85 Kadett 3-drs. '87/'88/'89 Kadett 4-drs. '86 t/m '90 Ascona 1.6 S '84 t/m '89 Vectra 1.6 S '88 t/m '89 Omega 1.8 S 2.0i '88 t/m '89 Rekord 2.0 S 4-drs '89 Kadett 1.6 S '88 Kadett Caravan '86 Rekord Caravan 2.0 S '87 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Opel KADETT 1.2 S '83, 3-drs., 90.000 km., APK '92, nw. band., accu, f. 5.250,-. Tel. 045-222863.

Opel KADETT 1200, type C luxe, '78, goed conditie, APK 2-92. Extra's: brede banden, sportstuur, trek, en radio. Vaste pr. f. 1.500,-. 045-421476. (na 13 uur).

Opel ASCONA HB 1.8i GT sport, b.wj. '85, v. extra's, f. 10.750,-. 046-525489.

Te k. Opel REKORD 2S, '80 Ford Granada 2.8, '78, Opel Kadett, '80, 045-311288.

Te k. Opel KADETT 1.2 M '81, APK 3-'92. Zien is kopen pr. f. 3.250,-. Tel. 045-726028.

Mooie Opel KADETT 12 N '80, i.z.g.st., 4-drs., APK 2-92, f. 2.750,-. 04492-4553.

Opel REKORD 2.0 S, 1984, nw. model, 126.000 km, LPG, te lak, topconditie, v.o. pr. f. 9.500,-. 045-717081.

ASCONA 16 S, sunroof, trekhaak, b.wj. '83, f. 5.500,-. Tel. 046-522132.

Opel KADETT HB 1.3 S GT b.wj. 3-'86, kl. wit, Recaro-inter., bilz., mooi, v.o. pr. f. 11.500,-. Tel. 045-311792. b.g. 326406.

Opel ASCONA 1600 D, b.wj. '82, nw. mod., i.z.g.st. Tel. 04406-42768.

Opel REKORD 2.0 S, LPG, '80, APK, f. 2.500,-. van Bovagbedr. 04404-1317.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '84, 5-drs., APK 10-91, met extra's, km. 70.000, v.o. pr. f. 6.850,-. Tel. 045-464607.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Opel

Corsa TR 1.2 S '85 f. 9.950,-.

Corsa 3-drs. 1.2 S '86 f. 10.950,-.

Corsa 3-drs. GL '88 f. 14.950,-.

Corsa 3-drs. Sport '87 f. 13.950,-.

Corsa 3-drs. Swing '89 f. 17.950,-.

Kadett 3-drs. 1.6 S '85 Kadett 3-drs. 1.3 GLS '85 Kadett 3-drs. '87/'88/'89 Kadett 4-drs. '86 t/m '90 Ascona 1.6 S '84 t/m '89 Vectra 1.6 S '88 t/m '89 Omega 1.8 S 2.0i '88 t/m '89 Rekord 2.0 S 4-drs '89 Kadett 1.6 S '88 Kadett Caravan '86 Rekord Caravan 2.0 S '87 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Opel KADETT 1.2 S '83, 3-drs., 90.000 km., APK '92, nw. band., accu, f. 5.250,-. Tel. 045-222863.

Opel KADETT 1200, type C luxe, '78, goed conditie, APK 2-92. Extra's: brede banden, sportstuur, trek, en radio. Vaste pr. f. 1.500,-. 045-421476. (na 13 uur).

Opel ASCONA HB 1.8i GT sport, b.wj. '85, v. extra's, f. 10.750,-. 046-525489.

Te k. Opel REKORD 2S, '80 Ford Granada 2.8, '78, Opel Kadett, '80, 045-311288.

Te k. Opel KADETT 1.2 M '81, APK 3-'92. Zien is kopen pr. f. 3.250,-. Tel. 045-726028.

Mooie Opel KADETT 12 N '80, i.z.g.st., 4-drs., APK 2-92, f. 2.750,-. 04492-4553.

Opel REKORD 2.0 S, 1984, nw. model, 126.000 km, LPG, te lak, topconditie, v.o. pr. f. 9.500,-. 045-717081.

ASCONA 16 S, sunroof, trekhaak, b.wj. '83, f. 5.500,-. Tel. 046-522132.

Opel KADETT HB 1.3 S GT b.wj. 3-'86, kl. wit, Recaro-inter., bilz., mooi, v.o. pr. f. 11.500,-. Tel. 045-311792. b.g. 326406.

Opel ASCONA 1600 D, b.wj. '82, nw. mod., i.z.g.st. Tel. 04406-42768.

Opel REKORD 2.0 S, LPG, '80, APK, f. 2.500,-. van Bovagbedr. 04404-1317.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '84, 5-drs., APK 10-91, met extra's, km. 70.000, v.o. pr. f. 6.850,-. Tel. 045-464607.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Opel

Corsa TR 1.2 S '85 f. 9.950,-.

Corsa 3-drs. 1.2 S '86 f. 10.950,-.

Corsa 3-drs. GL '88 f. 14.950,-.

Corsa 3-drs. Sport '87 f. 13.950,-.

Corsa 3-drs. Swing '89 f. 17.950,-.

Kadett 3-drs. 1.6 S '85 Kadett 3-drs. 1.3 GLS '85 Kadett 3-drs. '87/'88/'89 Kadett 4-drs. '86 t/m '90 Ascona 1.6 S '84 t/m '89 Vectra 1.6 S '88 t/m '89 Omega 1.8 S 2.0i '88 t/m '89 Rekord 2.0 S 4-drs '89 Kadett 1.6 S '88 Kadett Caravan '86 Rekord Caravan 2.0 S '87 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Opel KADETT 1.2 S '83, 3-drs., 90.000 km., APK '92, nw. band., accu, f. 5.250,-. Tel. 045-222863.

Opel KADETT 1200, type C luxe, '78, goed conditie, APK 2-92. Extra's: brede banden, sportstuur, trek, en radio. Vaste pr. f. 1.500,-. 045-421476. (na 13 uur).

Opel ASCONA HB 1.8i GT sport, b.wj. '85, v. extra's, f. 10.750,-. 046-525489.

Te k. Opel REKORD 2S, '80 Ford Granada 2.8, '78, Opel Kadett, '80, 045-311288.

Te k. Opel KADETT 1.2 M '81, APK 3-'92. Zien is kopen pr. f. 3.250,-. Tel. 045-726028.

Mooie Opel KADETT 12 N '80, i.z.g.st., 4-drs., APK 2-92, f. 2.750,-. 04492-4553.

Opel REKORD 2.0 S, 1984, nw. model, 126.000 km, LPG, te lak, topconditie, v.o. pr. f. 9.500,-. 045-717081.

ASCONA 16 S, sunroof, trekhaak, b.wj. '83, f. 5.500,-. Tel. 046-522132.

Opel KADETT HB 1.3 S GT b.wj. 3-'86, kl. wit, Recaro-inter., bilz., mooi, v.o. pr. f. 11.500,-. Tel. 045-311792. b.g. 326406.

Opel ASCONA 1600 D, b.wj. '82, nw. mod., i.z.g.st. Tel. 04406-42768.

Opel REKORD 2.0 S, LPG, '80, APK, f. 2.500,-. van Bovagbedr. 04404-1317.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '84, 5-drs., APK 10-91, met extra's, km. 70.000, v.o. pr. f. 6.850,-. Tel. 045-464607.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Opel

Corsa TR 1.2 S '85 f. 9.950,-.

Corsa 3-drs. 1.2 S '86 f. 10.950,-.

Corsa 3-drs. GL '88 f. 14.950,-.

Corsa 3-drs. Sport '87 f. 13.950,-.

Corsa 3-drs. Swing '89 f. 17.950,-.

Kadett 3-drs. 1.6 S '85 Kadett 3-drs. 1.3 GLS '85 Kadett 3-drs. '87/'88/'89 Kadett 4-drs. '86 t/m '90 Ascona 1.6 S '84 t/m '89 Vectra 1.6 S '88 t/m '89 Omega 1.8 S 2.0i '88 t/m '89 Rekord 2.0 S 4-drs '89 Kadett 1.6 S '88 Kadett Caravan '86 Rekord Caravan 2.0 S '87 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Opel KADETT 1.2 S '83, 3-drs., 90.000 km., APK '92, nw. band., accu, f. 5.250,-. Tel. 045-222863.

Opel KADETT 1200, type C luxe, '78, goed conditie, APK 2-92. Extra's: brede banden, sportstuur, trek, en radio. Vaste pr. f. 1.500,-. 045-421476. (na 13 uur).

Opel ASCONA HB 1.8i GT sport, b.wj. '85, v. extra's, f. 10.750,-. 046-525489.

Te k. Opel REKORD 2S, '80 Ford Granada 2.8, '78, Opel Kadett, '80, 045-311288.

Te k. Opel KADETT 1.2 M '81, APK 3-'92. Zien is kopen pr. f. 3.250,-. Tel. 045-726028.

Mooie Opel KADETT 12 N '80, i.z.g.st., 4-drs., APK 2-92, f. 2.750,-. 04492-4553.

Opel REKORD 2.0 S, 1984, nw. model, 126.000 km, LPG, te lak, topconditie, v.o. pr. f. 9.500,-. 045-717081.

ASCONA 16 S, sunroof, trekhaak, b.wj. '83, f. 5.500,-. Tel. 046-522132.

Opel KADETT HB 1.3 S GT b.wj. 3-'86, kl. wit, Recaro-inter., bilz., mooi, v.o. pr. f. 11.500,-. Tel. 045-311792. b.g. 326406.

Opel ASCONA 1600 D, b.wj. '82, nw. mod., i.z.g.st. Tel. 04406-42768.

Opel REKORD 2.0 S, LPG, '80, APK, f. 2.500,-. van Bovagbedr. 04404-1317.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '84, 5-drs., APK 10-91, met extra's, km. 70.000, v.o. pr. f. 6.850,-. Tel. 045-464607.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Opel

Corsa TR 1.2 S '85 f. 9.950,-.

Corsa 3-drs. 1.2 S '86 f. 10.950,-.

Corsa 3-drs. GL '88 f. 14.950,-.

Corsa 3-drs. Sport '87 f. 13.950,-.

Corsa 3-drs. Swing '89 f. 17.950,-.

Kadett 3-drs. 1.6 S '85 Kadett 3-drs. 1.3 GLS '85 Kadett 3-drs. '87/'88/'89 Kadett 4-drs. '86 t/m '90 Ascona 1.6 S '84 t/m '89 Vectra 1.6 S '88 t/m '89 Omega 1.8 S 2.0i '88 t/m '89 Rekord 2.0 S 4-drs '89 Kadett 1.6 S '88 Kadett Caravan '86 Rekord Caravan 2.0 S '87 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Opel KADETT 1.2 S '83, 3-drs., 90.000 km., APK '92, nw. band., accu, f. 5.250,-. Tel. 045-222863.

Opel KADETT 1200, type C luxe, '78, goed conditie, APK 2-92. Extra's: brede banden, sportstuur, trek, en radio. Vaste pr. f. 1.500,-. 045-421476. (na 13 uur).

Opel ASCONA HB 1.8i GT sport, b.wj. '85, v. extra's, f. 10.750,-. 046-525489.

Te k. Opel REKORD 2S, '80 Ford Granada 2.8, '78, Opel Kadett, '80, 045-311288.

Te k. Opel KADETT 1.2 M '81, APK 3-'92. Zien is kopen pr. f. 3.250,-. Tel. 045-726028.

Mooie Opel KADETT 12 N '80, i.z.g.st., 4-drs., APK 2-92, f. 2.750,-. 04492-4553.

Opel REKORD 2.0 S, 1984, nw. model, 126.000 km, LPG, te lak, topconditie, v.o. pr. f. 9.500,-. 045-717081.

ASCONA 16 S, sunroof, trekhaak, b.wj. '83, f. 5.500,-. Tel. 046-522132.

Opel KADETT HB 1.3 S GT b.wj. 3-'86, kl. wit, Recaro-inter., bilz., mooi, v.o. pr. f. 11.500,-. Tel. 045-311792. b.g. 326406.

Opel ASCONA 1600 D, b.wj. '82, nw. mod., i.z.g.st. Tel. 04406-42768.

Opel REKORD 2.0 S, LPG, '80, APK, f. 2.500,-. van Bovagbedr. 04404-1317.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '84, 5-drs., APK 10-91, met extra's, km. 70.000, v.o. pr. f. 6.850,-. Tel. 045-464607.

Renault

RENAULT 5 C, nov. '85, zeer mooi, 56.000 km, te eig., f. 6.950,-. Kissel 46 A, Heerlen. 045-723142.

Te k. RENAULT 11 GTX, b.wj. '84, APK, pr. f. 5.750,-, i.z.g.st. Tel. 04750-25687.

Te koop RENAULT 5 TL, b.wj. sept. '81, kl. rood, APK okt. '91, i.g.st., pr. f. 1.350,-. Tel. 046-527379.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Mercedes

Door particulier te koop gevraagd MERCEDES 190 D 2.5. Tel. 045-272179.

MERCEDES 190 diesel, 12-'86, maroonrood, 140.000 km, f. 27.950,-. 04906-1387.

MG

Te koop MG MIDGET, b.wj. '78, kl. zwart, zien is kopen! V.o. pr. f. 12.500,-. 0444323, na 20.00 uur.

2 MG-B's, b.wj. '72 en '79, im port van USA, alleen voor liefh. Tel. atspr. 04450-2216.

NISSAN OCCASIONS

Dankzij ons leaseplan wordt het mogelijk om voor een laag bedrag per maand in uw nieuwe occasion te stappen.

Voor informatie bezoek onze showroom.

Leaseplan looptijd 36 maanden

Nissan Micra DX.....	'88	242,-
Nissan Bluebird 1.6 LX.....	'87	268,-
Nissan Bluebird 2.0 sedan.....	'88	423,-
Nissan Sunny 1.4 HB.....	'90	360,-
Nissan Sunny coupé.....	'90	360,-
Nissan Sunny Trend.....	'88	321,-
Nissan Sunny 1.3 DX.....	'86	250,-
Nissan Stanza 1.8 SGL.....	'85	180,-
Ford Sierra 1.6 Laser.....	'86	268,-
Mitsubishi Lancer 1.8 D "Van".....	'87	180,-
Opel Kadett 1.6 GL.....	'88	321,-
Peugeot 205 1.1 XL.....	'89	286,-
Toyota Carina II diesel.....	'87	296,-
Volvo 360 GLI sedan.....	'87	341,-
Suzuki Alto, 5-deurs.....	'89	233,-
Volvo 340 DL, 3-deurs.....	'88	296,-

JURGEN HEERLEN

Huisbergerstraat/hoeske Schelsberg Heerlen - 045-735300

Seat

Autosport Brouns b.v.

Marbella 3-drs. GLX goudmetallisch ..... 1990 f. 13.500,-

Ibiza 3-drs. 1.5 GLXi goudmet. .... 1989 f. 17.250,-

Ibiza 3-drs. 1.2 XL Beat zwart ..... 1989 f. 16.000,-

Ibiza 3-drs. SXi zwartmet. .... 1988 f. 18.500,-

Ibiza 1.2 GL 5-drs groenmet. .... 1987 f. 13.500,-

Terra 4-drs. 1.3 D wit ..... 1990 f. 15.000,-

Terra 4-drs. 900 wit ..... 1990 f. 11.500,-

Ronda 5-drs. 1.2 GL rood ..... 1985 f. 5.750,-

Alle auto's 6 mnd. garantie. Schelsberg 175, Heerlen.

045-725507.

Volvo

GOLF diesel 1600 C, 5-bak, b.wj. '82, roodmet. i.z.g.st. f. 4.500,-. 045-721660.

VW golf diesel, 6-'87, 90.000 km f. 14.950,-. Tel. 04906-1387.

Volvo

Zeer luxe VOLVO 244 GLE met overdrive, stuurrek, leren bplk, trek, LPG, b.wj. '79, f. 1.500,-. 04499-4341.

Te k. VOLVO 345 GL, b.wj. '81, APK mei'91, pr.n.o.t.k. Tel. 045-31961.

VOLVO 440 GLT inj., kl. wit, b.wj. febr. '90, v.o. pr. f. 29.750,-. 04498-51356.

VOLVO 340 GL, automaat, met LPG, nieuwstaat, '87, f. 9.750,-, te eig. Kissel 46A Heerlen. 045-723142.

Te k. VOLVO 66 DL, b.wj. '77, APK tot 12-91, v.o. pr. f. 500,-. Tel. 046-378381.

VOLVO 440 GLT b.wj. 1-2-'90, kl. smoke zilvermetall., electr. schuif/kanteldak, km. st. 7.500. Tel. 045-318852.

Van Volvomedewerker te k. VOLVO 460 GL, zilvermet., b.wj. mrt. '90, km.st. 13.000, met trek, tel. 045-720431.

VOLVO 340 DL 2.0 5-drs. m. '83, APK 2-92, in nieuwstaat, pr. f. 3.750,-. Tel. 04783-1452.

Te koop VOLVO 343 GL, b.wj. '80, kopermet., schuifdak, nw. band, uitl. V.o. pr. f. 2.250,-. Tel. 046-743480.

Koopje VOLVO 66 DL automaat met APK, b.wj. '81, f. 750,-. Tel. 045-323796.

Te koop VOLVO 440 DL, mrt. '90, plm. 14.000 km, rood, radio, trek, pr. f. 24.250,-. Tel. 046-519815.

VOLVO 240 GL 2.3 stationcar, 10-'86, wit, LPG, onderb. f. 20.950,-. Tel. 04906-1387.

Volvo

Te k. VW JETTA, 4-drs., LPG, b.wj. '80, i.g.st. Tel. 04458-1690.

Te k. moeie SCIROCCO 1.6, orig. st. b.wj. '80, v.o. pr. f. 5.500,-. Tel. 045-224233.

Uw kans van 1 eig. VW PASSAT Sedan 1.8, 66kw, nw. model, kalahari beige-Metallic, b.wj. '88, 30.000 km. Tel. 045-415167.

Te k. GOLF 1.6 GTi-look, model '88, 5-gang, gr. kent., sportief, f. 11.500,-. Nienuwagheerstr. 63, Landgraaf, na 18.00 uur.

Te k. VW JETTA 1.6 LS, zeer mooi, sportv., enz., f. 3.400,-. Tel. 045-231073.

Zuignie VW DERBY GLS M'81, APK 10-'91, f. 1.950,-. Tel. 045-322619.

VW JETTA, '80, 1.6, 4-drs., zilver, APK '91, f. 2.950,-. Tel. 045-319328.

Te k. VW POLO, APK 01-'92, m. '81, origineel 77.000 km, wegebel, f. 59,-, verbr. 100%, 2e eig., auto techn. 100%, zien is kopen, v.o. pr. f. 2.950,-. Tel. 045-221808. b.g.g. 045-258905.

Diversen

Kerp Lagertechniek

SKF lagere en keerringen voor uw wasmachine, auto, motor, bromfiets, etc. Lagertekkers voor alle typen auto's!!

Wielagers voor alle typen auto's!!

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

GÖTTGENS

(bij Makado)

Diversen

Suzuki Alto GL '90 Ford Escort 1.4 '86/'87 Ford Sierra Station '83/'85 VW Golf 3-drs. '87 VW Passat 5-drs. '87 Seat Terra bestel '90 Mazda 626 coupé '84 BMW 316 '83/'85 Fiat Uno 75 '87 Citroën BX 1.6 '89 Honda Civic 1.3 autom. '89 Mitsubishi Lancer Diesel '86 Weth. Sangersstr. 1, Beek.

Europcar

Autoverhuur

ook voor Bestel- en verhuurauto's

MAASTRICHT, 043-645430
HEERLEN, 045-725666

Autorijders opgelet! Voor al uw gebruikte onderdelen naar: Gebr. LIMPENS, Voskuijenweg 59 A Heerlen. Al onze onderdelen zijn reeds uitgebouwd. Tev. inkoop van uw sloop- en schade-wagens met afg. RDW-vrijwaring. Tel. 045-719136.

Te k. occasions: Volvo 740 GL te eig. km.st. 77.000 met onderh. boekje, stuur-bak, en centr. lock, trek, 5-bak, kat, b.wj. '86; Opel Corsa 12S Summer, b.wj. '86, km.st. 45.000, wit; Citroën BX 1400, wit, b.wj. '84; Datsun Cherry, b.wj. '85; Ford Escort, b.wj. '82, alle extra's, i.n.w.st.; Mazda RX7, b.wj. '83, zilvermet., Opel Rekord 2.0S, LPG, b.wj. '80, pr. f. 2.500,-; Skoda 120 LS, b.wj. '83, wit, pr. f. 1.500,-; 2x Datsun Cherry, b.wj. '79, blauw/rood, pr. f. 1.500,-; VW Golf opknapper, GTi-uitv. pr. f. 1.000,-; Audi 100, LARDINOSE, Dorpstraat 49, Eckelrade. Tel. 04408-2368.

FIESTA '87, f. 1.250,-; Golf '81, f. 2.450,-; Kadett, gas '79, f. 1.650,-; BMW 316 '78, f. 1.750,-; Volvo 343, '80, f. 1.950,-. APK. 04499-5204.

Te k. CHEVROLET Monza 2.2, defecte versn.bak en Kadett C, inr. motor mog. Tel. 045-353248.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharneweg 3, Maastricht. 043-634978.

SCHADEAUTO'S: Opel Rekord 2.0 L, '84, f. 2.950,-; Honda Accord, '84, f. 2.750,-; Nissan Stanza m. '83, f. 1.950,-; Mazda 323 Sedan, m. '82, f. 1.750,-; Tel. 045-327789 b.g.g. 324763.

LUCAR!!! kontant geld voor uw auto, direkte afwikkeling. Tel. 045-456963.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1982. Ook Lada's, Garage Schaepkens. Tel. 04405-2896.

Onzeker of vijfde ontwerp nu wel de eindstreep haalt

Achttien jaar schaduwboxen over anti-discriminatiewet

HAAG - Het onbetwiste uitgangspunt in de wordingsgeschiedenis van de anti-discriminatiewet viel in de zomer van 1985. Toen lekte een geheim voorstel uit van minister J. K. De Vries. Populair gezegd stond de VVD'er voor dat je homo's niet mag ontslaan omdat ze homo's zijn, maar wel als ze al te veel als homo gedragen.

De VVD'er wil de hypocrisie bij het regelen, kermde de Evangelische Alliantie. 'Héél stille, aanpasse homo's mag je dus niet discrimineren', schamperde Vrij Nederland.

In 1991 lijkt het monsterlijke compromis toch nog vrucht te kunnen dragen, maar wel in de verdragen moederschoot. Dat het kabinet-PvdA-kabinet zich voor het ontwerp van een brede anti-discriminatiewet nu uitgerekend laten inspireren door het grote wanhoopsoffensief van de VVD'er.

In dit vijfde (!) wetsontwerp tegen discriminatie naar seksuele oriëntatie wordt de eindstreep halen? Een reconstructie van 18 jaar schaduwboxen op het Binnenhof. Het kabinet-PvdA-kabinet heeft de wet tegen discriminatie op grond van seksuele oriëntatie in 1985 ingevoerd. Het kabinet-PvdA-kabinet heeft de wet tegen discriminatie op grond van seksuele oriëntatie in 1985 ingevoerd. Het kabinet-PvdA-kabinet heeft de wet tegen discriminatie op grond van seksuele oriëntatie in 1985 ingevoerd.

De discussie over anti-discriminatiewetgeving is op dat moment 12 jaar oud en verkeert in een groot impasse. De schuld van de mannen van de VVD, maar de VVD-kamers in de krant: 'Hun schuld ligt ook altijd op man. Het kabinet-PvdA-kabinet heeft de wet tegen discriminatie op grond van seksuele oriëntatie in 1985 ingevoerd. Het kabinet-PvdA-kabinet heeft de wet tegen discriminatie op grond van seksuele oriëntatie in 1985 ingevoerd.

tie is het grote twistpunt in de vorming van een anti-discriminatiewet, toen niet en nu niet. De discussie heeft zich toegespitst op de homoseksuele onderwijzer in Staphorst. En dat is wel de 'schuld' van het CDA, in het bijzonder van de Brink- en Deetmannen. Zij vinden dat (christelijke) besturen van scholen en ziekenhuizen homo's mogen welen en ontslaan. Alle andere grote fracties in de Tweede Kamer (PvdA, VVD en D66) vinden van niet. Dat is in een notendop het hele probleem.

Aanvankelijk gingen de discussies over een anti-discriminatiewet ofwel de wet gelijke behandeling van een leien dakje. De kwestie werd in 1973 aangewend door twee actiegroepen: Man/Vrouw/Maatschappij en de homobelangengroep COC. Vijf jaar later neemt het kabinet Van Agt-Wiegel het advies van de Emancipatie Commissie over om discriminatie op grond van seks, burgerlijke staat en seksuele geaardheid bij wet te verbieden. Met dien verstande, dat de 'maatschappelijke gevolgen' van een discriminatieverbod voor homo's eerst moet worden onderzocht.

De volksvertegenwoordiging ruikt lout (vrijwel) Kamerbreed wordt de regering verzocht een wet te maken tegen alle vormen van discriminatie op grond van geslacht, daarbij inbegrepen homofilie en huwelijks staat. Het CDA staat vierkant achter deze motie.

Kruistocht
Het voorontwerp van wet ziet in september 1981 het daglicht. De reactie-termijn lijkt geruisloos te verstrijken. Maar in januari 1982 breekt de beer los. Want in Nederland dreigt een 'anti-christelijke dictatuur', zo houdt de EO haar publiek voor. De kruistocht van de Evangelische Alliantie is een feit. Het voorontwerp 'hangt als het zwaard van Damocles boven christelijk Nederland' (EO-topman de Boer) en 'is dynamiet onder tal van christelijke instellingen' (Reformatorisch Dagblad). In een mum van tijd staat het ministerie van CRM propvol met dozen protestbrieven, al of niet op voorgedrukt papier van de

Evangelische Alliantie. Jeltien Kraaijeveld-Wouters (CDA) (op dat moment ex-staatssecretaris Emancipatiezaken) zit dagen achteraan aan de telefoon om ongeruste partijgenoten te woord te staan. Het CDA komt onder grote druk te staan. Het duurt niet lang of het Wetenschappelijk Instituut van het CDA betreft de stelling dat christelijke schoolbesturen de vrijheid moeten houden om homo's (die hun geaardheid praktiseren) te ontslaan. (Maart 1982).

Het CDA worstelt verder maar komt niet boven. Wat weegt zwaarder? De vrijheid van onderwijs of artikel 1 van de Grondwet. 'Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld'. In december 1984 stemt de partijraad over de kwestie. Met 125 stemmen voor en 115 tegen neemt het CDA-bestuur de resolutie aan dat particuliere organisaties op levensbeschouwelijke grondslag homo's mogen welen.

Ongeluksgetal

Onder het motto 'liever geen wet dan een slechte wet', probeert Lubbers (ten tijde van het kabinet Lubbers één) de goegemeente voor te bereiden op uitstelafstel. Toch kwelt het kabinet zich nog ruim een half jaar met een speurtocht naar compromissen. Want onder ongeluksgetal 13 wordt in het regeerakkoord een anti-discriminatiewet aangekondigd. En belofte maakt schuld. 'Het kabinet is stukgelopen op partijpolitieke standpunten, emoties en beladen discussies over gedetailleerde voorbeelden', verzucht VVD-minister Korthals-Altes (Justitie) in de Volkskrant. Op dat moment is zelfs het zoenoffer van zijn partijgenoot Rietkerk gestrand. Rietkerk wil de ontslagbescherming voor homoseksuele leerkrachten beperken tot 'aangepaste' homo's, die hun geaardheid niet al te uitbundig praktiseren. Geen hond herinnert zich onderzocht, nog dat oorspronkelijk door Man/Vrouw/Maatschappij om de wet werd gevraagd om ook vrouwen te beschermen tegen ontslag, met name gehuwde en ongehuwde samenwonende vrouwen.

Trauma's

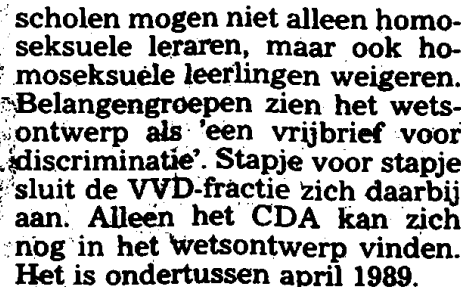
In september 1985 staakt het ka-

binet de pogingen om een compromis te formuleren, met als gevolg dat de anti-discriminatiewet een 'vrije kwestie' wordt. Dat betekent dat coalitiepartners mogen handelen naar eigen inzicht. Wie nu denkt dat de VVD deze vrijheid gebruikt om achter de rug van het CDA om een anti-discriminatiewet te regelen met de PvdA, komt bedrogen uit. Lubbers voorziet de VVD-fractie van een elegant excuus om haar liberale principes zonder gezichtsverlies te kunnen verkwansen. Het voorstel van de minister-president is om een veel bredere anti-discriminatiewet te ontwerpen, waarin ook discriminatie op grond van ras en levenswijze wordt verboden. 'Het verboden leidt tot nieuwe complicaties en verder tijdsverlies', waarschuwt de oppositie. Maar de VVD stapt er gretig op in. En jawel, het kabinet verordonneert met grote voortvarendheid een nieuwe, grondige studie. Het grote vooruitstappen is weer begonnen.

Het is louter voor de show dat de VVD enige tijd later toch met een eerste concept voor een mogelijke initiatiefwetsvoorstel komt. Deze 'liberale solo' valt heus niet tevergeefs samen met de verkiezingscampagne '88, sneert Trouw. Kortom, Lubbers één gaat voorbij zonder dat de anti-discriminatiewet ook maar een stap dichterbij komt.

Wandelen

Het kabinet Lubbers-Twee stuurt een wetsontwerp gelijke behandeling voor advies naar de Raad van State. Het Binnenhof gonst van de speculaties, omdat de tekst van het wetsontwerp geheim blijft. VVD en CDA geven ieder hun eigen uitleg aan de niet gepubliceerde tekst. Zijn de liberalen door de pomp gegaan? Nee. De liberalen hoeven zich nergens voor te schamen, zegt het VVD-Kamerlid Rempt. Maar nog geen half jaar later staat het hele kabinet het schaamrood op de kaken, want de Raad van State laat van het wetsontwerp geen spaan heel. Het wetsontwerp is overbodig en het kabinet heeft een 'schandvlek' op zijn schaat. De tekst van het wetsontwerp wordt nu gepubliceerd. Levensbeschouwelijke instellingen mogen in hun personeelsbeleid onderscheid maken. Bijzondere

scholen mogen niet alleen homoseksuele leraren, maar ook homoseksuele leerlingen weigeren. Belangengroepen zien het wetsontwerp als 'een vrijbrief voor discriminatie'. Stapte voor stapte sluit de VVD-fractie zich daarbij aan. Alleen het CDA kan zich nog in het wetsontwerp vinden. Het is ondertussen april 1989.

Stof

Dan komt de PvdA in actie. Ze blaast het stof van haar eigen initiatief-wetsontwerp tegen discriminatie uit 1987. Om de VVD te gemoot te komen besluit de PvdA haar initiatiefwet tegen seksdiscriminatie op te rekken tot een brede wet waarin ook ras, politieke gezindheid en godsdienst als discriminatiegronden verboden worden. Voordat de PvdA en VVD tot zaken komen, struikelt het kabinet over het reiskostenforfait. Bij de formatie van het PvdA/CDA-kabinet lijkt de wet gelijke behandeling een 'makkie'. Volgens het regeerakkoord mag een werknemer niet gediskwalificeerd worden 'om het enkele feit' dat hij of zij homoseksueel is. Is het CDA werkelijk om? Jazeker, beweert Ella Kalsbeek, PvdA-Kamerlid en mede-auteur van het regeerakkoord. Dus homo's hoeven hun geaardheid niet te verstoppen, ook niet in het christelijk onderwijs. 'Hoe groot die ruimte is, zal de rechter moeten bepalen'. Op 'scholen waar homoseksualiteit de Here een gruwel is, ligt dat natuurlijk anders' dan op progressievere scholen, aldus Kalsbeek in een partijtekstinterpretatie met weekblad De Tijd.

Het duurt nog tot juli 1990 voordat de tekst van het wetsontwerp gereed is voor verzending naar de Raad van State. De tekst zelf blijft geheim, maar de uitleg van minister-president Lubbers stelt zowel het COC gerechts-exponenten 'van rechts-orthodoxe kring'. De Tweede Kamer ontvangt volgende week de definitieve tekst van het wetsontwerp gelijke behandeling. Achttien jaar gesoebat heeft één ding duidelijk gemaakt: christelijke schoolbesturen moeten geen hangoor ontstaan over het 'enkele feit' dat ze homo zijn, maar wel als ze zich in hun 'woon- of leefstijl' als zodanig gedragen. En zolang het CDA in de regering zit zal dat zo blijven.

margreet vermeulen

in gesprek

• Pleumeekers

Zie hier, de Statenverkiezingen komen er aan. Uit alle hoeken van de raadszalen komen ze weer tevoorschijn, onze bestuursleden. Als eerste krijgt deputé (waarom moet ik bij dit woord altijd aan een cowboy denken!) Sijf Pleumeekers het woord in de krant. Hij mikt op een bescheiden winst. Nee, vier zetels is te veel. De kiezers, van wie de meesten niet eens weten op wie ze moeten stemmen, kijken immers naar de landelijke politiek en bepalen van daaruit hun voorkeur. Wetende dat de PvdA grotendeels overhoop ligt met zichzelf, de VVD en D66 niets voorstellen en Groen Links alleen maar als lastig ervaren wordt is Pleumeekers wel degelijk zeker van z'n winst. Valse bescheidenheid dus.

Ook het milieu krijgt de aandacht. Meer het idee van zijn campagneleider zeker. Zo van: Neem nou maar het onderwerp milieu, dan zit je altijd goed. In deze tijd met het ene milieu-schandaal na het andere, trappen er waarschijnlijk weer een hoop mensen in en geven hun stem weg aan deze pseudo-greenpeace. De 'hobbel' van het vliegvel Beek - de grootste economische milieureup van het jaar 2000 voor deze regio - wordt vóór de verkiezing genomen (fijn hè). Aan de grindwinning moet een einde komen (wanneer Sijf?). Ja logisch, Midden-Limburg is sowieso bijna een Emmentaler kaas. En in de agrarische sector is men zich - volgens de deputé - bewust van de problemen. Alleen al te rigoureuze ingrepen wijzen we (het CDA) van de hand. Nee, voorlopig dan maar doorgaan met het vergiften van lucht, grond en water. Beste Sijf, P.S. heeft ook nog een andere betekenis!

SCHIMMERT
Fini Strohalim

• Kater

Nu het volksfeest nummer 1, Carnaval, in vele Limburgse plaatsen nagenoeg geruisloos voorbij is gegaan hebben de heren notabelen wellicht tijd kunnen vinden om over hun (overhaaste) beslissing na te denken. Als dat nadenken erin geresulteerd heeft dat men zich in de toekomst wel drie maal zal bedenken alvorens men een dergelijk besluit neemt, dan is er toch nog iets positiefs te melden. Anderzijds zijn er zeker neringdoenden die als gevolg van de carnavalslop met een fikse kater blijven zitten; daar helpt geen ton haring aan.

Het valt te betreuren dat in onze democratie zo iets überhaupt gebeuren kan! Het feit dat een burgemeester benoemd en niet gekozen wordt, is in deze wel heel erg duidelijk geworden; het volk zou hem of haar in elk geval niet licht voor een volgende termijn in aanmerking laten komen. Toch heeft 'het volk' her en der het heft in eigen hand genomen en een alternatieve carnavalsviering op touw gezet, met succes! Het meest absurde van alles is nog wel het feit dat heel wat schoolbesturen gemeend hebben in de burgervaderlijke lijn mee te moeten lopen en de carnavalsactiviteiten op school afgeblazen hebben. Dat is nog eens krachtadig optreden jegens cultuur, folklore en traditie! Daar stel je nog eens een daad mee!

In Heerenveld (WK schaatsen) was een prachtig carnavalsfeest, waar heel Nederland en de rest van de wereld naar kon kijken. 'Foel, hoe durven ze', zullen onze burgervaders luidkeels door hun woonkamer geschreeuwd hebben! Aansluitend zullen ze hun toestel op CNN hebben omgeschakeld om daar 24 uur lang non-stop overgoten te worden met zeer interessante berichten zoals de mening van een inwoner van een of ander Amerikaans gehucht (inwoneraantal > 50) over de Golfoorlog (dit alles natuurlijk 'live'). En inmiddels zijn de rayonhoofden in opperste staat van paraatheid; nee niet omdat er twee Nederlandse schepen in de Golf liggen, maar omdat de kans op een Elfstedentocht er nog altijd is. En als dat geen Friese variant op ons carnaval is, dan weet ik het ook niet meer.

Ik durf niet goed langs de woning van een burgemeester te lopen, want ik kan me voorstellen dat hij/zij van woede over de gedachte alleen al aan 'de Friese glijerij' de hele huiskamer door de ramen van zijn/haar ambtswoning gooiën! Limburgers: let op uw saek!!!

NIJEUWENHAGEN
Wiel Mulders

• Hardrockers

Graag wilde ik reageren op het artikel: 'Hardrockers sloegen homofielen in elkaar' op pagina 18 van het Limburgs Dagblad van 9 februari. Specifiek wil ik ingaan op bepaalde uitslatingen met betrekking tot hardrock. Ja hoor, schuif het maar weer af op de hardrock-muziek. Natuurlijk het is godgeklagd dat deze personen hun buurt mensen 'schoon' te moeten maken door homofielen in elkaar te slaan. Maar het doet me toch pijn aan mijn hart dat min of meer wordt beweerd dat de hardrock het

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of getrouweerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rij of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettig gebruik van taal of beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

weer heeft gedaan. Er zijn zoveel 'goeie' hardrockers die zich uitermate ergeren aan dit soort praktijken. Sinds jaar en dag proberen wij onze naam te zuiveren, maar dit soort voorvallen c.q. opmerkingen doen ons steeds weer de das om. Is er eens iets gebeurd, dan wordt er meteen gezegd: 'Ja, maar dat zijn hardrockers en die zijn nu eenmaal zo'.

Werd dat ook gezegd wanneer liefhebbers van andere muziekstijlen ergens bij betrokken zijn? Je gaat toch niet eerst onderzoeken van welke muziek de daders houden? Er zijn natuurlijk van die idioten die menen 'stoor' te moeten doen en die het verpesten voor anderen. Maar je kunt niet gaan generaliseren, dat is namelijk ook discriminatie. Ik houd van hardrock met hart en ziel, maar ik ben ook (hoe is het mogelijk?) zeer vredelievend. En ik weet zeker met mij vele anderen. Geef niet meteen je oordeel als je met een hardrocker te maken krijgt. Wij zijn ook gewone hardwerkende mensen. En we lopen echt niet allemaal in zwarte leren jassen en met kettingen rond. Wat is daar trouwens verkeerd aan? Dus mensen, denk toch eens na! Collegal hardrockers: 'Keep on Rockin'.

BERG AD MAAS
Cindy Kamakers

• Golfloorlog

Wij zijn tegen de oorlog die alom vernietigt! Wij zijn tegen de oorlog die al het andere, vreugde en leed, laat vervagen! Wij hopen dat die vreselijke oorlog, die zich voor onze ogen afspeelt alle mensen laat inzien, dat oorlog niet meer kan. Dat wapens niet meer kunnen!

Dat wij daarmee de hele wereld vernietigen!

HOENSBOEK W. Verbooy
N. Maris
A. v. Bussel
R. Koopmans
U. Jansen

• Arno Arts

In uw blad maakte u onlangs melding van de aankoop van J.C. speler Arno Arts door Roda JC. Per definitie zegt trainer Jan Reker nu al, nog voordat Arts op Kaalheide arriveert, 'Arts kan dus achter in de rij aansluiten'. Nog maar luttele maanden geleden zei Reker dat zijn selectie te smal bleek in verband met diverse blessures. Hij beweert ook niets af te weten van de op handen zijnde transfer. Dat laatste is natuurlijk klinkklare onzin. Hendriks is al langer dan een half jaar doende met Arts in te leven en in de sfeer van bestuursvergaderingen is dat heus wel aan de orde geweest. Volgens uw blad heeft Reker Arno Arts te weinig zien voetballen zodat hij geen mening over hem heeft.

Bij een muziekgezelschap zet de dirigent een keurkoper neer (als ik het zo mag noemen) dus de besten. Dat nu dient ook een voetbaltrainer zich te realiseren. Als Arno Arts beter speelt dan Groenendijk of Mario Beek, dan behoort Arno Arts te spelen. Onlangs zei Reker nog niet zo gecharmeerd te zijn van Vanderbroek en dat deze zelfs bij MVV niet naar behoren presteerde. Nu, dan ligt hier de kans om daar verandering in aan te brengen. Als Reker zijn seizoen bij Roda JC wil afmaken, dan moet hij wel daarnaar werken en de middelen gebruiken die voor handen zijn en niet een bestuurskwestie over de rug van spelers uitvechten. Ik heb steeds mijn bezorgdheid over de vakman Jan Reker uitgesproken en dat niet onder stoelen of banken gestoken, maar dit gaat mij te ver dan kan Reker beter vertrekken voordat het seizoen ten einde is en er (onnodige) brokken achter worden gelaten.

HEERLEN H.J. Verbooy

achtergrond

RUSSEL - Nog geen drie maanden geleden verklaarden de landen van Warschaupakt dat Navo in Parijs plechtig elkaar niet langer als vijanden te beschouwen. Er diende een tijdperk aan van ontspanning, wapenbeheersing en vrede. Maar zowel in het Westen als in de Sovjetunie was de euforie daarover gewild.

Navo-landen beschuldigen Moskou ervan dat het de afspraken van het CFE-akkoord over vermindering van de conventionele wapenarsenaal in Europa schendt en dat het dwarsligt in de onderhandelingen over de vermindering van de strategische kernwapens (Start). En het Westen kijkt met argusogen naar de situatie in de Sovjetunie zelf.

1990 was het jaar van de doorbraak, zei Navo-secretaris-generaal Manfred Wörner deze week. In 1991 wordt veel moeilijker. Het Westers bondgenootschap vreest dat de gebeurtenissen in de Baltische staten een aanjager zijn van een nieuwe harde gestimuleerd door het militaire apparaat van de Sovjetunie. Militairen waren al niet gek met de ontwapeningsakkoorden die de Sovjetleider Gorbatsjov en diens ex-minister van buitenlandse zaken Sjervadnadze met het Westen sloten. Zij lijken nu gekozen te hebben voor de weg van de tegenwerking en ontduiking om onder de draagbare bepalingen van de akkoorden uit te komen.

Navo hoopt dat Gorbatsjov bereid blijft, maar uit gesprekken op het Navo-hoofdkwartier in Brussel blijkt dat men rekening houdt met alles. 'Ik verwacht dat Moskou op de weg van hervorming blijft', zegt Wörner. Maar hij voegt eraan toe dat de weg van de tegenwerking in de Navo gebeurt.

strategie

Het bondgenootschap heeft zich een doel gesteld nog dit jaar een nieuwe militaire strategie te ontwikkelen. Die zal niet langer gebaseerd zijn op de oude theorie van het aangepaste antwoord en de voorwaartse verdediging, maar worden aangepast

Euforie over verbeterde betrekkingen lijkt geluwd

Navo bezorgd over koude uit Moskou

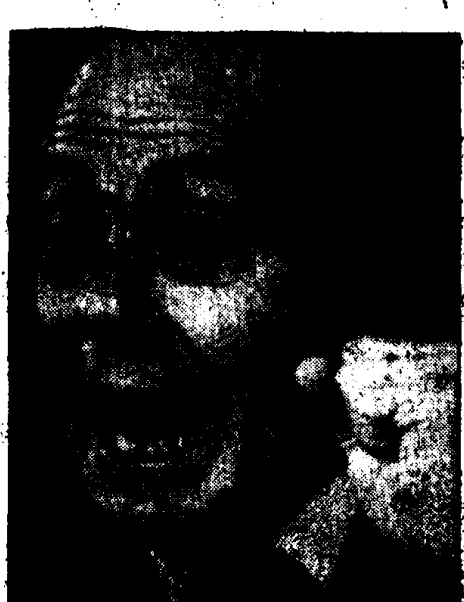
aan het wegvallen van de dreiging van het Warschaupakt. Want dat die dreiging er niet meer is, staat vast. De Oosteuropese leden van dat pakt hebben zich losgemaakt van Moskou. De Tsjechen willen zelfs lid van de Navo worden (wat volgens Wörner overigens niet zal gebeuren). Als de Sovjets al een militair avontuur zouden aandurven, dan zouden ze het alleen moeten doen.

De kans daarop is klein, maar Wörner hamert erop dat ondanks alle ontwapeningsakkoorden en perestrojka de Sovjetunie het grootste en ook militair sterkste land van Europa blijft. Het Westen moet, hoe graag we ook vrienden met de Sovjets willen zijn, daar ook militair in Europa tegenwoordig tegen bleden.

De geschiedenis heeft geleerd wat de gevolgen zijn als je dat niet doet', verwijst de Duitser Wörner naar de jaren '30. 'We moeten voorzichtig zijn. We weten niet wat in de Sovjetunie gebeurt'. Direct na de omwentelingen in Oost-Europa begonnen diverse landen al uitverkoop te houden op defensiegebied. Maar de Golfoorlog heeft bewezen dat je daarmee ook te hard van stapel kunt lopen. Het gevaar komt niet alleen meer uit het oosten, zeggen de militairen als zij pleiten voor het instandhouden van een sterke defensie.

Bewapening

Een hoge Navo-diplomaat wijst er bovendien op dat Moskou ondanks alles doorgaat met bewapening, vooral op het gebied van de lange-afstands kernwapens, de sector waarover de onderhan-

• MANFRED WÖRNER

delingen nog niet zijn afgerond. Doór het uiteenvallen van het Warschaupakt kon Moskou de ontwapening op conventioneel gebied niet tegenhouden. Maar op nucleair gebied ligt het anders. Alleen daar kan de Sovjetunie nog de rol van supermacht spelen; een rol die Moskou niet graag geheel aan de Amerikanen laat. Toch verwerpen Navo-diplomaten zich over het tempo waarin de Sovjets doorgaan hun strategische wapenarsenaal uit te breiden.

Er rollen nog steeds Bear, Blackjack- en Backfire-vliegtuigen van de band', aldus de topdiplomaat. Bovendien beschikken zij over 265 SS-24 en bijna honderd SS-20-raketten. Kernwapens voor de lange afstand, die vanaf treinen of enorme vrachtwagens afgevuurd kunnen worden op doelen tot in de Verenigde Staten. Voorts gaat Moskou door met het introduceren van nieuwe, grotere onderzeeboten die kernketteren kunnen afvuren. De oude worden niet eens vervangen,

maar blijven operationeel. En ook de bereidheid van de Russen om hun kernwapens voor de korte afstand uit Europa terug te trekken, wordt argwanend bekeken.

'Voor Centraal-Europa zijn die misschien geen bedreiging meer, maar wel voor de flanken, zoals Noordwesten Turkije. Ook worden hun vliegtuigen die kernwapens kunnen afvuren constant gemoderniseerd'. De Navo maakt zich zorgen, omdat een wettelijke kant op dit gebied nauwelijks iets gebeurt. Door de ontspanning en de toedracht in de VS om fors te bejagen, zijn tal van wapenplannen in de ijskast gegaan. De periode B-1 strategische bommenwerper vliegt vrijwel niet. In de Golfoorlog doen stokoude B-52's hun werk.

Bij de Navo weet men niet meer wat men aan de Russen heeft. Minder dan een jaar geleden leek alles koek en ei. Gorbatsjov werd zelfs uitgenodigd de Navo in Brussel te bezoeken; een nooit ingetrokken uitnodiging waarvoor uiterst twijfelachtig is of zij ooit zal worden gehonoreerd. 'De Sovjet-onderhandelaars zijn zich anders gaan gedragen. Mensen met wie wij jarenlang gesproken hadden, werden ineens vervangen door hawiken die meteen met de vuist op tafel begonnen te slaan', zegt de Navo-topdiplomaat. 'Wat START betreft, zijn we zelfs weer terug waar we drie jaar geleden waren'.

Zo hebben de Sovjets eerder gemaakt afspraken over de beperking van het aantal nucleaire vliegtuigen te lanceren kruisraketten weer ter discussie gesteld. 'Dit is een van de redenen waarom de top van Bush en Gorbatsjov niet is doorggegaan. Ze liken niet meer echt in wapenbeheersing geïnteresseerd'. Het is de schuld van de militai-

hans de bruijn

Rijles

Bovag-rijsschool Van Bentum, voor een complete 5.10-daagse of 10 weekse RIJ-OPLEIDING. Tel. 045-217487.

Autorijsschool P. HORSMEIJER voor 'n perfecte en goedkope 10 weekse rijopleiding. Gespreide betaling is mogelijk. Bel nu voor info 045-216942

Huwelijk/Kennismaking

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.00

Maand. t/m vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

Zoek(t) u/ij een vriend(in)? Word(t) lid van de Christelijke KORRESPONDENTIE-KLUB Voor informatie: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp

De REISGENOTENKRANT, 1x gratis! Reizennotities, vriend(in), vernieuwen, uitgaan enz. info: Postbus 15, 5600 AA Eindhoven.

Iedere zaterdag en zondag gezellige DANSAVOND in de kelderbar "La Chalet" in Treebeek. Toegang boven 25 jaar. Aanv. 20.00 uur D.J. Richard. Chalet Treebeek, Koestertstr. 25 A, tel. 045-211375. Donderdags alleenstaandenbaal!!!

Dit is een serieuze OP-ROEPI Vluich KL592 Johannesburg-Amsterdam 5/6 Febr. jl. willen de 2 jonge blondes dames s.v.p. contact opnemen met mij, medepassagier, baard, bril, uit Den Haag, ik wil heel graag nader kennismaken, vooral met het meisje, waarmee ik heb gepraat (het verhaal over de afgeplakte vanden...)

Ik heb begrepen dat jullie in Limburg wonen. Sluit s.v.p. een foto in, zodag ik weet dat je het echt bent, jullie het echt zijn. Ieder die mij kan helpen opsporen reageer s.v.p. ook. Br.o.n.r. B-7151 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

MAN, 38 jaar, getrouwd, zkt. vriendin voor vaste vriendschap. Br.o.n.r. B-7161 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Charmante, slanke vrouw, 51 jr. eigen baan, zoekt een leuke gezellige MAN, leeft 55-60 jr. om na jaren weer eens gezellige dingen te ondernemen. Br.o.n.r. B-7152, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Erkende Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg

en zoekt u een partner? Nederland grootst relatiebureau geeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen. Wilt u meer weten over de unieke werkwijze? U kunt geheel vrijblijvend bellen met onze medewerkster in uw omgeving

Meerssen e.o. mevr. Corsius 043-640170 Heerlen e.o. mevr. Willemse: 045-215481 Maastricht mevr. Savelberg: 043-612291 Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554 Weert, mevr. Janssen: 04950-36337

Stichting Date

Niet zonder reden Nederlands grootste relatiebureau. Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC

Stichting Mens en Relatie

Postbus 525, 6040 AM Roermond. Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.

LUUK, 34 jr. Eenv., vriendelijke wed., sportief gekl., vaste baan als machinist (MBO), houdt v. spelletjes, 1.79 m. grijs/blauwe ogen, zwarte haren en snor, zoekt vrouw. LOES 51 jr. jong en goed uitz. vrouw, 1.62 m. lang, bl./grijze ogen, l. bl. haren, part-time adm. baan. (MBO) gesch., sportief, cult. liefh. gek. op kind. zoekt leuke man. MAARTEN 28 jr. grote slanke jongeman, sportief gekl., opgewekt en energiek, vaste baan als tekenaar/calculator (MBO), ongeho. houdt: sleutelen, stildansen, uitgaan, zoekt leuke vrouw.

CORINE 44 jr. slanke knappe vrouw, 1.70 m. lang, grijze ogen, bl. haren, huysv. (LBO), gesch., houdt van naaien, haren knippen, dierenliefh. zkt. limburgse man. DAAN 22 jr. goed verz. jongeman, sportief, houdt van dansen, gevoelig type, 1.80 m. lang, groene ogen (bril), bl. haren, bulldozer-mach. (LBO)-vaste baan, zoekt vrouw. REACTIES:

HEERLEN e.o.: 045-726539 mevr. Luchtman. ROERMOND e.o.: 04750-15534 mevr. Nabarro. Deze een vele andere ingeschreven zoeken een partner voor een duurzame relatie. Wilt u meer info over onze werkwijze, bel dan vrijbl. de consulent in uw buurt of vraag de GRATIS BROCHURE aan.

STICHTING MENS EN RELATIE is erkend Raad van Toezicht, ingesteld door het Ministerie van WVC. Persoonlijke bemiddeling: zorgvuldig en doeltreffend.

Partner Consult
Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid- en Oost-Nederland voor het Acad., H.B.O. of vergelijkbaar ontwikkelingsniveau

U hebt een drukke werkkring, vrienden en interessante hobbies, maar U mist die ene partner in Uw leven.

Erk. R.V.T. Brochure M. Schiks.
045-740088, Postbus 443, 6400 AK Heerlen.

Baby en Kleuter

Te koop MAXI-COSI 2000 f 150,- en Evenflo baby-draagzak f 50,-. Tel. 045-719736.

Te k. witte KUBUSSTOEL, badje plus wipje, hemeltje en overtrek van bodentieps plus stang, kleertjes en schoenen, alles z.g.a.nw. Tel. 045-319202.

Bel de Vakman

Problemen aan uw dak
Arndts dakservice
Heerlen 045-728348
Fax 045-729089
Dag en nachtservice

STOELMATERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gravis pfferte NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerwerk. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Hans LIPS voor timmerdak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. adviesofferte. Bel 045-453818.

STUCADOOR kan nog werk aannemen. 045-220929.

Blauw-witte combi-KINDERWAGEN Bébé-comfort in nw.st. Pr.n.o.t.k. Tel. 045-411097.

Mode Totaal
Te k. moderne BONTJASSEN 2 x lang, 1x 7/8, brede schouders. Tel. 045-414109.

Wonen Totaal
Te koop BANKSTEL 3-1-1; eiken, i.g.st. f 475,-. Tel. 045-244963.

Te k. weg. omstandigh. nieuwe witte EETHOEK met 4 leren stoelen van f 800,- voor f 425,-. 045-229387.

Zoekt u 2e hands MEUBELLEN ook antiek, Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

IJSKAST f 95,-; gasfornuis f 95,-; wasdroger f 150,-; wasaut f 250,-. 045-725595

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41A. Tel. 046-747446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Wij stoppen met de zaak!

(wegens gevorderde leeftijd) het pand is reeds verhuurd en alst moet binnen 1 week weg, daarom, alles werkelijk weggeloopt, o.a. rundl. club van plm. f 3.000,- nu f 500,-; mohair clubs van plm. f 1.200,- nu f 295,-; nog 8 topklass bankstellen w.o. rundl. duizenden gulden goedkoper; nog 6 toogkasten; nog 1 pracht wandmeubel; 11 eethoeken en nog kleine voorraad andere spullen, nog nooit heeft u zo'n prachtige meubels aan deze prijzen kunnen kopen.

O.K. Hal

Agnes Printhagenstr. 22-24 Geleen centrum (haast u want wat wij zeggen is controlebaar! waar) U kunt bij Alb. Heyn parkeren (op plm. 40 mtr. afstand).

Lodewijk BANKSTEL 3-1-1; te k. en zw. eiken salontafel. 045-459447 na 14.00 uur.

Te k. 2-drs. noten TOOG-KAST f 550,-; rotan staande ovalen spiegel f 275,-; noten dekenkist f 250,-. 045-212200, na 18.00 uur.

Te koop donker eiken WANDMEUBEL. Telefoon: 045-272170.

Eik. KAST nw.pr. f 4.900,-, vr.pr. f 1.250,-. Holzstr. 106, Kerkrade, na 18.00 uur.

BAROK bankstel en tafel te koop, z.g.a.n. Tel. 045-227866.

Russisch PUCHARA alt, 1.57x 1.30 mtr., f 750,-, Kaschmir fijn geknoot, f 900,-. Tel. 045-217356.

EIKEN BANKSTEL 3-1-1 zits gestr.stof, pr.n.o.t.k. Tel. 045-726339. Meezenbroek.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels!

10 lamps superbruiner met snelbruinlampen, ventilator, en in hoogte verstelbaar statief, nu f 40,- per maand. Tevens showmodellen met hoge kortingen bij

Van Erp

Sittard, Limbrichterstraat 18. Tel. 046-513531. Kerkrade, Hoofdstraat 12. Tel. 045-456999.

ZONNEHEMELVERHUUR, zonnehemel op luxe kantelstatief, of Philips suncar steelbruiner, huurpr. 2.hemel f 30,-, 4.hemel f 120,-, 2.hemel f 150,- bezorgk. f 20,- suncar 2 wk. f 140,-, 3 wk. f 195,-. Inl. Fa. Mezo, 045-312956.

Hulsh. artikelen

Nieuwe WASMACHINE, Blue Air voor de helft van aankooppr. (plussm. f 600,-). Tel. 04406-16681, zat. van 10.00-14.00 uur.

Computers

DCL PC's FDD Aktie!!!!

Nu met 2 disk-drives 1,2/MB en 1,4/MB PC's plus toebehoren, 1 jaar garantie, (incl. BTW) AT286 16MHz 1/MB FD1,2/MB HD40/MB, monit. f 2.195,-. AT386SX 19MHz 1/MB 1,2/MB 40/MB, monit. f 2.995,-. AT386 25MHz 1/MB FD 1,2/MB HD40/MB, monit. f 4.095,-. D.C.L. Quadvlieglaan 33, Schaesberg. Tel. 045-322333.

Philips P2230-024

SPECIFICATIES:
- 80286 processor 12,5 MHz., omschakelbaar naar 8 MHz.
- 1 MB werkgeheugen, uitbreidbaar tot 4 MB.
- 3 1/2" 1,44 MB floppy drive.
- 20 MB vaste schijf.
- Dos 4.01 engels.
- 101 toetsenbord.
- 2 vrije sloten.
- Geïntegreerde Hercules op moederbord.
- Philips Hercules zwart/wit monitor.
- Philips muis.

PRIJZEN excl. BTW incl. BTW
NETTO verkoopprijs f 2.067,- f 2.450,-
VGA zwart/wit f 2.274,- f 2.695,-
VGA kleur f 3.033,- f 3.695,-
Meerprijs 40 MB f 548,- f 650,-
Garantie 12 maanden

Burotronic Automatisering

Wijngaardsweg 22, Heerlen. Tel. 045-231484.

PC Defect

Hardware Repair Center Tel. 04750-11131. Fax 35571.

PD-SOFTWARE voor Amiga, Atari-St en Ms/Dos. f 5,50 / f 7,50 per disk! Bel voor gratis katalogus: VS-Center, 01880-25514.

Te k. FLOPPY Disk-Drive 360K, f 100,-. IBM comp. Tel. 045-320843.

Te koop COMMODORE 64, disk-drive, spellen, joy-stick f 450,-. Tel. 045-232028.

Te k. PC-AT tower VGA, 15 Mc, 20 Mb, 1,44 en 1,2 Mb, 1 Mb ram en veel software. Pr. f 2.000,-. 045-726925

Philips comp. incl. MONITOR, printer, M.S.Dos, WP. 4.2/5.1, PC Tools, incl. muis en spellen. Tel. 045-414109

Te koop STARPRINTER, MSX viditel modem, papier-versnipperaar. 045-324049.

Kachels/Verwarming

Buderus,

Intergas, Radson, Nefit, C.V.-ketels. Scherpe prijzen, goede service. Jac Köhnen, Rijksw. N 104, bij ziekenhuis Sittard. 046-513228 of 514862.

KACHELS open haarden, moderne schouwen. Reker Kachelspecialzaak, Kluus 28, Geleen. 046-740785.

Kachels, inzethaarden, gas-kolen-hout. Gratis geplaatst. Nieuw en gebruikt. De KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Te koop FABER GASHAARD huisjesmodel. Tel. 045-228049.

Te koop GASHAARD huisjesmodel; butagaskachelijge bij zet. Kerkstr. 33, Ubachs o. Worms.

Muziek

Balansopruiming 10-50% korting!

Vanaf f 30,- p.mnd. direct eigenaar van o.a. keyboards, synthesizers, orgels, drumstellen, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. Vraag naar onze speciale klantenkaart, altijd aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Case. Nergens goedkoper!

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48 stein. Tel. 046-333227. Maandag t/m zaterdag open, donderdag koopavond. HET PRUISBREKENDE MUZIEKPARADIJS.

STALMEIER
de muzikspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045 214253 HOENSBRÖEK

(Bij de Markt) Donderdag koopavond

Muziekiefhebbers opgelet!!

Door speciale inkoop verkregen:
Grote party Roland gitaarversterkers - Aria basversterkers
Kimaxe stratocaster gitaren - Boss tuners -
Novanex 50 Watt keyboardversterkers.
Nu met ECHTE kortingen van 30 tot 70%
Roland RE 3 dig. galm/echo van f 2.030,- voor f 995,-!

Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

Stalmeier
ALLES OP MUZIEKGEBIED

Kerkstraat 111a/b, Brunssum. Tel. 045-252615.

Opruiming

Div. occasions: orkestapp., orgels, synthesizers, keyboards.

Gitaristen opgelet!!!
Div. gitaren 20% korting
Ibanez 540 SSH, spec. elementenopbouw van f 1.895,- voor f 1.295,-
Ibanez digitale programmeerbare delays en distortions van f 465,- voor f 225,-
Keyboards v.a. f 30,- p.mnd.
Piano's met extra hoge kortingen

Te k. weg. omstandigh. Elka (ORKESTORGE) met box, versterker, i.g.st. Tel. 045-223003.

PIANO'S te koop, nieuwe en gebruikte, interessante kortingen op diverse piano's. J. Somers & Zn. Akerstr. 82, Heerlen. 045-713751.

TENORSAX, Toneking, J.K. goudlak, 100%, f 1.250,-. Tel. 045-423750.

Te k. BARGITAAR Ibanes roadstar, f 750,-. 045-455754.

Vellingen e.d.

Veiling - Veiling

Niet veel goedkoop (in onze enorme veilinghal) geen kosten, gratis toegang. En! inruilen mogelijk, en! de prijzen? belachelijk! o.a. eiken bankstellen v.a. f 75,-; eethoeken v.a. f 65,-; wandmeubels v.a. f 95,-; verder prachtige Kaiser Wilhelmkast; div. schitt. buro's, div. mooie barokmeubels, prima meubelstoffen, clubs, bankjes. Grote collectie mooie bankstellen; pracht slaapkamers, antieke kasten, beelden enz., onvoorstelbare keuze onvoorstelbaar goedkoop.

Oude Maastrichterweg 27 Geleen

Deze weg loopt parallel met Rijksweg Noord. Let op videotheek de Kijddoo (groot wit pand) daarachter ligt de Hal. Geopend van 13.00-18.00 uur.

Diversen

KL. TV 66 cm., z. goed, f 200,-; afz.kap. f 50,-; nieuw 1 pers.bed compl. f 150,-. Tel. 045-751387.

Gebit gebroken? TAND-TECHNISCHE praktijk Hoonhout, voor nieuwe gebitprothese en reparaties. Akerstraat Nrd. 328, Hoensbroek. Tel. 045-228211.

Aangeb. 6 oude LEPELTJES met beeltenis van Elvis Presly f 50,-, 6 van ons koningshuis f 50,-, 150 singeltjes (45t. plaatjes) f 100,-. Tel. 070-3894543/3638667.

Kunst en Antiek.

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 045-272333.

Zoekt u mooie antieke meubels, klokken, bureau's, kachels etc.!! Zoek dan niet langer, bezoek: WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-centrum. Tel. 045-211976. Geopend: dond., vrijd., zaterd.

Antiek Simons Nuth Dorpsstraat 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond. Tel. 045-243437. Een begrip voor de regio!

Van part. SCHILDERIEN Haagse school (W. Roelofs, Ph. Sadée, A.M. Gorter), fraaie dekenkist, baardman-kruiken Frenchen, reguleur Gustav Becker etc. Parmentierstr. 43, Heerlen. Tel. 045-410271.

Koopje! 2 antieke SPIEGELS 80x50cm met geslepen glas ovaal. 045-421574

INTERART antiek Sempelveld. Zeer grote keuze in strakke eiken limburgse, Duitse, Engelse meubelen o.a. kasten, eethoeken, vitrines, bureau's, salontafels. 800m2 antiek licht en donker granen. Eigen restauratie en logerij. Do. koopavond ma. gesloten. Irmstr. 64, Sempelveld. 045-443161.

Antieke EETHOEK met 6 stoelen en antieke kast. Tel. 045-230549.

Te koop gevr.

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/Methaahandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Hoogste prijs voor GOUD, munten en postzegels. Stamps and Coins, Kasteellaan 102, Heerlen (Meezenbroek). Tel. 045-726789.

Gebr. SWINKELS zijn verhuist naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Volgens afsp. komen wij ook bij u aan huis. Akerstr. Nrd. 208, Hoensbroek. Tel. 045-212371, 's maandag gesloten.

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '82 (typenr. vermelden) en def. VHS video's. Tel. 045-723712.

Te koop gevr. CARAVAN of camper. Tel. 046-371283, na 17.00 uur.

Te koop gevr. kleine METAALDRAAIBANK. Tel. 045-457636.

Te k. gevr. bromfiets oude HONDA 4-takt, ook defect. Telefoon: 045-425996.

Braderieën/Markten

Maaslandse Snuffelmarkt
Dr. Haubenlaan 87, Maasmechelen België.
Zondags open van 10-18 uur, a.s. zondag 17 februari
The magic band. Nog enige standplaatsen vrij.

Snuffelmarkt
te Brunssum van het R.M.K. 21.
Vandaag van 10.00 - 15.00 uur.
In Concordia, Pr. Hendrikaan 386, Brunssum.

06-lijnen

Eily wil graag thuis gebeld worden voor een gratis

Sexgesprek
Info: 06-340.320.55 - 50 ct p/m

Manfred, heb je Marcel al gebeld?
Marcel's gay box
Direct privé! Een nieuwe partner kies dan een nul, 50 ct p/m

06-340.340.06

Erotel 06
Erotel dat is 't wel
320.320.20
50 ct. p. min.

Gay voor twee
Limburg. Maak vrienden in je eigen omgeving!
06-320.329.80 50 ct p/m

Griekse Sex
NIEUW Lisa doet 't 50 cpm
06-320.325.55

Bisex Linda
Geniet van 2 kanten 50 cpm
06-320.320.14

Sexlijn 10
Sonja 06-320.320.10
Evelijntje ... 06-320.321.10
Vriendinnen 06-320.323.10
Meisjes 06-320.320.50
Sex Box 06-320.325.50
- 50 ct p/m -

Lenie & Sharon
zoeken hete mannen voor telefoon(sex)relatie
Info 06-320.324.97 (50cpm)

Donker meisje
krijgt les van een rijpe vrouw live opgenomen
50 ct p/m 06-320.323.24

ah Top S&M ah
Genot 50 ct p/m
AH 06-320.331.13 AH

Rijpe Claudia traint haar Buurmeisje
live opgenomen
50 ct p/m 06-320.320.37

...Lady Bizar...
Hete chokkende SM-sex
50 ct p/m 06-320.324.68

* Eroslijn *
Ze kunnen ons 3 kamers verder horen... 50 ct p/m.
06-320.321.22.

Lesbi Live
Snel maakt ze mij BH los... (50 ct p.m.) 06-320.323.12
Buurvrouw Chantal en haar hete buurjongens

Live sex
06-320.326.01 (50 ct p.m.)

Miljoenen transactie in Zweden afgerond

Consortium koopt schadeverzekeraar

lang werd door aankopen ter beurze opgevoerd tot zestig procent. De Finse partner van Trygg-Hansa SPP, Industrial Mutual Insurance, bezit een belang van twintig procent. De resterende aandelen zijn in handen

van International Insurance Investors en een groep beleggers, waaronder de Europese investeringsmaatschappij Vik Brothers.

De acquisitie van Home Insurance

ce is de eerste grote stap van Trygg-Hansa SPP op de internationale markt van directe verzekeraars. De Zweedse assuradeur, in november vorig jaar voortgekomen uit een fusie tussen Trygg-Hansa en SPP, heeft al wel belangen in verscheiden herverzekeraars en scheepsverzekeraars in Noord-Amerika en Europa.

AmBase moest Home Insurance verkopen omdat het met financiële problemen kampt. Home Insurance behaalde in de eerste negen maanden van 1990 een nettoresultaat van 72 miljoen dollar.

Rond honderd arbeidsplaatsen weg bij Hoechst Weert

WEERT - De ondernemingsraad van Hoechst in Weert is gisteren om advies gevraagd over een aantal reorganisatieplannen waaronder het terugbrengen van het aantal arbeidsplaatsen van 1100 naar ongeveer 1000 in de loop van 1991.

De directie van Hoechst zegt tot de ingreep te zijn gedwongen na tegenvallende resultaten in de afgelopen jaren. Met de inkrimping en andere bezuinigingen, zoals verlaging van bedrijfskosten, hoopt de directie op een besparing van tien miljoen gulden.

Voral een gisteren uitgegeven verklaring moet vooral een aanpassing van de organisatie gaan zorgen voor een betere bedrijfsvoering en een terugdringen van de miljoenenverliezen.

Van de zijde van de OR is nog geen commentaar gegeven op de plannen, waarvan ook het personeel op de hoogte is gesteld.

Zoals gisteren al gemeld streeft de directie er na de operatie zonder gedwongen ontslagen tot een goede einde te brengen.

Vliegmaatschappijen omzeilen verboden

Tarievenoorlog niet ten einde

DALLAS - De Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen American Airlines, Pan Am en Trans World Airlines (TWA) gaan hun vliegtarieven toch flink verlagen. De reducties gelden voor binnenlandse vluchten en voor transatlantische vluchten tussen de Verenigde Staten en grote steden op het Europese continent. De kortingen gelden niet voor vluchten naar Londen.

British Airways (BA) kondigde zondag aan dat zij haar tarieven voor het traject New York-Londen met 33 procent wilde verlagen. Deze stap, die onmiddellijk werd gevolgd door diverse andere Europese en Amerikaanse 'carriers', werd echter verboden door het Amerikaanse ministerie van Transport. Het ministerie vreesde voor een verder verslechtering van de financiële situatie bij de toch al noodlijdende Amerikaanse maatschappijen. Ook was de maatregel volgens insiders be-

doeld om de Britse regering onder druk te zetten de verkoop van landingsrechten van TWA en Pan Am goed te keuren.

De Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen hebben daarom gezocht naar alternatieven. American Airlines beet donderdag het spits af met een prijsreductie van zestig procent op enkele binnenlandse en internationale vluchten. Een retourticket Chicago-Parijs, dat nu een prijskaartje draagt van 618 dollar, zal dan nog slechts 318 dollar kosten. De tickets moeten wel voor 1 maart worden gekocht. American Airlines is er ten volste van overtuigd dat de autoriteiten de nieuwe plannen goedkeuren.

Ook Pan Am heeft een nieuwe stunt bedacht. Wie nog beschikt over het reu van een oud vliegticket, mag voor ongeveer 119 dollar van de oost-naar de westkust in de VS of naar Europa vliegen. Iets later volgt de TWA eveneens. Vluchten naar Europa vanaf Amerikaanse steden ten oosten van Denver gaan bij TWA 318 dollar kosten. Wie ten westen van Denver opstapt, betaalt voor zo'n retourticket honderd dollar meer.

Vakbonden moeten langere openstelling toestaan

Supermarkt-werkgevers verhogen loonbod toch

UTRECHT - De werkgevers in de supermarkten (160.000 werknemers) zullen het bod voor loonsverhoging zodanig verhogen dat er 'voldoende aanknopingspunten' zijn om tot een cao-akkoord te komen. De bonden moeten dan wel bereid zijn tot afspraken over langere openstelling.

Personeel dat langer doorwerkt krijgt daarvoor een financiële tegemoetkoming. De werkgevers zijn bereid vast te leggen dat langer werken uitsluitend op basis van vrijwilligheid mogelijk is, zo heeft secretaris R. Jacobs van de Vereniging Grootbedrijven Levensmiddelen (VGL) vrijdag meegedeeld.

Het overleg over een nieuwe cao voor het supermarktpersoneel gaat maandag verder. De Dienstenbond FNV liet vrijdag nog eens weten dat de werknemers in actie komen (werkonderbrekingen en later stakingen) als een beter bod uitblijft.

Zo ver hoeft het wat de werkgevers betreft niet te komen. Het vorige maand gedane bod van 2,5 procent loonsverhoging was volgens Jacobs een 'openingszet'. Daarbij dient overigens vermeld dat die loonsverhoging geldt voor 23-jarigen en tot 11 procent zou stijgen naarmate de leeftijd lager ligt. Werknemers ouder dan 23 jaar wilden de werkgevers een extra functiejaar toekennen.

Jacobs wilde niet zeggen wat het nieuwe bod zal zijn, maar wel dat

het om een 'inhoudelijke verbetering' gaat die voldoende aanknopingspunten biedt. Met het nieuwe bod komen de supermarkten volgens Jacobs wat betreft aanloop-schalen en doostroomtijd aardig in de buurt van vergelijkbare concerns.

De werkgevers zijn het niet met de bonden eens dat het supermarktpersoneel qua beloning 15 procent zou achterlopen op werknemers van bijvoorbeeld KBB en V & D. Volgens Jacobs 'vergelijken de bonden appels met peren' door hogere loonschalen van andere concerns als gemiddelde te gebruiken. Hoe groot de achterstand dan wel is, kunnen de werkgevers niet aangeven. Er bestaat geen vergelijking van functies en functieniveaus in supermarkten en warenhuisconcerns.

Het 'eindstation' van de sneltram

● De enkele maanden geleden ingestelde sneltramlijn in Amsterdam is al

weer van de baan.

Storingen en andere kinderziekten speel-

den de lijn zodanig parten dat het eindpunt van de sneltram al wekenlang niet

meer bereikt werd. Op de foto het eindstation nabij het World Trade Center.

Hypotheekrente in dalende lijn

DEN HAAG - De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt zijn voor de levensverzekeringsmaatschappijen aanleiding de rente op nieuwe hypotheek met 0,2 procent te verlagen. Met ingang van maandag 18 februari komt de basisrente voor hypotheek op 9,4 procent. Deze geldt voor hypotheek met gemeentegarantie of hypotheek tot maximaal 90 procent van de executiewaarde, met rentebetaling per maand achteraf.

CSM boekt meer winst

AMSTERDAM - CSM heeft in het afgelopen boekjaar, dat eindigde op 30 september, f102,8 miljoen nettowinst geboekt. Dit is een stijging van ruim veertien procent ten opzichte van het vorige boekjaar (f89,6 miljoen). Voor dit jaar verwacht CSM opnieuw een stijging van de winst.

De grootste omzetstijging kwam voor rekening van de levensmiddelenindustrie, waar onder meer Honig Merkatikelen in Koog aan de Zaan en Wormerveer, deel van uitmaakt. Bij deze poot steeg de omzet van f329 naar f389 miljoen, een stijging van achttien procent. De levensmiddelen zijn de tweede poot van CSM en maken nu 24 procent van de totale omzet uit. In de suikerdivisie liep de omzet terug van f698 naar f674 miljoen gulden. Het resultaat was echter hoger dan in het voorgaande boekjaar.

CSM nam op 1 juli van het vorig jaar een aantal bedrijven over van Sara Lee/DE (California, Droste, Tonne-ma, Venz en Roosbeek). De verkoop werd 'cash' betaald.

Staatslening met lagere rente

DEN HAAG - De minister van Financiën heeft vrijdagochtend een nieuwe tienjarige staatslening aangekondigd met een rente van 8,5 procent. Dat is een half procent lager dan de 9 procent van de eerste lening van het rijk van dit jaar.

De lening bestaat weer uit twee gedeeltes, een vast deel en een toonbankafgifte. Tot en met 19 februari kunnen beleggers via het tendersysteem inschrijven op het vaste deel. Hierbij geven zij zelf de gewenste koers op. Inschrijvingen hoger dan de op 19 februari vast te stellen afgiftekoers worden geheel toegewezen. Bedragen met een gelijkte koers kunnen gedeeltelijk worden toegewezen.

De eerste afgiftekoers voor het toonbankgedeelte wordt op 20 februari vroeg in de ochtend bekend-

gemaakt. Inschrijvingen op deze wisselende koers kunnen geheel of gedeeltelijk worden toegewezen. Door deze methode heeft de staat de mogelijkheid zich snel aan te passen aan renteveranderingen op de kapitaalmarkt.

De storting op de nieuwe lening moet op 15 maart plaatsvinden. De aflossing vindt ineens plaats in 2001.

De eerste staatslening van dit jaar, die eveneens een looptijd van tien jaar heeft, droeg een rente van 9 procent. Ook hier ging het om een combinatie. De uitgiftekoers van het vaste deel was 99,75 procent, waarop f2,5 miljard uit de markt werd genomen. De gemiddelde afgiftekoers van het toonbankgedeelte was 98,34 procent. Dit deel van de lening bracht f7,1 miljard op.

beurs

Fors omhoog

AMSTERDAM - De koersen op de Amsterdamse effectenbeurs zijn gisteren fors gestegen. De lagere rente van de nieuwe staatslening, het Iraakse aanbod tot terugtrekking uit Koeweit en de dekkingaanpak van de beurs stevig omhoog stuwden.

Op het hoogtepunt was de stemmingsindex met 2,6 punt gestegen tot 87,7 punt. De olieprijs was op dat moment 2 dollar lager en de obligatiemarkt tot meer dan zes dubbelten hoger. Daarna moest de beurs weer wat gas terugnemen en daalde de stemmingsindex in rap tempo om uiteindelijk te sluiten met een winst van 1,7 punt op 86,80.

Dat gebeurde onder meer toen bekend werd dat Irak nogal wat voorwaarden aan zijn aanbod tot terugtrekking had verbonden waarop de VN-bondgenoten negatief reageerden. De koersindex, waarin het 10 beste lager genoteerde Koninklijke Olie zwaar meeweegt, sloot met een winst van 0,7 punt op 177,6.

De omzet was gisteren, zeker voor de laatste dag van de week, zeer fors te noemen. Aan aandelen werd voor ruim f1,3 miljard omgezet en aan obligaties ruim f1 miljard. De hoogste omzet werd gehaald in Unibet met f120 miljoen (789.000 stuks) in dubbel telling, gevolgd door Koninklijke Olie met f106 miljoen (801.000 stuks). De obligatiemarkt sloot met een winst van ongeveer vijf dubbelten na eerder hoger te hebben genoteerd.

Bij de internationals wist met name KLM ruim te profiteren van de marktfactoren door f2,20 hoger te sluiten op f24,60.

Binnen. aandelen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	36,80	37,20
AEGON	117,60	120,80
ABN	68,00	68,00
Akzo	89,20	91,70
Alenta	167,30	168,60
Amey	53,60	54,50
Amro A. in F.	78,00	78,30
Borsumij W.	84,20	85,00
Buurt.Tet	54,80	57,00
C.M.Mert.	83,30	83,30
DAP	123,00	122,00
Dordt.Petr.	100,20	102,00
DSM	120,00	120,00
Elsevier	74,50	77,30
Fokker cert.	25,40	27,60
Gist-Broc. c.	32,10	31,60
HCS Techn.	9,10	9,70
Heineken	136,90	138,80
Hoogovens	47,90	49,90
Int.Müller	55,00	56,30
KLM	78,00	79,60
Kon.Ned.Pap.	22,40	24,00
Kon.Olie	45,00	45,50
Kon.Olie	132,50	132,50
Nat. Nederl.	53,60	54,90
NMB Postbank	42,10	42,70
Nedlloyd	43,00	44,00
Oce	44,20	45,00
Pakhoed Hold.	179,00	177,00
Philips	25,20	25,90
Polysram	31,50	31,80
Robeco	94,80	95,80
Rodamco	55,20	55,10
Rolinco	88,30	90,20
Rorento	62,10	62,30
Stork VFM	46,30	46,50
Unilever	153,00	153,20
VNU	76,70	76,90
Velma's Softw.	53,60	54,90
VOC	41,70	42,60
Wessanen	67,40	68,20
Wolters-Kluwer	50,80	51,00

Beleggingsinstellingen

Aalberts Ind.	49,00	49,20	Kempson Holding	10,50	10,50
ABN AmroHld.pr.	5,40	5,43	Kon.Sphinx	156,00	156,00
ACF-Holding	36,00	35,70	Koppelport H.	261,00	261,00
Ahrend Gr. c.	166,80	167,00	Krasnapolsky	202,00	204,00
Air Holland	11,00	12,00	Land & G.	62,50	62,50
Asd Opt. Tr.	16,50	16,50	Macintosh	109,50	108,50
Asd Rubber	3,50	3,70	Maxwell Petr.H.	56,00	57,00
Aut. Verh.	400,00	110,00	Melia Int.	5,85	5,85
Atag Hold. c.	16,70	17,00	Moera Enim	1080,00	1080,00
Aut.Ind.Rdam	72,50	74,00	M.Omni OB-cert.	14200,00	14000,00
BAM Groep	106,50	106,50	Moelen Hold.	35,00	37,00
Batenburg	115,00	115,00	Mulder Busk.	68,80	68,80
Beers	140,20	140,50	Multibouw	385,00	385,00
Begemann	360,80	360,80	Mynbouwk. W.	38,00	38,00
Belind	1,80	1,80	Naeff	43,00	43,00
Berkel P.	36,50	37,00	NAGRON	550,00	560,00
Blydenst.-Will.	2,40	2,40	NIB	9,00	8,90
Bobel	42,00	42,00	NBM-Amstelland		
Boer De. Kon.	24,00	24,00			
De Boer Winkelbedr.	72,00	71,70			
Bols	183,50	185,50			

Wisselmarkt

amerik dollar	1,66015-1,66265	antiil.gulden	0,9130-0,9130	austr dollar	1,3009-1,3109
belg.frank (100)	5,4705-5,4755	canad dollar	1,34875-1,44125	dutse mark (100)	29,260-29,310
engelse pond	3,2765-3,2815	franse frank (100)	33,050-33,100	hongk dollar (100)	1,0020-1,1020
ierse pond	2,9935-3,0035	ital lire (100.000)	14,970-15,020	jap.yen (10.000)	127,680-127,780
nweel dollar	1,0021-1,0121	noorse kroon (100)	28,780-28,830	oostenr.sch. (100)	43,9750-44,2250
saudi ar ryal (100)	1,3750-1,8070	surin.gulden	0,9105-0,9505	switser kr. (100)	30,065-30,115
zweits frank (100)	1,31365-1,31415	e.c.u.	2,3135-2,3185		

Index Amsterdam

alied signal	14,02	15,02	amer brands	42,4	43,4
amer tel tel	33,3	34,3	amoco corp	52,5	51,4
asarco inc.	28	27	bechtel steel	16	16,5
benn co	48	48	can pacific	19,4	19
chevron	72	72,5	chiquita	35	35
chrysler	111,4	12,4	consolidid	23,5	23,5
citicorp	16,4	16,4	digitalequp	73,7	74,7
disput nemours	37	38,7	eastman kodak	45,4	46
exxon corp	53,4	53	ford motor	30,2	31
gen. electric	67,2	69,2	gen. motors	36,2	37,2
goodrich	40,4	40,4	hewlett-pack int. tel. tel.	57	58,7
int. bus mach.	135,5	137,5	klm airlines	13	14,4
medionell	47,6	46,6	merck co	97	102
mobit oil	58,5	59,5	montedison	47,6	48,6
royal dutch	15,5	15	primera	30,3	30
sears roebuck	80,3	80,4	sfe-south pac	7,2	7
texaco inc.	60,7	60,7	united techn.	46,7	47,7
westinghouse	29,4	30	whitman corp	21	21
woolworth	34	35			

Advieskoersen

amerik dollar	1,590	1,710	austr dollar	1,23	1,35
belg.frank (100)	5,32	5,62	canad dollar	1,370	1,480
deense kroon (100)	27,70	30,20	dutse mark (100)	110,10	114,10
engelse pond	3,13	3,38	finse mark (100)	44,80	47,30
franse frank (100)	31,60	34,35	griekse dr. (100)	0,91	1,11
ierse pond	2,83	3,08	ital lire (100.000)	13,90	15,60
jap.yen (10.000)	123,00	129,00	noorse kroon (100)	27,25	29,75
oostenr.sch. (100)	1,16	1,34	spaanse pes. (100)	1,70	1,86
switser pond (100)	0,0400	0,0650	zweits fr. (100)	28,60	31,10
	128,75	133,25			

WIJ TREKKEN HET TEAMWORK DOOR TOT BINNEN DE UNIVERSITEITSMUREN.

De beste prestaties zijn altijd het resultaat van teamwork. En dat geldt zeker niet alleen in de sportwereld. Ook in je studie kom je verder als je de steun hebt van je 'teamgenoten'. De Rijksuniversiteit Limburg biedt je die mogelijkheid om door teamwork tot topprestaties te komen op universitair niveau. Met een onderwijsstelsel dat op tal van punten beter scoort.

Het eerste dat opvalt in Maastricht, is de kleinschaligheid van het onderwijs. Er wordt gewerkt in kleine studiegroepen. Zo'n groep bestaat uit een twaalfstal studenten, die samen een bepaald onderwerp bestuderen. Daardoor ben je intensiever met je studie bezig. Je motiveert en stimuleert elkaar. Een manier van werken die z'n vruchten afwerpt: je leert meer in kortere tijd.

Een tweede kenmerk van Maastricht is dat je er praktijkgericht studeert. Je verwerft kennis door het oplossen van problemen, waar je in je toekomstige beroep mee te maken krijgt. Daarnaast wordt je getraind in de diverse praktische vaardigheden die je bij de uitoefening van je beroep nodig zult hebben. Aan het eind van je studie beschik je dus over de nodige wetenschappelijke kennis en vaardigheid en dankzij het praktijkgerichte onderwijs kun je die ook direct toepassen.

Maastricht onderscheidt zich verder door een ander examensysteem. Je wordt niet alleen beoordeeld op je feitenkennis en vaardigheid op een bepaald moment, maar je studievoortgang over de hele linie wordt gemeten. Dat wil overigens niet zeggen dat een studie in Maastricht makkelijker is dan elders. Zo af en toe een topprestatie leveren is immers niet voldoende.

Studeren in Maastricht betekent bovendien dat je studeert in een internationale atmosfeer. Door uitwisselingsprogramma's met buitenlandse universiteiten en internationale stages krijg je de kans je horizon te verruimen. Een belangrijk voordeel als je bedenkt dat nog voor het einde van je studie de eenwording van Europa een feit zal zijn.

Internationaal georiënteerd onderwijs en bovenal een studie die je samen doet, dat vooruitzicht wordt je geboden door elk van de onderstaande faculteiten van de Rijksuniversiteit Limburg:

Economie: algemene economie, bedrijfseconomie, kwantitatieve economie en internationaal management. Binnen de richting bedrijfseconomie kun je je specialiseren in accountancy.

Algemene Wetenschappen: cultuur- en wetenschapsstudies met verschillende afstudeerrichtingen. Deze opleiding is uniek in Nederland en richt zich op de analyse van wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke perspectieven in hun sociale en historische context. Filosofie, geschiedenis, sociologie en letterkunde zijn de voornaamste disciplines van de opleiding. Na de propaedeuse kun je kiezen uit drie afstudeerrichtingen: filosofie van de biomedische wetenschappen, theorie en geschiedenis van de technologische cultuur en cultuurgeschiedenis van de moderne tijd.

Geneeskunde: opleiding tot basisarts, waarna alle specialisaties mogelijk zijn. Na je propaedeuse kun je ook kiezen voor het nieuwe doctoraalprogramma milieugezondheidkunde.

Rechtsgeleerdheid: Nederlands recht (ook als avondstudie) en fiscaal recht. In samenwerking met buitenlandse faculteiten is er de mogelijkheid tot specialisatie op het gebied van European Legal Studies.

Gezondheidswetenschappen: een relatief nieuwe studie, gericht op de factoren die de gezondheid bevorderen dan wel bedreigen. Er zijn zeven afstudeerrichtingen: beleid en beheer van de gezondheidszorg, bewegingswetenschappen, biologische gezondheidkunde, geestelijke gezondheidkunde, gezondheidsvoorziening en -opvoeding, verplegingswetenschap (ook als doorstroomprogramma voor HBO-afgestudeerden, deeltijds en voltijds), theorie van de gezondheidswetenschappen (ook als doorstroomprogramma voor HBO-afgestudeerden, voltijds). Na je propaedeuse kun je ook kiezen voor het nieuwe doctoraalprogramma milieugezondheidkunde.

Milieugezondheidkunde, een nieuwe studierichting, gericht op de wisselwerking tussen mens en milieu, is een interfacultaire studierichting van Gezondheidswetenschappen en Geneeskunde. Ook de overige faculteiten van Rijksuniversiteit Limburg leveren hieraan een bijdrage. Het onderwijsprogramma integreert onderwerpen als: biologie van de mens, epidemiologie, milieurecht, milieu-economie en sociale psychologie. Je kunt je voor deze doctoraalstudie aanmelden als je een propaedeuse hebt behaald in de geneeskunde, gezondheidswetenschappen, (medische) biologie, scheikunde of milieuhygiëne.

Heb je belangstelling voor één van deze richtingen? En wil je meer weten over teamwork binnen de universiteitsmuren van Maastricht? Op de voorlichtingsdagen of door middel van de brochures krijg je alle informatie.

Als je slim bent vul je de bon in.

Deze bon in zijn geheel uitknippen en in een gefrankeerde envelop sturen naar Rijksuniversiteit Limburg, Dienst Interne en Externe Betrekkingen, Voorlichting, Postbus 616, 6200 MD MAASTRICHT.

☐ Ik kom naar de voorlichtingsdag(en) op (meerdere mogelijkheden aankruisen mag ook)

- ☐ zaterdag 9 maart 1991 Gezondheidswetenschappen
- ☐ zaterdag 9 maart 1991 Milieugezondheidkunde
- ☐ zaterdag 9 maart 1991 deeltijdsopleiding Verplegingswetenschap
- ☐ zaterdag 9 maart 1991 Cultuur- en wetenschapsstudies
- ☐ zaterdag 16 maart 1991 Rechtsgeleerdheid; Ik heb belangstelling voor de:
- ☐ dagopleiding Nederlands recht ☐ avondopleiding Nederlands recht ☐ dagopleiding Fiscaal recht
- ☐ zaterdag 16 maart 1991 Economie

☐ Ik ben geïnteresseerd in de voorlichtingsdagen in het najaar en ontvang hiervoor graag een uitnodiging.

Korte tijd voor de voorlichtingsdag(en) krijg ik informatie toegestuurd.

☐ Ik kom niet naar de voorlichtingsdag(en), maar ontvang wel graag informatie over de studies:

- ☐ geneeskunde ☐ gezondheidswetenschappen
- ☐ doorstroomprogramma verplegingswetenschap (voltijds en deeltijds)
- ☐ doorstroomprogramma theorie van de gezondheidswetenschappen (voltijds)
- ☐ milieugezondheidkunde ☐ cultuur- en wetenschapsstudies
- ☐ rechtsgeleerdheid ☐ economie

Naam: _____ M/V

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Ik neem _____ bezoeker(s) mee.

Vooropleiding: ☐ 4 VWO ☐ 5 VWO ☐ 6 VWO ☐ HBO ☐ WO ☐ overig

 Rijksuniversiteit Limburg

IN MAASTRICHT LEER JE JE GRENZEN TE VERLEGGEN.

LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN.
REDACTIE: FRANK SEUNTJENS. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE,
TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

Of anders ontbindingsclausule in huurcontract

Belastingdienst wil 'Inloophuis' kopen

Van onze verslaggever

HEERLEN - De Heerlense Belastingdienst wil vanwege ruimtegebrek het pand kopen dat de gemeente heeft bestemd als Inloophuis. Lukt dat niet, dan willen de belastingen een ontbindingsclausule laten opnemen in het huurcontract. De gemeente moet ook de kosten voor extra beveiliging vergoeden, die nodig zou zijn ter bescherming van privacy-gevoelige gegevens.

Dat zei woordvoerder Douven van de Belastingdienst gisteren tijdens de AROB-hoorzitting, waar de omwonenden hun bezwaarschriften tegen de komst van het Inloophuis aan de Groene Boord en handhaving van het Slaaphuis aan de Ruys de Beerenbroucklaan konden toelichten.

Ontbinding

De Belastingdienst wil het pand aan de Groene Boord 19 kopen van de gemeente, met name ter huisvesting van de onlangs gestarte Belastingtelefoon. Maar als het Inloophuis er toch komt, dan wil men met de gemeente praten over een ontbindingsclausule in het huurcontract. „Voor het geval er te veel overlast ontstaat”, aldus Douven.

Hij zei veel overlast te verwachten van het Inloophuis: „De drempel voor klanten om ons te bezoeken zal zeker niet lager zal worden.” De Belastingdienst verwacht extra veiligheidsmaatregelen te moeten nemen. „Dat kost eenmalig 200.000 gulden en daarnaast nog eens jaarlijks 60.000 gulden voor een portier. De gemeente, die de overlast veroorzaakt, moet die kosten vergoeden”, zei Douven.

De in totaal 23 aanwezige bezwaarmakers - er waren ruim 65 bezwaarschriften ingediend - toonden zich ontevreden over de houding van de politie. „Als we bellen wegens overlast of een inbraak, dan komt de politie of te laat, of men laat weten helemaal niet te komen”, luidde de kritiek van diverse sprekers uit de omgeving van het Slaaphuis.

Het verst ging omwonende Vernimmen die dreigde het recht in eigen hand te nemen: „Uiteindelijk zal ik mij zelf beschermen, en met mij velen uit de buurt en met de hulp van derden. Het slachtoffer wordt de groep die de gemeente beschermt.” De omwonenden zijn van mening dat het leefklimaat door het Slaaphuis wezenlijk is aangetast, in tegenstelling tot wat de gemeente vindt. Ze vrezen bovendien extra overlast doordat het Inloophuis in de directe omgeving wordt gevestigd. „Waarom wordt de hele opvang in deze wijk geconcentreerd, bekijk toch alternatieven”, vond de heer Harlé.

Mr Kikken, raadsman namens de Vereniging Bewonersbelangen Centrum Zuid, heeft al een protestbrief gestuurd naar Gedeputeerde Staten. „De belangen van de bewoners kunnen toch niet ondergeschikt zijn aan die van de drugsverslaafden en daklozen?”

De AROB-commissie, onder voorzitterschap van wethouder Hub Savelsbergh, zal haar bevindingen rapporteren aan het Heerlense college. De raad besluit in april of de bezwaren al dan niet gegrond verklaard zullen worden.

(ADVERTENTIE)

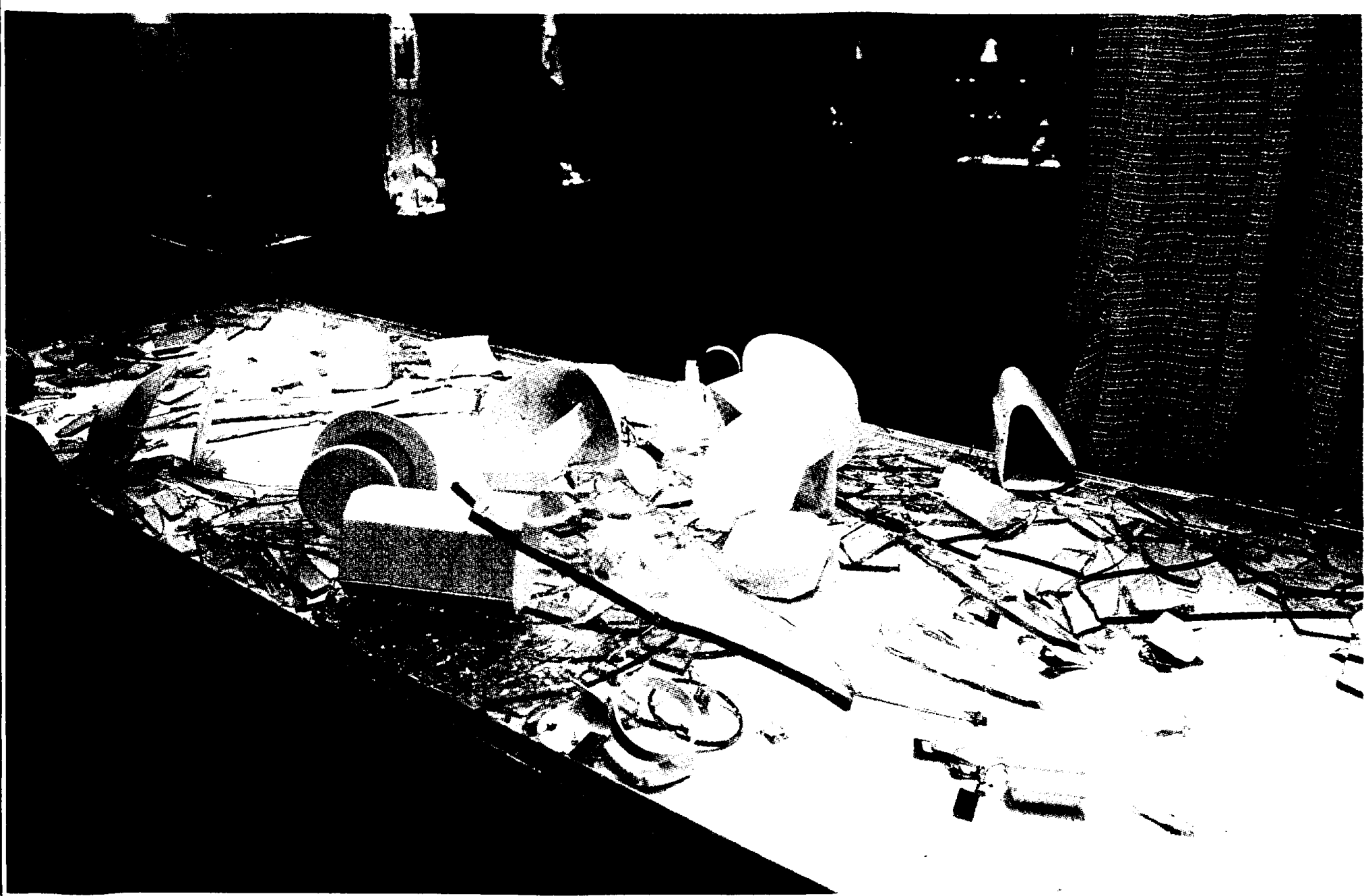
GEMEENTE HELDEN

UITNODIGING

Per 1 maart 1991 zal de heer J. van 't Hooft zijn ambt als Burgemeester van Helden neerleggen.

Bij gelegenheid hiervan biedt het Gemeentebestuur van Helden hem een openbare afscheidsreceptie aan voor belangstellenden, burgers, organisaties, instellingen, bedrijven e.d. U bent van harte uitgenodigd om persoonlijk afscheid te nemen van de heer Van 't Hooft op vrijdag, 22 februari 1991, tussen 17.30 en 19.30 uur in het Cultureel Centrum „In Koppel”. Raadhuisplein 4 te Panningen.

Gemeentebestuur van Helden
sekretaris J.W.G. Thijssen
loco-burgemeester P.J. Tielens
191176

De ravage na de overval was groot.

Daders gevlucht in gestolen auto

Gewapende overval op Heerlense juwelier

Van onze verslaggever

HEERLEN - Een juwelierszaak aan de Heerlense Dautzenbergstraat is gisteren om half vijf beroofd door drie overvallers, waarvan er één een revolver had. Ze ontvreemdden de inhoud van een etalage en gingen er met een auto vandoor. Over de om-

vang van de buit kon de politie nog niets zeggen.

„Twee mannen kwamen binnen en gingen meteen naar de etalage en sloegen deze aan de binnenkant in”, zegt de eigenaresse, mevrouw Meertens. „Een derde man met een revolver kwam naar mij toe en zei: 'Staan

blijven!' Ik zei: 'Als u mij maar niets doet.'”

Haar man die achter in het pand bezig was, kwam de winkel in en werd ook met het pistool bedreigd. „Niet op de alarmknop drukken”, gebod de overvalleur.

De mannen vulden grote zakken met de inhoud van de duurste etalage en vertrokken. Volgens getuigen was de vluchtauto van de met zwarte bivakmutsen getooid overvallers een beige Talbot Simca met het kenteken SB-38-VY, die gestolen bleek te zijn. De mannen zouden grijze, lange stofjassen gedragen hebben.

Foto: FRANS RADE

Achteruitgang voor het eerst sinds 1950 gestopt

Hoogstam weer in opmars in Limburg

HEERLEN - De teruggang van het aantal hoogstam-fruitbomen in Limburg is voor het eerst sinds de jaren vijftig tot staan gebracht. Er is zelfs sprake van een kleine toename van circa dertig hectare.

Dit blijkt uit gegevens van de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) in Roermond. Sedert anderhalf jaar bijvert het IKL zich voor de instandhouding van de hoogstam-boomgaarden. Daarvoor ontvangt de stichting financiële steun van de provincie - jaarlijks drie ton - en giften van het bedrijfsleven. DSM heeft al 60.000 gulden toegezegd en Brand Bier 45.000 gulden. De actie duurt nog tien jaar. Om een idee te geven van de ernst

van de achteruitgang van de typische hoogstam-fruitbomen: van de 15.000 hectare hoogstam-boomgaarden in 1950 bleken er in 1990 nog maar 1900 hectare over te zijn. De meeste fruitellers rooiden de boomgaarden met subsidie van de overheid en plantten laagstam-fruitbomen. Dat zijn bomen die niet hoger worden dan twee tot drie meter. Bij hoogstambomen is de stam alleen al circa twee meter hoog, zodat plukken van het fruit alleen maar met een ladder mogelijk is. Laagstambomen geven een veel hogere opbrengst en de plukkers kunnen gewoon op de grond blijven staan.

Via voorlichting, snoeicursussen, adoptieplannen en dergelijke heeft het IKL de achteruitgang tot staan gebracht. Steeds meer eigenaren leren hoe een hoogstamboom behouden kan blijven. „Het gaat ons puur om het behoud van deze bomen voor het landschap. Maar daarnaast vormen de hoogstambomen wel degelijk een economische factor. Kijk maar naar het toerisme. Bovendien vormen hoogstambomen een genenbank voor de ontwikkeling van nieuwe fruitsoorten”, zegt IKL-woordvoerder Gert Jan van Elk.

Gisteren presenteerde het IKL een lesbrief over de hoogstam, die aanstond maandag naar alle groepen acht van de basisscholen en de brugklassen van de Biologische Scholen en Lagere Technische Scholen wordt gestuurd. De lesbrief haakt in op het vak biologie en maakt duidelijk hoe een hoogstam-fruitboom onderdeel vormt van de

voedselketen in de natuur. Verder krijgen deze scholen de beschikking over kisten met materialen voor de veldlessen.

Ook is het voor de scholen mogelijk om komend voorjaar bij gelegenheid van de landelijke boomplantdag in plaats van een eik of berk nu eens een hoogstam-fruitboom te planten. Deze actie heeft al succes bij de gemeenten. Van de 56 Limburgse gemeenten zijn er minstens twintig bereid hoogstam te planten in plantsoenen.

Akkoord over Tuincentrum

HEERLEN - De bouwwerkzaamheden voor het ZOL-Tuincentrum op In de Cramer in Heerlen kunnen van start gaan. De ZOL-bedrijven nemen per 1 maart de grond over van MBO/Ruyters.

Beide partijen hebben een overeenkomst bereikt over een extra afgraving die nodig bleek, omdat het perceel anderhalve meter boven de ontsluitingsweg ligt. Wie de kosten à 150.000 gulden gaat betalen, wilde MBO/Ruyters-directeur W. Vleugels niet vertellen.

Al eerder besloot de gemeente Heerlen een verhoging van de grondprijs te annuleren, na een heftig protest van de ZOL-bedrijven hierover.

Meer werk EHBO Brunssum door sneeuwpret

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Artsen en verpleegkundigen van de Eerste Hulp in het Gregoriusziekenhuis Brunssum komen sinds de intrede van de sneeuw en de vorst handen tekort om patiënten met botbreuken te behandelen. In de afgelopen dagen behandelde

men op de Eerste Hulp 25 procent meer patiënten dan in dezelfde periode vorig jaar. De ziekenhuisdirectie zag zich gedwongen meer personeel op de Eerste Hulp te stationeren om de enorme stroom patiënten op te vangen.

Volgens een woordvoerder zijn het niet zozeer de schaatser die momenteel met botbreuken aankomen, maar meer de langlaufers. Ook valt het op dat er meer personen van middelbare leeftijd om een gipsverpakking 'verlegen zitten' dan kinderen en ouderen.

Wethouder verwacht: 'Snel besluit over Vossekuil'

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het Centraal Fonds zal snel een besluit nemen over de steunaanvraag voor sloop van de Vossekuilflats in Heerlen. Dat is de verwachting van wethouder Hub Savelsbergh, die onlangs in overleg is geweest met het Fonds, dat met gelden van de woningcorporaties grote sloopprojecten moet meefinancieren.

De onderhandelingen met het Centraal Fonds verlopen moeizaam. De gemeente en de Bouwvereniging Heerlen willen dat het Fonds de helft van de sloopkosten van 30 miljoen betaalt. De gemeente liet al weten niet meer dan tien miljoen te betalen. „Het Centraal Fonds wil nu dat de Bouwvereniging hier nog eens een schriftelijke bevestiging van geeft”, zegt Savelsbergh.

Pas als het Centraal Fonds een besluit heeft genomen, kan de gemeente verder. „Ook in het geval dat de beslissing niet gunstig uitvalt. De Bouwvereniging kan daar bezwaar tegen maken, en de gemeenteraad kan dan eindelijk formeel een besluit tot sloop nemen”, aldus Savelsbergh.

De Bouwvereniging is inmiddels begonnen met inventariseren van de wensen van de overgebleven bewoners van het Vossekuilcomplex. Zij zullen voorrang krijgen bij de toewijzing van vervangende woonruimte.

In een brief aan de bewoners schreef de Bouwvereniging dat de gemeente 3.000 gulden verhuisspremie wil betalen per hoofdhuurder. De raad moet hierover nog beslissen, tegelijk met het nemen van het sloopbesluit.

De bewonersvereniging van de Vossekuil vindt het geboden bedrag echter te laag en verwijst naar de 4.000 gulden die de bewoners van de Vriehedflats twee jaar geleden in een vergelijkbaar geval kregen.

Straten afgezet voor slee-pret

HEERLEN - De afdeling Sport en Recreatie van de gemeente Heerlen heeft gisteren zeven hellende straten in de plaats afgezet voor sleeliefhebbers.

Het gaat om de Lampisteriestraat (Hoensbroek), de Ridderweg (Heerlerbaan), de Pijperstraat (Eijkerveld), de Lodewijkstraat (Heerleheide), de Hofstraat (Heerleheide), de Hofdijk (Molenberg) en de Buldersweg (Heerlerbaan).

Schaatsliefhebbers kunnen vandaag om 14 uur terecht voor een korte-baanwedstrijd op de Koffiepoel (Brunsummerheide) in Brunssum.

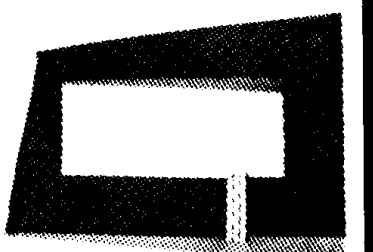
De Koffiepoel is voor zover bekend de enige vijver in de oud-mijnstad waar nog geschaatst mag worden. De vijver is inmiddels verlicht, zodat het mogelijk is om tot tien uur in de avond te blijven schaatsen.

(ADVERTENTIE)

MORGEN BENT U WEER WELKOM

Reliëfs en sculpturen bij het Abp

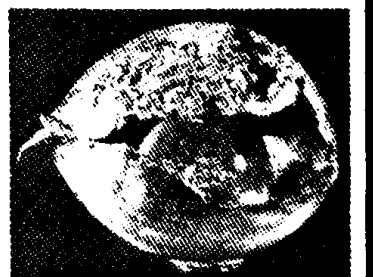
De raadselachtige reliëfs van Henny van der Steen laten de kijker de ruimte voor eigen associaties en verbeelding. Uit de sculpturen van Louis Wierdsma spreekt zijn grote bedrevenheid in uiteenlopende materialen. Twee ruimtelijke visies, voor u samengebracht onder het thema:

DUBBELSPEL IN VORM

Zondag 17 februari a.s. tussen 14.00 en 17.00 uur is deze expositie in het Abp hoofdkantoor aan de Oude Lindestraat 70 te Heerlen voor iedereen gratis toegankelijk.

Dr. Iwona Smoktunowicz en kunsthistoricus drs. H. Crombach houden inleidingen. Voor de muzikale omlijsting zorgen leden van de Koninklijke Philharmonie Boicholtz. Een koperkwartet, een fluitsolist en enkele klarinetten worden begeleid op piano.

ABP

Wij zien u graag komen.

Door een noodlottig ongeval op 13 februari, hebben wij afscheid moeten nemen van onze twee lieve schatten

Betsey en Sergei

Sergei Rojer
Beata Croes

Zondag 17 februari a.s. om 15.00 uur willen wij samen een eucharistieviering volgen in de parochiekerk van St. Franciscus van Assisi aan de Laan-der-Heeren. De begrafenis zal t.z.t. in Aruba plaatsvinden.

Bedroefd, maar dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn levens heeft gegeven, delen wij u mede dat, na een moedig gedragen ziekbed, voorzien van het h. sacrament der zieken, van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze goede vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Johan Smeets

echtgenoot van
Keetje Arets

Hij overleed op de leeftijd van 71 jaar.

In dankbare herinnering:

Kerkraade: K. Smeets-Arets
Munstergeleen: L. Cals-Smeets
J. Cals
Miriam
Ester
Hulsberg: M. Smeets
M. Smeets-Lahay
Ingrid en Jean Pierre
Judith
Kerrienne
Familie Smeets
Familie Arets

4665 AK Kerkraade, 14 februari 1991
Constraat 286

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 19 februari om 11.00 uur in de parochiekerk van de Blijde Boodschap te Chevremont, gevolgd door de crematie in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Voor vervoer is gezorgd. Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk. Maandagavond om 19.00 uur wordt de overledene bijzonder herdacht in de eucharistieviering in bovengenoemde kerk.

De dierbare overledene ligt opgebaard in het streekmortuarium St. Pieterstraat 145, gelegen op het terrein van de Lückheidekliniek, gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Bedroefd om haar heengaan, maar dankbaar dat haar verder lijden bespaard is gebleven, delen wij u mede dat, na een overvloedig, van ons is heengegaan, op de leeftijd van 80 jaar, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zuster, schoonzus en tante

Janna Geertruida Maria de Zeeuw

echtgenote van wijlen

Willem van der Burg

De bedroefde familie:

Kerkraade: D. Sukkel-van der Burg
P. Sukkel
Hellevoetsluis: W.L. van der Burg
J. van der Burg-Veltstra
G. van der Burg
B. van der Burg-Klaassen
en al haar klein- en achterkleinkinderen

Kerkraade, 14 februari 1991, St. Pieterstraat 145
Corr.adres: 6467 ER Kerkraade, Vredeshof 19

De rouwdienst zal worden gehouden op dinsdag 19 februari a.s. om 14.00 uur in de aula te Schifferheide. Bijeenkomst aldaar.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren. Moeder is opgebaard in het streekmortuarium, gelegen op het terrein van de Lückheidekliniek te Kerkraade-Chevremont; bezoeken van 18.00 tot 19.30 uur. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

De zon blijft schijnen,
de bloemen blijven bloeien,
de vogels blijven fluiten,
en mensen-kinderen zullen gelukkig zijn,
zolang er mensen zullen blijven zoals jij was,
lieve vrouw, mama, oma, overgrootmoeder.

Anna Maria Hubertina Helena Schijns

echtgenote van wijlen

Hendrik Jozef Zinken

• 12 september 1914 • 14 februari 1991

Gemert: Leo Zinken

Rijkje Zinken-v. Dijk

Harry

Peter

Wahlwiller: Rijkje Zinken

Annelies Zinken-Hamers

Axel

Chantal

Mechelen: Mita Nils-Zinken

Leo Nils

Ida

Erwin

Treebeek: Nellie Goerts-Zinken

Ton Goerts

Raymond, Gertrude, Ramon

Heerlen: Phil, Paul, Rob

Familie Schijns

Familie Zinken

14 februari 1991
Corr.adres: Hilleshagenweg 57, 6281 AD Mechelen
De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 18 februari 1991 om 11.00 uur in de St. Lambertuskerk te Vlijmen.
Aansluitend wordt zij te rusten gelegd op het r.-k. kerkhof aldaar.
Voor aanvang van de mis is er gelegenheid tot schriftelijke condoleren vanaf 10.30 uur achter in de kerk.
Daar wordt bijzonder herdacht in het rozenkransgebed, met aansluitend avondwake, heden, zaterdag 18 februari, om 18.45 uur in voornoemde kerk.
Moeder is opgebaard in het mortuarium Sjalom, 6281 BZ Hilleshagen 11 in Mechelen, gelegenheid tot afscheid nemen aldaar, dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Tot onze grote droefheid en na een liefdevolle verzorging in het verpleegtehuis Vijverdal, is, door een noodlottig ongeval, heden van ons heengegaan, onze lieve dochter, zus, schoonzus en tante

Elly Bovy

Voorzien van het h. sacrament der zieken, overleed zij op 37-jarige leeftijd.

Geleen: H. Bovy
G. Bovy-Paulussen
Geleen: Arno Bovy
Geleen: Chris Bovy
Mariet Bovy-Mewissen
Pascal
Michel
Heer: Jo Bovy
Carolina Bovy-Thomma
Familie Bovy
Familie Paulussen

6163 AB Geleen, 14 februari 1991
Borrekulstraat 83

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben op dinsdag 19 februari a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H.H. Engelbewaarders te Lindenheuvel-Geleen, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedemaas, Voutershof 1 te Geleen. Bijeenkomst in de kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren. Mede tot intentie van de dierbare overledene, zal een avondmis worden opgedragen maandag 18 februari om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Elly is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Carolien Schillings

Zij overleed in haar 83e levensjaar

Nieuwenhagen: M.H. Schillings

Karin

De bedroefde familie:

Landgraaf: 14 februari 1991, Caeciliahof 20

Corr.adres: Rötgerweg 27, 6373 XP Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 19 februari a.s. om 13.00 uur in de parochiekerk Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren. Avondmis, mede tot intentie van onze dierbare overledene, maandag 18 februari om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.15 uur tot 18.30 uur. Voor vervoer kerk - crematorium v.v. is gezorgd. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven, hebben wij afscheid genomen van onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anna Diedenhofen

weduwe van

Lei Dautzenberg

Zij overleed in de leeftijd van bijna 83 jaar, voorzien van het h. olieel.

Landgraaf: F. Theunissen-Dautzenberg

H. Theunissen

Landgraaf: M. Rademacher-Dautzenberg

C. Rademacher

Landgraaf: A. Dautzenberg

J. Kool

Landgraaf: C. Dautzenberg

en haar klein- en achterkleinkinderen

Familie Diedenhofen

Familie Dautzenberg

6373 GJ Landgraaf, 14 februari 1991

Oude Heide 20

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 19 februari a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren. Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene, maandag 18 februari om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.30 tot 18.45 uur. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

In de vrede van Christus is heden van ons heengegaan, voorzien van de h.h. sacramenten, op de leeftijd van 77 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Harie Van den Heuvel

echtgenoot van

Catharina Hex

weduwenaar van

Odilia Sentis

Nieuwstadt: C. Van den Heuvel-Hex
Obbicht: Huub en Mieke Van den Heuvel
Geleen: Frans en Ria Van den Heuvel
Nieuwstadt: Frits en Gaby Van den Heuvel
Susteren: Elly en John Wildersheven
Sittard: Wilma en Zef Schuman
en kleinkinderen

6118 AZ Nieuwstadt, 15 februari 1991

Haageinde 3

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 19 februari om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Johannes de Doper te Nieuwstadt, waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Elzenewal.

Overtuigd van uw medeleven, is er geen condoleren. Rozenkransgebed, aansluitend avondwake, maandag om 18.45 uur in voornoemde kerk. Onze dierbare overledene is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard; bezoeken dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur. Wilt u, indien wij zijn vergeten u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Na een arbeidszaam en liefdevol leven is op bijna 87-jarige leeftijd, voorzien van het h. sacrament der zieken, van ons heengegaan onze dierbare moeder, schoonmoeder, oma, overgrootmoeder, schoonzus en tante

Maria Helene Bulkens

• 26-2-1904 • 14-2-1991

echtgenote van wijlen

Frans Reumkens

Landgraaf-Nieuwenhagen:

In dankbare herinnering:

Riet en Jan Spiertz-Reumkens

Bert en Mia Reumkens-Paas

Jenny en Jean

Leunissen-Reumkens

Ellie en Hub

Cerfontaine-Reumkens

Ger en Tressy

Reumkens-Voncken

Gertie en Frans

Perlitius-Reumkens

Willemine en Jo

Voncken-Reumkens

Marie-José en Leo

Pelzer-Reumkens

Klein- en achterkleinkinderen

Familie Reumkens

6373 VG Landgraaf, Herweg 99

Gelegenheid om afscheid te nemen, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur in het streekmortuarium, gelegen op het terrein van de Lückheidekliniek, St. Pieterstraat 145 te Kerkraade-Chevremont.

Avondwake, dinsdag om 19.00 uur, in de hierna te noemen kerk. De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, wordt gehouden op woensdag 20 februari om 11.00 uur in de parochiekerk van Maria Hulp der Christenen, Heigank 1 te Nieuwenhagen.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is uw naam in het condolenceregister te schrijven. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Slagerij B. Reumkens

Guido Gezelstraat 26, Molenberg-Heerlen

Slagerij G. Reumkens

Herweg 97, Nieuwenhagen

H. Cerfontaine

Wilhelminastraat 19, Nieuwenhagen

Zuivelhandel J. Voncken

Gateweide 34, Nieuwenhagen

op woensdag 20 februari a.s. de gehele dag gesloten.

Alexander (San) Hoedemakers

echtgenoot van

Agnes Augustus

• 24 sept. 1901 • 14 febr. 1991

Beek: A. Hoedemakers-Augustus

Leuven (B): Jacques Hoedemakers, montfortaan

Beek: Elly Voncken-Hoedemakers

Lou Voncken

Rob en Petra

Eric en Elvira

Beek: Maria Schoffeleers-Hoedemakers

Herman Schoffeleers

Richard

Marc

Familie Hoedemakers

Familie Augustus

6191 DC Beek, 14 februari 1991

Dr. Beckersstraat 42

Om zijn leven met ons en al zijn dierbaren, danken wij de Heer. Wij nodigen u uit om samen met ons, in geloof aan de Verrijzenis eucharistie te vieren in de kerk van O.L. Vrouw van de Wonderdadige Medaille te Beek, op dinsdag 19 februari om 11.00 uur. Daarna leggen wij zijn lichaam te rusten op de begraafplaats „de Nieuwe Hof“.

Er is geen condoleren. Maandagavond om 19.00 uur wordt de avondmis gehouden in voornoemde kerk. U kunt afscheid nemen in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te Beek, dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur. Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Hubertina Wilhelmina Petronella Mohr

echtgenote van

Rudolf Lubbertus Wobben

in de leeftijd van 83 jaar.

Heerlen: R.L. Wobben

Heerlen: Paula

Heerlen: Walter

Heerlen: Rudolf en Jose

Familie Mohr

Familie Wobben

Heerlen, 11 februari 1991

Vrijheerenweg 7, 6414 EC

De crematie heeft op verzoek van de familie in stilte plaatsgevonden op vrijdag 15 februari 1991 in het crematorium te Heerlen.

Een jaar geleden moesten wij voorgoed afscheid nemen van mijn lieve man, onze vader, schoonvader, opa, schoonzoon, broer, en zwager

Piet Litjens

Wij willen in het bijzonder aan hem terugdenken tijdens de plechtige eerste jaardienst op dinsdagavond 19 februari om 19.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus (paters karmelieten) aan de Rijksweg Noord 35 te Geleen.

Wij nodigen familie en vrienden uit deze gedachtenisdienst met ons te vieren.

Flor Litjens-Offermans
kinderen en kleinkinderen
Familie Litjens
Familie Offermans

Heden is, op 58-jarige leeftijd, van ons heengegaan, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, mijn lieve man, onze vader en schoonvader

Joep van de Mortel

echtgenoot van

Wilma de Haan

Bingelrade: W.M.A. van de Mortel-de Haan

Nijmegen: John van de Mortel

Lian van Riet

Bergeijk: Frank van de Mortel

Carel Seijkens

15 februari 1991

Wiegelerstraat 4, 6456 AS Bingelrade

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis aan de Heinseweg te Sittard. Avondwake maandag om 19.00 uur in de hierna te noemen kerk.

In de St. Lambertuskerk te Bingelrade zal de plechtige uitvaartdienst worden gehouden op dinsdag 19 februari om 11.00 uur. Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is uw naam in het condolenceregister te schrijven. De begrafenis vindt aansluitend plaats op het r.-k. kerkhof aldaar.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, voorzien van het h. sacrament der zieken, op de leeftijd van 89 jaar, onze goede en zorgzame vader, behuwd- en grootvader

Gerard Bey

echtgenoot van wijlen

Maria Bosten

Wij bevelen zijn ziel in uw gebeden aan.

De bedroefde familie:

kinderen en kleinkinderen

6484 EH Kerkraade, 14 februari 1991

Meuserstraat 70

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op maandag 18 februari a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van St. Jozef te Kaalheide, waarna begrafenis op het kerkhof Kaalheide.

Bijeenkomst in voornoemde kerk. Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Zondag, tijdens de eucharistieviering van 11.00 uur, wordt vader bijzonder herdacht in voornoemde kerk.

Vader is opgebaard in het streekmortuarium, gelegen op het terrein van de Lückheidekliniek; bezoeken van 18.00 tot 19.30 uur.

Enige en algemene kennisgeving

Zacht en kalm is heden ingeslapen, op de leeftijd van bijna 88 jaar, onze lieve zus, zuster en tante

Theodora (Do) Maas-Baars

weduwe van

Jan Maas

Roermond: L.J.H. Maas

Veel blikshade door talloze slippartijen

Auto's stranden door dichtgesneeuwde wegen

Vervolg van pagina 1

HEERLEN - Op de autosnelwegen deden zich talrijke slippartijen voor. Rond twaalf uur vonden de A2 Maastricht richting Landgraaf en de A2 Maastricht richting Landgraaf vier slippartijen plaats. Bij acht auto's waren betrokken. Op dat moment lag er volgens de rijkspolitie een dik pak sneeuw op de weg, omdat de sneeuw nog niet was langs gekomen.

Een automobilist op de Parallelweg maakte de macht over het stuur kwijt en belandde in de berm. Twee andere voertuigen probeerden een slippende vrachtwagen te ontwijken en vielen vervolgens boven op elkaar. Geveer 500 meter verderop vond men tegelijkertijd een aanrijding tussen drie wagens plaats. Kort na deze 'simultaanbotsingen' gleed nog twee automobilisten tegen elkaar. Bij de ongelukken vielen geen gewonden, maar de blikshade was volgens de politie groot.

Op de A79 schaaide in het middaguur een vrachtwagen met oplegger kwam in de berm terecht. De vrachtauto kon niet meer op eigen kracht weggelaten. Met behulp van een andere vrachtwagencombinatie werd hij uiteindelijk losgetrokken.

Heuvels

De secundaire wegen bezorgden de weggebruikers veel problemen. In Zuid-Limburg, onder andere in Landgraaf, Margraten, Hoensbroek en Kerkrade, werden wegen afgezet, omdat ze niet meer begaanbaar waren door de opgewaarde stuifneeuw. Diverse automobilisten strandden in de heuvels. Een aantal wegen - waaronder de weg van Schinnen naar Nuth - werd afgesloten, omdat talloze auto's ingesneeuwd stonden. Het ondervond het verkeer in Zuid-Limburg hinder bij het beklimmen van heuvels.

Zes uur gistermiddag leek het laatste leed geleden. De rijksweg en provinciale wegen waren weer begaanbaar. Een aantal automobilisten op de A76 werd wel door de politie gedwongen vaart te minderen omdat ze veel te hard reden. De secundaire en gemeentewegen bleven nog de hele avond problemen opleveren.

De grensovergang Bocholtz werd in de middag afgesloten voor vrachtwagenverkeer met bestemming Duitsland. Vrachtwagenchauffeurs moesten de parkeerplaats opzoeken omkeren. In tegenovergestelde richting bleef de grens open.

Vrijwel alle gemeenten in Limburg waren botsingen. In Kerkrade had de politie het enkele uren lang afgezet druk gehad met het grotere aantal aanrijdingen. In Brunssum, Voerendaal en Onderbanken was het aantal aanrijdingen met de politie in krassen in het Mergelland en de Westelijke Mijnstreek. Hoewel de politie in Susteren en Mergelland belemmeringen hadden. In Midden-Limburg was het in vrijwel iedere gemeente raak.

ook pagina 36

Winter in Limburg

● Op de A2 nabij het vliegveld raakte een auto door de gladheid in de greppel.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

● Met behulp van een tractor moet deze auto heuvel op worden getrokken in Winthagen.

Foto: DRIES LINSSEN

Achterwaarts het hellinkje af

HEERLEN - Ongeveer honderd meter voor de top van het nietige hellinkje - zo zijn er tientallen in Zuid-Limburg - staat de auto stil. Met een kennersblik wordt geconstateerd dat de wielen wel willen draaien, daar kan het niet aan liggen, maar ze draaien zo in het wilde weg. Dat kan nooit goed zijn.

Dit is dus stranden. Van Schin op Geul (Strucht) heet het hier eigenlijk gaat er een binnenweg naar Ransdaal en van daar ben je zo op de snelweg naar Heerlen. Maar de eerste honderden meters omhoog blijken al te veel van het goede. Geen spoor van strooiers of sneeuwschuivers hier, alleen maar een witgrijs

ijsspoor, met aan weerszijden omhooglopende bermen beladen met sneeuw.

Terugschakelen naar de tweede versnelling heeft niks geholpen, meer gas geeft alleen maar wolken uitlaatgas en de eerste versnelling biedt ook geen soelaas. Dan volgt stilstand op een gegeven moment.

Net voor dat moment bedenk je de mogelijkheid dat de auto, ook al wordt de handrem aangetrokken, langzaam terug zal glijden, steeds sneller, onbestuurbaar en dan met redelijke knal tegen de betonnen wand van het spoortunneltje dat net gepasseerd werd, zal belanden. 't Is maar een idee, maar wel angstaanjagend genoeg

Vrijdagmiddag, 14.00 uur. Het is glad buiten. Wolken sneeuw benemen het zicht. Het is echt hondeweet. De rijkspolitie adviseert de auto fijn thuis te laten staan, maar een van onze verslaggevers gaat toch op pad. Voor een tochtje door het Mergelland en over de snelwegen. Zijn relaas over besneeuwde binnenweggetjes, onneembare heuvels en hardleerse automobilisten.

om alvast de veiligheidsgordel los te maken.

Sneeuwwolke

Staan middenin een sneeuwstorm naast een gestrande auto, komt er natte en koude sneeuw

op plaatsen waar je 'm helemaal niet hebben wil. Nadenken over wat er gedaan moet worden kan dus maar beter in de auto.

Vijf minuten duurt het, gevuld met vruchteloze pogingen om te keren,

voordat de enig uitvoerbare oplossing duidelijk wordt: achteruit de berg af.

Op de snelweg is het nauwelijks minder glad. Op veel plaatsen jaagt de wind de sneeuw decimeters hoog op. Middenin zo'n sneeuwwoelk is het zicht secondenlang niet meer dan anderhalve meter.

Op andere plaatsen is het asfalt smetteloos, terwijl een kilometer verder elke sneeuwvlaag om onverklaarbare redenen weer blijft plakken.

Slip

De interpretatie van de weersomstandigheden verschilt nogal per automobilist. Terwijl de politie via de radio de Nederlandse bevolking

oproept veilig thuis te blijven, scheurt een vrachtwagen met aanhanger met negentig kilometer per uur voorbij. Een blik opzij is bijna fataal, omdat de Volvo-stationcar tien meter verder ineens de snelheid van veertig kilometer per uur blijkt te verliezen.

Van de snelweg af is er wat meer gelijkgezindheid onder de weggebruikers. Bij de stoplichten grijnst men naar elkaar, wijzend op een snel optrekkende en vervolgens de bocht doorslippende wildebras.

"Tjonge, tjonge, de rijkwaliteiten van sommige mensen..." denk je nog. Dan raak je zelf in een slip.

geert dekker

Stroomstoringen door slecht weer

GELEEN - De telefoon van de storingsdienst van de Plem stond gisteravond urenlang roodgloeiend. Talloze mensen uit de hele provincie meldden kortstondige stroomstoringen. Regelmatig vielen licht-of andere elektrische installaties gedurende fracties van seconden uit.

Volgens de storingsdienst van de Plem waren de storingen in het hoogspanningsnet te wijten aan een combinatie van de barre weersomstandigheden.

De oorzaak moest gezocht worden in het zogeheten 'galopperen' van de hoogspanningslijnen. Onder normale omstandigheden kunnen de lijnen niet met elkaar in aanraking komen, maar gistermiddag was dat vanaf ongeveer half vijf wel van tijd tot tijd het geval.

Dat leidde regelmatig tot sluiting in het spanningsstelsel, waardoor onder andere lampen gingen flikkeren. Bij de gemeentepolitie van Geleen leidden de stroomstoringen tot problemen met het mobiliteitsnet.

Dat bemoeilijkt urenlang het contact tussen de centrale meldkamer en de patrouilles. De problemen hielden aan tot rond negen uur gisteravond.

Deze oude dame uit Heerlen doet ondanks de sneeuw nog even een boodschapje.

Foto: DRIES LINSSEN

● Een volledig ingesneeuwde auto in Ubachsberg.

Foto: DRIES LINSSEN

OVERLEDEN

† Henk Camps, 67 jaar, weduwnaar van Margaretha Ingenhous, echtgenoot van Mia Verpaalen, Achter de Graaf 9, 6019 BH Wessem. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 18 februari 1991 om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Menardus te Wessem.

† Antonetta Mertens, 82 jaar, echtgenote van Antoon Ramaekers, De Bongerd 8, 6014 AZ IJtervoort. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 18 februari 1991 om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Margarita te IJtervoort.

† Wiel Kleef, echtgenoot van Annie Vestjens, Dr. Philipslaan 68, 6042 CW Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 18 februari 1991 om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Laurentius te Maasniel.

BRUIDSSHOW

in stijl & allure, dat is wat
Bruidshuis Pereboom Maastricht

u presentie en liden van de laatste bruidsshow met intermezzo's en tegengiften op maandag 25 februari om 15.00 en 20.00 uur in de Stadsschouwburg te Maastricht. Kaarten telefonisch reserveren bij:

Bruidshuis Pereboom Maastricht

Maasstraat 22, 6201 CA Maastricht, tel. 043-212926

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen.

Boekhouding-Belasting Adm.kantoor Tilger

Groenstr. 191, Landgraaf

Om u te helpen minder belasting te betalen hebben wij geen schijnimige constructie nodig. Voor particulieren, ondernemers en startende ondernemers. Tel. 045-311518; Fax 327859.

OPHEFFINGSUITVERKOOP

op Reijn Dankers
Opheffen, Luik, Genk en
Riemst-Vroenhoven

Wegens gebrek aan opvolging. De verkoop begint vandaag! Tienduizend stuks lederen kleding.

Korting van 20% tot 50%

Lederen baseball-jacks	nu	f 159,-
1/2 dames- en herenjassen	v.a.	f 199,-
Lederen dames- en herenjacks	v.a.	f 199,-
Suede dames- en herenjacks	v.a.	f 99,-
Lederen jurken	v.a.	f 199,-
Lederen motorjassen	v.a.	f 299,-
Wijde lederen rokken	v.a.	f 129,-
Lederen broeken en rokken	v.a.	f 129,-

AANBIEDING VAN DE WEEK
suede dames- en herenlammy's

van 599,- maar 199,-

Tegen inlevering van deze advertentie 100,- korting bij aankoop boven f 699,-

Gespreide betaling mogelijk. Reiskosten worden vergoed bij aankoop.

huil leder en bont mogelijk.

Belgie alle dagen geopend, ook zondags.
Ophoven; Verlooseste weg no. 17 (vlakbij Maaseik)
Tel. 093211568901
Luik; La Bette no. 3 tel. 083241210635
Genk; Boedel no. 28 (bij wooncentrum Van de Ven)
Riemst-Vroenhoven (W.C. I.T.B.)
Maasstrichterweg 72, 3 km. v. grens
Maastricht richting Tongeren.
M. Helmond; Hurlpestraat no. 21, tel. 04920-22823.

Leder-advies van 'n kenner

Ledershow bij Woonkultuur

woonkultuur

woonkultuur

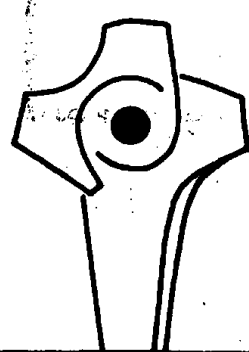
woonkultuur

woonkultuur

UITVAART-EN CREMATIEVERZORGING

SINDS 1923

DE UNIVERSELE BV

HOOFDSTRAAT 100 6432 GH HOENSBROEK

045-212926

P ACHTER DE ZAAK VAN KOUTERVELD DE ANSLUITING KOFFIE IS KLAAR

3B behang dat zit zo!

PROMENADE-KERKSTR. 35-47 Brunsum, tel. 045-270897

Nu bij aankoop van f 10,- in gratis behangschuur of bij aankoop van f 100,- een 2 mtr. plaketaal voor f 1,- of bij aankoop van f 100,- 2 mtr. plaketaal voor f 1,-.

Châtelaine

Prachtige kollektie voor de Eerste H. Communie

Heerlen, Saroleastraat 59, tel. 045-714840

UITNODIGING

In verband met de provinciale-verkiezingen van 6 maart aanstaande, houdt de VVD een

GEZELLIGE INFORMATIE-AVOND op 16 februari in café-restaurant De Grotendeel, Rijksweg 41 te Gronsveld.

Het programma is als volgt:
- 20.00 uur opening door de voorzitter Carol-Mart Palm, voorzitter ald. Eijden-Gronsveld;
- korte inleiding door Frans Bruckers, gevolgd door een vertoning van de nieuwe 'videoclip' van de VVD;
- toespraak door mev. Joritsma, lid Tweede Kamer;
- Ger Houben (ROZ) interviewt Wim Wijn, Coen Nielen en Jan Schrijen (resp. de nrs. 3, 4 en 5 van de lijst);
- ong. 21.15 uur pauze;
- Agnes Roberts, Ingrid Muijs en Renate Haverhoek worden door Ger Houben aan u voorgesteld (uw regionale kandidaten).

Aan het eind van de avond kunt u genieten van levende jazzmuziek van het orkest The City Angel Jazzband. In een ontspannen sfeer kunt u kennismaken met uw eigen VVD-kandidaten voor Zuid-Limburg. Wij zien u en uw partner graag verschijnen op deze avond.

VVD. DE ENIGE LIBERALE PARTIJ VAN NEDERLAND.

officiële mededeling

BEKENDMAKING

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Zuiveringschap Limburg, maakt bekend dat vanaf 18 februari 1991 tot en met 18 maart 1991 op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Kapelaan Saraststraat 2 te Roermond, alsmede op de secretariaten van respectievelijk de gemeenten Meerssen, Nuth, Stein en Susteren, voor een ieder ter inzage zijn gelegd verleende vergunningen ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor het lozen van huishoudelijk afvalwater, verontreinigd hemelwater, schrobwater en spoelwater op de oppervlaktewateren:

1. Geulke, Slootgraaf en de berm-sloot langs de Paaweg in de gemeente Meerssen;
2. Platsbeek in de gemeente Nuth;
3. berm-sloot langs de Hoogkui in de gemeente Stein;
4. berm-sloot langs de Houtmolenweg in de gemeente Susteren.

Binnen de termijn van de terinzage-geving kunnen belanghebbenden tegen voornoemde vergunningen in beroep gaan bij de Afdeling voor de Geschillen van Bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN Den Haag. Voorts kan tot het einde van de beroepstermijn, met toepassing van artikel 107 van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot schorsing van de beschikking dan wel tot het treffen van een voorlopige voorziening worden gedaan bij de voorzitter van de Afdeling voor de Geschillen van Bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN Den Haag. De beschikkingen worden alsdan niet van kracht voordat op dit verzoek is beslist.

Roermond, 18 februari 1991.

Het dagelijks bestuur vnd.

Kerkradenaar veroordeeld voor ontucht met jongetjes

Van onze correspondent

MAASTRICHT - De Maastrichtse rechtbank heeft gisteren de 45-jarige Kerkradenaar Hans v. H. veroordeeld tot een gevangenisstraf van tien maanden waarvan de helft voorwaardelijk voor het meermalen plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige. Tevens gelastte de rechtbank de tenuitvoerlegging van vier maanden celstraf.

van vier maanden celstraf die hij in 1988, ook voor een zedendelict, nog voorwaardelijk kreeg opgelegd.

De rechtbank is overtuigd dat Van H. in de periode van 1 juli 1990 tot 29 oktober 1990 in Kerkrade en Maastricht met vier jongetjes in de leeftijd van negen en tien jaar ontucht heeft gepleegd, terwijl die kinderen juist aan zijn zorg en waakzaamheid waren toevertrouwd.

De Kerkradenaar werd vrijgesproken van het maken van naaktfoto's van de vier jongetjes.

Vijftien dagen geleden eiste officier van justitie mr. M. Verbaas 15 maanden gevangenisstraf en vorderde ze de tenuitvoerlegging van acht maanden celstraf.

Bezuiniging bijgesteld na kritiek Tweede Kamer

Wormdael moet nog dit jaar inleveren

Van onze correspondent

DEN HAAG/SITTARD - De bezuinigingen op de vormingscentra in Nederland gaan door. Het Sittardse Vormingscentrum Wormdael zal als één van die instellingen op 1 juli van dit jaar structureel subsidie moeten inleveren. Op 1 januari 1992 volgt een tweede korting. Nadat in de Tweede Kamer forse kritiek op de bezuinigingsplannen van minister d'Ancona van WVC werd geuit, is wel het bedrag dat de 29 vormingscentra moeten inleveren vermindert.

In december 1990 liet de Tweede Kamer de minister weten een bezuiniging van 6 miljoen gulden voor dit jaar te veel te vinden. In een amendement werd toen voorgesteld die be-

zuiniging terug te brengen tot 4,5 miljoen gulden. Daar heeft d'Ancona nu mee ingestemd.

Of de vermindering van het bezuinigingsbedrag de dreigende sluiting van Wormdael kan wegnemen, valt nog te bezien. Volgens directeur G.Janssen zou het Sittardse vormingscentrum ook bij een gedeeltelijke bezuiniging niet meer kunnen blijven bestaan.

De bezuinigingen op het internationaal vormingswerk werden vorig jaar oktober al aangekondigd. d'Ancona maakte toen bekend op 1 juli 1991 structureel een bedrag van 6 miljoen te willen bezuinigen op alle vormingsinternaten. Op 1 januari 1992 zou een tweede bezuinigingsronde volgen van 3 miljoen gulden.

TRANSCENDENTE MEDITATIE

INFORMATIEAVONDEN

BRUNSSUM

D'r Brikke Oave
Lindeplein 5
maandag 18 februari
aanv. 20.00 uur

NUTH

Mevr. Postel
Europalaan 3
dinsdag 19 februari
aanv. 20.00 uur

MAASTRICHT

Alexander Battalaan 44
Tel. 043-216464
maandag 25 februari
aanv. 20.00 uur

191177

Gratis toegang. Inl. 045-241385

Wij willen uiting geven aan onze verslagenheid en ons diepste leedwezen ten overstaan van de nabestaanden en verwanten van onze bewoners die bij de felle brand binnen ons instituut het leven hebben verloren. Wij wensen de familie en verwanten veel moed en sterkte om dit verlies te dragen.

Ook zijn onze gedachten bij onze patiënten/bewoners die met persoonlijk letsel in het academisch ziekenhuis Maastricht moesten worden opgenomen.

Wij delen in de schrik en de verslagenheid van al onze patiënten, bewoners en hun betrokkenen.

Namens patiënten, bewoners, medewerkers, directie en bestuur,

A.J.W. Vrijlandt, psychiater,
directeur patiëntenzorg,

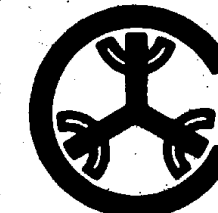
drs. A.J.H. Sieben,
directeur beheerszorg.

Veel sterke wensen wij de bewoners, verpleegkundigen, medische staf en ondersteunende diensten in het zoeken naar praktische oplossingen voor de vele grote en kleine noden die nu hun aandacht opeisen.

Wij vragen begrip voor de ongemakken die deze situatie met zich meebrengt.

Al onze inzet is er op gericht om zo snel mogelijk een werkbaar situatie te creëren en onze patiënten - al dan niet binnen onze eigen instelling - adequaat tijdelijk te herhuisvesten.

De directie van het psycho-medisch streekcentrum Vijverdal, Maastricht.

psycho-medisch streekcentrum 'vijverdal' maastricht

academisch ziekenhuis
Maastricht

azM

Mededeling Opleidingsschool azM

Door de brand in psycho-medisch streekcentrum Vijverdal, is de verhuizing daar naar toe van de dienst opleidingen van het academisch ziekenhuis Maastricht, tot nader order uitgesteld.

De lessen worden maandag 18 februari 's morgens om half negen weer hervat op het oude adres: Lucassingel 34, Maastricht.

De Opleidingsschool van het azM is dan ook weer bereikbaar via telefoonnummer 043-862195.

Landgravens aangehouden voor hande in heroïne

Van onze correspondent

DEN BOSCH - De gemeente van Den Bosch heeft in de ving van het centraal station plaats een inwoner van Landgraaf aangehouden. De 25-jarige wordt verdacht van handel in heroïne. In zijn auto zijn enkele met heroïne aangetroffen. De zijn in beslag genomen en worden vernietigd. De man den voorgeleid aan de officier van justitie in Den Bosch.

Voeger wil ruimer leven

Van onze correspondent

MAASTRICHT - "Ik ken de co's maar wilde financieel mer leven", hield de man van een van steunfraude van Maastrichtenaar gisteren in rechtbank in zijn woonplaats.

De 40-jarige W. ontving van tot februari 1990 van de Maastricht een RWV-uitkering wel hij al die tijd als onderaannemer in de Belgische bouwwereld reerde met drie handlangers. Komsten die hij daarmee vergaf hij echter niet op aan de dienst. Officier van justitie M. lippart eiste tegen de man vangenstraf van acht maanden waarvan drie voorwaardelijk twee honderd uur arbeid met mense nutte.

Philippart hield in het voor de verdachte rekening met blanco strafblad, een inmid-troffen terugbetalingsreken- het feit dat de man zijn werk- ger nu helemaal heeft geleegd. De schade voor de gemeen-tricht is ruim 73.000 gulden.

Van onze verslaggever

Langlaufen in de Ardennen

worden ingewonnen bij Helmut Henz, tel. 09-3280446922.

In Rocherath wordt morgen de Eifel-Ski-Tour gehouden over een afstand van 25 km.

Het vertrek is om 11.00 uur aan de sporthal.

Deelname is alleen toegestaan voor dames en heren die 21 jaar of ouder zijn. Inlichtingen bij Josef Mertens, tel. 09-3280647106.

De dienst voor toerisme laat weten dat langlaufen buiten de pistes niet is toegestaan.

Voor algemene informatie over de sneeuwtoestand kan gebeld worden met deze dienst, tel. 09-3280227664.

Rijk betaalt isolatiekosten vervangende nieuwbouw

Ministeries eens over randvoorwaarden 'Beek'

door eric van dorst

HAAG/GELEEN - De ministeries van Verkeer en Waterbouw, Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer hebben na maanden discussiëren overeenstemming bereikt over alle randvoorwaarden voor de aanleg van de Oost-westbaan. Waarschijnlijk nog dit weekinde of anders uiterlijk eind volgende week zullen de ministers Maij-Weggen en Alfers hun handtekening zetten onder de zogenoemde aanwijzingsbeschikking voor vliegveld Beek. Dit stuk - dat de aanleg van de tweede baan formeel mogelijk maakt - kan dan binnen enkele weken door de provincie Limburg ter visie gelegd worden. Twee leden van eerstgenoemd ministerie hebben dit gisteren bekendgemaakt.

Eerder dit jaar werd vanuit Haag de suggestie gewekt, dat alle punten overeenstemming bereikt. Dit werd echter vrij snel daarna vanuit VROM weer teruggesproken. De afgelopen weken werd op ambtelijk niveau nog verwoed discussieerd over een tweetal gebieden. Het overleg hierover werd er mede voor gezorgd, dat de aanpakprocedure een half jaar later begint dan was gepland. Uit de van het eind 1989 vastgestelde tijdschema, zal de Oost-westbaan er voor eind 1997 liggen.

Akkoord over nieuwe cao bij Sphinx

MAASTRICHT - Directie en bondgenoten hebben vrijdag een principe-akkoord bereikt over een nieuwe eenheids-cao bij de NV Koninklijke Sphinx (aardewerk, sanitair, tegels) in Maastricht. De bonden zullen het akkoord met een positief advies aan hun leden voorleggen.

ongeveer 1.500 werknemers krijgen per 1 januari 1991 een loonsverhoging van 3,5 procent en in oktober een eenmalige uitkering van 0,5 procent. In de loop van het jaar werken bonden en directie een winstdeeling verder uit.

sonneelsleden die in de drie-ploegen dienst werken, krijgen twee extra ADV-dagen en in de twee-ploegen dienst gaat de ploegtoeslag met 1 procent omhoog.

edere afspraken betreffen scholing en opleiding en een plan om langdurig werklozen en mensen uit etnische minderheden te helpen. Er wordt een werkgroep ingesteld die problemen moet doen om ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid te verminderen.

(ADVERTENTIE)

Stoffels
INTERIEURVERZORGING

Aldenhofweg 3 Born
Tel.: 04498-51867

3 etages, ruim 2500 m², voordeur ideeën met klassieke, tijdloze kwaliteitsmeubelen.

(ADVERTENTIE)

Klein in meters, groot in service, de grootste collectie.

20 meter in de Emmastraat, waarbij ABN-bank

contactlenzen-brillenspecialzaak

Welke stijl?

Variaties van serieus tot gedistigeerd, van extravagant tot gedurd.

P. HOPPENBROUWERS
EMMASTEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984

Met onze bekende garanties

ruim zal ontzeggen. Die weigering zal het gebruik van de Oost-westbaan bemoeilijken, omdat Limburg ter hoogte van Beek erg smal is en grensoverschrijding ook in westelijke richting dus al vlug plaatsvindt.

Beton

Om dit te voorkomen, werd eind 1989 in het milieu-effectenrapport voor het exploitatie-scenario een tweede vliegroutroute-variant opgenomen, de zogenoemde 'betonnenmuurvariant'. Daarmee werden vliegtuigen verplicht, binnen de landsgrenzen van Nederland op te stijgen en te landen. Dit alternatief is minder gunstig dan de 50-variant, waarbij starts en landingen ongeveer gelijk over beide windrichtingen worden verdeeld.

Aanvankelijk was verder bepaald, dat uiterlijk vijf jaar na goedkeuring van het dit weekinde te ondertekenen besluit, voor een van beide varianten gekozen zou worden. Verkeer en Waterstaat wilde zich echter liever niet aan zo'n termijn binden, omdat door allerlei beroepsprocedures toch onzeker was in welk jaar de baan kon worden gerealiseerd. „Maar pas als de baan er ligt, zijn de vliegcontouren rechtsgeldig. Het heeft dus geen enkele zin, eerder voor een bepaalde variant te kiezen. We hebben daarom besloten dat pas te doen, als de baan er eenmaal ligt”, aldus de woordvoerder van Verkeer en Waterstaat.

In het verdere overleg met de Belgische overheid had hij alle vertrouwen.

Extra

Volgens een zegsman van het ministerie van Verkeer is nu bepaald dat het Rijk alleen de extra isolatie zal betalen van nieuwbouw, die straks wordt gepleegd ter vervanging van woningen die verloren gaan door brand of andere onvoorziene oorzaken. De isolatiekosten van panden die als onderdeel van andere projecten in de contouren worden gebouwd, komen volgens hem echter voor rekening van de opdrachtgever.

Het andere laatste twistpunt hield verband met het feit, dat de Belgische regering vliegverkeer op 'Beek' de toegang tot haar lucht-

(ADVERTENTIE)

'Voor de bouw van een kerk, een kapel, een eenvoudig huisje, een waterput... kortom voor de MISSIE.'

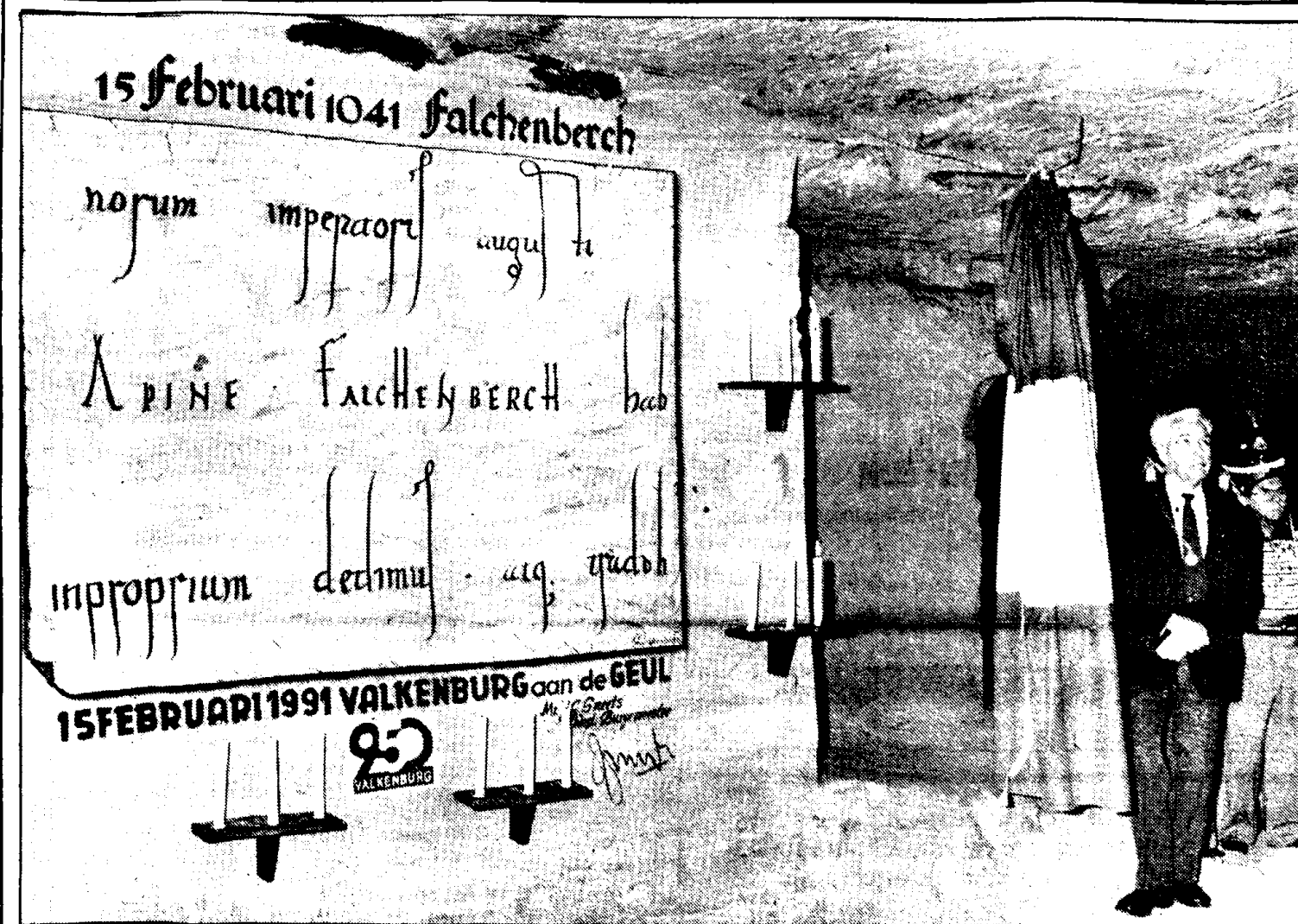

EEN TEKEN VAN UW BARMHARTIGHEID

HELP VASTENACTIE

GIRO: 1045000

ACTIVITEITEN CENTRUM VAN HET BISDOM ROERMOND

Feestelijke opening 950 jaar Valkenburg

Van onze verslaggever
VALKENBURG - Waarnemend burgemeester Jo Smeets van Valkenburg aan de Geul heeft gistermiddag met de onthulling van een plaquette in de gemeentegrot het startsein gegeven van de viering van het 950-jarig bestaan van deze gemeente. De tekst op de mergelwand is vervaardigd door Albert Widdershoven, in de oorspronkelijke letters zoals deze voorkamen op de oorkonde van 15 februari 1041.

Op die dag schenkt de Duitse koning Hendrik III onder meer een aantal goederen in 'Falchenberch' aan zijn nicht Irmgard. Voor het eerst wordt op die dag via deze

schenkingsakte melding gemaakt van het bestaan van Valkenburg.

Alvorens de plaquette op feestelijke wijze werd onthuld, gingen diverse sprekers in op de geschiedenis van Valkenburg. Lou Pluymen schetste in het Valkenburgs dialect de situatie van de overdracht van de goederen in 1041. Koning Hendrik III werd uitgebeeld door schutterskoning Arno Smeets van schutterij St. Mauritius Strucht en nicht Irmgard door meikoningin Anita Jansen van de Jonkheid van Boete de Poort. Ook het Walramkoor droeg met het zingen van het Limburgs volkslied een steentje bij aan de feestvreugde in de gemeentegrot.

• Waarnemend burgemeester Jo Smeets bij de plaquette in het originele lettertype uit 1041.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Bij de herdenking waren alle inwoners van Valkenburg uitgenodigd die gisteren jarig waren. Daaronder bevond zich ook pastoor Keulers van Houthem die de door hem uit het Latijn vertaalde tekst van de schenkingsakte voorlas. Jan Diederik van het organisatiecomité bood namens het Limburgs Dagblad een foto-schilderij aan van de oorkonde. Het schilderij zal te zijner tijd een plaats krijgen in het nieuwe streekmuseum.

In de loop van dit jaar vinden nog enkele festiviteiten plaats zoals de opening van het nieuwe streekmuseum, een historische optocht en aan het eind van het jaar een symposium.

Zie ook pagina 30

• Op zoek naar 950 jaar oude oorkonde

Expositie over Staten

• Commissaris van de Koningin ing. E. Mastenbroek heeft gistermiddag voor een klein aantal genodigden dat de sneeuw buiten had getrotseerd, in het provinciehuis de expositie '175 jaar Provinciale Staten' geopend. De uitgebreide tentoonstelling is opgezet door het Sociaal Historisch Centrum Limburg in samenwerking met de Stichting Kunst en Cultuur Limburg. De expositie geeft een goed beeld van de rijke geschiedenis van de Staten en legt het accent op de relatie provincie-burger. Mastenbroek wordt tijdens de rondgang begeleid door Jac van den Boogard, een van de samenstellers. Provinciale Staten komen in maart in bijzondere zitting bijeen om het jubileum te herdenken. De expositie is tijdens de kantooruren te bezichtigen.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Verklaringen wijzen op brandstichting bewoner Vijverdal

Van onze verslaggever
MAASTRICHT - Verklaringen van de patiënten van Vijverdal die momenteel met ademhalingsmoeilijkheden in het Academisch Ziekenhuis verblijven, hebben de politie gesterkt in haar overtuiging dat de brand is gesticht door een van de medebewoners. Het gaat om een 39-jarige man die bij de brand is omgekomen. Maar omdat niemand direct getuige is geweest, is het niet mogelijk absolute zekerheid te verschaffen, aldus de woordvoerder van de politie.

Een expert van het landelijk brandweerwezen heeft bevestigd dat de brand is ontstaan in de gemeenschappelijke woonruimte en wel op de plaats waar een houten kast heeft gestaan met spelletjes, boekjes en breiwerken. Waarschijnlijk hebben die spullen, die zeer brandbaar zijn, als eerste vlam gevat.

Volgens directie-secretaris D. Nijssen is het enige personeelslid, dat in het ziekenhuis was opgenomen, inmiddels ontslagen en bereidt Vijverdal zich voor op de terugkeer van de patiënten. Naar verwachting zullen zij vandaag, althans in de loop van dit weekinde, arriveren.

Van de honderd tijdens de brand gevacueerde patiënten zijn er don-

derdag dertig naar de eigen afdeling kunnen terugkeren; voor de ander-zeventig, voor wie een noodvoorziening is gerealiseerd, wordt elders een onderkomen gezocht. Met de Raad van Bestuur van het AZM en het bestuur van de Teikyo Universiteit is overeenstemming bereikt over het tijdelijk gebruik van de ruimten van de PAAZ van het Anadalcomplex. Deze ruimten komen vrij door de verhuizing van de AZM naar Randwyck. Daardoor hoeft Vijverdal geen gebruik te maken van het aanbod van Welterho in Heerlen en andere instellingen om tijdelijk patiënten te huisvesten.

Door de brand kan de geplande in gebruikneming van de vijfde verdieping door de dienst opleidingen van het AZM voorlopig niet door gaan. De verhuizing is enkele weken uitgesteld.

De schade van de brand loopt naar schatting in de miljoenen. Het exacte bedrag kan voorlopig nog niet worden vastgesteld. Bouwkundig inspectie heeft dat de herstelwerkzaamheden aan de zevende verdieping waar de brand ontstond zeke vijf maanden zullen vergen. Het opknappen van de andere door rook en waterschade getroffen verdiepingen zal tussen de vier en tien weken gaan duren.

Brandveiligheid Vijverdal 'voldoende' Benauwde ogenblikken voor brandweer in lift

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Vier brandweerlieden die betrokken waren bij het blussen van de brand in het Maastrichtse psychisch centrum Vijverdal van donderdagmorgen, die het leven kostte aan drie patiënten, hebben enkele benauwde ogenblikken doorgemaakt toen zij opgesloten zaten in een lift. Nadat zij op de etage van het inferno waren aangeland om de zaak te verkennen, oordeelden ze het beter weer met de lift naar beneden te gaan. Dat lukte niet direct omdat de elektriciteit niet was uitgevallen.

Nadat verwoede pogingen om via het noodluik de lift te verlaten waren mislukt, stelden zij middels de portfoon de centrale in Gulpen op de hoogte van hun penibele situatie. Vervolgens gaf 'Gulpen' de conciërge van Vijverdal instructie om de noodstroom in te schakelen zodat de lift naar beneden kon. Tijdens hun verblijf in de lift maakten de brandweerlieden gebruik van perslucht omdat de liftkabinen vol rook was geraakt. Ook dat dreigde nog even een probleem te worden omdat de voorraad van een volle fles slechts voor 20 minuten toereikend is. Het liep echter allemaal goed af.

Paniek

Wanneer de patiënten van Vijverdal op hun kamer waren gebleven, had de brand van donderdagmorgen waarschijnlijk geen dodelijke slachtoffers geëist. Dat is de mening van plaatsvervangend brandweercommandant W. Hamaekers die het typisch noemt dat de drie

slachtoffers werden aangetroffen in de gang. Paniek onder de bewoner was er tevens de oorzaak van dat geen gebruik werd gemaakt van de noodtrappen die bereikbaar waren met gebruik maken van de in kastjes hangende sleutels.

De brandweer heeft zich op de diverse verdiepingen ook met koelventen toegang tot de afdelingen moeten verschaffen. De deuren en sloten bleken prima te functioneren maar niet op elke plek was de betreffende sleutel voorhanden.

Veiligheid

De brandveiligheidsvergunning van Vijverdal dateert weliswaar nu van 20 jaar geleden, maar er zijn de laatste jaren telkens nieuwe voorzietingen getroffen. De automatische brandsignalering is een van de genomen maatregelen om de preventie te optimaliseren, aldus de brandweerleiding.

De brand in Vijverdal heeft binnen enkele Maastrichtse raadscommissies die donderdagavond de bezuinigingen voor het volgende jaar bespraken, bevreesd gewekt over het voorstel van het college van B&W van Maastricht om te bekijken of er bij het Maastrichtse brandweerapparaat niet voor een half miljoen gulden bezuinigd kan worden. De brandweercommandant is al hoofd van dienst al geconfronteerd met hetzelfde verzoek. Er wordt nabekeken of zo'n bezuiniging inderdaad mogelijk is, indien daar opdracht toe gegeven zou worden. Maar zo ver is het nog niet, aldus de plaatsvervangend commandant.

PvdA aarzelt nog over standpunt

Meerderheid Staten voor isolatie Oost-westbaan

Van onze verslaggever
MAASTRICHT - Een meerderheid in de Staten, bestaande uit afgevaardigden van CDA, VVD en PNL, heeft gisteren tijdens een speciaal ingelaste commissievergadering besloten een positief advies uit te brengen over de provinciale financiering van vijftien miljoen gulden voor isolatie van de Oost-westbaan. De grote ommezwaai maakte de Partij Nieuw Limburg, die zich eerst tegen het aan het nachtvluchtenschema gekoppelde isolatieplan had gekeerd, maar het nu wel acceptabel vond.

De PvdA, coalitiepartner van CDA en VVD, wilde voornamelijk geen standpunt innemen. „We hebben nu duidelijke antwoorden gekregen op onze vragen, en zullen de materie binnen de fractie verder bespreken”, aldus PvdA-woordvoerder Rien Alfenaar.

Indirect spreekt een meerderheid

van de statenfracties zich dus ook uit voor het 'combi-scenario'; het plan waarbij het accent meer ligt op passagiersvervoer dan op vrachtovervoer en met minder nachtvluchten dan oorspronkelijk was gepland. Om de overlast bij deze nachtvluchten zo gering mogelijk te maken is er een isolatieplan opgesteld dat 200 miljoen gulden gaat kosten.

Nu er volgende week vrijdag in de statenvergadering de beslissing wordt genomen om daar vijftien miljoen uit provinciale gelden aan te besteden, liggen verdere beslissingen bij het Rijk. CDA-deputé Pleumeekers maakte duidelijk dat uit onderzoek naar de effecten van de diverse scenario's was gebleken dat nachtvluchten economisch gezien noodzakelijk zijn om het vliegveld in 2010 uit de rode cijfers te trekken. Zonder nachtvluchten zou er in 2010 nog steeds een exploitatiekort van 5 à 6 miljoen zijn.

De felle tegenstanders van de nachtvluchten, Groen Links en D66, uitten hun bezorgdheid over de economische stabiliteit van het vliegveld. De Golfcrisis werd aangehouden als een goed voorbeeld van de veranderingen die de burgerluchtvaart in korte tijd kan ondergaan. Men had ook twijfels over de betaling van de 85 miljoen die het vliegveld zelf moet opbrengen voor de isolatie. Verder vreesde men dat er toch een gedeelte van het express-scenario, dat meer nachtvluchten behelst, ten uitvoer gebracht zou worden bij economische noodzaak.

Omdat harde garanties op langere termijn niet gedaan konden worden, bleef men bij het oorspronkelijke negatieve advies. Hoe de PvdA zich opstelt wordt volgende week vrijdag duidelijk, wanneer door de beslissing in de statenvergadering het provinciale startschot voor de Oost-Westbaan kan worden gegeven.

Texture-**Tex** (Europe) b.v.

Texture-**Tex** is een veredelingsbedrijf (twillen/heatsetten) van synthetische garens voor verwerking in de tapijtindustrie. Deze halffabrikaten vinden hun afzet in geheel Europa. Texture-**Tex** maakt deel uit van Crown America Inc. en is gevestigd op het industrieterrein De Beitel te Heerlen. Het personeelsbestand bedraagt thans ca. 130 werknemers. In verband met een toename van de activiteiten alsook verdergaande diversificatie van het productiepakket, zoeken wij ter versterking van het bestaande team:

PLOEGBAAS (wachtchef) m/v

Functie:
- geeft leiding aan de hem toegewezen medewerkers;
- dient op zo efficiënt mogelijke wijze het machinepark te benutten;
- onderhoudt contacten en/of coördineert met planning en technische dienst;
- draagt zorg voor kwalitatieve en kwantitatieve aspecten m.b.t. productie-output.

Wij vragen:

- MTS (VWB) door opleiding of ervaring;
- ervaring in een vergelijkbare functie;
- leidinggevende capaciteiten;
- bereidheid tot werken in 3-ploegendienst;
- redelijke kennis van de Engelse taal;
- leeftijd ca. 30 jaar;
- in teamverband kunnen/willen werken.

Wij bieden:

- een in grote mate zelfstandige functie met ruimte voor creativiteit en probleemoplossend vermogen in onze dynamische organisatie;
- werken in een groeiende organisatie met een gemotiveerd team;
- een uitstekende beloning;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals bijv.
  - * 8% vakantiegeld;
  - * 6-10% eindejaarsuitkering;
  - * bedrijfspensioenfonds;
  - * bedrijfspaarregeling.

Voor nadere informatie over de functie, kunt u contact opnemen met de heer G. Dieters (chef productie), tel. 045-423741, t.s. 26. Sollicitaties met c.v. kunt u richten aan Texture-**Tex** (Europe) B.V. t.a.v. de heer L.P. Werry (chef administratie/personeelszaken), postbus 27711, 6401 DE Heerlen.

GEMEENTE VAALS

De gemeente Vaals is een aantrekkelijke woon- en werkplaats met ca. 10.700 inwoners.

De ambtelijke organisatie is verdeeld in 3 afdelingen, te weten Grondgebiedzaken, Burgerzaken en Middelen.

1. Bij de afdeling Burgerzaken, die bestaat uit de bureaus Bevolking, Algemene Zaken/Welzijn en Sociale Zaken is op het bureau Bevolking de functie vakant van

MEDEWERKER BURO BEVOLKING (M/V)

(vakaturenummer 91/01)

Algemene informatie.
Tot de werkzaamheden van het bureau Bevolking behoren onder meer: bevolkingsboekhouding, burgerlijke stand, vreemdelingenzaken, militaire zaken, verkiezingen.

Functie-inhoud.
De aan te stellen medewerk(st)er zal worden belast met het verrichten van alle voor komende werkzaamheden op voorgenoemde gebieden.

Functie-eisen:
- diploma HAVO/VWO, alsmede de bereidheid tot het volgen van een verdere vakopleiding;
- kandidaten met (enige) ervaring met de op het bureau uit te voeren werkzaamheden genieten de voorkeur;
- ervaring/affiniteit met automatisering;
- accurate, goede contactuele eigenschappen en een flexibele, servicebewuste instelling.

2. Bij de afdeling Middelen, die bestaat uit de secties Financiën en Interne Zaken/Kabinet, is op de sectie Financiën de functie vakant van

MEDEWERKER GEMEENTELIJKE BELASTINGEN (M/V)

(vakaturenummer 91/02)

Algemene informatie.
Tot de werkzaamheden van de sectie Financiën behoren onder meer de financiële administratie, financiële beleidsadviezen, gemeentelijke belastingen, personeelszaken, automatisering, verzekeringen.

Functie-inhoud.
De aan te stellen medewerk(st)er zal voornamelijk worden belast met (administratieve) werkzaamheden verbonden aan de heffing, invordering en controle van de gemeentelijke belastingen. Daarnaast dient hij/zij de overige medewerkers van de sectie in hun werkzaamheden te ondersteunen.

Functie-eisen:
- diploma HAVO/VWO, alsmede de bereidheid tot het volgen van een verdere vakopleiding;
- accurate, goede contactuele eigenschappen en een flexibele, servicebewuste instelling.

Salaris en inlichtingen:
- afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, is het salaris nader overeen te komen;
- de bij de overheid gebruikelijke rechtspositieregelingen zijn van toepassing;
- een psychologische keuring kan deel uitmaken van de selectieprocedure;
- voor inlichtingen kan men zich wenden tot:
functie 1: het hoofd van het bureau Bevolking, de heer W.H.J. Schilten (tel. 112);
functie 2: het hoofd van de sectie Financiën, de heer L.F.A. Beesems (tel. 123).

Sollicitatie.
Belangstellenden worden uitgenodigd om binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad hun sollicitatie in te zenden aan: burgemeester en wethouders van Vaals, postbus 450, 6260 AL Vaals, onder vermelding van het betreffende vakaturenummer in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe.

STICHTING BEJAARDENZORG „CLARA FEY”

vraagt voor haar kloosterbejaardenoord (45 personen) met erkende verpleegafdeling (23 patiënten) te Heerlen te Cader en Keer

een TECHNISCH MEDEWERKER

wegens uitbreiding van de huidige functies (OBU).

Functie-eisen:
- algemene technische opleiding;
- goede contactuele eigenschappen;
- bij voorkeur ervaring in vergelijkbare instellingen;
- begrip en respect voor de bejaarde mens (religieus);
- leeftijd minimaal 35 jaar.

Hoofdtaken:
- zorgdragen voor de installatie;
- technische onderhouds- en reparatiewerkzaamheden;
- verzorging interne verhuizingen;
- verricht seizoengebonden werkzaamheden.

Arbeidsvoorwaarden:
- salariering volgens FUWA schaal 7;
- de overige arbeidsvoorwaarden zijn conform CAO-bejaardenzorg.

Sollicitatie: binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad hun sollicitatie te zenden aan: directie huisvesting, postbus 20, 6267 ZG Cader en Keer

Voor nadere informatie draait J. Vossen, telefoon 06407-1466.

REUMABESTRIJDING MOET DOORGAAN

Statenlaan 128, 2542 GW Den Haag
Bijzondere: 70.70.844, Gsm: 324

INTERNATIONALE REUMACURSUS

Vraag voor direct
SERVICE-MONTEUR
op 40 jaar, leeftijd met ervaring in onderhoud
service-techniek.
Valkenburg 0440-40042, dr. J. B. B. B.
Valkenburg 0440-40042, dr. J. B. B. B.

STABIL OIL COMPANY

Wij zijn een middelgrote, zeer gezonde productie van smeerstoffen, vetten, tinnen en koelstoffen, antistatische en een groot assortiment onderhoudsmiddelen (smeermiddelen) voor de automobilist. Onze organisatie is een van de leidinggevende bedrijven in de branche, met een uitstekend netwerk van handelscontacten binnen heel Europa.

Op korte termijn hebben wij een vacature voor een **VERKOPER EN BEDRIJFSWAGENVERKOPER (M/V)**

Functieomschrijving:
- u rapporteert rechtstreeks onder de sales manager;
- u verricht alle voorkomende verkoopactiviteiten ter uitbreiding en ondersteuning van de buitendienst;
- u verzorgt offertes en binnenkomende orders;
- u onderhoudt nauwe contacten met de u toegewezen relatie.

Functie-eisen:
- afgeronde MBO-opleiding CE;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheden in de moderne talen (Frans is een pré);
- flexibele instelling;
- uitstekende contactuele eigenschappen;
- typevaardigheid;
- leeftijd tot ca. 30 jaar.

Wij bieden:
- een uitdagende functie met doorlooptermijnen;
- een goed salaris;
- een plaats binnen een jong en dynamisch team.

Uw sollicitatie, die altijd vertrouwelijk wordt behandeld, gelieve u, vergezeld van een recente pasfoto, c.v. en een getuigschrift, te richten aan:
Stabil Oil Company B.V.
Stationstraat 122, 5191 BG Beek,
postbus 180, 6190 AD Beek,
t.a.v. mr. G.J.W.M. Vorken, sales manager;
tel. 045-377370.

043-719944

NISSAN JURGEN AUTOCENTRUM KERKRADE

zoekt wegens succesvolle verkoop, ter uitbreiding van zijn verkoopteam, ervaren

AUTOMOBIELVERKOPER M/V

Van de juiste kandidaat verwachten wij:
- zelfstandig resultaatgericht kunnen werken;
- kennis of ervaring van de zakelijke markt en de lease-markt is een pré;
- leeftijd ± 30 jaar.

BEDRIJFSWAGENVERKOPER M/V

Van de juiste kandidaat verwachten wij:
- ervaring in buitendienstverkoop van bedrijfsauto's tot 3500 kg v.w.v.;
- technische opleiding;
- leeftijd ± 30 jaar.

Voor de juiste kandidaten bieden wij:
- uitstekend salaris;
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Schriftelijke sollicitaties, vergezeld van c.v., welke vertrouwelijk worden behandeld, kunt u richten aan Jurgen Autocentrum Kerkrade, t.a.v. dr. A. van Lingen.

JURGEN HEERLEN

vraagt voor de vestiging in Heerlen, wegens de goede verkoop van de nieuwe Nissans Primera en Sunny, ter uitbreiding,

1e MONTEUR M/V

Wij vragen:
- 1e-monteursdiploma;
- APK-keurmeester;
- willen werken in een klein, flexibel team;
- leeftijd ± 30 jaar.

Voor de juiste kandidaat bieden wij:
- doorlooptermijnen in ons bedrijf;
- salariering overeenkomstig inzet en ervaring.
Heeft u interesse? Bel dan 045-723500 en vraag naar dr. L'Espoir voor het maken van een afspraak.

Als Hersteller von Kunststoffhäusern für die Textilindustrie, sind wir weltweit bekannt.

Zur Unterstützung der Konstruktionsabteilung suchen wir zum schnellstmöglichen Zeitpunkt den

Werkzeugkonstrukteur

Als Bewerber sollten Sie eine maschinenbau- oder konstruktionstechnische Ausbildung, auch als Technischer Zeichner, absolviert haben und möglichst Berufserfahrung im Bereich Kunststoffspitzgießwerkzeugbau vorweisen können.

Bitte richten Sie Ihre Bewerbung mit aussagekräftigen Unterlagen, Angabe Ihres Gehaltswunsches und des frühestmöglichen Eintritts an

Jos. Zimmermann GmbH & Co KG
- Personalabteilung -

Raistr. 9-13, 5100 Aachen
Telefon Werk Alsdorf-Hoengen 09-4924046076.

Woningbouwvereniging „Samenwerking „Glück Auf”

Molkenwei 400 - 6412 WG Heerlen

De woningbouwvereniging „Samenwerking „Glück Auf” beheert binnen de gemeente Heerlen circa 2200 woningen. De woningbouwvereniging heeft 21 medewerkers in dienst, verdeeld over 3 afdelingen: administratieve dienst, technische dienst en sociaal-culturele dienst, zijnde verhuur- en bewonerszaken.

Klantgerichtheid en klantvriendelijkheid staan bij ons hoog in het vaandel. Derhalve willen wij onze service-verlening verder uitbreiden middels het aanstellen van een

HUISMEESTER M/V

voor een tweetal flatgebouwen in de Heerlense wijk Zeebergen.

Functie-informatie:
- het simuleren en bepalen van een goed woon- en leefklimaat;
- het zorgen voor orde en netheid in en om de woongebouwen;
- het onderhouden van objecten met bewoners en bewonerscommissies, eventueel in overleg met de technische dienst;
- het uitvoeren van kleine reparatiewerkzaamheden.

Functie-eisen:
- goede contactuele eigenschappen en een klantvriendelijke instelling;
- verzetsprekand zult u wonen in het flatgebouw dat u werkt; u zult gaan vormen;
- enige technische bakwaaarden;
- ervaring in een soortgelijke functie is geen noodzaak, doch sterk tot aanbeveling.

Arbeidsvoorwaarden/salarisindicatie.
Afhankelijk van opleiding en ervaring, minimaal f 2681,- en maximaal f 3411,- conform de CAO voor personeel in dienst van woningcorporaties.

Een psychologisch onderzoek kan tot de selectieprocedures behoren. Nadere informatie kunt u inwinnen bij de heer H.P.L. Boumans, directeur, telefoon 045-723035.

Belangstellenden voor deze functie wordt verzocht hun schriftelijke sollicitatie voor 1 maart 91 te richten aan:

Woningbouwvereniging „Samenwerking „Glück Auf”
postbus 270
6412 DE Heerlen
t.a.v. de directeur

Goossens Steervolle Meubelen met vestigingen in Erp, Nuenen, Waasland en Arnhem is een landelijk bekend bedrijf.

De moderne dynamische organisatie telt ruim 150 medewerkers, die dagelijks met plezier werken. Allen hebben een brede kennis

van zaken en zijn zeer gemotiveerd om de vele klanten zo optimaal mogelijk van dienst te zijn.

VOOR ONZE NIEUW TE OPENEN MEUBELZAAK IN HEERLEN

Assistent Filiaalhouder

Wat houdt de functie in?

- Het grootste gedeelte van uw tijd bent u zelf actief in de verkoop.
- Daarnaast moet u enthousiasme en motivatie over kunnen dragen op alle collega's, zodat de werkzake en de klanten tevreden resultaten meer dan goed zijn.
- U helpt de filiaalhouder bij het leiden van administratieve personeelsplanning.
- U zoekt samen met de filiaalhouder naar oplossingen voor alle en voert deze na goedkeuring uit.

Wat verwachten wij van u?

- U moet enthousiast en vooruitverend met mensen om kunnen gaan.
- Inventiviteit en creativiteit, om regelmatig oplossingen te bedenken voor al de problemen die u tegenkomt.
- De klant is koning bij Goossens. Niets is u dan ook teveel als het gaat om een perfecte serviceverlening.
- U houdt ervan om te werken met mensen om te gaan, met respect en vriendelijkheid te behandelen en priet te spreken om

zo de gewenste verkoopresultaten te behalen.

- Gewenste leeftijd van 25 tot 35 jaar.
- Bij voorkeur een opleiding op H.A.V.O. nivo en/of ervaring in de meubelbranche.

Maar het zal u duidelijk zijn dat het ons in eerste instantie om de juiste mentaliteit gaat. Uw karaktereigenschappen zoals: spirit, intrinsiek en doorzettingsvermogen zijn doorslaggevend voor deze functie.

Meubelverkoop adviseuses op full-time, part-time of oproepbasis.

Interessant en verantwoordelijk werk.

Goossens zoekt verkoopadviseuses op full-time, part-time of oproepbasis, die graag in een moderne, dynamische organisatie willen werken. Het belangrijkste is het alle een uitdagende meubelverkoop goede adviezen te verlenen. Komt niet alleen een leuke baan, maar ook een verantwoordelijk werk, dat u heel veel mogelijkheden biedt.

Administratieve functies.
Het full-time personeel heeft ook een administratieve functie van Goossens omvat diverse taken. Daarnaast biedt u een uitstekende training en begeleiding aan de oproepbasis medewerkers.

U krijgt onder meer kennis van de specifieke kenmerken van elke stijl en van de vele mogelijkheden tot combineren.

Vreemde taal spreken.
De medewerkers van Goossens worden in elke vestiging een hecht en collegiaal team, dat voor een vriendschappelijke sfeer zorgt. In zijn omgeving is het zwaar niet alleen werken. Een representatief voorkomen, een spontaan karakter, goede contactuele eigenschappen en weten wat aanpakken is, zijn dan ook de basis van onze prettige werksfeer.

U dient dan wel rekening te houden met de volgende zaken, die eigen zijn aan onze branche. Ook tijdens vakantieperiodes dient u ingezet te kunnen worden, eventueel op loop.

Goossens Steervolle Meubelen zoekt personeelszaken

Goossens Steervolle Meubelen zoekt personeelszaken. Bent u de juiste persoon voor één van de bovengenoemde functies, stuurt u dan een brief met curriculum vitae en recente pasfoto (voor 23 februari) naar onderstaand adres. Wij u linksboven op de enveloppe vermelden om welke functie het gaat.

GOOSSENS steervolle meubelen

Goossens Steervolle Meubelen zoekt personeelszaken. Mev. D. Dierckx, Postbus 13, 5460 ZG Erp.

043-719944

043-719944

043-719944

043-719944

Tijd dringt voor afvalprobleem van Zuid-Limburg

Vuilstort Landgraaf: milieu versus geld

LANDGRAAF - „Onbetrouwbaar, gevaarlijk, meer milieumaatregelen”, roepen belangengroeperingen. „Te duur, te overdueren, niet te betalen”, roepen de bestuurders zo mogelijk nog harder terug.

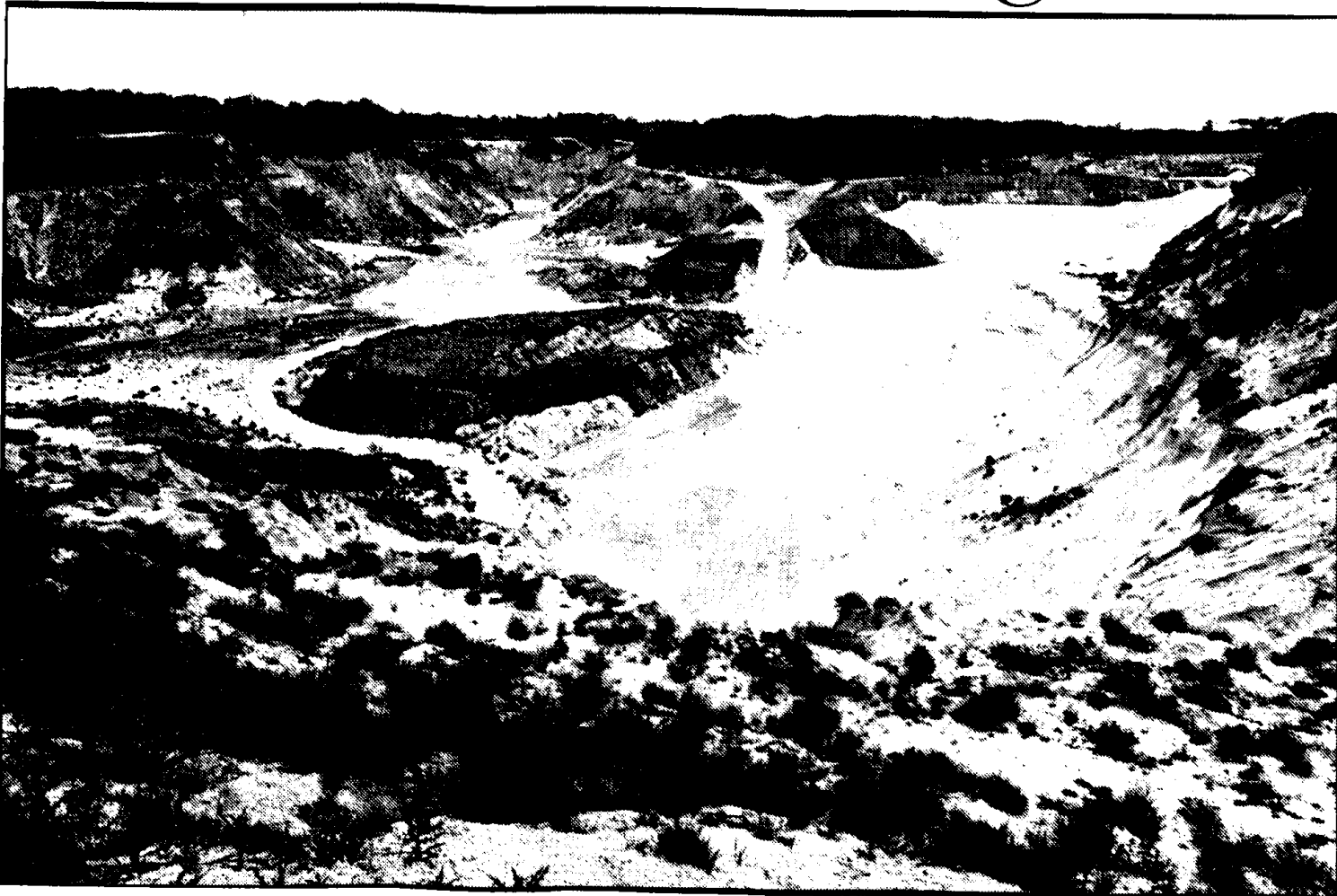
Het nieuw aan te leggen vuilstort bij de wijk Abdisbosch te Landgraaf is dagelijks onderwerp van discussie in de Landgraafse conreien en ook daarbuiten.

Ondanks de initiatieven voor gescheiden inzameling, groeit de afvalberg van Zuid-Limburg nog steeds. Toch gaan eind dit jaar twee van de drie vuilstortplaatsen in deze regio dicht. Het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg zet dan ook alles in het werk om in januari '92 de nieuwe stortplaats open te hebben.

De sleutelrol in deze kwestie vervult Wiel Heinrichs, die als wethouder ruimtelijke ordening van de gemeente Landgraaf, en tevens bestuurder bij het Streekgewest, is belast met de portefeuille afvalverwerking. In beide functies toont hij zich een fel voorstander van de komst van het stort. Twee petten? Zelf vindt hij van niet; „Het één hoeft het ander niet te bijten”.

De tweede hoofdfiguur heet Jo Leunissen. Hoofd afvalverwerking bij het Streekgewest, architect en promotor van het Landgraafse vuilstort. Dat het nieuwe stort zo min mogelijk schade moet berokkenen aan het milieu is ook zijn mening.

Maar het mag niet oneindig veel gaan kosten. „Als we meer maatregelen nemen dan volgens de normen verplicht is, wordt het stort praktisch onbetaalbaar.”

● Deze gigantische zandgroeven maken onderdeel uit van het 58 hectare grote terrein waar circa 18 miljoen kubieke meter vuil kan worden gestort. In het jaar 2025 is de groeve vol. De levensduur van de afzetting is dan al vijftien jaar voorbij.

Foto: MARCEL VAN HOORN

Dergelijke uitlatingen zijn voor voor milieubelangengroeperingen. De belangrijkste zijn in deze

de Milieufederatie Limburg, het IVN-Ubach over Worms, en de Naturschutzbund Deutschland.

achtergrond

Astmakliniek Horn exposeert

HORN - Chronische Aspecifieke Respiratoire Aandoening, kortweg Cara genoemd, is na hart- en vaatziekten en kanker de derde doodsoorzaak in Nederland. Onder Cara valt astma, chronisch bronchitis en emfyseem.

In het Middenlimburgse Horn is een speciale kliniek voor deze patiënten. Het is een astmacentrum en kliniek voor chronische longziekten. Volgende week woensdag 20 februari houdt de kliniek open huis.

Iedereen die iets meer wil weten over de relatief onbekende ziekte is dan welkom op 'Hornheide' in Horn. Tussen twee en half vijf 's middags is er een tentoonstelling te bezichtigen. De expositie is er op gericht zoveel mogelijk mensen over Cara in te lichten. Ook patiënten zelf en hun familie kunnen veel van de tentoonstelling leren. Uitgelegd wordt wat cara is, hoe de klachten ontstaan en wat er aan gedaan kan worden.

Er zijn ook stands van het Astmafonds. Voorts zullen demonstraties gegeven worden van onderdelen van hulpprogramma's in Hornheide. De werking en het gebruik van medicijnen en hulpmiddelen voor Cara-patiënten zullen worden verklaard. Het longfunctie- en het röntgenlaboratorium zijn voor eenieder te bezichtigen.

exposities

● **HEERLEN**
Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Tentoonstelling met tekeningen van Aad de Haas. Tm 10/3, open di tm vr van 11-17 uur, za en zo van 14-17 uur. **Galerie Signe**, Akerstraat 82a. Tekeningen van Joseph Kerff en objecten en schilderijen van Frans Savelsbergh. Tm 17/3, open di tm zo van 14-17 uur. **De Wever Ziekthuis**, galerie 't Weertje. Olieverfschilderingen van van Luyten. Tm 15/2. **Thermemuseum**, Coriovallumstraat 9. De expositie 'De Oudheid versterkt. Schilderen uit de Oudheid'. Tm 10/3, open ma tm vr van 10-17 uur, za en zo van 14-17 uur. **Galerie de Konfrontatie**, Putgraaf 5 (naast de Luciushof). Expositie van Ron Bernstein. Sil. Crefcoeur, Jo Schoenmakers en Margot de Vries. Tm 3/3, geopend za en zo 14-17 uur. **NMB**, Bonger 13. Expositie van Zonneveld. Tm 28/2, open op werkdagen van 9-16 uur. **ABP**, Oude Lindestraat 70. Objecten van Henny van der Steen en sculpturen van Louis Wiers. Open 17/2, 14-17 uur.

● **LANDGRAAF**
Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Expositie van de Poolse kunstenaar Piotr Kiepuszewski. Van 17/2 tm 27/3, open di tm zo van 13-17 uur.

● **WEUSTENRADE-VOERENDAAL**
Galerie Schiltare, Jan Peukensweg 13. Expositie van 19de en 20ste eeuwse schilderijen, open op zondag van 14-17 uur.

● **HOENSBROEK**
Kasteel Hoensbroek, Expositie 'De mijnen en de kunst'. Tm 3/3, geopend dag, van 10-12 uur en van 13.30-17 uur.

● **BRUNSSUM**
't Kijkkraam, Akerstraat 124. Expositie van collectie 'Kwasi'. Van 16/2 tm 1/4, di zo 14-18 uur.

● **SCHINVELD**
Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Expositie van Ger Stalenberg en Jos van Wunnik. Tm 17/2, open iedere zondag van 14-18 uur.

● **UBACHSBERG**
Atelier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Expositie met wisselende selectie van o.a. objecten, schilderijen en sieraden

Actiecomité tegen wegomlegging door buurt

Heerlerbaan voorlopig eenrichtingsverkeer

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het verkeer uit de richting Aken zal de komende zes maanden op een andere manier naar het Heerlense centrum worden verwezen. De Heerlerbaan is in principe vanaf maandag van de Caumerweg tot de Nieuwhuisstraat eenrichtingsweg, dit in verband met de reconstructie van de weg, die tot medio september duurt.

Het verkeer uit Aken wordt via diverse omleidingsroutes naar het centrum van Heerlen geleid, onder meer via de autoweg en de Zandweg. Voor het plaatselijke en lang-

zame verkeer is de route Caumerweg, Keerweg, Kaldebornweg gereserveerd.

Het door bewoners geformeerde actiecomité 'Verkeersoverlast Caumerweg-Keerweg-Kaldebornweg' presenteert op 19 februari een alternatief verkeersplan, waarmee voorkomen moet worden dat de route Caumerweg-Keerweg-Kaldebornweg wordt overbelast door omgeleid verkeer.

Het alternatief van het actiecomité behelst de omleiding van het verkeer uit het zuiden (uit Kerkrade, red.) via de Imstenraderweg en de Keulsebaan. „De route door onze straten is niet geschikt voor het verwerken van een grote verkeersstroom,” zegt W. Kleinen (Kalde-

bornweg) van het actiecomité.

„Omdat de wegen smal zijn, door een kinderrijke buurt lopen en veelvuldig gebruikt worden door fietsende scholieren, is het gemeentelijk plan voor de bewoners onaanvaardbaar. Daarom zijn we met een alternatief gekomen. Komende dinsdag leggen we dit plan, alsmede een tweede alternatief, aan de commissie Openbare Werken voor.”

Het actiecomité, dat met name voortkomt uit de wijkraad Heerlerbaan, heeft zich inmiddels ook al verzekerd van de steun van talloze buurtbewoners, die inmiddels hun handtekeningen hebben gezet op een petitie, die komende dinsdag tegelijkertijd met het alternatief verkeersplan aangeboden zal worden.

radarcontroles houden in de nabijheid van scholen.

De actie is opgezet door het Bureau Verkeersvoorzichting van de gemeentepolitie Heerlen en het Bureau Verkeerseducatie van de gemeente. De veertig deelnemende scholen krijgen een lespakket aangeboden, waarin materialen zitten die tijdens de verkeerslessen kunnen worden gebruikt.

Eventuele suggesties voor verbetering van de veiligheid van schoolkinderen in het verkeer worden volgens de politie serieus bekeken. Gehoopt wordt dat het aantal verkeersongevallen met kinderen kan worden teruggebracht, mede in het kader van de landelijke verkeersactie -25% verkeersslachtoffers’.

Het verkeer eiste vorig jaar in Heerlen één dode meer dan de zes in 1989, onder wie twee kinderen. Het aantal aanrijdingen steeg van 2.833 naar 3.086.

Gerichte radarcontroles in woonwijken

Hardrijden rond scholen aangepakt

Van onze verslaggever

HEERLEN - Onder het motto '30 hard zat' start de gemeentepolitie in samenwerking met de gemeente Heerlen maandag een omvangrijke snelheidsactie in de woonwijken. In de nabijheid van veertig Heerlense scholen worden aan weerszijden van de wegen posters opgehangen. Ook vol-

gen schoolkinderen speciale lesprogramma's, waarbij de route van huis naar school onder de loep wordt genomen.

Een belangrijk doel van de actie is het inventariseren van wegen waar regelmatig te hard wordt gereden.

Betalen

Als deze knelpunten bekend zijn, gaat de politie vanaf 1 april gerichte

klein journaal

oostelijke mijnstreek ☎ redactie: 739282

Heerlen

● De Kontaktgroep Voedselalergie Heerlen houdt op donderdag 21 februari een voorlichtingsavond over 'Touch for Health'. De lezing, verzorgd door M. Habets en J. Wachman, wordt vanaf 20.30 uur gehouden in gemeenschaphuis De Caumerbron, Corisbergweg 197. Aanmelden bij mevrouw J. Janssen, ☎ 045-424289.

● Het Vrouwenhuis, Coriovallumstraat 17, houdt zondag van 14 tot 16.30 uur Politiek Kafee. Centraal staan de sociale vernieuwingen, die ook op de Internationale Vrouwen-dag op 8 maart het thema zijn.

● In gemeenschaphuis Zeswegen wordt zaterdag van 20 tot 23 uur de

drie-wekelijkse dansavond voor 45-plussers gehouden.

Kerkrade

● In de pastorie, Akerstraat 5 te Kerkrade-West wordt dinsdag de maandelijkse schrijffavond van Amnesty International gehouden. Deze keer wordt geschreven voor gevangenen uit Burkina Faso, Syrië en Myanmar.

Eygelshoven

● In het buurtcentrum Sjek kunnen jeugdigen van 13 tot en met 17 jaar met ingang van maandag weer elke maandag- en dinsdagmiddag van 14.30 tot 15.30 uur hun huiswerk komen maken. Vanaf 15.30 uur is er

„Een gezond milieu mag alles kosten. De burger mag best vele malen meer reinigingsrecht op tafel leggen. Dat is de prijs van de welvarende consumptiemaatschappij”, zo luidt de strekking van hun betogen.

Momenteel betaalt een huishouden in Limburg, afhankelijk van de gemeente, tussen de zestig en tweehonderd gulden reinigingsrecht per jaar. Zodra het nieuwe stort operationeel is wordt dat bedrag in elk geval al verdrievoudigd, zo kondigde het Streekgewest onlangs aan. Van de milieugroeperingen mogen die bedragen best nog wel wat meer zijn.

Dan is er nog de Stichting Leefbaar Abdisbosch. Deze bewonersorganisatie vecht verbitterd tegen de komst van het stort. Naast de eventuele milieuschade maakt zij zich zorgen om de geluids- en stank- en verkeersoverlast, door duizenden vrachtwagens die zich door Abdisbosch zouden gaan wringen.

Het Streekgewest kwam aan dat bezwaar tegemoet, en wil de vuil- en puinwagens verplichten om via de provinciale weg naar het stort te rijden. De ingang komt overigens aan de Reeweg, vlakbij de kruising met die provinciale weg.

Alternatieven

Een vergunningaanvraag van het Streekgewest ligt momenteel bij Provinciale Staten, die daarover in augustus een beslissing nemen. Om een vergunning te krijgen moet er volgens de wet een Milieu Effect Rapportage (MER) worden opgesteld. In zo'n door een deskundig, onafhankelijk bureau gemaakt onderzoek moet duidelijk worden wat de eventuele gevolgen voor omgeving en milieu kunnen zijn.

Vier alternatieven werden in het

MER bekeken. Bij nummer één worden er nauwelijks milieubescherpende maatregelen getroffen. Alternatief twee kent meer voorzieningen, en voldoet aan alle wettelijke normen. Na twintig jaar storten bestaat de kans dat afval door de afdeklaag in het milieu terecht komt.

Voor dit alternatief koos het streekgewest. Kosten minimaal 67 miljoen gulden. Bij mogelijkheid drie duurt het tenminste veertig jaar voordat afval door de afdeklaag heen lekt. Het meest milieuvriendelijke en veruit duurste alternatief houdt het vuil zestig jaar gescheiden van de natuur. Het Streekgewest duvelt geen uitspraak te doen hoeveel dat zou gaan kosten.

Raad van State

Dat het Streekgewest niet heeft gekozen voor deze laatste mogelijkheid is voor de milieugroeperingen aanleiding genoeg om bezwaarschriften bij de provincie in te dienen. Geeft de provincie toch een vergunning af dan stappen de belangenorganisaties onafhankelijk van elkaar naar de Raad van State.

Inmiddels begint de tijd te dringen. Het oude vuilstort is eind dit jaar vol. Stort Belvédère bij Maastricht gaat in december dicht omdat het gelegen is vlakbij het grondwaterwingsgebied Caberg. Het vuil uit die regio komt dan richting Landgraaf.

Maar wat te doen als een procedure bij de Raad van State loopt, of als de provincie geen vergunning heeft afgegeven? Sleutelpersoon Wiel Heinrichs: „Dan worden we gedwongen het afval ergens illegaal te storten. Ergens waar we de gevolgen voor omgeving en milieu niet kennen. We moeten toch ergens naar toe met het vuil.”

frank stojansek

Sneeuwpopje groeit als kool

● De zestienjarige Lucien Jentsch uit Brunssum is nooit tevreden. Hij begon maandag met een sneeuwpopje van een meter hoogte. „Daar kan nog wel een beetje sneeuw bij”, dacht Lucien. En dat dacht hij vaker deze week. Een gigantische sneeuwman was gisteren het resultaat. Tevreden is Lucien niet. Hij had gistermorgen echter twee probleempjes. Geen sneeuw genoeg meer, en wat zou hij er nou nog bij moeten fantaseren? Het sneeuwteekort kostte zich gistermiddag in ieder geval vanzelf op.

Foto: FRANS RADE

Schinveld

● De schutterij St. Eligius haalt vandaag oud papier op.

● Buurtvereniging Bouwberg houdt morgen om 14.30 uur een oriëntatietoetocht. Inschrijven vanaf 14 uur in café Pandarosa aan de Julianastraat. Na afloop erwtensoep.

Bingelrade

● De Moeder/vrouwenavond, die de LVB op 22 februari houdt, is voor alle vrouwen vanaf 18 jaar toegankelijk. Men kan een entreebewijs kopen bij de bestuursleden.

Jabeek

● De peuterspeelzaal heeft een te kort aan vrijwilligers. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij Birgit Möckel, ☎ 04492-1036.

Huls

● Het damescomité van de fanfare 'Eendracht' Huls houdt maandag vanaf 19.30 uur in de fanfarezaal een kienavond.

● Om de jeugd met het handbal-

weekendagenda

APOTHEKEN

De avond-, weekend- en zondagsdiensten beginnen op vrijdagavond en eindigen de volgende week vrijdagochtend om 8.30 uur.

BRUNSSUM - SCHINVELD. Van de Wouw, Dorpstraat 153 ☎ 251620.

HEERLEN. Heerlen Zuid, Bautscherweg 52a. ☎ 423233. B.g.g. TIGH ☎ 711400.

LANDGRAAF. Lempers, Hoofdstraat 5 Schaesberg, ☎ 310777. Voor spoedgevallen dagen nachtbereikbaar.

KERKRADE - EYGELSHOVEN. Smithuis, Van Gronsveldstraat 2 ☎ 454000.

KERKRADE-WEST. Snijders, Kampstraat 114. ☎ 420777.

BLEIJERHEIDE. Bleijerheide, Bleijerheiderstraat 52, ☎ 460923. Zaterdag van 10.30 tot 16 uur en zondag van 12 tot 13 uur en van 18 tot 19 uur. Voor spoedgevallen dag en nacht geopend.

SIMPVELD - BOCHOLTZ. Voncken, Dr. Ottenstraat 9, Simpelveld, ☎ 441100. Zaterdag van 11 tot 15 uur en zondag van 14.30 tot 15 uur. Voor spoedgevallen kan men terecht van 22 tot 23.30 uur.

HOENSBROEK - HEERLERHEIDE. Heerlerheide, Corneliusplein 2 ☎ 211377.

NUTH. Voor spoedgevallen eigen apotheek (bgg TIGH ☎ 711400).

TIGH - HEERLEN. ☎ 711400

(Informatie over avond- en weekeinddiensten van artsen, tandartsen, apothekers en het Groene Kruis.)

GROENE KRUIS

HEERLEN. Wachtdienst voor spoedgevallen tijdens avond en nacht vanaf 18 tot 8 uur. Weekend 24 uur doorlopend ☎ 713712.

NUTH - VOERENDAAL - SIMPVELD. Wachtdienst voor spoedgevallen ☎ 04405-2995.

BRUNSSUM - SCHINVELD - JABEEK. Wachtdienst voor spoedgevallen ☎ 259090.

HOENSBROEK - MERKELBEEK - BINGELRADE. Wachtdienst voor spoedgevallen ☎ 225588.

KERKRADE. Voor spoedgevallen is de dienstdoende verpleegkundige bereikbaar onder ☎ 459260.

EYGELSHOVEN - LANDGRAAF. Wachtdienst voor spoedgevallen ☎ 323030.

ARTSEN

HEERLEN. Voor spoedgevallen TIGH (brandweercentrale) bellen ☎ 711400.

BRUNSSUM - HOENSBROEK. Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen.

KERKRADE-WEST. Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen.

SCHIMMERT. Voor spoedgevallen eigen huisarts bellen.

KERKRADE-OOST. Tot zaterdag 12 uur vlg. telefoonbeantwoorder van eigen huisarts. Voor spoedgevallen eerst telefonisch contact opnemen met de dienstdoend arts. Van zaterdag 12 uur tot zondagmorgen 10 uur Hubbers, ☎ 453003. Van zondagmorgen 10 tot maandagmorgen 8 uur Schiffers, 452176.

SIMPVELD - BOCHOLTZ. Schifffers, Froweinweg 50 Eys, ☎ 04451-1500.

SCHAESBERG. Zaterdag Stuurman, Hoofdstraat 19b, ☎ 320660 en zondag Meyer, Frans Erenslaan 32, ☎ 313186.

UBACH OVER WORMS - NIEUWENHAGEN. Eigen huisarts bellen.

VOERENDAAL. Praktijk Raadhuusplein 4 ☎ 751322.

Patiënten gezondheidscentrum Hoensbroek-Noord kunnen dag en nacht bellen, ☎ 214821.

TANDARTSEN

HEERLEN - HULSBERG - VOERENDAAL. Ploumen, Heerlerbaan 224, ☎ 414587. Spreekuur zaterdag en zondag van 11 tot 12 uur. B.g.g. TIGH ☎ 711400.

KERKRADE - UBACH OVER WORMS - SCHAESBERG - NIEUWENHAGEN - EYGELSHOVEN. Thijssen, Industriestraat 88 Kerkrade, ☎ 419556. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 19 tot 19.30 uur.

SIMPVELD - BOCHOLTZ - GULPEN - VAALS - WILRE - WITTEM. Loyson, Wachtdonckplein 18 Wijlre, ☎ 04450-1582. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 17.30 tot 18 uur.

BRUNSSUM - SCHINVELD - NUTH - HOENSBROEK - SCHINNEN. Setiabudi, Maastrichterstraat 12b, Brunssum, ☎ 258522. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 17.30 tot 18 uur.

HULPDIENST SOS

Dag en nacht bereikbaar, ☎ 719999.

Geslachtsziektenbestrijding: 24-uurs infolijn ☎ 740136.

DIERENARTS

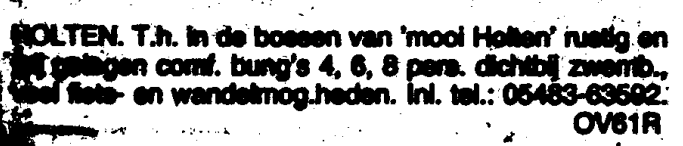
Raadpleeg uw eigen dierenarts. U wordt eventueel doorverwezen.

Verkiezingen Groen Links

HEERLEN - Groen Links start op zondag 24 februari de verkiezingscampagne voor de Provinciale Staten in het Missionair Centrum van Heerlen. De campagne zal worden ingezet met spreekbeurten van lijsttrekker Karien Kienhuis en kamerlid Paul Rosenmöller. Aanvang 14 uur.

Advertentiecombinatie van 33 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

informatie en reserveringen: 01751 - 19314

FRANKRIJK
ITALIE
SPANJE
NEDERLAND

STACARAVANS
APPARTEMENTEN en BUNGALOWS
BEZOEK VOOR GRATIS VAKANTIEGIDS

vacans@leil 04990-74677

com., cruises, excursies en reizen naar de Noordkaap en Leningrad. Bestel het meest uitgebreide Finlandprogramma in Nederland bij:

FINLAND VAKANTIES WESTERMAN
Keizergr. 628, 1017 ER A'dam, 020-382192. Lid SGR + ANVR.

Campervernieuw

Luxe 4- en 6-pers. kampeerauto's. Scherpe 1991-tarven. Reserv. tijdig voor komend seizoen. Bel voor info: (070) 3.511.880; voor reserv. (070) 4.65.64.00. **ACHILLES CAMPERS**, Welenburghof

Luxe 4- en 6-pers. kampeerauto's. Scherpe 1991-tarieven. Reserv. tijdig voor komend seizoen. Bel voor klenfolder: (070) 3.811.860; voor reserv. (070) 4.65.84.00. **ACHILLES CAMPERS**. Walenburghof

Geen financiële problemen, wel speltechnische achterstand

Sneeuw haalt profs uit hun ritme

door hans straus

HEERLEN – Het slechte weer, met als gevolg besneeuwde velden en afgelaste wedstrijden, heeft voor de Limburgse eredivisieclubs geen directe financiële gevolgen. Wel dreigen Roda JC, MVV en Fortuna portieft gezien achterop te raken omdat ze niet meer in staat zijn op hun velden te trainen. Langlaufen, zaalvoetbal en krachttraining zijn de meest voorkomende alternatieven, die echter het gemis aan wedstrijdritme niet kunnen opvangen.

Afgezien van Fortuna Sittard, dat onlangs nog in Benidorm bivakkeerde, zijn de Limburgse clubs niet van plan of in staat om in het buitenland te 'overwinteren'. Een club als bijvoorbeeld PSV kan dat wel en heeft een trip naar de Canarische eilanden gepland.

MVV

Ron Weyzen, manager van MVV, ziet op de korte termijn wel financiële gevolgen voor zijn club, maar weet ook dat die hersteld worden door de inhaalduels. „Ik kan niet voorspellen of het inhaalprogramma ons onder de streep met winst of verlies zal opzadelen. Dat is koffiedik kijken. Met trainingen lopen we wel een achterstand op, want de Brabanders in onze selectie, zoals Libregts en Verhoeven, komen niet naar Limburg. Zelfs Robbie Delahaye, onze aanvoerder, is bang dat hij zijn woonplaats, het hooggelegen Mheer, niet meer kan bereiken. Volgens Weyzen kan MVV niet alleen een buitenlandse trip niet betalen, maar heeft zo'n uitwijkmanoeuvre niet eens zin. „Als je al het zonnige zuiden opzoekt, moet je zeker weten dat je bij terugkomst aan de bak kan. Zo niet, dan is het weggegooid geld.”

MVV wil nog drie jaar verder met Vergoossen

MAASTRICHT – Sef Vergoossen heeft positief gereageerd op het aanbod van MVV om nog drie jaar actief te blijven in de Geusselt. Of Vergoossen het contract daadwerkelijk zal tekenen is afhankelijk van de invulling van enkele voorwaarden van de trainer. Vergoossen: „In juni van het afgelopen jaar hebben we geconstateerd dat de wil om door te gaan er bij beide partijen nog is. Dat is nu nog steeds zo, mits het bestuur duidelijkheid kan geven over de mogelijkheden op financieel gebied in de toekomst. Er is al veel veranderd, maar met een beperkt budget als het onze zullen ook zaken als het scouting-apparaat en de taakverdeling binnen het management beter geregeld moeten worden. Ik wil alle tijd en moeite in MVV steken, maar de kans op betere prestaties moet aanwezig zijn.”

Theo de Jong blijft bij FC Zwolle – Theo de Jong heeft met het bestuur van FC Zwolle mondelinge overeenstemming bereikt over een driejarig contract. De 43-jarige trainer tekent binnen afzienbare tijd de nieuwe verbintenis. De oud-international is bij de eerste divisieclub bezig aan zijn tweede seizoen. De Jong gaat met ingang van het volgende seizoen zich gedeeltelijk met het management van FC Zwolle bemoeien. Hij neemt een aantal taken over van ex-manager Koen Nijmeijer, die in de winterstop zijn functie neerlegde. Assistent-trainer Kasper Ensink krijgt door de Jong meer verantwoordelijkheid ten opzichte van de A-selectie.

Feyenoord en PSV naar Gran Canaria – PSV en Feyenoord vertrekken waarschijnlijk dinsdag samen naar de Canarische Eilanden. Maandagmorgen wordt definitief beslist over de oefentrip. Ger Lagendijk van Feyenoord: „Er is weer vorst op komst, dus komt er van spelen

Roda JC

De spelers van Roda zoeken deze dagen ook hun toevlucht tot de lange latten. Gisteren bonden Jan Reker en zijn equipe de latten onder om de conditie met langlaufen op te vijzelen, zij hadden uren nodig voor hun reis van en naar Mechelen. „Langlaufen is hoe dan ook een mager alternatief,” aldus Roda-manager Hens Coerver. „We hebben overwogen om naar het buitenland te trekken, maar daar is volgens mij de tijd te krap voor. Maandag moeten we naar het VVCS-gala en de zondag daarna spelen we waarschijnlijk alweer in en tegen Volendam. Ik ben ervan overtuigd dat het weer omslaat.”

Fortuna

Manager Jacq. Opgenoord van For-

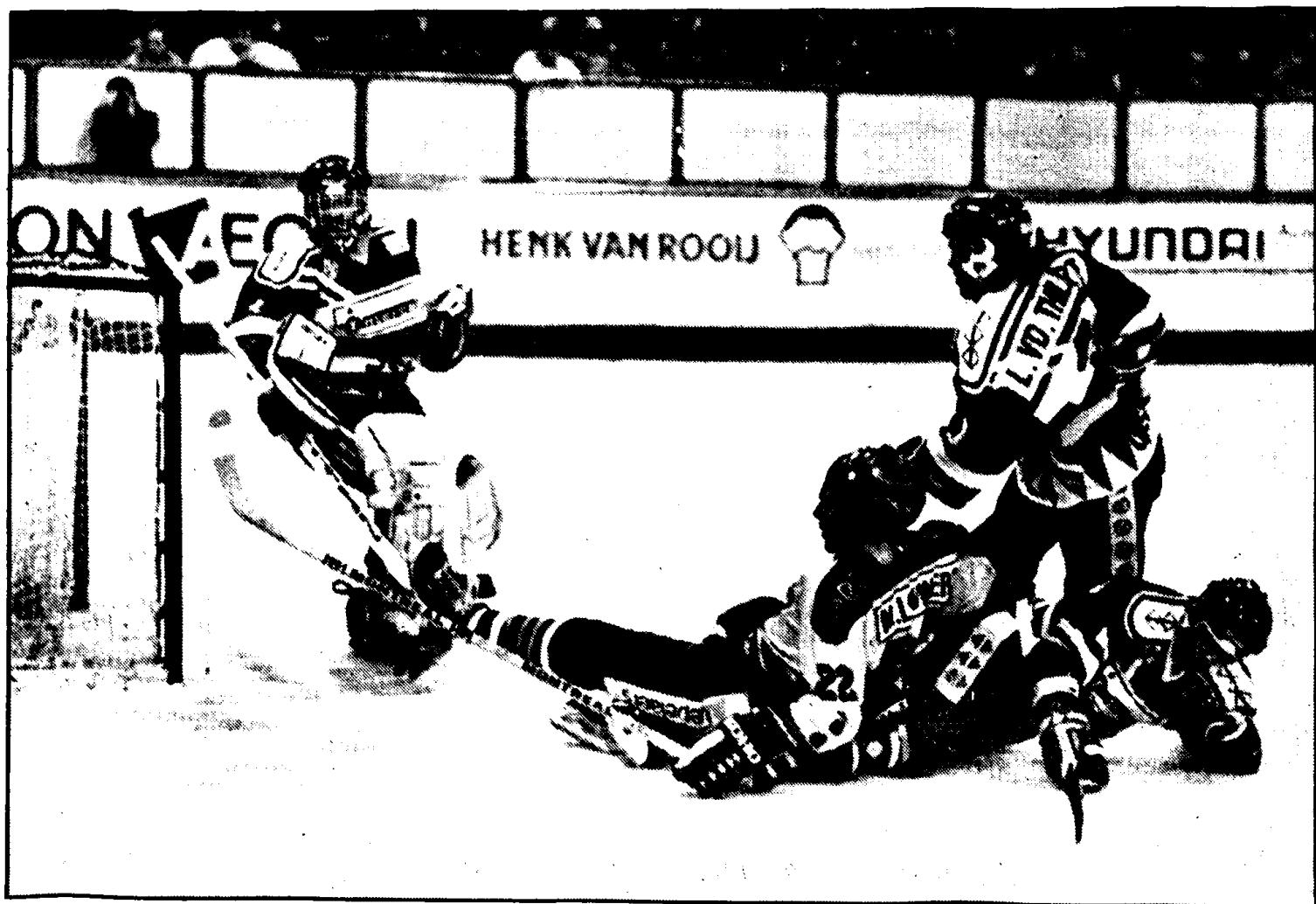
tuna heeft goede hoop dat de gederfde inkomsten met de recettes uit de inhaalwedstrijden zullen worden gelijkgetrokken. „Het is een kwestie van uitgestelde betaling. Metertijd zullen we zien of we de schade inhalen. Of wedstrijden mid-weeks minder inkomsten opbrengen blijft afwachten en is ook afhankelijk van de stand op de ranglijst. Zeker is wel dat met langlaufen en krachttraining het wedstrijdritme verloren gaat. En naar het buitenland kunnen we niet meer, we zijn al geweest.”

VVV

Eerste divisie-club VVV heeft, zoals bekend, wel al een strop van 30.000 gulden geleden. De Venlose vereniging hoopt deze schade op de

KNVB te kunnen verhalen. Manager Wiel Teeuwen: „Wij hebben tegen Eindhoven in abominabele omstandigheden moeten spelen. Met als gevolg dat er maar 269 toeschouwers kwamen opdagen. Niet het competitieprogramma, maar de publieke belangstelling en daarmee de financiële belangen van de clubs moeten door de KNVB behartigd worden. Daarom hebben wij ook een schadeclaim ingediend bij de bond. Ik vind bovendien dat de KNVB moet overwegen om de competitie eerder te laten starten. Of men moet tijdens de winterstop een groot toernooi houden in de zaal.

Dan blijft men op een goedkope manier in het ritme. Wij hebben niet de middelen om naar het buitenland te gaan.”

● Ex-Eater Mike Louwers van Agpo/Trappers maakt het drie Geleendenaren moeilijk. Goalie Vijfschaft (links) en Leo van de Thillart (staand) lijken overreind te blijven.

Foto: VAN EINDHOVEN

Tilburg opnieuw maat te groot voor Geleense ijshockeyers

De obsessie van Eaters

Van onze sportredactie
TILBURG – De bluf van Eaters-coach Don Fraser heeft niet gewerkt. De Canadese oefenmeester van de Geleense ijshockeyers riep voor het eerste 'best of three'-duel tegen het Tilburgse Agpo/Trappers overmoedig dat de finale na winst in Brabant bijna niet meer gemist kon worden. Fraser sprak echter voor zijn beurt, want met 5-1 (2-0, 1-0, 2-1) werd zijn ploeg van het ijs geveegd en bleken de Trappers voor Geleen te zijn uitgegroeid tot 'Angstgegner'.

De Tilburgers liepen bliksemsnel uit naar 2-0 en hadden daarmee de gevreesde vroege voorsprong weer in huis. Met die tactiek bleken de

Trappers nu al zes van de zeven maal succesvol tegen de Geleendenaren. Ook nu hielp de aanvankelijke overrompeling de Tilburgse lijst-aanvoerder aan de zege.

Tijdsstraffen

In de eerste periode waren het vooral de tijdsstraffen die Geleen de das omdeden. Eerst Peter Paul van Rooy en daarna Rick Boh moesten boete doen op het bankje. De Trappers sloegen feilloos toe via Livingstone, 1-0. Aan het eind van de periode leken de Eaters zelf met powerplay langszij te kunnen komen, maar vijf kansen op rij bleken niet genoeg. Toen Boh zijn twee minu-

ten-straf uitdiende, profiteerden de Tilburgers optimaal via Lambooy, 2-0. De Geleendenaren leken voor de zesde keer rijp voor de sloep.

In de tweede twintig minuten liepen de Eaters storm. De Tilburgse goalie Van Tromellen roffelde echter iedere puck uit zijn doel en bleek onpasserbaar. Het grote Geleense euvel, het niet benutten van kansen, stak ook nu de kop weer op. De mannen van de Canadese coach Fraser bleken dit seizoen steeds opnieuw niet schotvaardig genoeg in belangrijke wedstrijden.

Nadat het offensief van de Limburgse ijshockeyers was geluwd, prikten de Tilburgers via Jargo pro-

Becker stelt zich voor aan Chang

BRUSSEL – Boris Becker, de nummer één van de wereldranglijst, heeft zich vrijdagavond bij het tennistoernooi van Brussel nadrukkelijk voorgesteld aan de Amerikaan Michael Chang. De jeugdige winnaar van Roland Garros stond nog nooit eerder tegenover de Duitser en onderaan aan den lijve wat dat is. In de eerste set kon Chang nog aardig partij bieden (5-7), in de tweede werd hij weggemept: 1-6.

„Mijn tijd komt nog wel”, zei Chang, die drie maanden aan de kant stond wegens een stress-

fractuur in het heupbeen. „Becker is 23 en op de top van zijn kunnen. Ik ben vijf jaar jonger en moet mijn beste tijd nog krijgen.”

Becker bleef door de zege op koers naar de hoofdprijs, die hij volgens de verwachting moet gaan betwisten met de Stefan Edberg. De als tweede geplaatste Zweed had in de kwartfinale geen kind aan de Zwitser Jakob Hlasek, die bijna geen bal goed sloeg: 6-1, 6-1. Edberg treedt in de halve eindstrijd aan tegen de Fransman Guy Forget, die Marc Rosset (Zwitserland) met 6-2, 7-5 van verder succes afhield. Beckers pad naar de finale wordt zaterdag gekruist door de Sovjet-rus Andrej Tsjerkasov, die het evenement binnenkwam op een wild card. Hij zwaaide er vrijdag ook zijn landgenoot Andrej Tsjesnokov mee uit: 7-5, 6-1.

Bonussysteem levert spelers Oranje een miljoen op Zes miljoen voor KNVB

MONTEBELLUNA – De spelers van het Nederlands elftal kunnen in de komende drie jaar bijna een miljoen gulden aan premies van de nieuwe kledingssponsor Lotto opstrijken. Het Italiaanse sportmerk heeft dat bekend gemaakt in het Italiaanse Montebelluna bij de ondertekening van het contract met de KNVB. Naast het bonussysteem voor de spelers incasseert de KNVB maar liefst zes miljoen gulden tot 1 januari 1995.

Lotto, dat sinds 1983 in Nederland op de markt is en na twintig jaar het contract van de voetbalbond met Adidas heeft overgenomen, heeft diep in de buidel getast voor Oranje. Ex-international Edo Ophof, naast directeur Coen de Rooy de grote man bij het bedrijf in Nederland: „Als het Nederlands elftal succes heeft tijdens de eindronden van het Europees kampioenschap en bij het WK, is het terecht dat de spelers meedelen. Ze verdienen het om dan de vruchten te plukken van hun prestaties.”

Voor plaatsing voor de eindronden van het EK in Zweden heeft het sportmerk de Oranje-spelers een bonus van 150.000 gulden in het vooruitzicht gesteld. Afhankelijk van het succes in Scandinavië kunnen de extra inkomsten voor de se-

lectie oplopen tot zo'n drie ton. Bij het WK heeft een verduubeling van het bonussstelsel plaats. Met derhalve een uitkering van 600.000 gulden in de spelerspot bij het bereiken van de finale.

Lotto kan zich die uitgaven permitteren. De fabrikant van sportschoenen en kleding, is in korte tijd uitgegroeid tot een miljoenenbedrijf in Europa. Edo Ophof trad in het seizoen 1986/87, toen hij nog onder contract stond bij Ajax, in dienst bij het bedrijf.

Maradona ontkent hardnekkig

MARADONA – Diego Maradona heeft vrijdag in alle toonaarden zijn betrokkenheid bij drugs of vrouwen van lichte zeden ontkend. De Argentijnse voetbalvedette zei tegen politie-functionarissen in Napels, dat alle aantijgingen op fabels berusten. „Ik heb nooit drugs gebruikt en heb evenmin drugs aan anderen gegeven. Met andere vrouwen heb ik ook niets te maken”. Het verhoor duurde ruim twee jaar.

Rominger leidt Ronde van Middellandse Zee Bouvatier herboren

ANTIBES – Philippe Bouvatier heeft vrijdag in Antibes afgerekend met een periode van kommer en kwel. De Franse wielervedette won op overtuigende wijze de vijfde etappe in de Ronde van de Middellandse Zee van Six-Fours naar Antibes over 187 kilometer. De Zwitsers Tony Rominger behield de leiders-trui. De wedstrijd eindigt morgenmiddag in Marseille.

Philippe Bouvatier maakte in zijn eerste profjaren een veelbelovende indruk. Een reeks van blessures verstoorden nadien zijn opmars naar de internationale top. In april vorig jaar onderging hij een nieroperatie. „Sindsdien zijn mijn problemen met mijn gezondheid opgelost”, glunderde de Fransman. „Ik voel me herboren.”

Het peloton deed het in Zuid-Frankrijk lange tijd rustig aan. Teamgenoten van klassementsaanvoerder Tony Rominger controleerden de wedstrijd. Na 150 kilometer ontsnapte Richard Virenque in de afdaling van de col du Tanneron. De jeugdige Fransman werd twintig kilometer voor de streep door de jagende meute teruggepakt.

In de slofasse vluchtte Virenque opnieuw. Hij kreeg Bouvatier en de Zwitsers Laurent Dufaux mee. In de eindspurt profiteerde Bouvatier van het gebrek aan ervaring bij de twee eerstejaars profs.

fessioneel hun derde powerplay doelpunt achter Vijfschaft en toonden zich daarmee koelere kansenbenutters dan hun opponenten. Ook de sterkste Canadezen in Geleense dienst, Brant en Harrison, bleken niet in staat de ban te breken in de goedgevulde Pelikaanhal.

De laatste periode gaf hetzelfde beeld. Geleen in de aanval en Tilburg loerend op een kans in de counter, of wachtend op een overval-situatie. In de negende minuut tilde de thuisclub door Van Gerwen de stand naar 4-0. Daarna was het voor het eerst en meteen voor het laatste de beurt aan de Eaters. Nota bene een verdediger moest eraan te pas komen om de Limburgers op het scorebord te brengen. Routinier Rob van Steen scoorde 4-1. Tilburger Oerlemans onderstreepte het overwicht van de thuisclub en voegde een vijfde treffer aan het totaal van zijn ploeg toe.

In de ander halve finale verloor Rotterdam thuis het eerste duel van Utrecht met 1-2 (1-0, 0-0, 0-2).

opstelling

Kinnesinne

Ruud Krol voelt zich in zijn hema gezet. Ongetwijfeld een naar gevoel voor een zo grote ideltuit als de record-international. Op zich echter niet zo schokkend; in de voetbalwereld worden wel vaker mensen gekwetst. De vraag waarom dat gebeurde is interessanter. Jarenlang ben je één van de steunpilaren van het Nederlandse voetbal. Aanvoerder van Oranje, record-international en idool van velen. Als je dan na een periode van inactiviteit terug wilt komen als trainer blijkt dat ineens niet mogelijk omdat je niet over de vereiste papieren beschikt.

Diverse voetbalcorifeeën scharen zich aan je zijde. Zelfs KNVB-voorzitter Van Marle belooft zich voor je zaak in te spannen. Rinus Michels idem dito. Leo Beenhakker doet nog een duit in het zakje door te verklaren dat hij Krol bij Ajax best een tijdje als assistent wil begeleiden en dan, als de KNVB-bonzen dat willen, hem ook nog wel wil beoordelen. Maar heeft deze lobby uiteindelijk tot gevolg dat Krol als trainer in Nederland mag gaan werken? Welnee, de Hollandse regelgeving blijven bij hun standpunt; geen diploma's, geen werkvergunning. Het zou toch een schande zijn als iemand onbevoegd voor een betaald voetbalclub verantwoordelijk zou worden! Vermoedelijk moeten de spelers binnenkort een 'voetbalvaardigheidsbewijs' kunnen laten zien voordat ze in het betaalde voetbal op mogen draven....

Waarom allemaal! Als een man als Krol niet weet hoe het spelletje in elkaar zit, wie weet het dan wel? Dat het vak van trainer een duidelijk ander is dan dat van profvoetballer, daar is Krol zelf de afgeloopen jaren wel achter gekomen. Bij KV Mechelen werd hij, op zeer discutabele gronden overigens, voortijdig de laan uitgestuurd. Op de volgende stap van zijn tweede loopbaan, in Zwitserland, oogste Krol ook niet bepaald veel lof. Succesvol speler betekent dan ook niet automatisch dat je gevraagd wordt. Er komt eenvoudig veel meer voor kijken dan alleen een goede kijk op het spelletje. Dat een ex-international als Krol echter over de goede basis beschikt is meer dan duidelijk.

Vergeleken met een aantal jaren geleden is de situatie voor oud-topvoetballers al aanzienlijk verbeterd. Vroeger moesten mensen als Van Hanegem of Rep dezelfde lange weg bewandelen als een willekeurige speler van het vijfde van Chevrement die het in zijn hoofd had gezet om trainer te worden in het betaalde voetbal. Omdat daar massaal protest tegen werd aangekend, werd de opleiding voor ex-toppers sterk vereenvoudigd. Chris Dekker, Epi Drost, Niels Overweg en Wim Jansen bij voorbeeld behielden hun papiertje op die manier.

Er was er evenwel één die alles op zijn kop zette. Ene Johan Cruyff begon, met Spitz Kohn die wel over de vereiste papieren beschikte als stroman, zonder het te vragen bij de KNVB-opperhoofden als trainer bij Ajax. Er kraaide geen haan naar. Of eigenlijk maar één: Jaap van der Leek, voorman van de trainersvakbond (VVON). De oude Van der Leek vervult in de trainerswereld geen enkele actieve rol meer. Hij zal alleen tot aan zijn dood toe voorkomen dat er niet gekwalificeerde trainers tot het gilde toetreden. Tot zijn onuitsprekelijke verdriet moest hij Cruyff onder druk van de publieke opinie als uitzondering beschouwen, maar zijn vakbond heeft er nu wel weer voor gezorgd dat Krol geweigerd is. Tenslotte moet je alles op zijn absolute waarde beoordelen. En een Krol is toch werkelijk niets vergeleken bij Johan Cruyff, niet waar?

Het gaat echter niet om de namen, hoewel die de belachelijkheid van het principe alleen maar duidelijker maken. Sommige beroepen zijn volkomen terecht beschermd, simpelweg omdat dat nodig is. Bij andere is overdreven bescherming gewoon onzin. De proef op de som lijkt eenvoudig. Als de simpele liefhebber vermoed als trainer voor een groep voetballers gaat staan en hij weet niet waarover hij praat is het duidelijk dat de heren hem ter plekke zullen afmaken. Of je nu Krol heet of Van Puffelen. Pas als je iets van het werk begrijpt heb je een kans om te overleven in de jungle van het betaalde voetbal. Of Krol er iets van begrijpt blijft voorlopig nog onduidelijk, maar dat doet er ook helemaal niet toe. Het lijkt alsof men een voormalige conceptmanist wil verbieden pinoles te geven. Als hij als leraar geen capaciteiten heeft, zullen zijn leerlingen gillend weggrennen. Als Krol er niets van kan als trainer, wordt hij binnen de kortste keren weggeschipt. De mensen die Krol zijn diploma echter willen onthouden zijn meestal zelf niet bepaald hoogblijvers. Misschien is kinnesinne in dit geval dan toch een belangrijke drifteur.

bert groothand

DE EERSTE

Opningstijden: dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur.
 Mecc Business: 043-838383 of
 MECC SALE: 020-260151 (per 1-3-91: 020-6260151).

mecc Maastricht

81/m 10 april 1991

MECC BUSINESS / MECC SALE

BUSINESSBEURS VOOR DE EUREGIO IN HET MECC TE MAASTRICHT

Een groots-opgezette, gecombineerde vakbeurs voor dynamische ondernemers!

MECC BUSINESS

ALLES om uw dagelijkse kantoororganisatie zo efficiënt mogelijk te maken; van automatisering tot inrichting en verder alle zakelijke diensten.

MECC SALE

ALLES wat de verkoop van uw producten of diensten ondersteunt op het gebied van Sales Promotion en Direct Marketing zoals: Direct Mail, reclame artikelen, personeelsmotivatie, evenementen marketing, relatiegeschenken. De vakbeurs voor alle marketing- en communicatiespecialisten!

Tijdens de beursdagen uitgebreid seminar programma met actuele onderwerpen en interessante informatie op beide vakgebieden.

Deze unieke duo-vakbeurs voor de Euregio wordt georganiseerd door de expositie- en congresexperts van het MECC en van Incentive Publications, in nauwe samenwerking met de RAI.

3 dagen Goeie Zaken in Maastricht

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

HOGESCHOOL KATHOLIEKE LEERGANGEN TILBURG

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen.

Begin maart starten de volgende cursussen:

- middenstand
- praktijkdiploma boekhouden
- moderne bedrijfsadministratie

Informatie en aanmelding: de heer Verstappen tel. 045-312566

HOGESCHOOL KATHOLIEKE LEERGANGEN TILBURG

DEELTIJDOPLEIDING voor 21-plussers

ACADEMIE VOOR JOURNALISTIEK EN VOORLICHTING te Tilburg.

Brochure aanvragen of aanmelden voor de

VOORLICHTINGS DAG op zaterdag 2 maart, vanaf 11.00 uur Groenstraat 139, Tilburg 013-394809/810

FACULTEIT BEDRIJF, MENS, MEDIA

Praktijkdiploma informatica **PDI** Praktijk Diploma INFORMATICA

rijkserkende **AMBI 88** examens

Avondopleidingen voor carrière in de automatisering. Collegeplaatsen Breda-Den Bosch-Tilburg-Eindhoven-Venlo-Heerlen.

Informatie aanvragen door deze coupon ongefrankeerd op te sturen naar ECS, antwoordnummer 152, 6400 AA Heerlen.

European Computer School Postbus 4-6 6411 JT Heerlen Telefoon 2, 6400 AA Heerlen, tel. 045-710446 L.D.

Naam: _____ Adres: _____ Woonplaats: _____ Tel.: _____ Leeft.: _____ Opl.: _____

ROMBOUTSCOLLEGE R.K. SCHOLENGEMEENSCHAP ATHENEUM-HAVO-MAVO

OPEN DAG Zaterdag 23 februari 1990 van 10.00-13.00 uur

PROGRAMMA:

- VOORLICHTING OVER DE SCHOOL: onderwijs atheneum, HAVO, MAVO (algemeen); speciaal over de brugklas; kosten algemeen; boekenfonds; doorstroming MAVO/HAVO/atheneum.
- VOORLICHTING OVER ALLE VAKKEN door vakdocenten met gelegenheid tot het stellen van vragen.
- DEMONSTRATIES LATIJN
- PRACTICUM: natuurkunde; scheikunde; biologie.
- DEMONSTRATIE: handvaardigheid; tekenen met o.a. computertoepassing.
- WISKUNDE: o.a. toepassing en gebruik van computers.
- BIBLIOTHEEK: opzet en gebruik.
- GYMNASIEK: brugklaswedstrijden.
- SCHOOLKRANT
- VIDEOBEELDEN OVER SCHOLEVENEMENTEN
- SCHOOLORKEST: koffieconcert.
- GELEGENHEID TE SPREKEN MET: decaan: computerprogramma over studiefinanciering en beroepskeuze; leerlingbegeleider; directie.

SCHOOLSTRAAT 16, BRUNSSUM TEL. 045-258616

Informatica Instituut

Hommertweg 224 Hoensbroek

Erkend door Ministerie O&W, rijkserkende diploma's

Wordperfect 4.2 en 5.1 dBase III+ en IV Lotus en PlanPerfect Startcursus MS-DOS MS-DOS voor gevorderden Typen en notuleren DTP met Ventura Praktijk Dipl. Infor. I en II

Ook voor spoed-, privé- en bedrijfsopleidingen in en uit huis! Elke cursist werkt alleen op een PC met hard-disk. Vraag de gratis brochure aan.

Bel (045) 21 17 33 Opleiding - advies - begeleiding

OPEN DAG

Heerlen

YSIOTHERAPIE

OPERATIE-ASSISTENT

RADIOLOGISTISCH-LABORANT

OPB

OPEN DAG

OPLEIDINGSINSTITUUT "HEERLEN"

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen.

In februari starten wij in HEERLEN met onze mondelinge avondopleidingen voor:

- B.K.B.** (basiskennis boekhouden)
- P.D.B.** (praktijkdiploma boekhouden)
- M.B.A.** (moderne bedrijfsadministratie)
- S.P.D.** (staatspraktijkdiploma voor bedrijfsadministratie)

Ook zijn HERHALINGSOPLEIDINGEN mogelijk. Het instituut in Limburg dat voor deze opleidingen is erkend.

Inlichtingen, prospectussen en aanmeldingen bij:

VAN MIERLO: Schoutstraat 8, 6343 CS Klimmen, tel. 04459-1782 Mergelweg 1, 6419 EA Heerlen, tel. 045-715248

SIMAVI Spruitenbosstraat 6, 2012 LK Haarlem

VAKANTIE & RECREATIE

Hotel-Weinhaus Weis, D-5881 Lohuen/Mesel. Tel. 09-4965073048 - Goed verzorgd familiehotel verwacht u, comfortkamers, binnenzwembad, lift. Vraag u a.u.b. onze brochure aan.

Caravans tenten boten

Kampeerautoverh. voor zomer en winter, 2-6 pers., zeer luxe dieselmotor, v.a. f 785 p.wk. incl. + fold. AUTOP, Zandstraat 58, 6065 AH Montfort. Tel. 04744-2345. CC-61R

Jongerenavakanties

Computer-, creatief-, natuur / milieu-, sport- en excursiekampen. (Diverse leeftijden). TWEEHEK. Tel. 05998 - 34541. JO-61R

JONGEREN KAMPEERREIS, div. bestemmingen in Frankrijk, Italië en Spanje (evl. met tent) v.a. f 298, incl. busreis. Les Monts Tours, 010-4675239.

Zeilen surfen

ZEILEN in de CARIBBEAN, GRIEKENLAND, NOORD- en OOSTZEE m/z schipper. SAIL A WAY CHARTERS (02158) 24469. Z.Z.-81R

Sportvakanties

ARDENNES ADVENTURES ACTION ADVENTURES aktievakantie & weekends. Kanoën, klimmen, ATB in Europa. Gratis kleurenbroch. Bel 04192-16949. DO-61R

Duitsland

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op camping in Ardenne, Luxemb., Huerück en Vozezen. Tel. 05765-1071, Postbus 19, 7370 AA Lohren.

Frankrijk

VAN STRAATEN KAMPEERAVAKANTIES kant-en-klaar kamperen in een compleet ingerichte bungelovant op prachtige campings in Frankrijk. Comfortabel en betaalbaar! 071-146431. FA-61R

Spanje

COSTA BRAVA - BLA vakantiewoningen huur. Autofluze bus gratis folder Co Reizen. Tel. 050-419 (ook 's avonds). SP-61R

Italië

GARDAMEER-TIGNA Zeer mooie appartementen met zwembad boven het meer. Natuurlijke omgeving, uitzicht op meer. Balkon op 2 pers. Inf. 078-41, 01814-2184. IT-61R

Beroepen Informatiecentrum Limburg organiseert

5e BEROEPENMANIFESTATIE

woensdag 20 febr. van 13.00-17.00 uur vrijdag 22 febr. van 10.00-17.00 uur
 donderdag 21 febr. van 10.00-17.00/18.30-21.30 uur zaterdag 23 febr. van 10.00-17.00 uur

BODANAL KERKRADE toegang f 4,00

Beveiligingsbeambte, een beroep met toekomst!

Binnenkort start het rijkserkende opleidingsinstituut OPB in uw omgeving met de volgende mondelinge opleidingen:

BEVEILIGINGSBEAMBTE

basisdiploma: medio maart 1991, vakdiploma: medio maart 1991, kaderdiploma: bij voldoende aanmeldingen, evenals de

BASIS-MILIEUCURSUS: 2 maart te Heel.

Bel of schrijf voor informatie en aanmelding naar: **OPLEIDINGSINSTITUUT OPB**, postbus 609, 6130 AP Sittard, tel. 046-580578.

INFO **INFORMATICA-OPLEIDINGEN**

Avondopleidingen te: Heerlen, Maastricht, Sittard, Venlo, Eindhoven, Nijmegen.

- Praktijkdiploma Informatica MG1, MG2, MG3 en MP1.
- AMBI-88 modulen: HE0, HE1, HE2, HS1, HS2, HS4, HB1, HB2, HP6, HP7

Voor meer informatie onderstaande bon ongefrankeerd opsturen naar: C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045 - 717800.

ch/w/m: _____ opl.: _____
 adres: _____ tel.: _____
 woonpl.: _____ R.: _____

C.C.O./centrum computer opleidingen akersstraat 134 heerlen

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor meer resultaat!

045-719966

Garmisch. Oberammergau Gezellige, nieuwe ingerichte vakanties 2-8 pers. incl. v.a. f 50,-, eigen keuken, badkamer, balkon, tv, radio, etc. Aanvragen tel. 09-498224792.

Frankrijk

VAN STRAATEN KAMPEERAVAKANTIES kant-en-klaar kamperen in een compleet ingerichte bungelovant op prachtige campings in Frankrijk. Comfortabel en betaalbaar! 071-146431. FA-61R

Ing. Werner Ahrens

Wielierbaan Maastricht naar Lommel

Van onze sportredactie
MAASTRICHT/LOMME – Nu hevige sneeuwval wegraining voor wielrenners vrijwel onmogelijk maakt, verlangen de Limburgse coureurs meer dan ooit naar een overdekte wielierbaan. Tot vorige winter konden de renners bij slechte weersomstandigheden nog naar de Maastrichtse Eurohal uitwijken. Maar de piste is inmiddels afgebroken en verkocht aan een Belgische ondernemer. Het voormalige Eurohal-ovaal wordt als permanente piste ondergebracht in een nieuw, multifunctioneel sportcomplex in het Belgisch-Limburgse Lommel.

Het bijna vijf miljoen gulden kostende sportpaleis in Lommel zal naar verwachting in oktober klaar zijn. De voormalige Maastrichtse wielierbaan wordt door de nieuwe eigenaren verlengd tot een grotere piste, waardoor de bochten minder stijl worden. De Belgische wielerbond zal vrijwel zeker medewerking aan de exploitatie verlenen. Belangrijkste doel voor het volgende winterseizoen is de wielrenners uit zowel Belgisch- als Nederlands Limburg de mogelijkheid tot baantrainingen in Lommel te verlenen.

Sabatier

● **ILE-SUR-TÊT** – Cyril Sabatier, de Franse wielrenner die vorig jaar als eerste coureur in de geschiedenis vanwege een natuurlijke, schommelende testosteronspiegel vrijgesproken werd van dopinggebruik, heeft de openingswedstrijd van het Franse amateurseizoen op zijn naam geschreven. De koers in Ile-sur-Têt (99 km, in de tijd van 2.21.17) betekende tevens het amateurdebuut van de 19-jarige Sabatier, die als junior kampioen van zijn land was. Cyril Sabatier won de overtuiging van het seizoen na een solo en had op de eindstreep 1 minuut en 13 seconden voorsprong op zijn naaste belager Teysier.

● Eppie Bleeker.

Ard Schenk test Olympische piste

ALBERTVILLE – Enige uren na de kernploeg heeft Ard Schenk het ijs van de Olympische schaatsbaan in Albertville getest. De chef de mission van de Nederlandse ploeg voor de Winterspelen van volgend jaar was goed te spreken over de ijskwaliteit.

Ard Schenk, die deze winter de schaatsen op natuurijs had ondergebonden, legde vrijdagmiddag een tiental ronden af. De Olympische kampioenen van 1972 gaat er van uit dat hij in de functie van Olympisch delegatieleider niet al te veel afstand van de sporters moet nemen. Afgezien van een kort optreden bij het Heerenveense ijsgala had hij zich jarenlang niet op kunstijs laten zien.

Schenk neemt de gelegenheid van de wereldbekerwedstrijden van dit weekend te baat zich in Albertville te oriënteren. In samenwerking met WVC-ambtenaar Loek Jorritsma maakte de ex-schaatser een toer langs diverse Olympische locaties. Met de schaatsen in een plastic bodschappentasje stapte de officiaal het ijscomplex binnen. Binnen

de schaatswereld heerst veel kritiek op de baan, die drie weken geleden met de Franse sprintkampioenschappen in gebruik werd genomen. Door de bouwactiviteiten in de directe omgeving is de baan volgens bondscoach Ab Krook nogal smeng.

Op verzoek van een aantal coaches is het programma voor de wereldbekerwedstrijden gewijzigd. De allrounders rijden vandaag een 1500 en zondag een 5000 meter; de organisatoren hadden die (gebruikelijke) volgorde omgekeerd.

Met de komst van Ben van der Burg, die vrijdagmiddag in Albertville arriveerde, is de Nederlandse kernploeg compleet. Als gevolg van een onderzoek in het St. Lucasziekenhuis in Amsterdam (naar zijn staatbeentje) was Van der Burg later uit Nederland vertrokken. Als enige pupil van Krook doet de Zuidhollander, die bij het WK in Heerenveen niet het klassement van de laatste zestien haalde, over een week mee aan internationale wedstrijden in Basleja di Pine.

Lendl, Sampras en McEnroe met moeite verder in Philadelphia Haarhuis strandt op Gilbert

PHILADELPHIA – Paul Haarhuis heeft in Philadelphia de race met Ivan Lendl en Pete Sampras niet kunnen volhouden. Hij verloor in de derde ronde met 6-7, 3-7, 1-6 van de als derde geplaatste Amerikaanse tennisster Brad Gilbert. Ivan Lendl, Pete Sampras en John McEnroe ge-

bruikten alle drie een tiebreak om verder te komen.

De service van de als eerste geplaatste Lendl liet het even afweten, toen hij in de eerste set tegen de Zuidafrikaan Gary Muller in de elfde game een doorbraak had geforceerd. Bij 30-40 bleef zijn tweede opslag in het net hangen. De nog altijd op natuurlijke wachtende nummer drie van

de wereld betreunde dat uiteraard. Hij had niet zoveel zicht op de service van de hardslaande, linkshandige Muller. Maar in de tiebreak lukte bij 5-4 de befaamde forehand-return een keer en dat was voldoende: 7-6 (7-5) 6-3.

Sampras

Voor Pete Sampras, de open Amerikaanse kampioen, begon het seizoen 1991 deze week pas in Philadelphia. Een beenblessure verhinderde de 19-jarige Amerikaan deel te nemen aan de Open Australische kampioenschappen. Tegen Malivai Washington gaven missers vanaf de forehandkant en slechte plaatsing bij het naar voren komen gaven een indicatie, dat hij moeite had zich aan te passen. Washington nam in de tweede set een voorsprong van 4-1, maar kon die niet vasthouden. In de tiebreak was Sampras ondanks twee dubbele fouten juist iets sterker: 6-3 7-6 (7-5).

Ook John McEnroe moest het tegen Wally Masur laten aakomen op een beslissend spel: 7-6 (7-2) 6-4. McEnroe stond zeer tegen zijn zin nog rond middernacht op de baan. De organisatie laste nogal ruime pauzes in en had veertien uur nodig voor zes partijen op twee banen af te laten werken. In de kwartfinales treft McEnroe de enig overgebleven outsider Aki Rahunen. De andere drie partijen zijn: Sampras - Korda, Lendl - Stich en Gilbert - Curren.

● **Paul Haarhuis, in drie sets uitgeschakeld.**

Fin dreigt buiten schansspringselectie te vallen Nykanen op slechte pad

VAL DI FIEMME – Matti Nykanen dreigt buiten de Finse selectie te belanden. Een nog altijd onstuimig leven, slechte prestaties en ongeremde kritiek hebben de eigenzinnige vedette in een weinig benijdenswaardige positie gebracht. De Olympische kampioen schansspringen van Calgary is weer op het slechte pad.

Nykanen maakte bij de wereldkampioenschappen in Val di Fiemme een onherkenbare indruk. De winnaar van drie gouden medailles in Calgary eindigde bij het individuele schansentoernooi als vijfde in een veld van 61 deelnemers. Voor de landenwedstrijd kreeg hij geen plek in de Finse equipe. En dat voor de springer, wiens gezicht na zijn triomfen bij de Olympische Spelen op een Finse postzegel verscheen.

Nykanen zegt zelf het meeste verbaasd te zijn over zijn dramatisch slechte prestaties. De schuldige heeft hij intussen gevonden. Chef-trainer Matti Pulli mag van de sportman direct optappen.

Enige arrogantie valt Nykanen niet Volgens de coach verloor Nykanen

te ontzeggen. „Pulli is nooit mijn trainer geweest en is op dit moment ook zeker geen vriend van me,” stelt de hij in een interview. „Ik heb mezelf tot een grote kampioen gemaakt. Van mij mag Pulli direct weggan.”

Het tweetal botste al eerder met elkaar. In 1985 werd Nykanen uit de Finse selectie gezet. Volgens de serieus ogende Pulli greep de vedette net iets te vaak naar de fles. In Val di Fiemme verklaarde Pulli dat Nykanen er niet vanuit moet gaan dat hij automatisch wordt opgenomen in de Olympische selectie voor Albertville.

„Een jaar is nog lang, maar momenteel staat hij er erg slecht voor,” stelt Pulli. „We hebben een sterke ploeg, het wordt moeilijk voor hem.”

Het is mogelijk dat we hem niet tegenkomen op de Olympische Spelen. Hij is weliswaar de beste schansspringer die ik ooit heb ontmoet, maar dit seizoen gaat alles al sinds de start verkeerd.”

De laatste maanden veel van zijn vrienden door zijn irritante gedrag. „Hij gedraagt zich uiterst merkwuurdig. In Val di Fiemme zei Nykanen meteen na de eerste training dat het goed ging en hij niet zou deelnemen.”

De problemen van Nykanen kwamen voor het eerst aan het licht toen hij een wedstrijd zonder reden verliet en vrij snel daarna van manager wisselde. „In zijn privéleven gaat het niet goed,” meende Pulli. „Ik heb begrepen dat hij inmiddels voor de tweede keer is gescheiden.” Volgens Finse kranten is de scheiding nog niet definitief en is dat de oorzaak van de mindere prestaties.

Nykanen zegt zelf van niets te weten. „Ik heb geen problemen in mijn privéleven. Ik voel me gelukkig met mijn manier van leven. Ik kan gaan waar ik wil, ik kan doen wat ik wil. De journalisten kunnen schrijven wat ze willen, maar ik houd van mijn vrouw.”

Over Albertville is hij kort en duidelijk. „Ik ben de beste springer ter wereld en zal dat altijd blijven.”

Paard zoekt baan

BILJARTEN

● **Wijchen**, CEB Grand Prix driebanden, achtste finales: Torbjörn Blomdahl - Carlsen 3-0 (15-6 15-2 15-4), Saccas - Van der Stappen 3-1 (8-15 15-9 15-3 15-4), Van Kuyk - Vierat 3-1 (15-4 10-15 15-2 15-10), Van Bracht - Beemsterboer 3-0 (15-10 15-10 15-9), Kuhl - Bongers 3-1 (15-8 4-15 15-12 15-7).

● **Hengelo**, NK libre, Mannen, eerste ronde: Tilleman - De Heus 2-1, Van Beek - Boer 0-2, Ter Braak - Ottenhof 0-2, Veer - Van Hinthum 2-1, Knoors - Volleberg 2-0, Adrichem - Maarsman 2-0, Lemmens - Van de Boogaard 2-0, Klijn - Bergsma 2-0. Vrouwen, eerste ronde: Willemsse - Emmens 2-0, Breur - Dokman 2-0, Geelen - Van de Hurck 2-0, Bruynzeel - Ijink 2-0, tweede ronde: Willemsse - Van de Hurck 2-0, Emmens - Bruynzeel 0-2, Breur - Ijink 2-0, Dokman - Geelen 0-2.

sport in cijfers

TENNIS

● **Philadelphia**, Mannen, 1,6 miljoen gulden: derde ronde: Gilbert - Haarhuis 7-6 6-1, Stich - Adams 6-4 6-4, Lendl - Muller 7-6 6-3, Sampras - Washington 6-3 7-6. John McEnroe - Masur 7-6 6-4.

● **Chicago**, Vrouwen, 550.000 gulden: tweede ronde: Navratilova - Smith 6-1 6-2.

● **Denver**, Vrouwen, 160.000 gulden: tweede ronde: Harper - Temesvari 6-4 4-6 6-1, Sloane - Henriksen 6-3 6-3.

SKI

● **Val di Fiemme**, WK noordse nummers, 4x10 km cross-country: (twee afstanden klassieke stijl, twee vrije stijl): 1. Noorwegen (Skaanes/Langli/Ulvang/Daehlie) 1.39.37,3, 2. Zweden 1.41.39,1, 3. Finland 1.42.12,0, 4. Italië 1.42.26,2, 5. Sovjetunie 1.42.36,5, 6. Oostenrijk 1.42.53,9, 7. Zwitserland 1.44.38,5, 8. Tsjechoslowakije 1.44.50,8, 9. Frankrijk 1.45.46,9, 10. Duitsland 1.46.12,2.

WIELRENNEN

● **Ronde van Middellandse Zee**, Vijfde etappe, Six-Fours - Antibes: 1. Bouvattier 187 km in 5.02.04 (gem. 37,248 km/u), 2. Virenque op 3 sec: 3. Dufaux z.t.; 4. Ekimov 0.18; 5. Götz; 6. Bruyneel; 7. Bo-

mans; 8. Leclercq; 9. Elliott; 10. Bolts, allen z.t. als Ekimov. Algemeen klassement: 1. Rominger 13.31.25; 2. Gorospe op 0.03; 3. Ekimov 0.06; 4. Dufaux 0.07; 5. Wegmüller 0.08; 6. Rue 0.15; 7. Anderson z.t.; 8. Lance 0.16; 9. Winterberg 0.19; 10. Bouvattier 0.25.

SCHAATSEN

● **Westerveld**, Marathon op natuurijs, mannen: 1. René Ruitenberg (Oldenbroek) 75 km in 1.56.35; 2. Van Kempen; 3. Henk van Benthem; 4. Pronk; 5. Post; 6. Stam; 7. Kramer; 8. Evert van Benthem; 9. Boon; 10. Rosendaal; 11. Henne Ruitenberg. Stand Super Prestige-klassement: 1. Pronk 90 punten; 2. René Ruitenberg 85 p.; 3. Verduin 73 p.; 4. Kramer 70 p.; 5. Hulzebosch 63 p. Vrouwen: 1. Dikhout (Holysloot) 50 km in 1.55.20, 2. Van der Hoorn; 3. Groot.

● **Na Engeland, Duitsland en België werd gisteren ook de paardesport in ons land gedwongen tot inactiviteit. De koersen op de draf- en renbaan in Schaesberg moesten als gevolg van de hevige sneeuwval worden geannuleerd. Alleen Eros ter Lune met zijn eigenaar Ton Jaspers bleek bereid om zich bloot te stellen aan de ijzige koude. Het paard Eros had de grootste moeite de baan te vinden. Alle overige drafers verkozen hun behaaglijk warme box boven een frisse neus.**
 Foto: DRIES LINNSEN

Dopingcontrole in Italiaans voetbal

MILAAAN – Met ingang van 24 februari zullen bij alle duels in twee hoogste klassen van het Italiaanse voetbal dopingcontroles worden uitgevoerd. Na afloop van de wedstrijden worden twee spelers via het lot voor de onderzoeken aangewezen. Het bestuur van de profselectie heeft vrijdag toestemming gegeven. Daarnaast zullen gedurende de week op de trainingen onaangekondigde controles worden gehouden. De straf voor een positief plasje varieert van drie maanden tot twee jaar uitsluiting.

Kroonprins niet in schaatstocht

ZEVENHUIZEN – De aanmelding van kroonprins Willem-Alexander als deelnemer aan de Rotterdamtocht blijkt een grap te zijn geweest van elf bestuursleden en een opperwachtmaster van de rijkspolitie. Organisator Klaas Verwey is daar het slachtoffer van geworden. Aanvankelijk was het de bedoeling, dat de pseudo W.A. van Buren per limousine met een AA-nummer aan de start zou arriveren en bij het uitstappen zou worden voorgesteld aan de ongetwijfeld zenuwachtige Verwey.

Amsterveldloop gaat niet door

ELSLOO – De Amsterveldloop in Elsloo, die voor morgen 11.00 uur was gepland, is afgelast. De organisatoren kunnen het parcours niet sneeuwvrij krijgen. Wanneer de veldloop wel wordt gehouden is nog niet bekend.

Telstar vindt Moliva ongeschikt

VELSEN – De komst van de Roemeen Lica Moliva naar Telstar is definitief van de baan. „We waren er niet 100 procent van overtuigd dat hij in de eerste divisie mee kon draaien”, verduidelijkt manager Ruud Geels de afwijzing van de 25-voudig international. De Roemeen was voor de tweede keer op proef bij Telstar, nadat hij bij een eerste poging letterlijk te zwaar werd bevonden. Moliva bleek bij terugkeer uit zijn vaderland weliswaar 14 kilo lichter te zijn, maar voldeed nog steeds niet aan de eisen van trainer Niels Overweg.

Pony's blijven gewoon op stal

WANROY – In verband met de hevige sneeuwval en de daarmee gepaard gaande slechte toestand van de wegen, heeft de Nederlandse Katholieke Ruitersbond (NKB) de nationale kampioenschappen springen voor pony's, die dit weekend in Wanroy gehouden zouden worden, afgelast. Het vervoeren van de pony's is met dit weer te gevaarlijk. Wanneer de kampioenschappen nu wel doorgaan is nog niet bekend.

NK jeugdjudo in Glanerbrook

GELEEN – De Nederlandse jeudokampioenschappen voor heren onder 21 en dames onder 19 jaar worden vandaag in de Geleense sporthal Glanerbrook gehouden. De heren beginnen om 10.30 uur en de dames om 16.00 uur.

oefenvoetbal

ZONDAG

Waubach-EHC, 11.30 uur.

trainerscarrousel

LANDGRAAF – Waubachse Boys gaat ook komend seizoen in zee met oefenmeester Hellemans die al een jaar actief is als trainer.

agenda

Hoensbroek, hadowhal. Jeugdzaalvoetbal, vanaf 09.00 uur. Regiofinales in groepen D, E en F.
Maastricht, basketbal UB/Kimbria-Virtus, 15.45 uur Geusselth.
Maastricht, basketbal Dunatos-Kimbria, 18.45 uur Geusselth.
Weert, basketbal, Selex/BSW-Canadian, 19.30 uur, sporthal Boshoven.

MORGEN

Heerlen, basketbal, Hertel/Braggarts-Tel-nus, 17.00 uur sporthal de Varenbou.
Kerkrade, basketbal, Kepu/Stars-Braggarts, 2.18.45 uur Varenbou.
Born/Buchten, basketbal, Springen-Kimbria, 3.18.30 uur sporthal het Anker.
Weert, basketbal, Selex/BSW-2-BV, 17.00 uur sporthal De Moesel.
Roermond, basketbal, Hoppers-Quint, 18.30 uur sporthal KMB.

MAANDAG

Maastricht, informatie-bijeenkomst voor amateurs regio 5. Aanvang 19.30 uur in sponsorhome M.V.V. de Geusselt.

● **SCHEEMDA** – De Oldenbroek gaat in Scheemda gaat vandaag niet door. De kwaliteit van het ijs is niet voldoende. De schaatsklassieker van zeventig kilometer is normaal een belangrijke voorloper van de tweekleder Elfstedentocht.

'Plaats bij eerste vijftien in worldcup vermoedelijk nooit haalbaar'

De illusie van Ruben Krouwel

door

frans dreissen

GOLDEGG – Ruben Krouwel staat al sinds jaar en dag te boek als Nederlands beste langlaufer. Hij grossiert in nationale titels en heeft in eigen land niets en niemand te duchten. Internationaal gezien stellen zijn prestaties nog niet echt veel voor, al is de 24-jarige duursporter hard op weg om de achterstand op de wereldtop in te lopen. Krouwel, vijf jaar geleden omwille van de sport naar het Zweedse Borlänge verhuisd, beseft dat er nog veel werk aan de winkel is, maar hij houdt wel van een beetje Spartaans doen. „Ik ben zeer fanatiek bezig. Lekker beulen. Dat is wel het minste wat ik kan doen, ook al zal een plaats bij de eerste vijftien in een worldcup vermoedelijk een illusie blijven”. Die gedachte kan hem echter allerm minst deprimeren. „Ik krijg al een kick als ik merk dat ik de wereldtop weer iets dichterbij op de hiel zit”. Ruben Krouwel, een portret van een ontstellend nuchter en koelbloedig langlaufidool, dat de (sub)top op het spoor is.

's Zomers verliest hij zich in de studie bedrijfseconomie, 's winters in de sport. Ruben Krouwel zegt evenwel alles behalve een verwaasde sportfanaat te zijn. „Langlaufen is eerder een soort levensstijl”. Hij staat ermee op en gaat ermee naar bed, vooral in de wintermaanden. „Dan ben ik de hele dag met het langlaufen bezig. Op het huidige niveau heb ik simpelweg geen tijd voor andere dingen”. Trainen, prepareren, waxen en wedstrijden. Drieneenhalve maand onafgebroken in de sneeuw. „Ik vind het zalig om de hele winter op stap te zijn. Het is immers een soort vakantie, ook al train je elke dag en moet je veel wedstrijdstress verstouwen”.

Prestatie

Krouwel is op dit moment actief bij de wereldkampioenschappen in het Italiaanse Val di Fiemme. Hij glijdt naar eigen gevoel nog niet echt lekker. De 62ste plaats op de 15 km vrije stijl en de 54ste klassering op de 30 km klassiek zijn nou ook niet bepaald verrichtingen om over naar huis te schrijven. „Ik draai pas goed als ik bij de eerste veertig eindig”, zegt hij een tikkeltje teleurgesteld. Krouwel heeft zich evenwel dit seizoen niet alleen op de WK gefixeerd. „Er zijn meer wedstrijden waarin ik goed uit de verf wil komen. Als je in een bepaalde wedstrijd wilt pieken, loop je het risico dat je een behoorlijke dip krijgt en daar wil ik voor waken. Daarom kan ik bij een onbenullig evenement in Zweden bijvoorbeeld net zo gespannen zijn als bij een wereldkampioenschap. Het gaat mij persoonlijk puur om de prestatie”.

Dat hij in Nederland zo afgetekend aan de top staat en iedereen ervan af loopt, vindt hij eigenlijk een vanzelfsprekendheid. „Ik heb altijd veel meer tijd in de sport willen en kunnen steken dan de andere jongens. Ik streef ernaar om internationaal zo hoog mogelijk te scoren. Niettemin wil ik ook de beste blijven in Nederland. Dat verwacht je van jezelf en dat verwachten anderen van je. Een nationale titel stelt natuurlijk niet veel voor, maar je moet het toch maar elke keer weer doen. Als ik op een NK tweede word, ga ik af en daar zit in principe iedereen op te wachten.” Die lol gunt hij ze echter niet.

Ruben Krouwel is een zonderling baasje. Een solist. Hij is een liefhebber van de rust en de natuur. „Anders doe je niet aan zulk soort sporten”. Hij vindt het heerlijk om een paar uur per dag helemaal met zichzelf bezig te zijn. „Ik train veel in omvang, duurtochten van vaak twee uur. De natuur werkt op mij verslavend. Sporten in de uitgestrekte bossen is voor mij het ultieme genot. Je kunt uren hardlopen zonder een mens tegen te komen. Als ik in Nederland anderhalf uur loop, dan is dat afzien”.

Krouwel kwam via de traditionele weg, het alpine-skiën, in aanraking met het langlaufen. „Ik kreeg op een gegeven moment de balen van de sport in het algemeen. De faciliteiten in Vianen waren ronduit slecht en tot mijn twaalfde heb ik niets meer aan sport gedaan”. Daarna ontdekte Krouwel de langlaufplaten als vervoermiddel en raakte er meteen aan verslingerd. „Ik bleek over een meer dan gewone aanleg te beschikken en pakte op mijn veertiende als junior meteen goud en zilver”. Vanaf dat moment ontfermde Bob Boverman (de huidige bondscoach wegwedstrijden) zich over hem en werd hij grootgebracht volgens diens trainingsmethode.

ken. „Ook nu nog heb ik regelmatig contact met Boverman al is hij niet meer mijn trainer, maar meer mijn adviseur”.

Skifaculteit

Het langlaufen werd in de loop der jaren veeleisender. Krouwel rolde er steeds verder in. Tegenwoordig studeert hij aan een soort skifaculteit van de Universiteit in het Zweedse Borlänge. Daar wordt het studietempo volledig aan de sportbedrijvigheid aangepast. „Het was wel heel even overschakelen. De mensen zijn in Zweden weer heel anders dan in Nederland. Er heerst een andere mentaliteit, ook ten aanzien van de sport. Wanneer je in Nederland aardig wat tijd in de sport steekt, dan hoor je al gauw het gezeur van: en wat doe je verder? In Zweden is het bedrijven van topsport volledig geaccepteerd. Daar doet niemand moeilijk als een talentvolle sporter financieel wordt ondersteund door de overheid”.

Krouwel is in Borlänge, zo'n 200 km ten noordwesten van Stockholm, in een ideaal sport/studieklimaat terecht gekomen. Het Zweedse systeem biedt ook de mindere goden een behoorlijke zekerheid. Krouwel noemt zichzelf een semi-prof, al zijn de financiële tegemoetkomingen gering. Hij leeft bij de gratie van subsidies en de gulheid van een handvol sponsors. Qua publiciteit moet hij het vooral hebben van de pretnetten Avro (poolsurvival) en RTL 4 (wintertriathlon). „Bij zo'n wintertriathlon in Inzell (hij won deze wedstrijd dit jaar voor de vijfde achtereenvolgende keer, red.) staat voor mij meer op het spel dan alleen de overwinning. Door alle tam-tam eromheen krijg ik van de sponsors genoeg om de centen die ik van de NSF en de skibond krijg aan te vullen tot een levensonderhoud. Het zijn geen gigantische bedragen; het is wel net voldoende om van rond te komen. Vandaar dat ik me eigenlijk geen missers kan permitteren. Daarom is het ook belangrijk dat ik in Albertville deelneem, al zijn de kwalificatie-eisen, waarover nu zoveel wordt gediscussieerd, niet mals”.

Langlaufen, dat betekende lange tijd afrekenen met een onjuist waarde-oordeel. „Het is inderdaad zo dat de sport lang in Nederland het imago van ouwelullensport had. Ik geloof echter dat de mensen met name door de reportages over de wintertriathlon, zijn gaan inzien dat langlaufen een echte sport is. Het is een complexe sport. Je kunt niet kijken en gelijk meekijken. We hebben vroeger wel eens geprobeerd om mensen uit andere takken van sport erbij te halen, maar de techniek bleek het voornaamste struikelblok. Je gebruikt je hele lichaam. Als je verzuurt, merk je dat in je hele lichaam. De spieren worden heel intensief aangesproken. Zeker na een 50 km moet een lichaam goed herstellen. „Dat duurt soms dagen”.

Dopingvraagstuk

Daarmee wordt automatisch de dopingproblematiek aangesneden. Krouwel heeft een uitgesproken mening over het dopingvraagstuk, dat ook in de langlaufsport een actueel thema is. „Dat er gebruikt wordt, is voor mij zo klaar als een klontje. De Finnen hebben zelfs toegegeven bloed doping te hebben gebruikt. In zekere zin vind ik dat je bijvoorbeeld anabolen ook wel nodig hebt, want je pleegt toch een rooibouw op je lichaam. Pilletjes slikken blijft echter oneerlijk tegenover de 'cleane' sporters. In principe zeg ik dus: geef het dan maar vrij, onder toezicht van artsen. Nu wordt er vaak stiekem geslikt en gaat het fout. Of doping werkt? Ik zou het niet weten. Ik heb het zelf nog nooit uitgeprobeerd”. Krouwel vindt het een uitdaging om te kijken hoe ver hij de mondiale top kan benaderen. Zijn drijfveer is niet de Spelen van Albertville of Lillehammer halen (al zijn dat mooie tussendoortjes), maar de kloof met de top te overbruggen. „In een wereldcupwedstrijd in Zweden boekte ik mijn beste resultaat tot nu toe. Ik verloor 12,4 procent in tijd op de winnaar. Mijn streven is om dit jaar onder de tien procent te komen. De progressie schuilt mogelijk nog in de 'motor'. Aan de techniek valt niet veel meer te schaven. Die is nu ingebakken”. Tien procent toegeven op de winnaar lijkt best nog veel. „Daarom put ik motivatie uit het feit dat ik toch telkens weer iets dichterbij die subtop kruip en af en toe een Duitser of Canadees klop. Op mijn 25ste of 26ste moet ik op mijn hoogtepunt zijn. Ik heb dus nog even de tijd”.

● Ruben Krouwel: „Op mijn vijftienvijftigste of zestienentwintigste moet ik op mijn hoogtepunt zijn”.

Foto: SOENAR CHAMID

Ria Stalman bedrijft journalistiek door bril van topsporter

'Weer die doping, we zijn allemaal zo hypocriet'

van onze sportredactie

NIEUWEGEIN – Ria Stalman werd in '84 Olympisch kampioene discusswerpen. De gouden worp in het Coliseum van Los Angeles was haar laatste. Na vijf jaar Arizona keerde Stalman terug naar haar vaderland, waar ze in de journalistiek verzeild raakte. Ze vult wekelijks een column in het Algemeen Dagblad, zit in de redactie van Atletiek Wereld, het bondsorgaan van de KNAU, en schrijft incidenteel voor een marketing-periodiek van haar levenspartner. Op de beeldbuis is ze dit seizoen vooral bij Eurosport te zien, en af en toe bij RTL 4. Op Studio Sport rekent Stalman (39) niet meer nu de redactie Sierd de Vos in huis heeft gehaald. Een monoloog van een aardige en openhartige ex-topatlete, die bij toeval afrekenen met een 'post-Olympische depressie'. „Een grijzend heerschap in een donkerblauwe flapjas. Ik zie hem nog de trap opkomen”.

„Mijn interesse in sport is eigenlijk heel beperkt. Ik ben bovendien geen primeurjager, en ik ben zeker niet nieuwsgierig genoeg. Dat zijn natuurlijk slechte eigenschappen voor een journalist. Mijn interesseert vooral de vraag wat iemand bezielt om in de kracht van zijn leven alles opzij te zetten voor sport. Want topsport bedrijven is zeker niet onbeperkt leuk”.

Niet honkvast

„Het leven als topsporter heeft aangename kanten. Ik ben nooit honkvast geweest, misschien wel een beetje het type van de avonturierster. In ieder geval stel ik prijs op onafhankelijkheid. Maar het had zeker zoveel schaduwkanten. M'n laatste seizoen ben ik daar over gaan piekeren. Ik was veranderd, vertoende egoïstische trekjes. Was zo met mezelf bezig dat ik

nauwelijks nog tijd voor anderen had”.

„Ik vermeed relaties of vriendschappen aan te gaan. Uit angst. Ik dacht: als zo'n relatie na drie maanden over is, weegt het kortstondige geluk niet op tegen het verdriet. En welke invloed heeft dat wel niet in de ring? Het rare is dat ik nooit een heilig doel heb nagestreefd, ik dacht niet zover vooruit. Toen in april '84 bekend werd dat de Oostduitse concurrentie weg zou blijven van de Spelen, begon ik pas aan goud te denken. Dat motiveerde me dan wel, ik trainde heel prettig. Maar om nu te zeggen dat die medaille constant voor mijn ogen bungelde, nee. Na Los Angeles ben ik gestopt. Dat was niet eens gepland. M'n rug hinderde me, ik had al eens een hernia gehad”.

„'t Was geen makkelijke periode na Los Angeles. Post-Olympische depressie? Geef het bestie een naampje, maar ik voelde me rond-uit ellendig. Het regende en stormde, ik zat alleen twee hoog op een etage in Den Haag. Dacht: hier zit ik dan met mijn gouden

plak. Te chagrijnen, me te vervelen. Toen ging de telefoon. Iemand die interviews van me had gelezen in de Volkskrant en in Elsevier. Hij wilde eens komen praten over sportmarketing. Ik zie hem de volgende dag nog de trap opkomen: een grijzend heerschap, donkerblauwe flapjas, keurige man. En ik in mijn vale spijkerbroek en mijn slobbertrui. Hij vond me zo verdrietig overkomen. Het is nu zes jaar later, we wonen nog steeds samen. Hij is psycholoog, schrijft en illustreert schoolboeken over marketing. Ik help hem daar af en toe bij”.

„Het heeft voordelen dat ik uit de atletiek kom, natuurlijk. Ik schijn door mijn cynisme en mijn veronderstelde onderkoeldheid niet sympathiek over te komen bij mensen die mijn verhalen lezen of me op de buis horen praten. Die beeldvorming is er, dat weet ik. Ik weet niet of ik aardig ben, maar veel mensen hebben geen positieve indruk van me”.

Band

„Toch heb ik meestal wel een

goed contact met atleten die ik interview. Ik kijk nog altijd door de bril van de sportman of vrouw.

Dat schept een band. Ze beseffen vrijwel onmiddellijk dat het een ander interview wordt dan ze gewend zijn. Een goed voorbeeld is het interview met de Britse speerwerpster Fatima Whitbread. Het vraagstuk doping aansnijden is bij haar onvermijdelijk. Ze ziet er zeer mannelijk uit, gespierd, blauwe schaduw op de kaken. Dan kan ik vragen: hoe komt die baard op je kin, maar je weet vantevoren dat ze dan dichtklapt. Ik ben eerst maar over mezelf begonnen, heb haar niet in een hoek gedrongen.

In de zin van: Ook ik heb de ogen destijds in mijn rug voelen prikken toen ik nog honderd kilo woog en zeer gespieerd was. Jij moet je ook nagestaard voelen.

Hoe ga jij daar mee om? Ik stelde me kwetsbaar op, en zij ontdooid. Er kwam een zeer gevoelig mens tevoorschijn. Aan het einde van het interview zei ze: 'at the end of the day I'm only a human'”

● Ria Stalman, van topsport tot journalistiek.

Foto: SOENAR CHAMID

dilemma is ook groot: tot hoever kun je gaan als journalist? Publiceer je alles wat je weet, dan maak je jezelf onmogelijk in de sportwereld. Publiceer je niets, dan beperk je jezelf in je werk. Het blijft daarom maar bij wat toespeligen”.

Smerig onderwerp

„Ik heb het zelf ook in de hand gewerkt. Al zou ik hebben gebruikt, dan zal toch echt niemand dat van me horen. Maar ik heb toch zelden een blad voor de mond genomen”.

En kreeg het dubbel op mijn bordje: je terugkijkt. Ik had mijn lippen ook stijf op elkaar kunnen houden. Ik vind dat de journalistiek zeer nonchalant omspringt met doping. Het is een smerig onderwerp, nou goed, maar er wordt met twee maten gemeten. Ten aanzien van doping worden eigenaardige maatstaven gehanteerd. Journalisten knikken braaf als ze horen dat het, ter ondersteuning van training, vaak gevaarlijk is bepaalde tekorten niet aan te vullen dan wel. Heb je het over vitamines C dan kraait er geen haan naar, maar als de testosteronspiegel te laag is mogen anabolen niet”.

„Natuurlijk gaan sommige topsporters zich te buiten aan misbruik, of liegen ze dat het gedrukt staat. Zoals Danny de Bie. Mijn god, die durft te beweren er geen idee van te hebben hoe dat komt doordat onder z'n arm terecht is gekomen. Maar de overspannen reacties op Ben Johnson zinden me ook niet. Hij moest met z'n billen bloot voor een tribunaal. Raakt prompt al zijn medailles en records kwijt, en wordt aanvankelijk ook nog eens levenslang geëxcommuniceerd. Terwijl Randy Barnes en Butch Reynolds over een of twee jaar weer vrolijk mogen meelopen. Dan lullen we nergens meer over. Daar deugt iets niet”.

Honderdduizenden Cambodjanen speelbal uitzichtloze strijd

In het grensgebied tussen Thailand en Cambodja leven naar schatting 400.000 Cambodjaanse vluchtelingen, verspreid over diverse kampen. Gevlucht voor het schrikbewind van de communistische Rode Khmer, later verdreven door de bezettende Vietnamezen of weggetrokken door gebrek aan water, voedsel en medische zorg. Ze hebben één ding gemeen: ze zijn slachtoffers van de nu al jaren durende strijd tussen vier rivaliserende partijen, de Rode Khmer van Pol Pot, de Funcinpec van prins Sihanouk en de KPNLF van ex-premier Son Sann aan de ene kant en de huidige regering onder leiding van Hun Sen aan de andere kant.

Vele internationale instanties verlenen hulp aan de 400.000 Cambodjanen. Onder hen de Nederlandse Stichting Vluchteling. Volgende week is het Wereldvluchtelingenweek, bedoeld om geld in te zamelen (giro 999) voor diverse projecten in de Thaise kampen. Onze verslaggever Gerard Chel reisde tien dagen door de grensstreek. Een gebied waar het begrip vrede slechts tot schampere reacties leidt. „Met menselijk leed wordt geen rekening gehouden.”

Onder het toezien oog van de internationale gemeenschap woedt in de Thaise grensstreek met Cambodja een uitzichtloze machtsstrijd. Over grond, maar vooral over mensen. Vele honderdduizenden Cambodjaanse vluchtelingen leven al jarenlang in een niemandsland. Op de meesten, officieel niet als vluchteling erkend, zijn de mensenrechten niet van toepassing. Zij zijn de displaced persons, de tijdelijk ontheemden, want in theorie kunnen ze terug. Juridisch onbeschermd zijn ze vooruitgeschoven posten en onderhandelingswaar van de vechtende partijen. Er wordt 'n wel zeer macabere spelletje ping-pong gespeeld dat alleen maar verliezers kent: de Khmers, het volk van Cambodja, althans wat er nog van over is.

Internationale hulpverleners – er zijn er vele honderden in Thailand – moeten lijdzaam toezien hoe de vluchtelingen worden misbruikt. Genegeerd en geïsoleerd door de internationale politiek. Er wordt handel gedreven in kinderen, voornamelijk jonge meisjes uit de kampen, kampbewoners dienen als menselijke mijnenvegers, gidsen laten zich duur betalen voor vluchtroutes, de wapenhandel bloeit, magazijnen met hulpgoederen worden geplunderd, er wordt druk gesmokkeld en vele, vele Thais verdienen grof geld aan het leed van de Cambodjanen.

De internationale gemeenschap slaagt er door tegenstrijdige belangen niet in een oplossing te vinden voor het zich voortslappende conflict over het Zuidoost-Aziatische land. Bovendien, als de drie oppositiebewegingen niet tegen de regering van Hun Sen vechten, bestrijden ze elkaar. In de jungle van Cambodja leggen ze mijnen, vechten om elk stukje grond, strijden om mensen. „Hoe meer mensen wonen in het gebied dat je beheert, hoe meer invloed je kan uitoefenen op de vredesonderhandelingen”, stelt de Nederlandse arts Mick van Joost, werkzaam voor het Internationale Comité van het Rode Kruis in het kamp Khao I Dang, nuchter vast. „Het is heel simpel: als er ooit verkiezingen worden gehouden is het belangrijk dat je gebieden én mensen controleert”.

Gedwongen
Dat uitgangspunt leidt tot bizarre situaties. Rondom Aranyaprathet, een door de vele hulpverleners aardig uit de kluiten gewassen grensplaatsje, liggen zeven vluchtelingenkampen. Slechts één daarvan, Khao I Dang (14.000 vluchtelingen), wordt beheerd door de UNHCR, de United Nations High Commissioner for Refugees, de VN-organisatie voor vluchtelingen. De andere zes grenskampen wor-

● Kamp Khao I Dang.

● Het Cambodjaanse gezin Hun Hin in Khao I Dang.

● De Nederlandse arts Mick van Joost.

Foto's GPD

den gecontroleerd door één van de drie verzetsbewegingen.

Officieel zijn het Thaise kampen, met Thaise bestuurders 'n Thais bewakingsleger en Thaise politie, maar de guerrilla-bewegingen hebben 't voor het zeggen. Het zijn de basiskampen van waaruit het verzet wordt geleid en waar soldaten voor de drie legers 'vrijwillig' worden gerecruteerd. Pol Pot's Rode Khmer houden drie kampen in hun greep: 55.000 mensen; de Funcinpec van Sihanouk (Front Uni National pour un Cambodge Indépendant, Neutre et Coopérative) beheert één kamp (60.000 mensen); de KPNLF van Son Sann (Khmer People's National Liberation Front) twee kampen met 190.000 vluchtelingen.

Volgens Pierre Josserson, hoofd van het Internationale Comité van het Rode Kruis in Khao I Dang, zijn de afgelopen twee jaar 100.000 Cambodjanen door de Rode Khmer gedwongen terug te keren naar hun geboorteland, 'terwijl het daar allesbehalve veilig is'. De hulpverleners in het gebied zeggen het niet hardop, maar uit hun woorden blijkt dat juist de Rode Khmer de meeste tirannie uitoefent. Bij veel vluchtelingen zit de angst uit de pe-

riode '75-'79, toen de Rode Khmer in Cambodja aan de macht was en 1,3 miljoen mensen vermoordde, er nog steeds in.

Ontvoeringen

„Je moet niet vergeten”, zegt Erna Henriksen, sinds 1979 in Aranyaprathet hoofd van het UNHCR-veldwerk, „dat de meeste mensen door alles wat ze hebben meegemaakt weinig zelfvertrouwen meer hebben. En ze zijn erg snel bang te maken”. Anderen bevestigen dat beeld: de kampbewoners zijn doorgaans passief, afwachtend.

Tragisch is het verhaal van het Thaise grenskampje Borai, waar de Rode Khmer in één nacht 10.000 vluchtelingen ontvoerde. In militaire kampen net over de grens in Cambodja worden ze nu geacht het guerrilla-spelletje mee te spelen. Josserson: „Hun nieuwe thuis zijn zogenoemde geliberaliseerde gebieden. Streken waar echter helemaal niks is. Niemand gaat daar vrijwillig naar toe. Na verloop van tijd komen enkelen dan ook terug naar de grenskampen om te eten of om medisch verzorgd te worden. De Rode Khmer laat nooit hele families vluchtelingen zit de angst uit de pe-

om weer naar die geliberaliseerde zones terug te gaan. Het is allemaal onacceptabel wat er gebeurt, maar we kunnen er niks tegen doen”.

Volgens de Belg Peter de Roo, coördinator voor Handicap International, sterven in de 'vrije zones' 2 tot 3 kinderen per dag. En De Roo constateerde nog een opmerkelijk fenomeen. „Door ons opgeleid Cambodjaans personeel was plotseling verdwenen. Overgebracht naar die geliberaliseerde gebieden. Ook is een van onze magazijnen leeggeroofd. Reden voor ons om het iets kalmer aan te doen”.

Dilemma

Om de 'gecijzelde vluchtelingen' of 'gedwongen repatrianten', zoals ze ook wel genoemd worden, toch de meest elementaire voorzieningen te bieden heeft de VN, exclusief voor de Thais/Cambodjaanse grenskampen, de UNBRO in het leven geroepen, de United Nations Border Relief Operation. Samen met tientallen particuliere organisaties zorgt de UNBRO voor voedsel, drinkwater, medische en sanitaire voorzieningen en onderwijs- en vakopleidingsprogramma's.

Veel van die 'gecijzelde vluchtelingen' trekken, al dan niet onder dwang van een van de guerrilla-bewegingen, later toch weer de Cambodjaanse jungle in om te vechten. Niet zelden lopen ze op een mijn. Het aantal gehandicapten in de kampen is dan ook relatief enorm groot, overall strompelen eenbenigen op zelfgemaakte krukken of protheses door het kamp. Soms worden de gehandicapten als mijnenveger gebruikt, moeten ze met hun houten poot de grond aftasten. Een plof betekent een tweede amputatie.

Ook spelende kinderen op zoek naar vuurwerk, jongens op sprokeltocht, mannen illegaal op weg naar werk en uiteraard soldaten, stappen op de waarschijnlijk honderdduizenden landmijnen die alle partijen in de loop der tijd hebben gelegd. Anderen worden door verdwaalde kogels getroffen. De stroom gewonden neemt maar niet af, alleen in de maand januari kwamen er in het hospitaaltje van Khao I Dang al 269. Het is er bomvol, niet alleen vanwege de patiënten, maar ook door de aanhang.

Een Gewonde vader ligt in een hangmat aan het infuus, moeder en

kind zitten ernaast, bekommeren zich zorgzaam over papa. 's Nachts moet je over de lichamen stappen, want iedereen mag er blijven slapen. Aangrijpend is het beeld van zwaargewonde kinderen. De een mist een oog, een ander een arm, een derde een been. Moeders vertroetelen hen.

De internationale hulporganisaties verlenen in alle kampen hulp, waardoor zij echter indirect de militaire strijd ondersteunen. Dit is het dilemma van de hulpverleners: om humanitaire redenen blijven helpen, maar daardoor de oorlog laten voortduren. Ja maar, zo roepen alle 'aidworkers' in koor, je kunt mensen toch niet laten doodbloeden of verhongeren?

Divers beeld

Het beeld dat de verschillende kampen oproepen is zeer divers. Het ene is een kamp met prikkeldraad, wachttorens en strenge controles, in het andere heerst meer vrijheid. Een paar hebben wel wat weg van een kleurige camping. In alle kampen heerst een, naar omstandigheden, redelijk ontspannen sfeer. Het zouden alle pittoreske Cambodjaanse dorpjes kunnen zijn met ro-

mantische bamboe-huisjes, een schooltje, een marktpleintje, kleine privé-winkeltjes, een bioscoopje. Er zijn speeltuintjes en er is een dorpsplein waar de nieuwtjes worden uitgewisseld.

„In de kampen is het in feite een beschermde omgeving”, zegt hulpverleenster Marcia Skiff, „met name kinderen weten niet beter. Dat levert ook weer problemen op. Het kamp is voor hen normaal, ze hebben geen benul van de buitenwereld. Voor hen komt rijst uit zakken, beseffen niet dat dat verbouwd wordt, dat je daar moeite voor moet doen”.

In kamp Site 2 tref je niet alleen alles wat ook in een 'vrij dorp' in Thailand te vinden is, zoals een borddeel, maar zelfs meer: een videothek. Maar Site 2 is dan ook van Son Sann en die worden, evenals de Sihanoukisten, gesteund door de Amerikanen, haasten hulpverleners eraan toe te voegen. In de kampen zelf kan het contrast erg groot zijn. Marcia Skiff: „De een heeft niks, bij de ander zie je een computer of een tv-set. Als je maar geld hebt, zo niet dan is er geen perspectief, ben je een willoos slachtoffer van anderen. Verbazingwekkend en schrijnend tegelijk”.

Ondanks de afrastering en kampbewaking slaan mannen erin de kampen te verlaten, ze werken voor een habbekrats op de rijst- of suikerrietvelden van Thaise boeren en verdienen aldus een inkomen. Sommigen hebben 'n varken of een paar kippen. Weer anderen drijven een winkeltje, kopen van Thaise markt-lui producten die in de kampen worden doorverkocht. De commercie heeft 'n intrede gedaan.

Een navrant voorbeeld van deze 'vercommercialisering' vertelt Erna Henriksen. „Om uit te drukken welke verschrikkelijke dingen ze hadden beleefd, maakten de Cambodjaanse kinderen tekeningen. Vreselijke dingen tekenden ze. Mensen zonder ledematen, verhoorden, massa-graven, bosjes doden, allemaal erg gewelddadig. Later werden deze tekeningen een commercieel doelwit: ze werden alleen nog maar gemaakt om te worden verkocht”.

Toekomst

In Khao I Dang zit al tien jaar de familie Hun Hun. Met een bewonderenswaardig gevoel voor humor vertellen ze hun levensverhaal. Hij 42, zij 39. Ze zitten al vanaf 1979 in het kamp en hun drie zonen (10, 8 en 2) en hun dochtertje van 6 zijn er geboren. De twee oudsten gaan in het kamp op school. Moeder heeft diverse opleidingsprogramma's gevolgd en maakt nu kleren, vader doet het huishouden en drijft een zeer bescheiden winkeltje. De familie bezit een haan en daarmee een zekere status. Zo kan ook Hun Hun aan een van de vele sociale gebeurtenissen in het kamp deelnemen: de hanengevechten.

Ze komen uit Battambang in het westen van Cambodja en runden een boerenbedrijfje. Hebben en houden moesten ze opgeven toen eind '78 de Vietnamezen kwamen en door het schrikbewind van Pol Pot een hongersnood dreigde. Een barre voettocht van vijf dagen door het berggebied, waar inmiddels de verdreven Rode Khmer de strijd tegen de Vietnamezen voortzette, bracht enkele families in Thailand. Een broer van Hun Hun kreeg asiel in de Verenigde Staten, de rest niet. „Waarom niet? Hun Hun haalt 'n schouders op. „Wij kwamen er niet voor in aanmerking”. Hij lijkt glimlachend in zijn lot te berusten, maar Hun Hun gunt zijn drie zonen een betere toekomst. „dat ze niet hoeven mee te maken wat wij hebben meegemaakt”.

De 27-jarige toek Wong Siek is inmiddels aan het afbouwen: over een paar weken vertrekt hij naar zijn broer in New York. Voor hem wordt een droom werkelijkheid.

Voor de 400.000 achterblijvers schilderen de hulpverleners een weinig rooskleurig toekomstbeeld. „Diegenen die nu nog in de kampen zitten hebben in feite maar één toekomst: terug naar eigen land. Maar dan nog. De meesten zijn boeren, hebben weinig opleiding gehad, het analfabetisme is hoog. Oké, ze kunnen wel lezen, maar het ook begrijpen is twee. In Cambodja zijn op een bevolking van 7 miljoen 5 artsen. Alle intellectuelen, voor zover indertijd niet vermoord, zijn gevlucht”. De Roo: „De internationale politiek houdt geen rekening meer met menselijk leed. Wat in Cambodja gebeurt is langzaam uit een ieders blikveld verdwenen”.

gerard chel

DE LIMBURGSE PERSONEELSGID

"als het gaat om techniek en sfeer, is er geen betere plek om te werken...."

Het Academisch Ziekenhuis Maastricht zit op het moment volaan in de verbouwing naar een gloednieuw gebouw. Met prachtige faciliteiten voor de patiënten, maar ook voor het medisch personeel. Zo zijn er niet alleen maar patiëntenkamers, maar staat daar ook nog een gloednieuwe operatiekamer. De afwerking van deze operatiekamer voor jou.

als operatie-assistent (m/v) Chirurgie

dat je nu de kans hebt in het gezellige Maastrichtse ziekenhuis te beginnen bij een uitstekend gecombineerd opleiding in een academisch ziekenhuis. Het ziekenhuis van het AZM is ook dat ziekenhuis de voorkeur heeft om de medische wereld van de operatiekamer te ontdekken. Het ziekenhuis van het AZM is ook dat ziekenhuis de voorkeur heeft om de medische wereld van de operatiekamer te ontdekken. Het ziekenhuis van het AZM is ook dat ziekenhuis de voorkeur heeft om de medische wereld van de operatiekamer te ontdekken.

Onze voorkeuren zijn:
Voor deze functie moet je eerst een opleiding in de chirurgie hebben gevolgd. Daarnaast moet je een diploma hebben van de MBO-opleiding in de chirurgie. Daarnaast moet je een diploma hebben van de MBO-opleiding in de chirurgie.

De baan zelf is het resultaat
Werkzaam in een gloednieuw academisch ziekenhuis van het AZM (waarmee nu de verbouwing van het ziekenhuis van het AZM (waarmee nu de verbouwing van het ziekenhuis van het AZM) aan de slag is). Het ziekenhuis van het AZM is ook dat ziekenhuis de voorkeur heeft om de medische wereld van de operatiekamer te ontdekken.

Wil je meer weten?
Voor meer informatie naar een sollicitatie in het ziekenhuis van het AZM, neem contact op met mevrouw E. M. van der Velden, telefoon (043) 38 45 45, ext. 1527.

Of meteen solliciteren!
Je schriftelijke sollicitatie kun je, gratis, downloaden van het internet. Het ziekenhuis van het AZM is ook dat ziekenhuis de voorkeur heeft om de medische wereld van de operatiekamer te ontdekken.

azm

Midden in Europa staat het gloednieuwe gebouw van het AZM, het jongste academisch ziekenhuis van Nederland. Netwerkwijze zijn alle specialismen voortgezet, waarbij hart en vaatziekten, geestelijke gezondheidszorg en pediatrische zorg belangrijke onderdelen zijn. Het ziekenhuis van het AZM is ook dat ziekenhuis de voorkeur heeft om de medische wereld van de operatiekamer te ontdekken.

Beste werkgever met talent met talent

Administratief medewerker (m/v)
Functie-eisen:
• MBO-opleiding op niveau 2 of hoger
• Minimaal 2 jaar ervaring in een administratieve functie
• Kennis van de Nederlandse taal en schriftelijke communicatie
• Kennis van de Nederlandse taal en schriftelijke communicatie
• Kennis van de Nederlandse taal en schriftelijke communicatie

B. administratief medewerker (m/v)

Functie-eisen:
• MBO-opleiding op niveau 2 of hoger
• Minimaal 2 jaar ervaring in een administratieve functie
• Kennis van de Nederlandse taal en schriftelijke communicatie
• Kennis van de Nederlandse taal en schriftelijke communicatie
• Kennis van de Nederlandse taal en schriftelijke communicatie

SWM

Arbeidsvoorwaarden
Het salarisniveau is afhankelijk van de functie en ervaring. Het salarisniveau is afhankelijk van de functie en ervaring. Het salarisniveau is afhankelijk van de functie en ervaring.

THOMAS REGOUT NV

chef salarisadministratie m/v

Functie-informatie
U bent verantwoordelijk voor een correcte en tijdige betaling van de salarissen en andere arbeidsvoorwaardelijke aspecten. De gegevens hiervoor worden met behulp van een Personal Computer en het salaris- en personeelsinformatiesysteem EMPLOS geïntegreerd met de andere verwerkingen.

Functie-eisen
Voor een goede uitoefening van deze functie vindt u het noodzakelijk dat u beschikt over:
- een opleiding op minimaal MBO-niveau aangevuld met een degelijke kennis op het gebied van boekhouding en sociale verzekeringswetgeving
- een groot gevoel voor nauwkeurigheid
- kennis van c.q. ervaring met PC's en geautomatiseerde salarissystemen
- leidinggevende capaciteiten
- een leeftijd van 1 tot 30 jaar

Wij bieden
Een afwisselende en zelfstandige verandering bij een groeiende onderneming en een salarissysteem en arbeidsvoorwaarden die in overeenstemming zijn met het belang van de functie.

Een psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.
Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen onder nummer 043-214141.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan Thomas Regout N.V., Industrieweg 40, 6512 NR Maastricht, ter attentie van de afdeling Personeel & Organisatie.

48 banen in de gezondheidszorg

48 banen in de gezondheidszorg

Wij zoeken:
- werklozen die minimaal 2 jaar niet aan het arbeidsproces hebben deelgenomen
- tussen 25 en 40 jaar oud
- woonachtig zijn in de Oostelijke Mijnstreek
- een MAVO/LBO BC diploma bezitten
- 20 uur per week beschikbaar zijn
- en bereid in Maastricht te werken

BELANGSTELLING?
Vul dan onderstaande bon in voor 22 februari 1991 en stuur deze op.
U ontvangt dan het begin met een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst.

Naam: _____ **Mijn voorkeur gaat uit naar verpleegfunctie:** _____

Adres: _____

Postcode: _____ **O Schuttershof O Hambos O Lückehof O VKH**

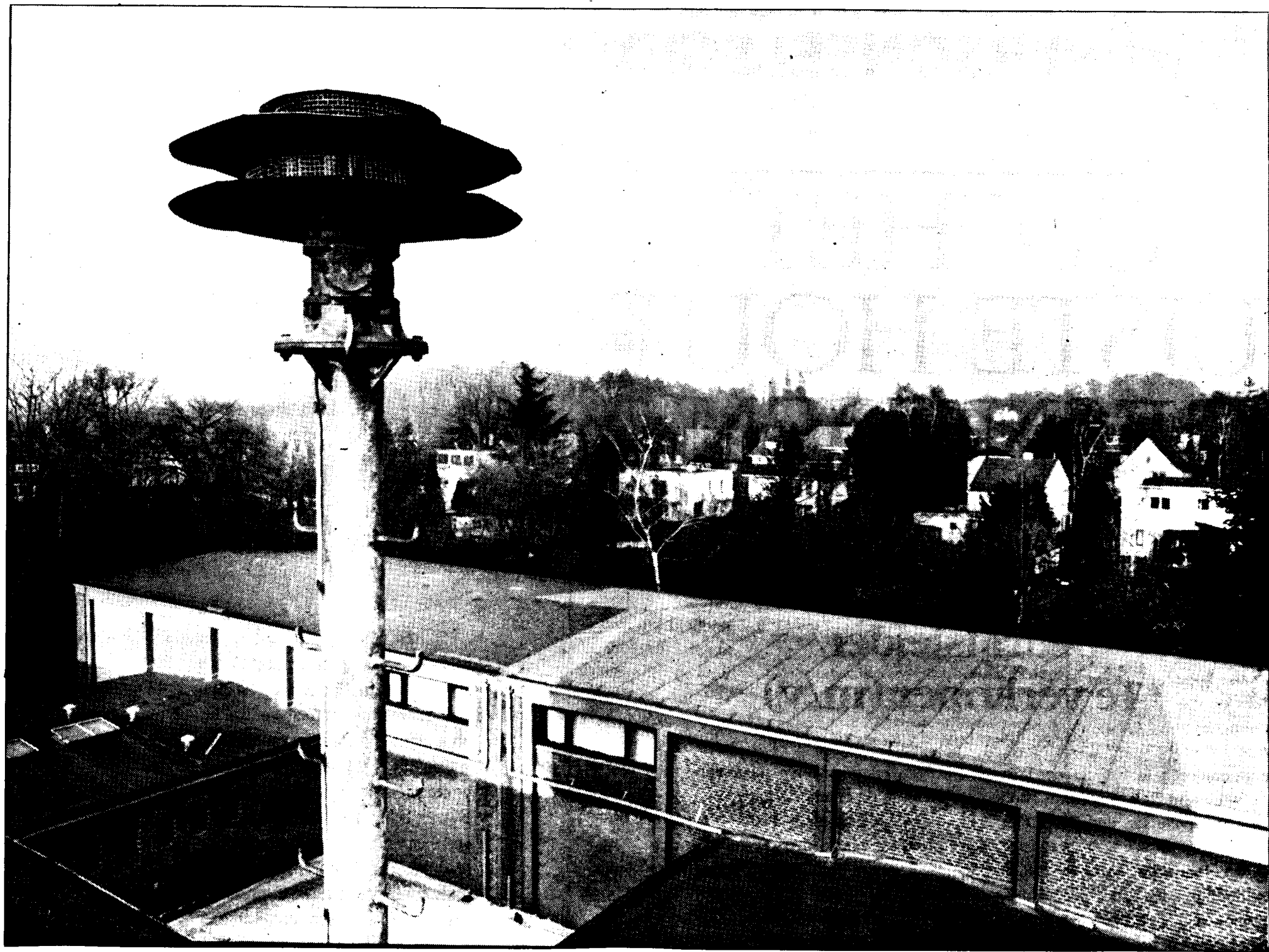
Woonplaats: _____ **O Geen voorkeur**

Geboortedatum: _____ **svv aanvragen wat van toepassing is**

Deze bon uitkleden en in een enveloppe opsturen naar:
Arbeidsbureau Oostelijke Mijnstreek, Postbus 4800, 6401 JE Heerlen

Het luchtalarm dat 's nachts over Tel Aviv en Dahrán jankt doet ook bij veel Nederlanders een lichte huiver ontstaan. De meesten kennen het alleen nog maar uit de verhalen van vroeger. Voor anderen herinnert de eerste maandag van de maand er aan dat er die dag een staatslot moet worden gekocht. Er wordt vaak wat lacherig over Nederlands luchtalarm gedaan. In het satirische Vpro-programma Keek op de Week werd nog niet eens zo lang geleden het voorstel gedaan om het maandelijks geloei maar helemaal op te heffen.

● Alle 3900 luchtalarmsirenes die op overheidsgebouwen en dergelijke staan, zullen de komende jaren worden vervangen door sirenes die minder storingen geven. Het waarschuwingssysteem blijft echter in grote trekken hetzelfde.

Foto: DRIES LINSSEN

Als de sirene gaat...

Rampenbestrijding op papier nagenoeg klaar

Minister Dales van Binnenlandse Zaken kwam kortgeleden, zij het om een heel andere reden, inderdaad met de mededeling dat de controle op de bijna vierduizend sirenes die her en der in Nederland staan verspreid, begin februari kwam te vervallen. Omdat een luchtalarm op dit ogenblik gemakkelijk onbedoelde reacties zou kunnen losmaken.

Vorige week renden in een wijk in Leiden mensen de straat op en kwamen er bij de politie, brandweer en gemeente tientallen telefoontjes binnen nadat het luchtalarm was afgestaan. De oorzaak was een foutje bij werkzaamheden door de PTT, wat, aldus haar woordvoerder, 'wel eens vaker voorkomt'.

Al ver voor de Tweede Wereldoorlog kende ons land een luchtbeschermingsdienst die onder meer tot taak had om, vanuit uitkijktoren, alarm te slaan bij naderende gevaar. Tijdens de Koude Oorlog, in welke naoorlogse jaren ernstig rekening werd gehouden met een oost-west conflict, werd de organisatie Bescherming Bevolking (BB) ingesteld op de bescherming tegen de gevolgen van grootschalig geweld en het gebruik daarbij van nucleaire en chemische strijdmiddelen. Het luchtalarm vormde hierin steeds het belangrijkste instrument. Een janktoon van 1 minuut stond voor een schending van het Nederlandse luchtruim, een nieuwe toon van 1 minuut gaf het 'sein veilig' aan.

Daarnaast werd door de verspreiding van 'wenken' in een ietwat armoezig getinte brochure voorlichting aan de bevolking gegeven. Bij bombardementen moesten de ramen open blijven, in alle overige gevallen moesten ramen en deuren goed worden afgesloten. Dat over andere richtlijnen, waaronder het (gewapend met een transistorradio en goed te bewaren voedsel) zoeken van een veilig heenkomen in de trapkast wat lacherig werd gereageerd, vindt een medewerker van de afdeling Preventie, Preparatie en Repressie (PPR) van Binnenlandse Zaken niet terecht.

N. Louwrier: „Gemeten naar de technische maatstaven van toen ging het om maatregelen die de schade in een aantal gevallen zo beperkt mogelijk hielden." Al voegt ook hij eraan toe dat een tafelblad misschien bescherming biedt tegen vallende dakpannen, maar mogelijk wat minder tegen een aanval met een atoombom.

Inmiddels is men ook in beleidskringen anders tegen risico's gaan

aankijken. Draaide het Nederlandse waarschuwingssysteem vroeger in de eerste plaats om oorlogsdreiging, in de moderne industriële samenleving wordt terdege rekening gehouden met bij voorbeeld ongelukken in en om chemische installaties. Tegelijkertijd zijn er snellere communicatiesystemen gekomen, is er veel verbeterd in de techniek en zal (dat is de bedoeling althans) de voorlichting geloofwaardiger worden.

Toch is het risicobewustzijn onder de Nederlandse bevolking nog steeds erbarmelijk laag. Nederland scoort in opzicht beduidend lager dan de Verenigde Staten. Een Nipo-enquête van vorig najaar wees uit dat een groot deel van de bevolking niet weet wat men in geval van groot gevaar moet doen. Bovendien ontstaat een biologisch bepaald drang om met de naaste familie en vrienden bij elkaar te zijn. Dat leidt ertoe dat men denkt een korte tijd (15 minuten) of korte afstanden (10 kilometer) zonder veel gevaar voor de gezondheid te kunnen overbruggen om de kinderen te zoeken of om naar huis te gaan. Er lijkt schroom te bestaan tegen het binnengaan van een vreemd gebouw.

Het basisscenario, 'ga naar binnen, sluit ramen en deuren, wacht berichten op radio en televisie af en volg ze op' wordt begrijpelijk en zinnig gevonden. Maar de toevoeging 'telefoon niet' blijft op verzet te stuiten, omdat telefoneren in de behoefte voorziet te weten hoe het met het welzijn van anderen is gesteld, aldus enkele conclusies uit het recente Nipo-onderzoek.

Terug naar de rampenbestrijding door de professionele hulpverlening. Enkele jaren geleden werd de organisatie Bescherming Bevolking, die alleen toegerust was op optreden in oorlogssituaties, opgeheven. 'De BB', oordeelde minister Wiegels in 1980, 'is niet meer van deze tijd.' Maar op de achtergrond speelde ook de noodzaak om te bezuinigen op deze civiele pendant van de krijgsmacht. Werd tot voor een paar jaar geleden voor de bescherming van de bevolking nog 165 miljoen gulden uitgetrokken, nu is dat bedrag teruggelopen tot 105 miljoen op jaarbasis.

De opheffing van de BB is gevolgd door een grootschalig project voor de reorganisatie van de rampenbestrijding. Volgende maand moet het eindrapport verschijnen van het project dat door Binnenlandse Zaken wordt gecoördineerd, maar waarin ook departementen als WVC (onder meer geneeskundige hulpverlening), VROM (bouwbe-

leid, milieu en kernongevallenbestrijding) en uiteraard Defensie deelnemen.

In de rampenbestrijding nieuwe stijl, zoals die onder meer is vastgelegd in de Brandweerwet 1985 en de Rampenwet 1985, is aan de regionale brandweer een belangrijke taak toebedeeld. Die heeft vanuit de alarmcentrale of eventueel een beschermde commandopost de leiding over de totale hulpverlening en werkt nauw samen met de politie, basisgezondheids- en ambulancediensten; diensten die altijd onmiddellijk kunnen uitrukken. Wanneer een ongeval zo omvangrijk is of een calamiteit zo grootschalig, dat de bestaande diensten het zelfs met bijstand van elders niet alleen af kunnen, dan worden zij versterkt met eenheden van het Rode Kruis en het Korps Mobile Colonnies (deze laatste overigens alleen na mobilisatie).

Deskundigen die zich bij Binnenlandse Zaken met de veiligheid van burgers bezighouden, bestrijden dat de 125.000 BB'ers, waaronder zich naast duizenden vrijwilligers eveneens circa 80.000 noodwachtplichtigen bevinden, in het niets zijn verdwenen. „We hebben de bestaande parate diensten beter toegerust en doelmatiger inzetbaar gemaakt. De GGD gesteund door het Rode Kruis is er bij gekomen, maar de brandweer, die nog steeds voor een groot deel uit vrijwilligers bestaat, is gebleven.".

In de nieuwe opzet van de Rampenwet (eveneens uit 1985) is meer verantwoordelijkheid toegekend aan de gemeenten, en dan met name de burgemeester als degene die met het opperbevel is belast. Daarnaast, of daarboven, spelen ook de twaalf Commissarissen der Koningin een rol en uiteraard de minister van Binnenlandse Zaken, die samen met de minister-president en de overige regeringsleden belast is met de coördinatie op het hoogste niveau.

De nieuwe organisatie van de rampenbestrijding had al een paar jaar operationeel moeten zijn. Maar die einddatum is tot dusver elke keer weer een stukje opgeschoven. Voorlopig is mei 1992 de nieuwe streefdatum waarop de reorganisatie op alle onderdelen voltooid moet zijn. Toch beschikt op dit moment circa een derde van de Nederlandse gemeenten nog steeds niet over een actueel rampenplan en moet er nog veel werk worden verzet om te voorkomen dat achter de draaiboeken uiteindelijk alleen maar een organisatie op papier schuilgaat. Om nog maar te zwijgen

over de rampenvoorlichting op lokaal niveau, die in de meeste gemeenten nog in de kinderschoenen staat.

Het gebruik van alarmsirenes blijft ook in de nieuwe opzet een belangrijk onderdeel. En ook daarin is nog veel vatbaar voor verbetering. De huidige motorsirenes, die op kwetsbare telefoonverbindingen zijn aangesloten, worden nog helemaal met de hand in werking gesteld. Het relais in de elektromotor, die een waaijer op gang brengt waardoor het jankende geluid tussen een ring met spleten naar buiten wordt geperst, is gevoelig voor storingen. Vandaar dat de duizenden sirenes eenmaal per maand worden getest of dat sommige zelfs voor die tijd al spontaan beginnen te loeien. Tenslotte leidt de hedendaagse luchtverontreiniging op sommige plaatsen zo snel tot corrosie dat de sirenes, wanneer ze niet geregeld worden gebruikt, al binnen een paar maanden volledig gedegeneerd raken.

De beslissing van minister Dales, voorlopig niet te loeien om nodeloze verontrusting onder de bevolking te voorkomen, kan bij het uitblijven van een oplossing in de Golf alleen daarom al tot problemen leiden. Immers: tot dusver werd er alleen niet geloeid op feest- en gedenkdagen of wanneer vorst de mechanische apparatuur zou kunnen aantasten.

In de komende jaren zullen stapsgewijs alle motorsirenes vervangen worden door elektronische luidsprekers die door oplaadbare batterijen van voeding worden voorzien en die draadloos en zelfs apart vanuit de alarmcentrales van de brandweer worden bediend. Mede afhankelijk van de bevindingen van gedragswetenschappers zal daarbij op den duur ook het monotone geluid van 420 Hz een andere frequentie krijgen. Door de geluidsbelasting die de moderne industrie en het drukke verkeer met zich meebrengen, wijkt het monotone geluid op een aantal plaatsen nauwelijks meer af van het gemiddelde straatlawaai.

En dan? Aan het einde van dit jaar zullen alle hulpverlenende instanties door middel van een nationaal noodnet met elkaar kunnen communiceren. Volgend jaar is het reorganisatieproces voor de bestrijding van rampen voltooid. En in 1996 zal ook de laatste sirene vervangen zijn. Maar worden alle berichten dan ook werkelijk verstaan? Het lijkt immers niet denkbeeldig dat het alarmnummer 06-11 bij het eerste het beste serieuze luchtalarm binnen de kortst mogelijke keren volledig ontwricht raakt.

„Dat weet ik niet. Het is in elk geval niet de bedoeling," zegt drs J. Quint, projectmanager rampenvoorlichting bij Binnenlandse Zaken. En opnieuw is voorlichting het overwoord. Niet alleen door een meer doorzichtige organisatie, maar ook en vooral door 'het creëren van een hoger risicobewustzijn onder de bevolking' door - opnieuw - de verspreiding van een brochure.

De boodschap van de campagne, die tot dusver beperkt bleef tot enkele gemeenten maar naar verwachting binnenkort ook landelijk zal worden gevoerd, blijft opmerkelijk genoeg grotendeels dezelfde: 'Ga naar binnen, sluit ramen en deuren en wacht nadere berichten af die door radio en (nu ook) televisie worden uitgezonden'. „Dat moet er worden ingehamerd," zegt Quint, die verder benadrukt dat er bij dreigend gevaar - om het even of het natuurgeweld betreft, een milieuramp of een luchtaanval - zo min mogelijk gebruik moet worden gemaakt van de telefoon.

Datzelfde geldt overigens voor de schuilkelders in Nederland. Een massale spurt in de richting van deze ondergrondse openbare ruimten zou de grootst mogelijke problemen geven, want de kelders bieden bij lange niet voldoende ruimte om aan alle burgers dekking te geven. Bovendien worden de technische installaties hiervan voor lange tijd geconserveerd, zodat ze niet in korte tijd gebruiksgereed kunnen zijn. De reden hiervan is dat de weinige schuilkelders momenteel geen deel meer uitmaken van de organisatie van de rampenbestrijding. „Onze boodschap is: de beste veiligheid vind je thuis, ook al omdat je daar in een vertrouwde omgeving bent en er alle spulletjes bij de hand hebt," aldus het ministerie van Binnenlandse Zaken. Een van haar woordvoerders wijst in dit verband op Israël, waar de ingezetenen, gewapend met gasmasker en tape voor het afplakken van ramen en deuren, eveneens 'heel praktisch' bescherming binnenshuis zoeken.

Om in acute situaties beter te kunnen voorlichten en de taken op rijksniveau beter te coördineren, is de adviescommissie Voramp ('Voorlichting bij grootschalige incidenten en rampen') opgericht. De directe aanleiding hiervoor was het kernongeval in het Russische Tsjernobyl, die ook in Nederland - waar de koeien op het land mochten blijven terwijl het eten van vollegroons spinazie dringend werd afgeraden - tot een grote reeks misverstanden heeft geleid.

Een van de aanbevelingen van de

commissie Voramp waar de regering inmiddels op hoofdlijnen mee heeft ingestemd, wordt op dit moment al in praktijk gebracht. Onmiddellijk na het uitbreken van de Golfoorlog is een groot deel van de vijftiende etage van het ministerie van Binnenlandse Zaken ontruimd om plaats te maken voor een Landelijk Coördinatie Centrum (LCC) waar tevens, in het Nationaal Voorlichtings Centrum (NVC), onder meer de pers wordt geïnformeerd.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft de bevoegdheid om provincies en andere rijksdiensten bijstand te vragen. In het uiterste geval kan Algemene Zaken, althans de minister-president gehoord de ministerraad, op grond van de Mediawet zendtijd vorderen om voorlichting te geven die in het algemeen belang noodzakelijk wordt geacht.

„Een bevoegdheid die trouwens al vanaf Sint Juttemis bestaat," reageert directeur F. Lörtzer van de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD). Hij benadrukt overigens de taken die elke afzonderlijke minister, ook wanneer het Kabinet niet bij elkaar kan worden geroepen, zelf heeft om te doen wat hij in het landsbelang noodzakelijk acht en voor welk optreden hij altijd achteraf ter verantwoording kan worden geroepen.

Volgens ir J. de Groot van de directie Brandweer van Binnenlandse Zaken is de kwaliteit van de rampenopvang en -bestrijding zeker toegenomen: „De parate diensten beschikken door de ongevallen van alledag al over een geweldige routine. De samenwerking, de uitrusting en de verbindingsmiddelen zijn aanzienlijk verbeterd en tenslotte is de snelheid waarmee professionele hulp op gang komt drastisch toegenomen."

„Maar het heeft uiteindelijk alleen maar zin als we er wat mee doen," zegt projectmanager Quint terwijl hij een blik werpt op het lijvige Handboek rampenbestrijding. Een handleiding die duidelijk verder reikt dan waar professionele hulpverleners onder moeilijke omstandigheden toe in staat zijn. „Elke ramp heeft iets chaotisch en is iets onbekends. Het gaat erom dat we de zaak weer zo snel mogelijk ordenen," zegt Quint.

Ook hier geldt dat uiteindelijk de praktijk zal leren of de richtlijnen op papier de actualiteit van alledag kunnen doorstaan.

klaas salverda

● Bram Peper maakt moeilijke tijden door.

(Foto's: GPD)

De zware gang van Bram Peper

Het volledig mislukken van de viering van het 650-jarig bestaan van Rotterdam is voor het grootste deel te wijten aan de bestuurlijke onkunde van burgemeester Bram Peper. Het ontbreekt hem aan kwaliteiten om leiding te geven en hij heeft een onberekenbaar karakter. Dit vernietigende oordeel sprak prof. A.C. Zijdeveld van de Erasmusuniversiteit vrijdag uit na een uitgebreid onderzoek naar de gang van zaken rond de festiviteiten voor het 650-jarig bestaan van Rotterdam. Peper lijkt er niet van onder de indruk. Achteloos legt hij de kritiek naast zich neer. Een minpunt op mijn conductestaat, aldus de burgemeester, maar dat is dan ook alles. Een portret van een intellectueel die niet houdt van linten doorknippen.

Rotterdam en het imago van een omstreden burgemeester

Wekenlang heeft Bram Peper gepekerd. Zou hij uit de wetenschappelijke wereld stap- pen en de politiek ingaan of niet? Is het verstandig om de slangekuil van de Rotterdamse PvdA in te stappen en voortaan clichématige speeches te houden bij het jubileum van een plaatselijke havenbaron? Moet de denker, de analyticus, de ghostwriter, kiezen voor de status en de pracht en praal van het ambt van burgemeester van de grootste havenstad ter wereld?

„We spraken elkaar er een paar maal per week over”, zegt de voormalige minister van sociale zaken Wil Albeda. „Dat moet eind 1981 zijn geweest. Uiteindelijk heeft Bram gekozen voor het burgemeestersambt en ik heb het nooit een slechte keus gevonden. Een burgemeester van een grote stad als Rotterdam of Amsterdam moet juist een denker zijn, een intellectueel die stuurt en beleid maakt. Ik denk dat hij het nog steeds naar zijn zin heeft”.

Gepasseerd

Peper trad in maart 1982 aan, wat betekent dat hij volgende maand halverwege zijn tweede periode van zes jaar is. Hij volgde de populaire, charismatische André van der Louw op, die na lang aandringen van de PvdA koos voor het ministerie van

CRM in het kortstondige kabinet Van Agt-Den Uyl.

Onomstreden was de benoeming van Peper niet. De Rotterdamse PvdA wilde Schelto Patijn als nieuwe burgervader en de toenmalige Zuidhollandse commissaris van de koningin Maarten Vrolijk droeg Patijn ook voor bij PvdA-minister Ed van Thijn. Van Thijn week echter van de voordracht af, vooral onder druk van het toenmalige Rotterdamse college van B en W. De achterban voelde zich gepasseerd en gebruskeerd. Een valse start dus en sindsdien is het nooit meer goed gekomen.

In de afgelopen negen jaar is een beeld van Peper ontstaan als een burgemeester die van incident naar incident gaat. Hij is voortdurend bezig zich te verdedigen. Hij had de pech na Van der Louw te komen, maar slaagde er zelf niet in helder en open naar buiten te treden. Zijn zinnen zijn lang, ingewikkeld, vol ironie en zelfspot. Sommigen vinden dat prachtig, anderen doorzien zijn humor niet en ergeren zich aan zijn arrogantie.

Onder het regime van Peper behield Rotterdam zijn imago van een stad waar misschien wel hard wordt gewerkt, maar waar weinig leuks is te beleven. Glanzende kantoorkolossen in de binnenstad, een grote haven, een lege Kuip en wat beestjes in Blijdorp, dat is het wel zo ongeveer. Een raadslid: „Met Peper is het altijd een beetje moeilijk, het lijkt allemaal van zover te moeten komen. Het is nooit eens gezellig, ouwe jongens krentebrood”.

Genadeloos

Abraham Peper werd op 13 februari 1940 in Haarlem geboren. Hij studeerde sociologie, economie en Noorse taal in Oslo. In 1965 promoveerde hij in Amsterdam op het proefschrift 'Vorming van het Welzijnsbeleid'. Hij ging op de toenmalige Rotterdamse Hogeschool werken en werd in 1974 persoonlijk adviseur van CRM-minister Van Doorn. In 1975 volgden de benoeming tot hoogleraar in Rotterdam en in 1977 werd Peper kroonlid van de Sociaal-Economische Raad. In

de loop der jaren schreef Peper vele artikelen. Studenten die hem meemaakten herinneren zich „dat je niet even op het laatste moment een scriptie in elkaar kon flansen. Dan haalde hij je genadeloos onderuit”.

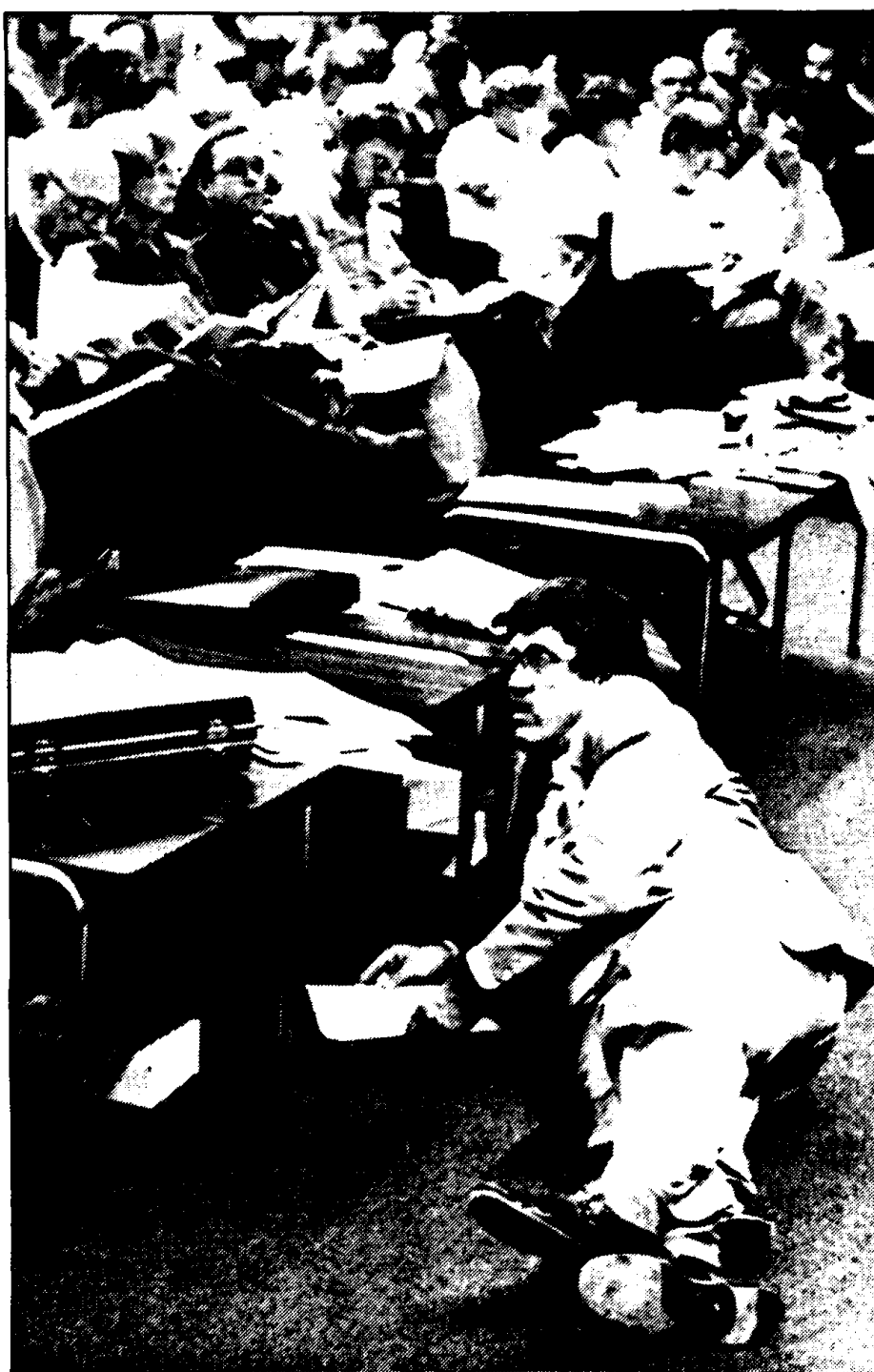
Bij zijn aantreden als burgemeester zei Peper: „Ik hou niet van ruzie, ik heb wel standpunten”. Vooral ambtenaren hebben dat gemerkt. Peper haalde een aantal heilige huisjes omver wat leidde tot hooglopende conflicten en reorganisaties. Ook met de politietop waren er botsingen. De heimwee naar André van der Louw nam onrustbarende vormen aan. Van der Louw kon als geen ander met mensen omgaan. Hij had voor iedereen een open oor en verstond de kunst om mensen tot elkaar te brengen. Elke Rotterdammer kende André, die kon geen minuut rustig door de stad lopen, maar als Bram over de Coolsingel wandelt, merkt niemand hem op. Zo was het in het begin en veel veranderd is het nooit.

Hartelijk

Menno Vellinga kent Peper al 33 jaar. Ze studeerden samen in Amsterdam en spreken elkaar nog steeds enkele malen per week. Hij kan zich niet voorstellen dat Peper als buitengewoon arrogant wordt getypeerd. „Bram is onvoorstelbaar hartelijk. Hij is door dik en dun loyaal, geestig en humoristisch en heeft een ongewoon intellectuele kracht”.

Mensen die hem vaak meemaken zeggen in koor dat Peper verlegen is. Sommigen voegen eraan toe dat hij dat probeert te maskeren door assertiviteit. „Ik kan me wel voorstellen dat mensen hem arrogant vinden. Als hij antwoordt op een vraag wordt dat meestal een erg lang verhaal, dat vol understatement zit. Zo praat hij nu eenmaal. Dat vind je leuk of niet. Sommigen vinden het verschrikkelijk zelfgenoegzaam”, zegt voormalig CDA'er Bohré.

Schelto Patijn (nu commissaris van de koningin in Zuid-Holland) wil niet veel kwijt over huisvriend Bram Peper. Hij roemt diens kwaliteiten. „De kracht van Peper is zijn

● Bram Peper tijdens een PvdA-congres in 1982, liggend.

analytisch vermogen. Hij maakt kleine zachte grapjes maar dat bewaart hij voor selecte gezelschappen”. Ook André van der Louw, als voorzitter van het Openbaar Lichaam Rijnmond jarenlang tegenover Peper, waagt zich niet een aan oordeel: „Over je opvolger moet je je nooit uitspreken”.

Ischa

In de negen jaar die Peper als burgemeester in Rotterdam heeft doorgebracht, kwam hij een aantal maal in het nieuws door uitlatingen en blunders. Zijn grootste vergissing was de dag in 1984 dat hij Ischa Meijer op de koffie en op de borrel liet komen. Een paar dagen later verscheen in Vrij Nederland een verhaal dat Peper maanden nagedragen zou worden en dat leidde tot

het publiekelijk aanbieden van zijn excuses.

Peper nam geen blad voor de mond en Nederland smulde. Zo beschrijft hij dat een deel van de PvdA tegen zijn benoeming was en zegt over zijn afdeling voorlichting: „Die heeft nooit tegen de burgemeester gewerkt, maar ook niet voor hem. Die wou alleen maar persberichten uitgeven. Nu komt er 'policy selling'. Iemand die kan sellen. Waspoeder, collegebeleid, burgemeesterschap - alles. Zo iemand wil ik. En hij hoeft niet betrouwbaar te zijn, maar wel voor mij. De selling was tot dusver abominabel”. En over zijn ambtenaren: „Als je eens wist hoe lang het duurt voordat je een ambtenaar weghebt. Ach, natuurlijk heb ik speeches laten schrijven, maar ik moest alles herschrijven”.

De manier waarop echtgenote Gusta zich etaleerde hielp ook niet echt. Zo zei ze onder meer, nadat Peper op een verkeersovertreding was betrapt en de dienstdoende agenten de mantel uitveegde: „Bram dacht, eventjes de busbaan op. Het was maar voor één keertje”. Over de rol van de burgemeestersvrouw: „Bram kan niet echt tegen een dom wijf thuis. Hij is toch niet met de vrouw van de bakker getrouwd. Ik heb toch ook mijn achtergrond. Ik heb als secretaresse vier staatssecretarissen afgewerkt. Aan trut-werkjes heb ik altijd een colere-hekel gehad. Ik heb altijd Bram zijn SER-stukken gedaan”. En over André van der Louw: „Die had de gemeenteraad niet in de hand”.

Whisky

In de Rotterdamse horeca gaan verhalen over Peper als dat hij een buitengewoon arrogante man zou zijn die voortdurend een voorrangspostie opeist. Zo zou Peper bij herhaling hebben verordonneerd dat tafels in zijn omgeving leeg moeten blijven. Andere verhalen gaan over overmatig whisky-gebruik en het niet geven van fooien. Begin 1984 werd Peper woest nadat hij door een Rotterdams museum werd geweigerd, omdat hij geen geld voor een kaartje bij zich had. „Maar ik ben de burgemeester”, hield Peper de portier voor. „Ja dat kan iedereen wel zeggen, u moet gewoon betalen, net als iedereen”, was het droge antwoord. Peper af door de zijdeur.

Om het imago van Rotterdam op te poetsen en de haven te promoten reisde de burgemeester vrijwel de hele wereld af. Het kostte alles bij elkaar miljoenen, maar concrete resultaten heeft het nooit opgeleverd. Of het moeten de verhalen zijn over lomp gedrag en het mengen van privé en zakelijke belangen.

Bohré kan zich voorstellen dat het lijkt alsof Peper in de afgelopen negen jaar van incident naar incident is gehobbeld. „Maar je moet beseffen dat zijn werkwijze anders is. Hij is op de achtergrond bezig”. Vakbondsmansman en nu Rotterdamse raads- lid Jaap van de Scheur: „Je moet hem niet vergelijken van Van der Louw. In het begin vond ik hem erg aarzeland. Hij werkt op de achtergrond”. Foeke Kuiper, jarenlang directeur van Pakhoed en een naam in de haven: „Hij is niet erg toegankelijk. Dat komt pas als je hem beter kent. Hij probeert zaken te doen buiten de publiciteit om dus je merkt soms weinig van hem. Een voorbeeld? Nee dat weet ik zo gauw niet”.

Kees Bode, het naar Praag weggepromoveerde hoofd externe betrekkingen van de gemeente Rotterdam, in de Maasstad beter bekend als ongeleid projectiel, weet wel een voorbeeld: „Er heeft een horientatie op het bedrijfsleven plaatsgevonden. Daar speelde hij een belangrijke rol in”.

Dominant

De afgelopen maanden zat Bram Peper in de hoek waar de klappen vallen. Niet alleen het debacle rond Rotterdam 1990 heeft hem aangepakt, maar bovendien strandde eind vorig jaar zijn tweede huwelijk. Op reis in Zuid-Amerika stortte Peper in. Na een paar maanden thuis is hij eind januari weer aan het werk gegaan. Wat jaren niet lukte, kon nu opens wel. Minder eten, minder drinken, minder stress. Hij viel veertien kilo af en toont minder ongezond dan toen hij wegging. „Peper is een man met een sterke wil die zijn eigen weg gaat. Dat was vroeger op het voetbalveld al zo bij RCH en VOC en dat is nu nog zo. Bram was zeker geen schopper maar ging wel recht op zijn doel af. Hij had een ziedend schot en was overtuigd van zichzelf”, zegt jeugd- vriend Vellinga.

Peper zal zijn oude makker geen ongelijk geven. Op de vraag of zijn karakter een belangrijke rol heeft gespeeld bij de mislukking van de jubileumviering van Rotterdam antwoordde Peper op zijn gebruikelijke dozerende ironische toon: „Ik heb niet het gevoel dat mijn karakter een dominant storende variabele is geweest. Ware ik een slecht bestuurder dan had ik hier niet meer gezeten”.

marcel gelauff

ander-

Z
i
j
d
s

Friezen

Noem eens twee bekende Friezen. Op een dergelijk verzoek zijn in deze tijd van het jaar maar twee goede antwoorden mogelijk, zeker als we Hans Wiegel buiten beschouwing laten: voorzitter Sipkema en ijsmeester Kroes. Hun voornamen ken ik niet, maar het valt niet helemaal uit te sluiten dat ze inderdaad „Voorzitter” en „Ijsmeester” heten en dat ze als zodanig staan ingeschreven bij de burgerlijke stand van de gemeenten „hunner inwoning”. Beiden zijn authentieke Friezen, en zoals u weet ontdooit een echte Fries pas als het kouder is dan min 11 graden Celsius.

Wanneer in een willekeurige winter de temperaturen het nulpunt naderen liggen de voorzitter en de ijsmeester in Friesland op de loer. Langs de waterkant wel te verstaan. Vormt er zich inderdaad een ijslaagje, of is er sprake van voorbijdrijvend plastic? Zij zullen het onderzoeken, de thermometer, de ijsboor, de ijszaag en de priem in de hand.

En als er inderdaad een ijsvloer ligt, dan roepen de Friezen aller Friezen de rayonhoofden bij elkaar om te vergaderen: of het ijs dik genoeg is en of er een kans is dat de Elfstedentocht doorgaat. Op een van die tochten moet Bonifatius nog bij Bartlehiem vermoord zijn, trouwens.

Rayonhoofd. Ik heb altijd gedacht dat het een scheldwoord was, net zoiets als kuttetekop, leeghoofd of warhoofd. Maar nee, niets van dit alles, rayonhoofd is een eertitel, een soort waterhoofd zonder anti-vries (anti-Fries?) zal ik maar zeggen.

Maandag zijn de 21 rayonhoofden van Friesland bij elkaar geweest om te bezien of de 15e Elfstedentocht op korte termijn gehouden zou kunnen worden. Het was de eerste keer dit jaar dat de rayonhoofden met het bestuur van de Elfstedentocht vergaderden. Maar voordat een dergelijke tocht inderdaad doorgaat wordt er nog veel vaker en veel langer vergaderd, bij voorkeur met het NOS-Journaal op de stoep.

Zo'n vergadering stelt natuurlijk geen hout voor. Er is genoeg ijs of er is niet genoeg ijs, maar om de spanning erin te houden, blijven de deuren voor de vorm gesloten. Ondertussen nuttigen de voorzitter, de ijsmeester en de rayonhoofden menig glas Berenburger om de kilte te bestrijden en de verveling te verdrijven. Vlak voor of tijdens het laatste Journaal gaan de deuren open en geeft de voorzitter een persconferentie, waarin hij doorgaans vertelt dat de tocht nog niet door kan gaan omdat er meer dan twintig klunplaatsen zijn, het water onder de bruggen nog niet is bevroren, of dat er gevaarlijke kistwerken in het ijs liggen.

Kistwerken. Nog zo'n woord dat de wenkbrauwen doet fronsen. Als onwetende leek denk je al gauw dat een houtzagerij van het ijs gebruik maakt om het vloeroppervlak van zijn magazijnen wat uit te breiden en bovenop de gladde, bij voorkeur zwarte, ijsvloer een lading kisten heeft gedeponeerd. Of een begrafenisondernemer heeft een vreemde manier ontdekt om lijkkasten op te slaan.

Hier zijn wij wederom volkomen abuis. Het schijnt te gaan om elkaar geschoven ijschotsen, waarbij gevaarlijke plekken in het ijs ontstaan. Maar zeker weten doen we dat niet.

Om al dat gedoe te voorkomen en er voor te zorgen dat de Elfstedentocht voortaan ieder jaar kan doorgaan, vorst of geen vorst, moet de route gewoon worden overdekt en van kunstijz worden voorzien, net zoals in Heerenveen, waar vorig weekende de wereldkampioenschappen in een hal werden verreden, terwijl het buiten voor dat het kraakte. Met kunstnieuw en krachtige ventilatoren kun je de zogenaamde heroïsche omstandigheden in het leven roepen, die moeten verhinderen dat Evert van Benthem de komende tien jaar de tocht der tochten wint in vijf uur precies.

peter stiekema

De vieringen rond het 950-jarig bestaan van Valkenburg zijn begonnen. Het 'recht' om dat te kunnen doen wordt ontleend aan een oorkonde die 15 februari 1041 gedateerd is. Zij bevat de oudste schriftelijke vermelding van het bestaan van het stadje. Men kan gerust aannemen dat een plaats eerder ontstaat dan de oudste schriftelijke vermelding aangeeft en dat Valkenburg zeker ouder is. Maar wanneer de plaats precies is ontstaan en wanneer de naam voor het eerst werd gebruikt zal wellicht nooit te achterhalen zijn. De vermelding in de 950 jaar oude oorkonde mag als welkome gelegenheid aangegrepen worden om dit feest te vieren.

Op zoek naar 950 jaar oude oorkonde

Irmgard kreeg Valkenburg van Hendrik III

In geschiedkundige werken was het bestaan van de oorkonde van Valkenburg al langer bekend. Lacomblet nam de tekst op in zijn 'Urkundenbuch für die Geschichte des Niederrheins', dat in 1840 is verschenen. De vroegere rijksarchivaris in Limburg, J.M. van de Venne, liet er in 1951 zijn 'Geschiedenis van het kasteel van Valkenburg' mee beginnen.

In de oorkonde is sprake van de schenking van goederen door de Duitse koning Hendrik III aan zijn nicht Irmgard. Die goederen zijn gelegen in 'Harive, Vals, Apine en Falchenberch' waarmee de dorpen Herve, Vaals, Epen en Valkenburg zijn bedoeld. Algemeen wordt aangenomen dat het niet gaat om het huidige Valkenburg maar om Oud-Valkenburg. Wellicht dat daar al een soort versterkte hoeve bestond als voorloper van kasteel Genhoes.

Hoewel het Rijksarchief van Limburg te Maastricht over heel veel historisch materiaal beschikt dat betrekking heeft op wat nu de provincie Limburg is, zoekt men er de 950 jaar oude oorkonde tevergeefs. In de loop der eeuwen zijn er ongetwijfeld heel wat oorkonden en andere documenten geschreven die betrekking hadden op Valkenburg. Het stadje nam immers als hoofdplaats van het land van Valkenburg, dat een groot deel van het huidige Zuid-Limburg besloeg, een belangrijke positie in. Voorzover die geschriften op het kasteel van Valkenburg werden bewaard mag men gevoeglijk aannemen dat ze de talloze bestemmingen en vernielingen van de burcht niet hebben overleefd. De oorkonde van Irmgard, die als eerste vrouw van Valkenburg mag worden beschouwd, werd voor vuur en zwaard beoed. Op een zeker moment in haar leven trok Irmgard zich terug in een door haar gesticht stift te Rees, een klooster voor adellijke dames. En de belangrijke oorkonde, die haar eigendomsrechten over een groot aantal goederen

vastlegde, nam zij keurig opgevouwen in haar valies mee.

Vredig

Dank zij het feit dat de oorkonde in de vredige sfeer van het stift werd bewaard heeft zij de eeuwen overleefd. Rees ligt aan de Rijn op Duits grondgebied op zo'n vijftig kilometer van Nijmegen. Vandaar dat alle historische documenten uit het stift terecht zijn gekomen in het 'Hauptstaatsarchiv' in Düsseldorf. Daar wordt de oorkonde als een der oudste en kostbaarste stukken bewaard.

Als geboren en getogen Valkenburger verkeer je toch wel in spanning als je de studiezaal van het Hauptstaatsarchiv aan de Mauerstrasse 55 in Düsseldorf hebt betreden en alle formaliteiten hebt vervuld. Jas en tas zijn buiten de zaal in een afsluitbaar kluisje opgeborgen. Een veiligheidsmaatregel om te voorkomen dat iemand een of ander document op slinkse manier wil laten verdwijnen. In een repertorium van oorkonden uit het stift Rees is snel gevonden waar het document van 1041 is ingeschreven: op de allereerste bladzijde onder nummer 1. Want de oorkonden staan vermeld op volgorde.

Gedachten

Er dient een aanvraagformulier in tweevoud te worden ingevuld en daarna is het een tijdje wachten aan een van de tafeltjes in de zaal. Gedachten spelen door je hoofd. Wat krijg je te zien? Een copie van de echte oorkonde? Een stuk dat omzichtig in plastic is verpakt omdat het anders van ouderdom uit elkaar zou vallen? Is het schrift nog wel te lezen of zouden de letters welhaast verdwenen zijn onder invloed van dag- en kunstlicht of door aantasting van vocht?

Een medewerker van het archief verschijnt met onder zijn arm een platte doos van naar schatting 55 bij 65 centimeter groot, maar niet dikker dan vijf stuivers op elkaar. Een

stevige kartonnen deksel gaat open en daar ligt zij dan: de 950 jaar oude oorkonde. Open en bloot en in volle glorie. Het stuk verkeert in een verrassend goede staat. Geen sporen van vocht en uitstekend leesbaar. Flink letters met opvallende lange uithalen in bruine inkt op een papier getekend dat, wel frappant, de kleur heeft van verweerde mergel. „Het stuk is er veel beter aan toe dan menig ander document van veel jongere datum,” merkt de medewerker op.

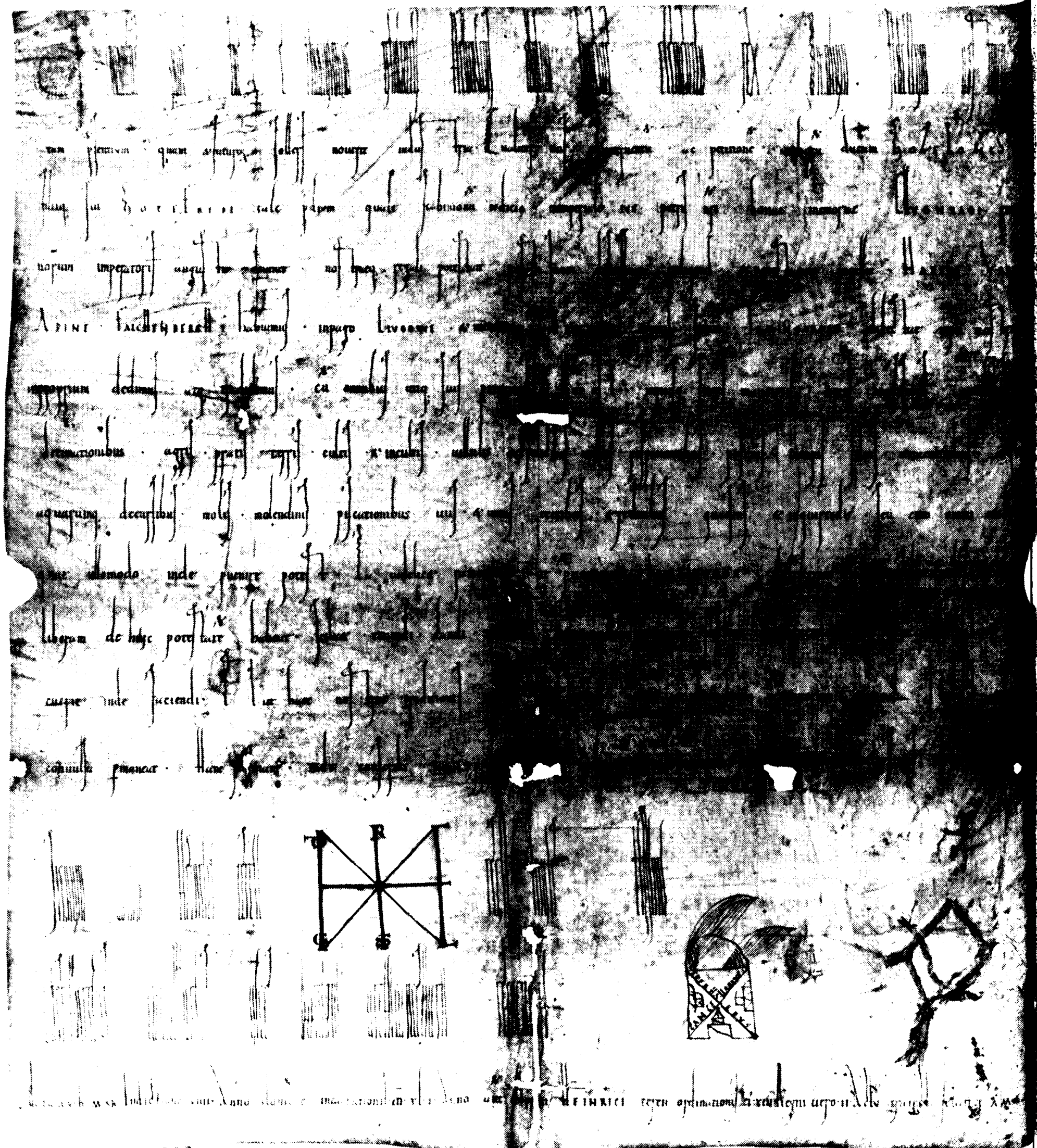
Gerestaureerd

Bij nadere beschouwing blijkt de oorkonde wel te zijn gerestaureerd op enkele plekken. Het stuk is lange tijd in opgevouwen toestand bewaard gebleven. Op de vouwen zijn door slijtage scheurtjes en openingen ontstaan. Met behulp van stroken stevig papier zijn die aan de achterzijde afgeplakt.

De oorkonde van 1041 heeft een zegel, dat ooit is losgeraakt. Het wordt in een speciaal uitgesneden rondje apart in de doos bewaard.

Om oorkonden uit de middeleeuwen te kunnen lezen moet men gewoonlijk goed thuis zijn in de schriftkunde. Tal van lettertekens werden vroeger heel anders geschreven dan tegenwoordig. Vele geschriften zien er voor een leek hetzelfde uit als een stuk tekst in het Arabisch. En zelfs als men gewend is aan oud schrift dan nog is het niet gemakkelijk om te begrijpen wat er staat omdat de Nederlandse taal vroeger erg verschilde van tegenwoordig.

Deze oorkonde levert echter geen problemen op. De lettertekens zijn goed te onderscheiden en afgezien van de lange uithalen redelijk vergelijkbaar met hedendaagse drukletters. De tekst is ook niet in Middelnederlands of Oudduits, maar in het sindsdien nauwelijks gewijzigde kerklatijn. Puttend uit een lang geleden genoten opleiding heb ik geprobeerd zoveel mogelijk van de tekst te lezen. Het voornaamste werd wel duidelijk. Koning Hen-

● De oorkonde uit 1041 waarin Valkenburg naast Herve, Epen en Vaals voor het eerst vermeld wordt op ongeveer tweederde van de ware grootte. Vooral de eigennamen zoals Gozelo, Gotefridus en Chuonradus (Koenraad) zijn duidelijk te lezen. Op de vierde en vijfde regel staan de dorpen Harive, Vals, Apine en Falchenberch. De naam van Irmgarda is twee keer te zien: op de vijfde en negende regel. Let op de opmerkelijke handtekening van koning Hendrik (het teken met de letters beneden links van het midden) en dat van zijn kanselier Eberhardus (schuin rechts daarvoor).

Foto: Hauptstaatsarchiv Düsseldorf

drik III schonk op 15 februari 1041 een groot aantal goederen in de dorpen Herve, Vaals, Epen en Valkenburg, behorende tot de gouw Luik, aan zijn lieve nicht Irmgard. Hij deed dat op aandringen van heretog Gozelo van Lotharingen en diens zoon Gotefridus. De schenking bestond uit goederen die Hendriks vader, keizer Koenraad II, ten deel waren gevallen na een rechterlijke uitspraak.

Trajectum

Uit andere bron is bekend dat koning Hendrik, die zich later nog tot keizer van het Duitse rijk liet kronen, einde januari 1041 naar Aken kwam en tussen 13 en 15 februari in Maastricht verbleef. Het ligt voor de hand dat de oorkonde ook te Maastricht werd geschreven en aan Irmgard werd uitgereikt, temeer daar de naam 'Trajectum', hetgeen Tricht betekent, in het stuk staat vermeld.

Er wordt niet nauwkeurig omschreven wat Irmgard krijgt. Geen aantallen gebouwen of oppervlakten grond. In het algemeen worden haar het eigendomsrecht, vruchtgebruik en tiendrecht geschonken van gebouwen, kerken, akkers, weilanden en weideplaatsen, woeste gronden, bossen, jachtvelden, beken en vijvers, wegen en inritten in de vier dorpen. Het staat haar vrij ermee te doen wat zij wil: in bezit houden of weggeven, verkopen, ruilen etc.

Wat Irmgard met de goederen heeft gedaan toen zij in het klooster trad of bij haar sterven is niet precies na te gaan. De Duitse historicus Severin Corsten, die een nauwgezette studie heeft gemaakt van de Valkenburgse riddersgeslachten, schrijft in de 'Publications' 1984 van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, dat haar dochter Ermentrud haar opvolgster werd in Valkenburg. Ermentrud is getrouwd met een zekere Rulbert en hun dochter Guda wordt de vrouw van Tibalt, die bekend staat

als de eerste heer van Valkenburg. Hij wordt in de geschiedenis vermeld tussen 1101 en 1106.

Tibalt van Valkenburg en Guda sterven kinderloos en het Valkenburgse bezit komt na 1106 in handen van Oda, mogelijk een nicht van Guda. Zij trouwt met Godefrid van Heinsberg, die omstreeks 1115 het eerste versterkte 'kasteel' bouwde op de Heunsberg en derhalve van Oud-Valkenburg naar Valkenburg verhuist. De archeoloog dr Jaap Renaud heeft in 1973 aangetoond met opgravingen rond de huidige kasteelruïne, dat de eerste burcht niet meer was dan een roestige rechthoekige wootoren, die al in 1122 op last van de Duitse keizer Hendrik V werd verwoest.

Gelukkig lag toen de oorkonde van 1041 al veilig opgeborgen in het stift van Rees.

jan diederens

„Halverwege de jaren vijftig, toen ik zelf nog actief schaatser was, reed ik de 500 meter in zo'n 44,5 seconden. In 1978 bond ik de ijzers nog eens onder en tot mijn verbazing kwam ik toen in zo'n 43,5 seconden rond. Als je twintig jaar ouder bent geworden en niet meer hebt getraind, dan zeg je op het eerste gezicht dat het natuurlijk niet kan dat je nu sneller rijdt dan toen. Ik denk dat het een kwestie van psychologie is. Iedereen was sneller gaan rijden en dan is het net alsof je onbewust jezelf ook op die nieuwe tijden gaat richten”.

GRENZELOZE VERBEELDING

Aan het woord is Egbert van 't Oever, de (ex)coach van de nationale schaatsploeg (onder anderen met Yvonne van Gennip, die driemaal olympisch goud haalde), in een praatshow die Radio West onlangs uitzond.

Waar Van 't Oever het over had, is het wonderlijke verspreiden dat wat we presteren niet alleen afhangt van wat we lichamelijk kunnen, maar ook van wat we psychisch voor mogelijk houden. Van de grenzen die we in onze geest voor ons zelf trekken. Veel mensen leveren niet de prestaties die ze wensen. Niet omdat ze het niet zouden kunnen, maar eenvoudigweg omdat ze zich niet kunnen voorstellen dat ze het kunnen.

Ik kom geregeld studenten tegen die telkens weer voor hun tentamens of examens zakken, terwijl ze de stof toch goed hebben bestudeerd en goed kennen. Maar in dezelfde weken of maanden dat ze de studiestof in hun hoofd hebben zitten prenten, hebben ze zich ook nog iets anders ingeprent. „Iets anders” wil in dit verband zeggen de gedachte of fantasie dat als ze met het tentamen of examen bezig zijn ze het opeens niet meer weten. Of in paniek zullen raken of domme fouten maken.

Als je je almaar voorstelt dat je niet kan wat je wel wilt kunnen – namelijk zo ontspannen en geconcentreerd mogelijk een examen succesvol afleggen – dan vergroot je natuurlijk sterk de kans dat je, ondanks al je kennis, op het examen van slag raakt, de fout ingaat.

Omgekeerd geldt dat mensen die zich in hun geest goed kunnen voorstellen wat ze in werkelijkheid zouden willen, de kans sterk vergroten dat ze ook echt naar wens zullen presteren.

Voor de Van 't Oever van 1978 was een tijd beneden de 44 seconden al zo gewoon. Anderen had hij die tijd al zo vaak zien rijden, dat het ook zijn eigen innerlijke richtlijn was geworden, waarop zijn geest en lichaam zich instelden.

Het voorbeeld maakt duidelijk dat we ons dikwijls niet van onze innerlijke grenzen of limieten bewust zijn.

'Voldongen feit'

Een dramatisch voorbeeld daarvan, afkomstig uit een heel ander gebied, is dat de meeste mensen, onder wie veel artsen, het als een voldongen feit beschouwen dat onze beschaving toeneemt naarmate we ouder worden. Zelfs in talloze medische handboeken wordt dit als feit geaccepteerd. Maar in objectieve zin is dit feit helemaal geen 'feit'. Want inmiddels weten we dat onder bepaalde leefomstandigheden de bloeddruk niet meestijgt met de leeftijd.

Het verband tussen leeftijd en bloeddruk is een gevolg van het leven in een verstedelijkte, overstimulerende omgeving. Een dokter die tegen een patiënt met een (voor de leeftijd) 'normaal' geachte gestegen bloeddruk zegt dat alles in orde is en geen aangepaste leefwijze voorschrijft, verstrekt dus eigenlijk onjuiste informatie. Hoe begrijpelijk ook tegen de achtergrond van onze innerlijke NORM over normale en abnormale bloeddruk. Ik ben ervan overtuigd dat binnen een jaar of tien ons huidige denken op dit punt helemaal zal zijn omgedraaid. Dan zullen we het allemaal voor mogelijk houden om tot op hoge leeftijd een bloeddruk in de buurt van 80/120 te houden en daar onze leef- en voedingsgewoonten op afstemmen – en zullen we een met de leeftijd toeneemende bloeddruk abnormaal en zelfs ongezond gaan vinden. (Wat het natuurlijk ook is.)

Als we psychologisch zo in elkaar zitten dat we zoveel mogelijk proberen te leven binnen de innerlijke normen of grenzen, die we in onze geest getrokken hebben, gaan we ons vreemd, onwettig of onveilig voelen als iemand ons uitnodigt of prestatie om buiten die grenzen te gaan. Zelfs als dat voordeliger of gezonder voor ons zou zijn.

Een aantal jaren geleden gaf ik met een collega enkele keren een zogenaamde pre-pensioneringscursus voor

werknemers van de Verenigde Naties, die kort voor hun pensioen stonden. We vertelden de deelnemers onder meer dat intensief sporten zoals meerdere keren per week 10 tot 15 kilometer joggen, ook nog heel goed mogelijk is als je rond de 70 bent en nog nooit eerder gejogd hebt. De reactie was vrijwel unaniem die van intus ongelof en niet zelden werd onze bewering omschreven als kletspraat van een paar jonge dolle honden. Totdat we een videoband lieten zien van de World Veterans Games, een soort Olympische Spelen voor mensen van 40 tot 80 en ouder. Op die videoband zijn onder meer 70-jarigen te zien, die pas een paar jaar tevoren met hardlopen waren begonnen en nu 10 mijl (ruim 16 km) of meer per dag liepen. Natuurlijk niet meer zo snel als twintigjarigen, maar toch.

Innerlijke grens

De bejaarde hardlopers van de World Veterans Games onder wie een 69-jarige man, die in de finale van de 800 meter zijn 42-jarige zoon erfinaal uitliep verklaren zelf dat ook zij aanvankelijk in hun prestaties werden geremd door hun houding, door de innerlijke grenzen die ze zichzelf stelden. Ze konden zich in het begin gewoon niet voorstellen dat ze inderdaad zo snel of zo lang zouden kunnen lopen. Om hun innerlijke grens te verleggen hadden de meesten gebruik gemaakt van een psychologische techniek die geleide imaginatie (verbeelding) wordt genoemd. Kern van de techniek van de geleide verbeelding is dat je leert om in je fantasie precies datgene te zien doen, wat je in werkelijkheid wilt gaan doen of bereiken. Je kijkt in je geest als het ware naar een videoband waarop je als loper of hoogspringer precies die bewegingen maakt, die passen uitvoert en die snelheid hebt, die je wilt hebben. Ook 'gewone' topsporters gebruiken deze techniek tegenwoordig vaak in hun voorbereiding.

Als je in je hoofd eenmaal de video kunt afspelen waarop je zelf als 70-jarige kilometers jogt, neemt de kans dat je dat het in werkelijkheid gaat kunnen en gaat doen sterk toe. Omgekeerd geldt dat zolang je je iets

gewoon niet kunt of wilt voorstellen het onwaarschijnlijk is dat je het kunt of doet.

Hoe belangrijk het kan zijn om je voorbij je oude grenzen te verbeelden voor het oplossen van levensproblemen, maakt ten slotte het volgende voorbeeld duidelijk. Een vrouw was in behandeling gekomen vanwege ernstige depressieve en angstklachten. Spoedig werd duidelijk dat die klachten te maken hadden met problemen in de relatie met haar man. Maar iedere poging om hem bij de behandeling te betrekken ketste af op absolute weigering. Sprekend over hem vroeg ik hem of ze nog van hem hield. Ze antwoordde bevestigend. Ik vroeg haar vervolgens eens op te schrijven welke dingen ze positief en welke dingen ze negatief aan hem vond. Bij het eerste wist ze niet meer dan drie dingen noemen, bij het tweede ruim vijftien. Ik vroeg haar om de lijstjes eens rustig door te lezen en na te gaan of voor gevoelens dat over haar man bij haar opriep. „Ik eerlijk ben, kan ik zo geen liefde meer voor hem voelen”, zei ze. Uit het volgende gesprek werd duidelijk dat ze ondanks alle negatieve dingen (waaronder de handeling) steeds zichzelf was blijven inprenten dat ze toch van hem hield, omdat ze bang was dat als ze die idee zou loslaten ze nergens meer zou blijven.

Scheiding, alleen overblijven, was iets wat ze zich absoluut niet kon en niet wilde voorstellen. „Ik hou toch van hem”, was een soort innerlijke grenslijn waaraan ze zich tegen beter weten in vastklampte uit angst voor het onbekende. Ik liet haar een innerlijke videoband maken van een leven na het huwelijk en van hoe ze daarin zou kunnen redden. Het overschrijven van de grens maakte haar angst duidelijk minder en stemde haar in staat haar man te confronteren, hem haar grenzen te stellen: „Of we doen iets aan onze relatie of ik ga weg”. De moral: alleen door in onze verbeelding te gaan, ontdekken we hoe ver we kunnen en hoe we moeten gaan.

rené diekster

hoogleraar psychologie

Vijftig jaar na de Februaristaking 'Volhouden, riep men enthousiast'

Stakende trambestuurders in de Saphatstraat in Amsterdam.

De verantwoordiging over dit niets ontziende optreden was groot. Voor de leiding van de inmiddels illegale communistische partij reden tot actie. Op maandagavond 24 februari vond op de Noordermarkt een korte bijeenkomst plaats. De ongeveer 250 aanwezigen kregen de oproep de volgende dag een staking voor te bereiden. Op tientallen adressen werd de oproep tot een protest gestencild 'STAAKT - STAAKT - STAAKT'.

Koerierster

De toen 18-jarige mevrouw M. Vlaskamp was een van de velen die voor verspreiding zorgde van het manifest. Al vlak na het uitbreken van de oorlog bezorgde zij de illegale Waarheid in Amsterdam. "Dat was handig, want ik zag eruit als een kind van 14. Daar heb ik trouwens de hele oorlogstijd als koerierster voordeel van gehad. Ik viel niet op." Behalve bij haar vaste verspreidingsadressen ging de oproep ook naar haar werkgever, de gemeentelijke was- en schoonmaakrichting WSBZ. Vlaskamp: "Je zag het gevaar daarvan niet zo. Het moest gewoon gebeuren." Die 25ste februari 1941 ging ook zij niet aan het werk. Speerpunt in Amsterdam

vormden die dag de twee tramremises in de Lek- en Havenstraat. Immers, als de tram niet reed, zouden de Amsterdammers meteen weten dat er iets aan de hand was. De nu 88-jarige J. van Munster en A. Uivell (72) werkten als respectievelijk trambestuurder en conducteur in de Lekstraat. Van Munster: "Toen ik 's morgens vroeg bij de remise kwam, stonden al veel van mijn collega's buiten en hoorde ik wat er aan de hand was: de remise bleef dicht." Bestuurders die toch wilden uitrijden, kregen de kans niet. De schuifdeuren gingen niet open. Uivell: "Op een bepaald moment ontstond er enige paniek. Enkele chefs vertelden dat de trams uit de Havenstraat wel gewoon reden. Een tijdje later kwamen enkele mensen uit die remise poolshoogte bij ons nemen. Daar bleek inmiddels ook al een staking gaande te zijn."

P. Ohm (80) was zo'n trambestuurder uit de Havenstraat. Hij herinnert zich nog goed 's morgens met zijn lijn 23 te zijn uitgereden, onwetend van wat op handen was. "Pas in de Frederik Hendrikstraat hoorde ik ervan. Publiek waarschuwde ons en ik ben met m'n wagen onmiddellijk naar de remise terug gereden. Een aantal mensen in de Ha-

venstraat wilde niet staken. Het kostte nogal wat moeite die zover te krijgen. Op het moment dat we ze aan het bepraten waren, arriveerde de Grüne Polizei. Snel zijn we toen een aantal woningen tegenover de remise ingevlucht. 's Middags zijn we met een paar man nog naar het beginpunt van lijn 17 gegaan. Die bleek nog te rijden. "Als een vloedgolf spoelde de staking van bedrijf naar bedrijf. Metaalbedrijven, scheepswerven, winkels, confectie-ateliers en warenhuizen, waaronder de Bijenkorf, en ook sommige scholen liepen leeg. Daar waar nog werd gewerkt, verschenen ploegjes stakers om de werkenden te bewegen het werk eveneens neer te leggen. In de straten was het druk. De enkele tram die nog reed, werd tegengehouden door het publiek. In de Indische buurt ging zelfs een wagenstel op zijn kant."

Enthousiasme

De Duitsers waren totaal overrompeld. Een dergelijk massaal protest hadden ze niet verwacht. Nervens reden ze in auto's en op motoren door de stad. Soms werden mensen van straat opgepakt. Mevrouw Vlaskamp: "Ze waren gewoon in paniek die Duitsers. Als gekken re-

den ze door de straten. Nog zie ik m'n buurman in de Molukkenstraat worden opgepikt."

Het tramperoneel toog die middag naar de Noordermarkt voor een demonstratieve bijeenkomst. Ohm: "Onderweg riepen de mensen ons toe: 'Volhouden, volhouden!'"

Uivell: "Iedereen barstte los van enthousiasme. Stampvol stakers was het op de Noordermarkt."

Het bleef niet bij Amsterdam. Hoeveel het de publieke media niet was toegestaan te berichten over de staking in de hoofdstad, deed het pamflet zijn werk. Veel Amsterdammers werkten in het Gooi, de Zaanstreek, in de omgeving van Haarlem en Utrecht. In de treinen ging de oproep van hand tot hand.

In de Zaanstreek, sinds jaren een communistisch bolwerk, ging het ook snel. P. Loots (77), toen lid van de illegale CPN, werkte bij de Verenigde Blikfabrieken in Krommenie, met zo'n 500 werknemers. "Al de 24ste februari waren op de fabriek een aantal joodse meisjes niet verschenen vanwege de razzia's", herinnert hij zich. "Die avond werd ik met een paar mensen bijeen geroepen door de landelijke illegaleiteit en van de plannen voor een staking in Amsterdam op de hoogte gesteld."

"De volgende ochtend had het nieuws zich al verspreid. Het werk op de fabriek was nog niet begonnen, toen er werd geroepen: 'Mensen, we gaan eruit!' Het was een fluitje van een cent. Alles liep zo maar leeg. Tot onze stomme verbazing was het gelukt. Ook op andere afdelingen liep alles uit, op enkele chefs en wat stokers na. Het was de eerste fabriek in Krommenie die stil lag."

Samen met een collega toog Loots naar de brandslangfabriek Kaars Sijpestijn in Assendelft. Een kort gesprek met de fabriekskern was voldoende. Ook daar ging het werk plat. De pogingen lukten niet overal. Sommige fabrieken bleven hermetisch gesloten. Ook bij de linoleumfabriek Krommenie ging het werk door.

In Zaanadam kwam de staking een dag later goed op gang. Via contacten in de bedrijven werd het manifest verspreid en 's nachts op de machines geplakt. Wie van de staking nog niet wist, was daarvan zeker de 20ste februari op de hoogte. In ploegjes gingen men de bedrijven langs. Bruynzeel, Verkade, Albert Heijn, de artilleriefabriek Hembrug gingen als eerste dicht.

Diezelfde dag werd er ook in Amsterdam nog gestaakt. SS-bataljons kregen de opdracht zonder pardon op stakers te schieten. Negen mensen kwamen daarbij om. De volgende dag was iedereen weer aan het werk. Op de Amsterdamse tram reden Duitse soldaten mee. In de Zaanstreek werd bij sommige bedrijven ook nog de 27ste gestaakt. Op 26 mei 1941 ontving conducteur Uivell een briefje van zijn directie: "Uit de ingekomen rapporten is mij gebleken dat gij op 25 en/of 26 februari 1941 uw werk niet hebt aangevangen..." Zijn weekloon van f 9,50 werd voor die gedenkdag week gekort met f 6,73.

Hij kwam er nog genadig van af. Begin maart waren al vier stakingsleiders terechtgesteld. Tientallen stakers werden gearresteerd en tegen 22 communisten werden zware gevangenisstraffen uitgesproken. Een aantal 'opruimers' bij de gemeente kreeg ontslag. Ook in andere plaatsen volgden geldboetes voor de stakende arbeiders.

Mevrouw Vlaskamp: "Men vraagt wel eens: wat heeft die staking geholpen? De joden zijn toch opgepakt. Dan zeg ik: we hebben onze weerbaarheid laten zien. De Duitsers wisten dat ze op ons niet hoefden te rekenen. Ze gingen gewoon te ver."

Veel van de stakende trammensen van toen leven nu niet meer. Uivell nam het initiatief de vijftigste herdenkingsdag van de Februaristaking bijeen te komen bij het gemeentevervoerbureau. Na een oproep in een plaatselijke krant ontving hij nog aardig wat reacties. Daaronder ook een kaart: 'Bewondering en dank aan u en de kameraden'.

thea van beek

STANDPLAATS:

Washington
Henk Dam

Valentijnsdag

Valentijnsdag? Daar doe ik mooi niet aan mee. Aan mijn lijf geen polonaise. Walgelijk gedoe. Die Amerikanen proberen zelfs uit zoets moois als vriendschap en liefde een commercieel slaatje te slaan.

Alien (mijn vrouw) en ik roepen het ieder jaar.

Maar ja. Als ouder heb je geen keus. Zowel Maria (7) als Arthur (bijna 4) kregen vorige week van hun school een lijst mee. Daarop stonden de namen van alle kinderen in hun klas. Plus de naam van de lerares. "Te gebruiken bij het uitschrijven van Valentijns-kaarten", stond erboven.

En dus ben ik zuchtend naar de winkel gegaan, waar ik zuchtend 40 Valentijnskaartjes heb gekocht. Want dat hoort zo: ieder kind krijgt van alle kinderen in zijn klas een kaart op 14 februari. Dat is zo geregeld om te voorkomen dat alle mooie en atletische kinderen stapels kaarten krijgen, en alle dikke, roodharige en bedilde pukkeltjes niets.

Dus kregen Andrew Dziuk, Darrell Honesty, Katie Zebatto en hoe ze verder ook allemaal mogen heten, van Maria een kaart, met als thema Barbie, want daar doet ze aan.

En de kinderen in het peuterklasje van Arthur kregen allemaal een kaart met als thema Ninja Mutant Teenage Turtle (of Ninja Teenage Mutant Turtle, of Ninja Turtle Teenage Mutant, weet ik veel), want daar is hij gek op. Hij slaapt zelfs in een Ninja...etc. pyama.

Toen ik de kaarten met Arthur en Maria kocht, dacht ik: Alien denkt vast dat ik voor haar ook een Valentijnskaart koop. Dus dan gaat ze er ook een voor mij kopen. Dus kan ik haar beter inderdaad er eentje voor haar kopen.

Zo gaan principes verloren.

En gezegd moet worden: het valt in Amerika ook niet mee om NIET mee te doen aan de Valentijnsdag-rage. Elk jaar versturen de Amerikanen onderling 900 miljoen Valentijns-kaarten. Het is het beste feest voor de kaarten-industrie na de Kerst.

Je hebt speciale Valentijns-kaarten voor iedere doelgroep: voor vaders, moeders, zoons, dochters, vrienden, ooms, burens, schoonmoeders zelfs.

De boodschap op de kaarten varieert van sentimenteel tot bijna pornografisch tot rouduit sarcasme. Vrouwen bij voorbeeld kunnen een kaart aan hun vriend sturen, waarop staat: "Weet je wat jou goed zou staan?" Dan draai je de kaart om, waar het antwoord luidt: "Mijn bed".

Een andere kaart, deze keer te geven door een man aan een vrouw, meldt aan de ene kant: "Toen ik je gezecht voor het eerst zag, dacht ik...". En aan de andere: "...Nou ja, misschien heeft ze wel een goed karakter".

Bij kaarten blijft het niet. Amerikanen geven elkaar ook onderbroken met rode hartjes, dito stroppassen, dito sokken, kettingen met rode plastic hartjes waarin een flitskend lampje zit. Het minste dat je moet doen is je 'lover' een doos chocola in de vorm van een hart geven, en natuurlijk rode rozen. Wie dat laatste doet, moet een tijdje flink gespaard hebben. Ik weet niet wat rozen in Nederland kosten, maar hier gaat ze weg voor 70 dollar per dozijn. Omgerekend is dat tien gulden per roos.

Bah. Ik haat het, die uitbuiting van de tederste gevoelens die wij mensen kunnen opbrengen. Nee, dan Arthur. Die is te minste eerlijk. Gisteren kwam hij met een rood papier en hart. Had hij op school gemaakt.

"Hier", zei hij tegen Alien. "Voor jou". "Wat mooi", riep Alien blij uit. "Wat is het?" Arthur haalde z'n schouders op. "Weet ik niet. Moesten we van de juffrouw maken".

waarmee de regering de politiek belangrijke boeren paait, mag hij niet eens ruiken. "Als een blanke boer wil investeren, kan hij leningen krijgen tegen een rente van vier procent. Als je weet dat de inflatie officieel 15 procent is, maar in werkelijkheid veel hoger, kun je wel stellen dat hij zijn geld voor niets krijgt. Als ik wil lenen, moet ik het volle pond, 21 procent, betalen".

Vruchtbaar

Deze ongelijkheid blijft niet beperkt tot de subsidiekraan. Toen MacKay het plan opvatte in de zeer lucratieve kippenhandel te gaan en een eigen fokkerij wilde opzetten, kreeg hij bij de blanke bedrijven die het benodigde broedsel leverden, nul op het rekest. Een aantal zwarte ondernemers, onder wie MacKay, gaat nu de krachten bundelen om dit monopolie te doorbreken. De voorbeelden illustreren dat zelfs wanneer de wetten geschrapt zijn, een zwarte boer nog steeds een grote achterstand heeft op zijn verwende blanke collega. Dit zit MacKay, hoe kan het anders, dwars, maar hij put genoegdoening uit de wetenschap, dat hij volgens de laatste cijfers drie maal zoveel produceert als die zelfde verwende blanke boer en dat zijn boerderij nu bijna drie keer zoveel waard is als toen hij haar kocht. "Dit land", zegt hij wijzend op de groene idylle rond zijn erf, "is zo vruchtbaar, dat je wat zult beleven, als we echt gelijke kansen hebben".

peter van nuijsenburg

Danny Mackay drijft al vier jaar een boerderij in het groene, glooiende land ten zuiden van Johannesburg. Hij is trots op zijn tien hectare grote bedrijf. Opstallen en woonhuis verkeren in perfecte staat. De gewassen, voornamelijk maïs, staan er, zelfs voor een leek waarneembaar, prima bij. De veestapel, koeien en schapen, blaakt van gezondheid. Financiële problemen heeft hij niet en de toekomst ziet hij vol vertrouwen tegemoet.

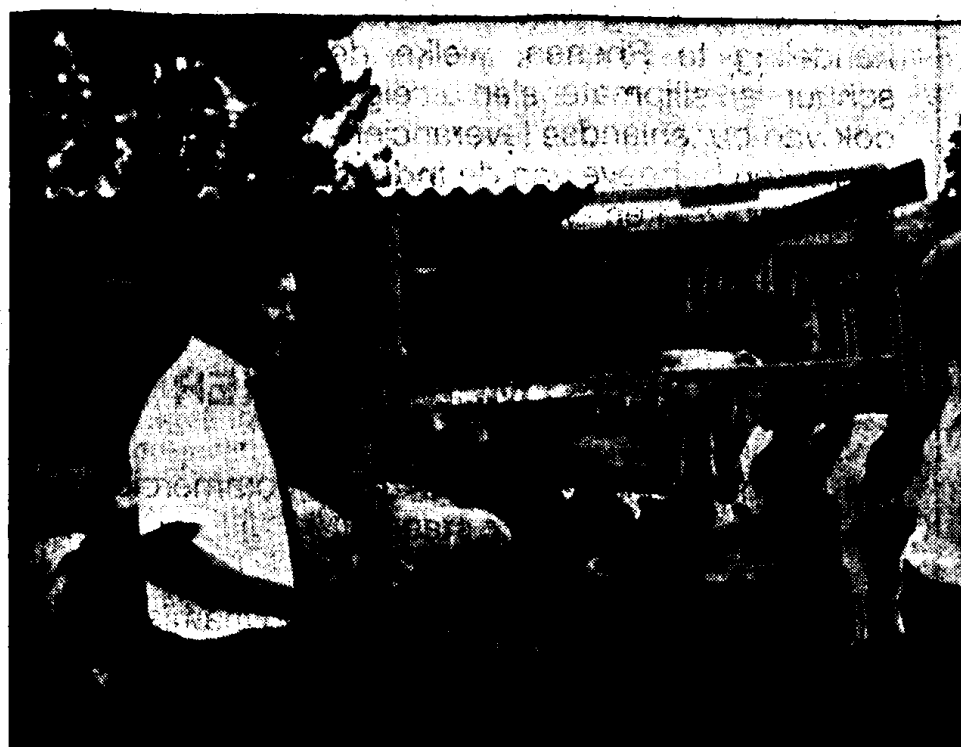
nog de administratieve afwikkeling. En daar dreigde het avontuur te stranden: tot twee maal toe weigerden de apartheidsbureaus de nodige vergunningen te verstrekken. Een zwarte mag niet in een blank gebied wonen en boeren. MacKay liet zich niet uit het veld slaan. Een welwillende makelaar bracht hem in contact met een bejaard Duits echtpaar, dat wel van hun boerderij af wilde. Een nieuwe confrontatie met de apartheidsbureaucratie wilde hij vermijden en dus besloot MacKay gebruik te maken van de sluipweg die de meeste zwarten nemen die onroerend goed in blank gebied willen kopen. Hij schakelde een blanke stroman in, die voor 150.000 Rand, (ongeveer 100.000 gulden), een spotprijs, de boerderij kocht. MacKay had geluk, want zijn stroman was zijn werkgever, die voor het zetten van zijn handtekening niet het gebruikelijke, exorbitante percentage van de koopsom eiste.

"Toen konden we eindelijk aan de slag. Ik liet twee knechten, Michael en Petrus, overkomen uit mijn geboortedorp. Zij runnen overdag de boerderij. Tot we winstgevend draaien, blijf ik namelijk als computerspecialist freelance. Met name Michael is in het begin van onschatbare waarde geweest. Zonder hem en zijn ervaring hadden we het in de eerste maanden waarschijnlijk niet gerooid".

Buren

Het feit dat de 'Duitse hoeve' nu wordt bewoond door een zwart ge-

Eerste zwarte boer in blank gebied Zuid-Afrika 'Als ze wilden, konden ze me zo van de boerderij schoppen'

Danny Mackay, de eerste zwarte boer in een van oudsher blank Zuid-Afrikaans gebied.

Foto: GPD

zin, kan natuurlijk niet verborgen blijven voor de kleine, blanke gemeenschap. Als MacKay op een avond thuiskomt, vertelt zijn vrouw dat hij zich op het hoofdbureau van politie in Johannesburg moet melden. De inspecteur heeft zijn kaartje achtergelaten. MacKay: "Ik ben de volgende dag met lood in mijn schoenen naar Johannesburg gegaan. Als ze wilden, konden ze me zo van de boerderij schoppen. Waren we in een klap alles kwijt geweest. De inspecteur was godzijdank zeer geschikt. Ik was aangegeven door een van mijn burens. Jaloezie, zei hij. Hij was daarom niet van

plan er werk van te maken en stopte mijn dossier in de onderste la van zijn bureau". De tweede keer ging precies zo. Bezoek van de inspecteur, de zelfde geluk, de volgende dag naar Johannesburg, en het dossier verdween opnieuw in de onderste bureaula. Sindsdien hebben we van de politie niets meer gehoord". Twee keer nog zou hij stuiten op de massieve vooringenomenheid van zijn burens. "Een keer waren schapen door de omheining gebroken en op het land van de buurman terecht gekomen. Michael had het gezien en wilde ze terug drijven. Hij werd

weggejaagd met de boodschap dat de schapen voortaan van hem, de buurman waren. Ik ben er toen zelf op afgegaan, heb me uitgeput in excuses en kon de beesten voor een symbolisch bedrag terugkopen. Het is daarna nog een keer voorgekomen dat schapen naar zijn land waren afgedwaald. Hij deed aanvankelijk weer heel vervelend, maar ik mocht de schapen uiteindelijk, zelfs zonder betaling, weer terug halen".

Geen subsidie

De relaties met de burens zijn nu genormaliseerd en kunnen in een enkel geval zelfs hartelijk genoemd worden. Men leent elkaars gereedschap, er is een levendige ruilhandel in elkaars producten, en gevaren die hen allemaal bedreigen, zoals veldbranden, worden gezamenlijke bestreden. "We zijn nu geaccepteerd door de gemeenschap", zegt Jasmin. "Onze zoon Jehan van 14 is nu als eerste zwarte leerling hier op de blanke middelbare school toegelaten. En als er plaatsen op de lagere school vrijkomen, zijn onze dochters Sharmin (11) en Shanaaz (9) ook welkom".

De vooroordelen van zijn burens mag MacKay nu overwonnen hebben, in de slag met de agrarische bureaucratie en de staatsorganisaties trekt hij nog steeds aan het kortste eind. MacKay: "Ik ben lid van de Wolraad, het centrale prijsregulerende orgaan van de wolboeren, maar dat komt alleen doordat ze aan mijn naam niet kunnen zien dat ik zwart ben". Aan de uitpuilende subsidieruif,

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Viel Platz für Aktive

Dorint - dieser Name steht für sichere Arbeitsplätze und solides Wachstum. Für ein unternehmerisches Konzept, mit dem wir auch in Zeiten rückläufiger Wirtschaftsentwicklung beachtliche Zuwachsraten erzielt haben.

Aktive Mitarbeiter sind in unserem Team gefragt. Mitarbeiter, die genau wie wir den Begriff „Dienstleistungen“ wörtlich nehmen: Dienst durch Leistung.

Möchten Sie Näheres wissen über Ihre Chancen bei Dorint? Dann bewerben Sie sich bei uns. Wir freuen uns Sie kennenzulernen.

Servicepersonal m/w

Ein Dorint-Hotel (166 Betten) mit dem richtigen Format für Geschäftsreisende, Tagungs- und Seminarveranstaltungen. Gehobene Küche und der professionelle Tagungsservice zeichnen uns aus. Wenn Sie Spaß daran hätten, in unserer jungen Mannschaft etwas mit zu bewegen, dann passen Sie zu uns.

Dorint Hotel Mönchengladbach

Hoherzollernstr. 5
4050 Mönchengladbach 1
Tel.: 02161/8930

Hoensbroeck

Centrum Beroepsopleidingen

Het Centrum Beroepsopleidingen 'Hoensbroeck' is een modern uitgerust en bedrijfsgericht opleidingscentrum dat tot taak heeft volwassen lichamenlijk gehandicapten (18-40 jaar) door een 2-jarige erkende en kwalificerende beroepsopleiding op middelbaar niveau toe te rusten voor (weder)opname in het arbeidsproces. Het Centrum heeft een landelijke functie met een capaciteit van 150 opleidingsplaatsen verdeeld over de vakafdelingen electronica, fijnmechanica, werktuigbouwkundig tekenen en bedrijfsadministratie. Het Centrum beschikt over een interne verblijfsaccommodatie met eenpersoonkamers voor cursisten die uit alle delen van Nederland afkomstig zijn.

De afdeling Administratie verzorgt de opleidingen tot Praktijkdiploma Boekhouden, Moderne Bedrijfsadministratie, Computerboekhouden e.e.a. gepaard gaande met gericht praktijkonderwijs binnen Aeos B.V. Aeos B.V. is een geïntegreerde handelsonderneming met een 12-tal administratieve functionele afdelingen waarin leerplaatsen ondergebracht zijn. Administratieve data worden zowel handmatig als geautomatiseerd verwerkt, dit laatste m.b.v. een netwerkconfiguratie.

Voor Aeos B.V. zoeken wij een

docent/praktijkbegeleider (m/v)

Vacaturenr. 91458975

Gevraagd wordt:

- opleidingsachtergrond S.P.D./H.E.A.O., dan wel een door ervaring bereikt vergelijkbaar niveau;
- vakgerichte ervaringsachtergrond;
- ervaring met geautomatiseerde dataverwerking;
- goede contactuele vaardigheden en organisatorische kwaliteiten;
- vermogen tot kennisoverdracht;
- vermogen om in teamverband te functioneren.

Het betreft een tijdelijk dienstverband van 1 jaar.

De afdeling Werktuigbouwkundig tekenen verzorgt de voortgezette S.O.M.-opleiding tot tekenaar machine- en apparatenbouw. Naast de conventionele teken-techniek behoort ook een C.A.D.-opleiding tot het pakket.

Voor deze vakrichting zoeken wij een

docent werktuigbouwkundig tekenen (m/v) met 3e/2e graads bevoegdheid

Vacaturenr. 91458976

Gevraagd wordt:

- inhoudelijke en didactische vakbekwaamheid;
- ervaring met praktische affiniteit tot het beroepsveld;
- vermogen om in teamverband te functioneren;
- zo mogelijk kennis van C.A.D.-techniek;
- zo mogelijk naast onderwijs- ook tekenkamerervaring.

Het betreft een tijdelijk dienstverband in het kader van een vervanging tot augustus 1993.

In het kader van een afdelingsgericht ontwikkelingsproject inzake toekomstige leerwegen die betrekking zullen hebben op het gebruik, het beheer en de ontwikkeling van C.A.D.-applicaties wil het Centrum anticiperen op verdere stappen in het geautomatiseerd tekenen met behulp van de computer. Ook dient de huidige C.A.D.-gebruikersopleiding herzien te worden.

Voor dit project zoeken wij een

werktuigbouwkundige (m/v)

met C.A.D.-specialisatie

Vacaturenr. 91458977

Gevraagd wordt:

- 2e graad onderwijsbevoegdheid werktuigbouwkundig tekenen met C.A.D.-ervaring, dan wel een werktuigbouwkundige op H.B.O.-niveau met C.A.D.-specialisatie en bedrijfservaring op de tekenkamer;
- goed analytisch vermogen m.b.t. ontwerpproces;
- vermogen om in teamverband te werken. De op het Centrum aanwezige docenten participeren in het project en hebben reeds een scholing op dit terrein afgerond;
- geschrift die past in een innovatief bedrijfsmatig opgezet instituut.

Het betreft een tijdelijk dienstverband van 18 maanden.

Voor alle functies wordt geboden:

- uitstekende onderwijsfaciliteiten;
- innovatief klimaat/studiefaciliteiten;
- C.A.O. Ziekenhuiswezen;
- salariering volgens afgeleide onderwijsnormen dan wel bedrijfsnormen.

Nadere informatie/documentatie kan opgevraagd worden bij drs. H. Geerdink, tel. 045-238670.

Wij verzoeken u schriftelijke reacties binnen 14 dagen te richten aan: Afdeling Personeel zaken en Organisatie (de heer F. Kayser), Zandbergsweg 111, 6432 CC Hoensbroek.

KEYSER & MACKAY
is een internationale handels-onderneming met vestigingen in Nederland, België, Frankrijk, Zwitserland en Duitsland.

In Nederland oefent de Groep in haar filiaal te Rhenen tevens een industriële produktie-activiteit van beperkte omvang uit.

De omzet van de Groep bedraagt circa f 200.000.000,-; het hoofdkantoor is gevestigd in Amsterdam.

Onze wereldwijde handels-activiteiten richten zich op grondstoffen, hulpmiddelen en machines ten behoeve van de industrie.

Keyser & Mackay
Remmerden 6
3911 TZ Rhenen
Telefoon: 08376 - 1 91 02

Voor de afdeling Mechanische Oppervlaktebehandeling te Rhenen, welke de verkoop van schuur- en slijpmaterialen uit eigen produktie als ook van buitenlandse leveranciers, op exclusieve basis, ten behoeve van de industriële gebruiker behartigt, zoeken wij voor het rayon Noord-Brabant, Limburg en Zeeland kandidaten voor de functie van

BUITENDIENSTMEDEWERKER m/v

die de (potentiële) afnemers zowel commercieel als technisch terzijde kan staan.

Onze gedachten gaan uit naar een dynamische medewerk(st)er, die na een middelbare opleiding ervaring in een soortgelijke functie heeft opgedaan. Leeftijd max. 35 jaar.

Geïnteresseerden in deze functie nodigen wij uit hun schriftelijke reacties met bijsluiting van curriculum vitae te sturen aan ons kantooradres te Rhenen, t.a.v. de heer M. Broekhoff.

EXCLUSIEF IMPORTEUR EN DISTRIBUTEUR VAN VSM VITEX - SCHUURMATERIAAL IN DE BENELUX.

Voorts van o.a. Rasta, Zircotex, Casco Nobel lijmen, Turbolite/Marcrest en Fibral.

B.V. Technische Handelsonderneming PRECISIE IN MEETTECHNIEK

Handel en Import van meetgereedschappen, meetmachines, software, snij- en spengereedschappen alsmede hulpapparatuur.

WKP is een succesvolle, nog steeds snel groeiende technische handelsonderneming. Als meestal exclusief vertegenwoordiger voor buitenlandse fabrikanten, voorzien wij de Benelux van o.a. meetgereedschappen, software en hulpapparatuur, waarbij prijs, kwaliteit en service hoog in ons vaandel staan.

Omrit blijvend te kunnen realiseren, zoeken wij voor onmiddellijke indiensttreding:

TECHNISCH/COMMERCEEL medewerker voor de binnendienst m/v

Van de geschikte man of vrouw vragen wij:

- goede contactuele en commerciële eigenschappen;
- ervaring met het zelfstandig maken van offertes;
- technische kennis van meetgereedschappen;
- aantoonbare kennis en ervaring op dit gebied;
- HTS-opleiding of praktische ervaring op dit niveau;
- beheersing van Duits en Engels in woord en geschrift;
- affiniteit in de omgang met computers in de techniek;
- inventiviteit en doorzettingsvermogen;
- bereidheid tot het volgen van vakgerichte opleidingen;
- leeftijd 25-30 jaar;
- woonachtig in de omgeving.

Deze man of vrouw bieden wij:

- salaris naar kennis en ervaring;
- prettige werksfeer in een hardwerkend team;
- ruime zelfstandigheid binnen het kader van de mogelijkheden in de onderneming;
- optimale inwerk mogelijkheden.

Stuur uw met de hand geschreven sollicitatie naar:
B.V. Technische Handelsonderneming WKP, Postbus 24200, 6367 ZV Voerendaal.

Binnen de samengevoegde secretariaten van de Paramedische en Medisch Ondersteunende Dienst en de Verplegingsdienst bestaat op korte termijn een vacature voor een

secretaresse

Vanuit de samengevoegde secretariaten, waar drie secretarissen werkzaam zijn, wordt het secretariaat verzorgd voor de leiding van de Paramedische en Medisch Ondersteunende Dienst en de Verplegingsdienst.

Functie-informatie
De secretaresse coördineert de werkzaamheden op het secretariaat en draagt zorg voor de uitvoering van alle secretariaatswerkzaamheden, zoals het:
• notuleren en voorbereiden van besprekingen en vergaderingen;
• typen van brieven en rapporten;
• verzorgen van correspondentie;
• bewaken van de agenda van de leiding van de dienst;
• maken en bijhouden van afspraken met interne afdelingen en externe instanties.

Zij heeft verder een gastvooftfunctie voor bezoekers van de afdeling van de Wierd dienst.

WVO-niveau, aangevuld met een gedegen secretariële opleiding;
• ervaring in leiding geven aan een secretariaat;
• zelfstandig en nauwkeurig kunnen werken;
• goede contactuele vaardigheden;
• goede en nauwkeurige schriftelijke uitdrukingsvaardigheden;
• voldoende kennis kunnen leggen van vergaderingen.

Arbeidsvoorwaarden
Salariering conform CAO-Ziekenhuiswezen, FVC-groep 40.

Omdat het een relatieve functie betreft, die in onderlinge afstemming met de andere functies wordt uitgevoerd, is de functie draagvlak naar FVC-groep 43 mogelijk.

Inlichtingen
Inlichtingen worden telefonisch verstrekt door de heer H. Lenssen, Hoofd Verplegingsdienst, telefoon (045) 76 6440.

Schriftelijke sollicitaties kunnen tot uiterlijk 26 februari worden gericht aan de Personeelsdienst. Vermeld in de linkerbovenhoek van uw sollicitatiebrief F8-91021.

Het De Weyer Ziekenhuis is een groot algemeen ziekenhuis dat een belangrijke centrumfunctie vervult in Zuid-Limburg. Samen met het St. Geronius Ziekenhuis en Verpleeghuis Schiedamsche diel de uit van de Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg.

jaarlijkse omzet circa 20.000 patiënten opgenomen in de kliniek. 5.000 in de verpleegafdeling met een politiek ziekenhuis met 150.000. Aan het ziekenhuis is een medische staf verbonden met 100 specialisten. Met 2.000 medewerkers is het De Weyer een grote werkgever in de regio.

De Weyer Ziekenhuis

MONTÉL ZITMEUBELN BINNENKORT OOK IN HEERLEN

Montél is de naam voor een unieke meubelcollectie die uitstekend zit meubelen naar eigen ontwerp omvat. Van eigentijd, modern tot romantisch klassiek.

Binnenkort wordt weer een nieuw Montél vestiging geopend op de Woudboulevard Heerlen en voor deze zaak zoeken wij op korte termijn een

PART-TIME MEUBELVERKOPER/STER

Om onze klanten deskundig te kunnen adviseren is ervaring in de meubelverkoop wenselijk. Daarnaast zijn goede contactuele eigenschappen en een dienstverlenende instelling belangrijk. Montél stelt daar een absoluut goede honorering tegenover, terwijl de werkdagen in overleg geregeld kunnen worden.

Als u geïnteresseerd bent in deze baan en aan het omschreven profiel voldoet, stuur dan eigenhandig geschreven sollicitatie met recente pasfoto aan het hoofdkantoor van Montél, Postbus 3039, 3502 GA Utrecht, t.a.v. de directie.

Krokodillen voeren. Harige vogelspinnen verzorgen. Een bak schoonmaken, waarin vervaarlijke haaien zwemmen. Enorme Siberische tijgers een homp vlees geven. De grote baas onder de zee-robber in het water bezoeken. Voor de een misschien een avontuurlijke droom, voor de ander meer een nachtmerrie. Die mijmert misschien liever over het fokken van kleurige uitheemse vlinders of zou met liefde eens een papje scheppen in het opengesperde snaveltje van een hulpeloze jonge pinguïn, die net uit zijn ei is gekropen.

In het Noorder Dierenpark in Emmen is het dagelijks werk voor de 35 verzorgers, een ploeg mensen met zeker één gemeenschappelijk kenmerk: liefde of ten minste een grote interesse voor het dier. Maar een olifant is geen boomkikker en een impala heeft een heel ander aardje dan een neushoorn. Elk soort vergt een andere verzorging en eigenlijk ook een ander soort verzorger. Een kennismaking met een bonte verzameling mensen en dieren.

De meeste dieren houden niet van mensen

● Simen van Dijk, een van de weinigen die zich tussen de olifanten kunnen wagen.

Foto JAN DE VRIES

„Anders kan ik niet verklaren, dat mensen hun kind voor een foto tegen de tijgerkooi zetten.” De beesten kunnen nog een eind door het gaas heen klauwen.

„Pas op. Het is tijd om te voeren,” roept reptielenverzorger Hans Meulemans tegen een vader, die zijn kind in het Afrikaanshuis boven het hek tilt om de krokodillen te bewonderen. Meulemans voert zijn dieren niet graag met publiek erbij. „Ze hangen toch over de leuning om goed te kijken. Bloedlink,” zegt hij. En inderdaad. Vooral de grote dieren reiken met bliksemsnelle bewegingen tot bijna de rand, hoe stil ze kort daarvoor ook lagen. Rijen tanden knarsen. Ook Meulemans wijkt terug, als hij een scholletje heeft laten vallen.

Verzorgers zijn steeds op hun hoede, hoe ongevaarlijk een dier ook lijkt. Kan Harm Oldengarm zijn 94 mantelvavianen op hun rots? „Alle zeven mannetjes, die er een harem op nahouden, zouden zich tegen me keren en dan blijft er weinig van me over. Heb je hun tanden gezien?” Die zijn goed zichtbaar als Oldengarm 's avonds zijn apen binnen laat. Over elkaar heen rollen ze door het krappe gat om als eerste bij het voedsel te komen. De mannetjes ontbloten forse hoektanden, als ze hun rechtmatig deel wegrissen: zo veel mogelijk.

Engerds zijn soms aardiger dan verwacht. „Dit is de sympathiekste slangensoort in het park,” zegt Meulemans bij een bak, waarin zeven koningspythons als een grote klont bij elkaar liggen. „En dit is de alleraardigste,” vervolgt hij en vist er eentje tussenuit. „Hou maar even vast.” Dan sta je ineens met een flinke meter slang in je handen. Het kopje met rondflitsend tongtje krult zich in allerlei bochten. De slang voelt klammig aan. Wat eten ze, wil je dan wel weten.

Ze zien slechts kleine dieren als prooi. Maar de rest van de uitleg gaat verloren, omdat je de bewegingen van de slang nauwelijkt volgt.

Bij de rotspythons van 3,5 meter lengte zal Meulemans zulke fratsen niet uithalen. „Die zijn nogal chagrijnig,” verklaart hij. „Daar kom ik niet dichtbij. En als ze gaan blazen, kom ik een ander keertje wel terug.” Mensen staan niet op het menu, maar ze kunnen iemand lelijk toetakelen.

Arjan Zomer heeft geen waarschuwing nodig. Nooit komt de verzorger rechtstreeks in contact met zijn grote roofdieren als poema's, panthers en enorme Siberische tijgers, hoe lief de laatste volgens hem ook zijn. Zij zijn de enigen, die een aaitje over de door het gaas gestoken neus krijgen. Maar als Zomer langs de kooi loopt, heeft hij 'altijd een oog scheef' naar achteren. „Ze willen wel eens wat enthousiast zijn,” waarschuwt hij. En bam, dan hangt er inderdaad ineens een brullende tijger naast je met alle poten in het gaas.

Altijd is een ongeluk te wijten aan onoplettendheid van de verzorger, vindt Scheve. De mens kan nadenken, het dier handelt naar zijn natuur. Ook de hoofddierenverzorger heeft klappen gehad. Zo is hij twee keer bewusteloos geschopt door een struisvogel. „Kijk. Dit is een kwaaitje,” zegt hij tijdens zijn avondronde door de verblijven. Het kopje van de struisvogel torent op ruim twee meter hoogte boven de deur uit. Hij kijkt akelig strak en stampst boos heen en weer.

Karakter

„Dag ukkies,” groet Scheve daartegen twee kolossale neushoorns, die daarnaast liggen te slapen. „Als

je hen rustig benadert, heb je nooit last.”

Elk diër heeft zijn aardje. Sommigen zijn levensgevaarlijk voor de mens. Dierenarts Albert Klarenbeek gebruikt bij het incen van de poema's een buks met verlengde loop. Die kan hij in de tralies laten rusten, zonder dicht bij de kooien te hoeven komen. De dieren gaan verbaasd kijken. In andere gevallen is de mens gevaarlijk voor het dier. Kleine aapjes kunnen overlijden aan een hartaanval, alleen al door de schok als ze worden vastgepakt. „Nog even aankijken,” besluit de dierenarts dan ook vaak tijdens zijn wekelijkse ronde door het park. Het middel moet niet erger zijn dan de kwaal.

De verzorger moet maar net met een diersoort overweg kunnen. Niet alleen naar de kennis, maar ook naar het karakter van belangstellenden wordt dan ook gekeken als het park een nieuwe verzorger zoekt. Zo kreeg Arjan Zomer de roofdieren onder beheer, mede omdat zijn kalme aard goed past bij het verzorgen van deze dieren. „Je kunt wel schreeuwen, maar dat wekt alleen maar agressie. Je kunt beter rustig blijven,” zegt Zomer. Al kost het een kwartier de laatste tijger in het nachtverblijf te praten: „Kom dan, meissie. Kom nou maar.”

Harm Oldengarm is een noeste werker, die op grote laarzen van klus naar klus snelt. Dat moet ook wel, want alleen het schoonmaken van het verblijf der mantelvavianen kost zeker al twee uren per dag. Die beesten maken een enorme rotzooi.

Tot zijn vijfentwintigste werkte Oldengarm op de boerderij, inmiddels is hij achttien jaar in het park. Elk dier begroet hij met een luid 'hallo jongens', of het nu om groten of kleintjes gaat. Heeft hij een favoriete baviaan?

„Het zijn geen troeteldieren,” reageert hij bijna verbaasd.

Simen van Dijk moet wel oog hebben voor de eigenaardigheden van zijn olifanten. Hij heeft te maken met volwassenen en pubers. Annabel, Hella en Sita zijn al heel lang in het park. Dit jaar kreeg het drietal ineens meer ruimte dan ooit op het nieuwe veld, waar ze elke dag vrij kunnen rondscharrelen. Meteen kregen ze gezelschap van zeven jongere olifanten, die waren aangekocht uit werkkampen in Burma. En dat is wennen, zegt Van Dijk. Hella, die vroeger nogal sikkeneurig was, is helemaal opgeleurd. Maar Annabel kan haar draai nog niet vinden.

Van Dijk: „Zij moet weer leren een echte olifant te worden.”

Kleine oogjes in grote koppen volgen nieuwsgierig de olifantenverzorger en zijn vreemd bezoek op stal, dat binnen slurfstand kan rekenen op een stevige betasting. Een verzorger moet zijn aandacht goed verdelen, zegt Van Dijk tijdens een rondje voorstellen. Olifanten kunnen jaloers zijn. „Dit is Swe San Thay, de vrolijkste van het stel. En dit is Htoo Kin Aye. Zij is wat verlegen.”

Beide zijn waarschijnlijk zwanger. Dat is mooi, maar Van Dijk maakt zich al wat zorgen over later. De stal is niet groot genoeg voor nog twee olifanten. En dieren wegdoen valt hem heel moeilijk, want 'olifanten zijn collega's en vrienden.’

Gelukkig hecht Wijbren Landman niet zo aan zijn diertjes. Hij zorgt voor de vlinders en die leven maar enkele weken. Landman is een bioloog, een wetenschapper met een voorliefde voor insecten. Tot die

soort behoren de vlinders. Om de bevolking op zo'n 1500 fladderaars te houden, besteedt Landman veel tijd aan zijn rupsen. Vaardig snijdt hij poppen van planten en plukt geregeld een nieuwe vlinder uit een hoekje van zijn stille werkkamer. Achterin staan bakjes met vogelspinnen en schorpioenen, want die beheert hij ook.

„Shit,” reageert Landman, als een forse schorpioen uit een bak naar buiten duikelt. Hij weet hem te vangen met een plastic kuipje, voordat het dier het echt op een lopen zet.

Bij laag ontwikkelde diersoorten moet de verzorger zijn voldoening vinden in het scheppen van de juiste omstandigheden. Die zijn van levensbelang. Als een slang bijvoorbeeld iets te koud ligt, kan voedsel in zijn darmen rotten voor het is verteerd. „Wie vriendschap zoekt met een python of een kikker, komt bedrogen uit,” zegt Hans Meulemans. Zijn enthousiasme is er echter niet minder om. „Ik vind zo'n groene boomkikker nu eenmaal veel mooier dan een parkietje,” zegt hij wijzend.

Het diertje is na een mislukte sprong uitgedost met een roze zalfje op de neus. „Maar dan nog,” vindt Meulemans.

Weinig vissen kennen hun verzorger, als hij voor een aquarium staat. Voeren geeft wat contact, maar dan staat hij op een van de vele houten vlondertjes boven de bakken. En zover kunnen vissen niet omhoog kijken. Jan van Duinen zit er niet mee. „Als ik afhankelijkheid zoek, aai ik wel een geit op de kin-derboerderij en dan ben ik er weer een paar maanden van af,” zegt hij spottend.

Meer genoeg schiep hij in zijn oplossing van raadselachtige sterfgevallen onder de kreeften. De verf

op het plafond bleek een voor kreeften giftige stof te bevatten, die met condensdruppels in minime hoeveelheden in het water terecht kwam.

Geregeld maakt Van Duinen de aquaria schoon. In duikerspak glijdt hij dan met een stofzuigertje onder water. Alleen in de enorme bak met zes citroenhaaien is uit voorzorg een kooitje nodig. Maar Van Duinen is er van overtuigd, dat hij best een paar keer zonder zou kunnen. De roofvissen zouden eerst moeten wennen aan de nieuwe situatie, voordat ze gevaarlijk worden.

Ook bij het voeren gedragen de haaien zich onverwacht netjes, gezien hun reputatie als agressieve veelvraters. Elk dier krijgt gemiddeld één haring in twee dagen, want anders worden ze door de geregelde voeding te vet. De zes verzamelen zich vlak onder het vlondertje, als de verzorger het voer de bak in laat glijden. Ze schuren over elkaar heen en spetteren wat, maar verdelen de buit toch netter dan je van haaien zou denken. Een echt nat pak dreigt pas bij het weglipen, als een van de roofvissen ineens een harde slag met de staart maakt en wegschiet. Waarschijnlijk is het dier geschrokken.

Tam en wild

Natuurlijk gedrag van de dieren, daar is het park veel aan gelegen. Maar een leven in de vrije natuur hebben de meeste bewoners nooit gekend. In 1975 legde de BUD-wet (Bescherming Uitheemse Diersoorten) in Nederland een verbod op de invoer van veel soorten uit het wild. „Een goede zaak,” zeggen de verzorgers. In andere Europese landen was dat weinig anders en sindsdien houden dierenruiten hun bevolking grotendeels op peil door fokken en onderling verhandelen. Met het laatste voorkomen zij, dat vaders binnen kleine groepen liefde opvatten voor eerdere nakomelingen en inteeltproblemen ontstaan.

Goede fokresultaten zijn dus van levensbelang voor een dierenruiter. Het Noorder Dierenpark houdt er daarom een fokcentrum op na, waar diertjes terecht komen die bij hun ouders weinig levenskansen hebben. Daar komt een jong aapje of een jonge kikker. Of de eieren van een papegaaienpaartje, dat te ruig is in het broeden. Bedreigde vogelsoorten zien hun eieren altijd verdwijnen naar het fokcentrum, want daarbij telt elk diertje. In deze rustige periode liggen slechts twee trompetvogeleieren te wachten tot het legsel compleet is en ze tegelijk de broedmachine in kunnen. „Dan kunnen ze mooi samen opgroeien,” verklaart beheerder Bart Krapels.

Voeden. Verzorgen. Fokken. Hoeveel dier is een dier dan nog? Zo veel mogelijk, zeggen ze in het park, al is de balans tussen tam en wild soms wankel.

„Pas op. Hij gaat plonzen,” roept André van Gemmen bij het voeren van de manenrobber. Als hij een vis werpt, duikt de breedgeschouderde Wolf met een enorme plons van een rots. Het publiek deinst schaterend achteruit. Is hier sprake van dressuur? Nee, zegt Van Gemmen. Het is een spel, waarbij hij gebruik maakt van zijn kennis van de dierenregels. Wolf springt niet, als Bruno – de baas van het stel – nabij is. Eerst moet de verzorger hem weglodden. Van Gemmen: „Dus eigenlijk ben ik degene die gedresseerd is.”

In de avond is het schemerig in de verblijven. Alleen voor de nachtdieren zijn de lichten aangedraaid. Voor hen gaan de lampen pas morgen weer op duister, zodat zij actief zijn als de bezoekers komen.

Alle dieren zijn binnen. Ze kunnen rustig gaan slapen.

jan dijkmsa

„Buééh,” Walesa, de acht maanden oude manenrob, schreeuwt op overdoend volume om aandacht van verzorger André van Gemmen.

„Buééh,” roept hij minstens even hard terug langs de Havanna-sigaar, die losjes in zijn mond bungelt. De roep kaast galmend door het betegelde binnenverblijf van deze Pata-gonische zeeleeuwen.

„Kun je je voorstellen hoe dat in mijn badkamer toeging?” vraagt Van Gemmen. Pasquale, de moeder van Walesa, slaagde er niet in haar zoontje te voeden. Na een week nam de verzorger het zietogende jong in huis om het zelf groot te brengen. Om het dier gerust te stellen imiteerde hij de roep van de moeder. En hij doet dat nog.

De aanhankelijkheid van Walesa is groot. Een jonge manenrob blijft ongeveer een jaar afhankelijk van zijn moeder, verklaart Van Gemmen. „En die zou altijd bij hem zwemmen. Ik kan dat niet. Als compensatie heeft hij zeker anderhalf uur per dag aandacht nodig om zich wat op zijn gemak te voelen.”

„Buééh,” blijft Walesa roepen, terwijl hij steunend op zijn achtervinnen net over het muurtje tussen zwembassin en werkplaats weet te gluren. „Buééh,” schreeuwt Van Gemmen dan midden in een zin terug.

Zo'n band tussen mens en dier beantwoordt helemaal aan het romantische beeld, dat veel bezoekers hebben van het werk van de dierenverzorger. Als Van Gemmen langs het ruime buitenbassin loopt en Walesa als enige aan wal weet te klauteren voor een begroeting, vaders de reacties in het publiek van „ooh wat lief” tot „ooh wat leuk”. Maar toch moet het anders, zegt de verzorger. Walesa moet zich een plaatsje verwerven tussen zijn voortgenoten. In de groep van negentien robbers heerst een strenge rangorde, die hoort bij hun levenswijze in de vrije natuur. En daarin is weinig plaats voor een dier, dat ook op oudere leeftijd blijft schreeuwen om Van Gemmen.

In het Noorder Dierenpark te Emmen wil men de dieren een leven bieden, dat dicht bij hun natuur ligt. Ze moeten de ruimte hebben. Dat is aantrekkelijk voor bezoekers – jaarlijks 1,4 miljoen – en de dieren voelen zich prettiger dan in krappe kooien, zoals Emmen die vroeger ook had. „Oppotten,” noemt hoofd-dierenverzorger Riëks Scheve het verzamelen van zo veel mogelijk soorten op een rijtje.

Alleen drie olifanten en twee oude kraagberen kennen het park bijna net zo lang als Scheve, die er 25 jaar op heeft zitten. Hij heeft zijn vak zien veranderen van 'stoer doen' naar 'intelligent met je dieren omgaan.’

Slechts de beren kunnen daar niet van profiteren. Zij zitten nog in een oudervets betonnen verblijf, waarvan het grijs is aangevreten door de tand des tijds. Het tweetal heet sinds kort Theo en Thea, daarvoor hadden ze alleen een nummer. Voor hen zit een nieuw verblijf er niet in. De kraagberen hebben hun hele leven op dezelfde plaats doorgebracht en zouden de schok van een verhuizing waarschijnlijk niet overleven.

Gevaar Theo en Thea stammen uit de tijd, dat je bij de kassa nootjes voor de dieren kon kopen. En dat weten ze nog. Als enigen in het park proberen de beren soms met kunstjes vermaapingen bij het publiek los te krijgen. De andere doen dat niet. De verzorgers proberen hen zo natuurlijk mogelijk te houden. En als dieren in het wild gevaarlijk zijn, zijn ze in Emmen ook. Het publiek onderschat dat wel eens, zegt hoofd-dierenverzorger Arjan Zomer:

Tot de met uitsterven bedreigde soorten kunstenaars in het Nederlandse taalgebied behoort De Tekstschrijver. Hij Die Niet Zingt, Maar Alles Te Zeggen Heeft. Annie Schmidt, Guus Vleugel, Willem Wilmink. En Lennaert Nijgh natuurlijk. Binnenkort verschijnt zijn verzamelde werk onder de titel Tekst en Uitleg. „Eigenlijk bestaat er geen werkelijkheid voor mij.”

Lennaert Nijgh en het eeuwige pingpongspel tussen zee en land

In de passantenhaven vlak bij het Amsterdamse Centraal Station dobbert De Jonge Jacob. De voormalige UK-114 is het varende mobil home van Lennaert Nijgh. Als ik 's avonds om een uur of tien aan boord stap, spookt bij Nijgh de volgende dag al door het hoofd. Hij moet naar Hilversum voor de presentatie van een documentaire over het leven van Boudewijn de Groot en, daarmee verweven, dat van hem.

Er knettert een vloek aan boord. „Die vertoning begint om half elf 's morgens”, zegt Nijgh brommerig. „Da's hoerentijd.” Hij heft dreigend een fles gedestilleerd. „Wil je een knal?”, zegt-ie in zijn slechts voor insiders begrijpelijke jargon. „Peperwodka. Dat kun je hier vlakbij kopen. Da's goed tegen de hela hola.”

Zwijgend drinken we. Dan knort Lennaert opnieuw. Nu tevreden van toon. Op de achtergrond klotst zachtjes en loom 't IJ. De volgende ochtend koersen we op Het Gooi af, waar het werkstuk van Geert de Bruin, een eindexaminandus van de Filmacademie, wordt vertoond in de Willem Vogt-zaal van het Avro-gebouw. „Wij zijn de Van Gend & Loos van het Nederlandse chanson”, zegt Nijgh ergens in de tv-film. „Waarom weet ik ook niet, maar ik ben Loos.”

Wie met Lennaert praat over zijn teksten, die raakt als ooit dat veelbezongen meisje loos, die gaat uit varen. Over de kabbelende deining van zijn verwarrend bedrieglijke leven, scherend langs filosofische klippen van Scylla en Charybdis, ijlend door mistbanken die over het verleden van Boudewijn de Groot en andere Overlevenden hangen.

Varen is steeds afscheid nemen onderweg zijn voor altijd.

(Uit: De Zee, De Zee)

„Dat is een uitdrukking die in de zeewereld staande is, hoor. Maar daar formuleren ze het in de regel anders. Daar is het zo ongeveer hun antwoord op het gejuel van vrouwen. De zee is een eeuwigdurende escape, een escape waar geen einde aan komt. Je hebt niet zo veel Nederlandse zeevarenden meer, maar ik heb ze nog wel gekend. Laatst nog die kapitein die vanuit het niets opdook op de Mooie Nel, dat was er zo een. Zo'n type dat op zee vaart met

het doel een haven, het land te bereiken. Maar o wee, eenmaal daar aangekomen... Snap je? Good men and good ships, rotten harbours. Om maar te zwijgen van thuis, bij een vrouw zitten koekeloeren... Die zeejongens moeten d'r uit! Dat levert natuurlijk een eeuwig pingpongspel tussen de zee en het land op.

„Vroeger heb ik vaak van die gasten gehoord over Het Beruchte Moment. Het tijdstip waarop ze besloten definitief aan wal te blijven. Als ze er zelf geen zin meer in hadden, en ook wel, omdat op een gegeven moment de Nederlandse Zeemansvrouw uitstierf. Dan zeiden ze thuis dat ze toch nog één reisje wilden doen. Die kwamen nooit terug. Snap je? Dat was dat ene reisje dat fataal was. In mijn tekst is het maar een gewoon filosofietje, maar ik weet niet of je het prachtige gedicht van Jan van Nijlen kent? Over hetzelfde onderwerp, maar dan van de hand van een volwassen man.”

Een trein gaat altijd ergens heen. Waarschijnlijk gaat een trein nooit terug. De tijd gaat ook niet achteruit en dag na dag gaan we voorbij.

(Uit: Tussen de Rails)

„In Nederlandse treinen geldt dat helemaal. Die bestaat niet uit een locomotief met wagonnetjes, maar uit zo'n gevaarte met zo'n hondekop. Let wel, voor en achter. Zo'n trein gaat altijd ergens naartoe. Hij vertrekt altijd. Ik heb het in Tussen de Rails niet gebruikt, maar je hebt natuurlijk die krankzinnige filosofie over het Nederlandse woord 'weg'. De weg gaat ergens heen. De weg is de enige die tegelijk hier en daar is. Monumenten gaan op weg, of zijn onderweg. Iemand die de weg kwijt is, gaat ook termen gebruiken als: waar gaat die nou heen? Want hij gaat niet meer, de weg gaat. Daar kan je eindeloos op voortborduren. Als wegen gaan, dan ben jij niet meer degene die zich over de weg beweegt. Heel raar.” „Om drie uur 's nachts komt er een goederentrein door Haarlem heen. Als de kop van de trein zich in de buurt van mijn huis bevindt, dan zit de kont nog boven Het Spaarne. Zo lang is ie. Dat gevaarte gaat heel langzaam, zestig kilometer. Als je dat ziet, dan kun je je voorstellen dat treinen zo lang zijn dat ie bij twee kleine stations tegelijk tot stilstand komt, zodat je door de trein heen van het ene naar het andere station zou kunnen lopen. Dat soort krankzinnige bedenkingen.”

Maar veel van wat de zee belooft, blijkt even later geschreven met zout water en de wind veegt 't weer uit.

(Uit: Nautilus)

„Ik ben me heel goed bewust van de romantiek die om de zee heen hangt. Waar een belangrijk deel van de pleziervaart ook op inspeelt. Toch is die romantiek niet platweg zo simpel dat je kan zeggen: dat bestaat allemaal niet. Dat is maar landrottengien. Zo simpel ligt het niet. Ik ken beroepszeevarenden en die hebben toch echt een beetje last van romantiek. Je hebt ook onder de zeevarenden negen-tot-vijf jongens. Ach, het is hetzelfde met de krant. Je hebt onder krantejongens mensen die het altijd maar over hun kleine meid hebben, en kerels die 's nachts nog effe doorhalen.”

„Tegen De Wal wordt altijd sussend gezegd dat het hé-le-maal niet zo is dat zeelieden overal opduiken. En het is in een groot aantal gevallen wel waar. Vroeger was het zelfs noodzaak. Mijn overgrootvader was voor vier jaar weg als hij scheep ging. Dan had je niet, dat vrouwen meevoeren of overkwamen zoals nu. Zo hebben ze tegenwoordig het tekort aan officieren opgelost.”

„De zeevarenden vormden een heel apart soort volk, tot na de oorlog. Eigenlijk zonder gezinsleven. Zonder privacy. Een rauw, zwaar leven. Als je in de geschiedenis iets langer teruggaat, dan kom je in de zeltijd terecht. Een tijd met grote bemanningen en levens die niets waard zijn. Altijd sneuvelen er wel een paar onderweg. Die mensen werden gersoneld. De Shanghai-techniek. Nou, dat wijst er op dat het allemaal niet zo'n lolletje was. De grote stroom lectuur in de negentiende eeuw over jongens die naar zee moesten, was een soort bewust toegepaste propaganda. Vroeger ging men niet naar zee, tenzij men een moord gepleegd had, of uit een andere vorm van wanhoop. Anders deed je dat niet.”

„Ja, ik koketteer ermee. Als ik bewust een beeld gebruik van eilanden met tropische meisjes met rieten rokjes, dan doe ik eigenlijk hetzelfde als cartoonisten in Playboy. Als jij een eilandje tekent met een palm erop, dan zijn dat pictogrammen die de lezers zo oppakken. Misschien dat onze nazaten over tweehonderd jaar zulke plaatjes alleen nog kunnen begrijpen met behulp van indrukwekkende handboeken, zo ongeveer als wij naar Jeroen Bosch kijken. Dat zijn ook geen clichés, maar archaische beelden. Je hebt maar een paar dingen nodig om je toeschouwers op een bepaald been te zetten.”

„Hoe komt het dat we de indruk hebben dat de accordeon bij de zeevaart hoort? Dat vinden we zelfs typisch voor dat milieu. Je moet eens opletten bij commercials en zo. Als er sprake is van de zee, dan komt die trekzak tevoorschijn. Dan creëer je het sfeertje dat iedereen oppikt. Waar komt dat nou vandaan? Aan die echte zeemannsliederen, de wailing songs, komt zelden een trekzak te pas. Toeval.”

Wat in mijn verbeelding is zal in werkelijkheid bestaan en wat in werkelijkheid niet is als verbeelding verder gaan.

(Uit: Sneeuw)

„Het is geen raadsel dat mijn latere teksten niet onderdoen voor de bekendere, vroegere stukken. Los, zonder muziek, zijn teksten eigenlijk bouwtekeningen. Die moeten worden uitgevoerd, als eenheid kloppend worden gemaakt. Maar wie moest ze uitvoeren? Wie moest die muziek maken op het moment dat Bo (de troetelnaam van Boudewijn de Groot) in een van zijn in-de-warre staten was? Bo had altijd iets van heen-en-weer in zijn leven, ook ten opzichte van mij. Dan bleef een tekst een bouwtekening.”

„Sneeuw is een prachtext. Ik heb mensen gekend en die hadden wat met die sneeuw-passage in het Largo van Händel. Weer een ander ging altijd wenen als het sneeuwde. Deze mensen hebben binnen hun relatie een bijzondere band met zo'n stuk van Händel en staan dan open voor het mystieke van sneeuw. In 1986 viel het bij voorbeeld van het ene op het andere moment en was het op slag kerst. Ik kon me als een van de weinigen in de stad voortbewegen. Op mijn brommer met zulke laarzen, het leek net een sneeuwscooter. Auto's zaten overal in en tegen elkaar. Het was een feestelijke wereld geworden. Zo raar.”

„Sneeuw ruikt ook. Je ruikt verse sneeuw. Heel gek. Als sneeuw wat ouder wordt, dan is het allemaal niet meer interessant, maar als het net gesneeuwd heeft... met niets te vergelijken.”

„Wat in werkelijkheid niet is, zal als verbeelding verder gaan. Dat is het doorbreken van de eenvoudigste natuurwet. To be or not to be. Eroverheen gaan, het transcendente is heel algemeen voor alle vormen van kunst. Je niet meer laten beperken door de werkelijkheid van alledag, je niet meer laten inperken door het tweemaal twee is vier. In deze tekst

● Lennaert Nijgh, zoals hij er nu uit ziet.

ga ik nog verder. Maak ik er eigenlijk een soort Escher van, een Ring van Moebius. Eigenlijk bestaat er geen werkelijkheid voor mij. Dat is bij de meeste denkers zo, maar daar staan de mensen niet zo bij stil. Kijk, niet-bestaan is ook een werkwoord. Dus niet-bestaan, dat kan al niet.”

„Als je van een almacht uitgaat, dan zal het aan die almacht mogelijk zijn om tegelijkertijd te bestaan en niet te bestaan. Het bestaan is een platvloerse bezigheid, een tijdelijke staat.”

„Ik volg altijd de sterrekundigen op de voet. Naarmate ze meer apparatuur krijgen en verder in het heelal kunnen gluren, gaan ze tobben met de schepping. Ze komen hoe langer hoe verder van huis. Iedere ontdekking schept voornamelijk verbijstering. In de tijd van goed old Ptolemaeus en Dante, ach, ach... bij hen klopte het allemaal wel. De Goddelijke Komedie. Volgens de sterrekunde van die oude wetenschappers was elke ontdekking ten minste een bewijs dat ze het goed hadden gezien. Onze huidige wetenschappers tobben alleen maar.”

„Mensen met een klein bèta-verstand, dat is armoedig. Ingenieurs. Nou is het al geen universitaire graad. Bij Shell is een dokter in de natuurkunde gewoon een artiest. De top bestaat uit kooplieden. Ach! Al die geologen en al die andere kundigen die Shell heeft rondlopen worden eigenlijk gezien als professor Zonnebloem of professor Pi. Die zijn helemaal gestoord. Als jij eindelijk dokter in de god-wet-wat geworden bent, kijkt de top van zo'n bedrijf op je neer.”

„Waarom komen er in mijn familie geen universitair geschoolden voor? Om die reden niet. Wat nou studeren? Kunsten en wetenschappen, dat was voor rijken. In een familie met handelsbelangen, waar het geld regeerde, daar kwamen geen dominees en doktoren voor. Een professor is ook niks dat is een aansprektitel voor hoog-leraar.”

Hij heeft alles verloren, nooit iets bewaard... Hij heeft nergens iets gevonden, niets meegebracht

(Uit: De Reiziger)

„De reis is een literair middel dat tot de aller-oudste behoort. Of je nou Kuifje, Bolke de Beer, het Gilgamesj-epos neemt... allemaal hetzelfde. Tolkien heeft het heel zuiver terug-

gebracht tot z'n essentie: reizen doe je niet vrijwillig. Dat gebeurt onder dwang, met tegenwerking van de betrokkene. Het is altijd een ballingschap, een vlucht, een queeste. Men wordt gedwongen dat Gulden Vlies ergens vandaan te halen. Men komt ook nooit meer terug, want degene die terugkomt is een ander. Een universeel thema, reizen.”

„Toen ik op de filmacademie zat, begonnen we scenario's met: 'Een jongen loopt door de stad. De stad verandert om hem heen.' Waarom, vroeg de toenmalige directeur Koolhaas toen. De woedende verbouwereerdheid die op onze gezichten te zien moet zijn geweest. Waarom? Wat is dat nou voor een vraag? Voordat we in de gaten hadden, dat we zelf doelloos door de stad slenterden.”

Aan boord fikt de kachel op basis van een verraderlijk brandbaar mengsel en zet de wodka onze ingewanden in vuur en vlam. Het verleden duikt telkens op, of we willen of niet. De jaren zestig, vroege jaren zeventig. De vrienden zonder wie je nog steeds niet kunt. In die songtekst duiken de namen op van het vriendenclubje van toen: Ramses, Boudewijn, Lennaert en... „Jan Willem Schroter. J.W.S. De huidige directeur van de Academie voor Beeldende Kunst. Drs Schroter. Hij woont in Heemstede, ik zie hem nog van tijd tot tijd. God, wat zijn we veranderd. Zijn ouders hadden een gigantisch huis laten bouwen in de Rietveld-stijl in Aardenhout. De Berenklaauw. Daar hebben we die lange hete zomer, de zomer van ons eindexamen doorgebracht. Dat zit achter die plaat (Picknick), dat was het oord waar we schreven.”

„Ik zal je die foto's wel eens laten zien. Henk van der Meyden zou er een moord voor doen. Foto's van situaties waar men probeerde hoe groot de doucheceel was door er met z'n allen naakt in te kruipen. Jeroen, Herma, de hele bende, Ramses. Ach, die mooie tuin bij die Berenklaauw. Je had er sporeers die gevoed werden uit de vijver waarmee je van alles kon doen. Twee oude nonnen uit de buurt namen vanuit het struvelig regelmatig iets waar wat je op oude Griekse vazen ziet. Ik kom nog wel eens mensen van toen tegen. Een directeur van een Concertgebouw die er trots op is dat hij toen bijna in de vijver van De Berenklaauw verzoop.”

„Het waren mythische tijden. Ach, dat zijn het nu nog.”

john oomkes

● Lennaert Nijgh en Boudewijn de Groot op een foto uit 1973, bij het ten doop houden van de lp 'Hoe sterk is de eenzame fietser'.

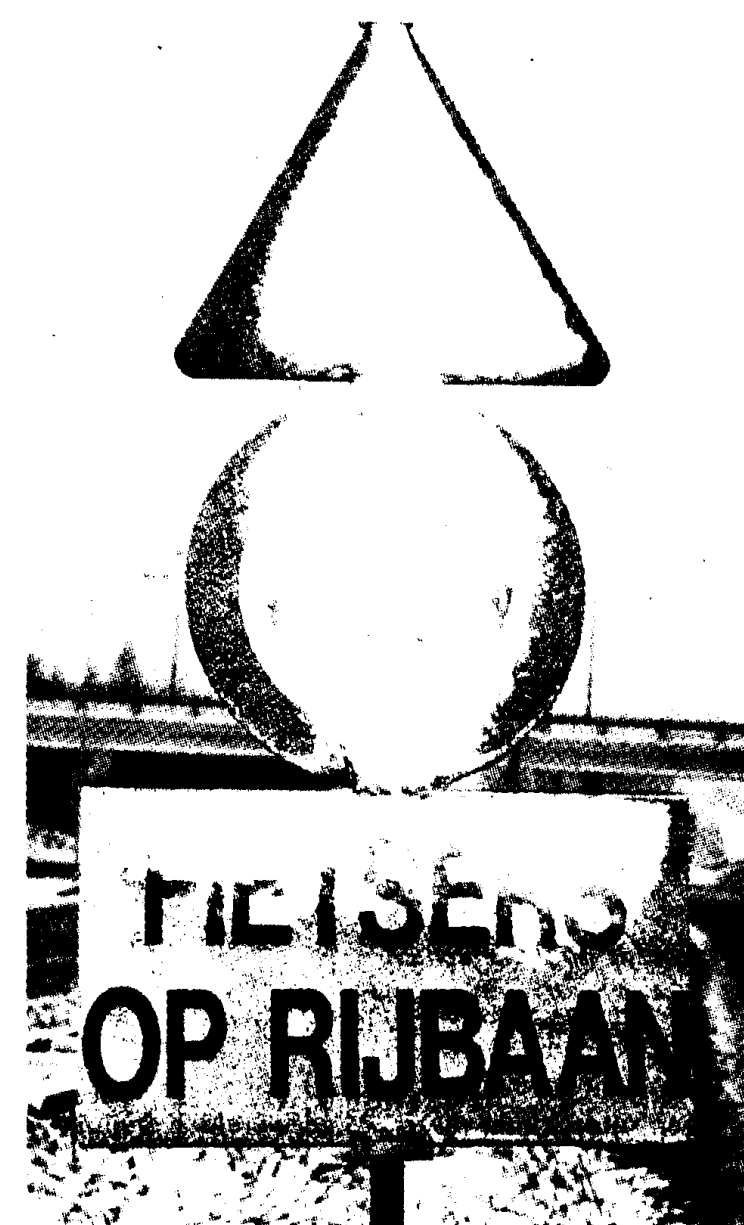
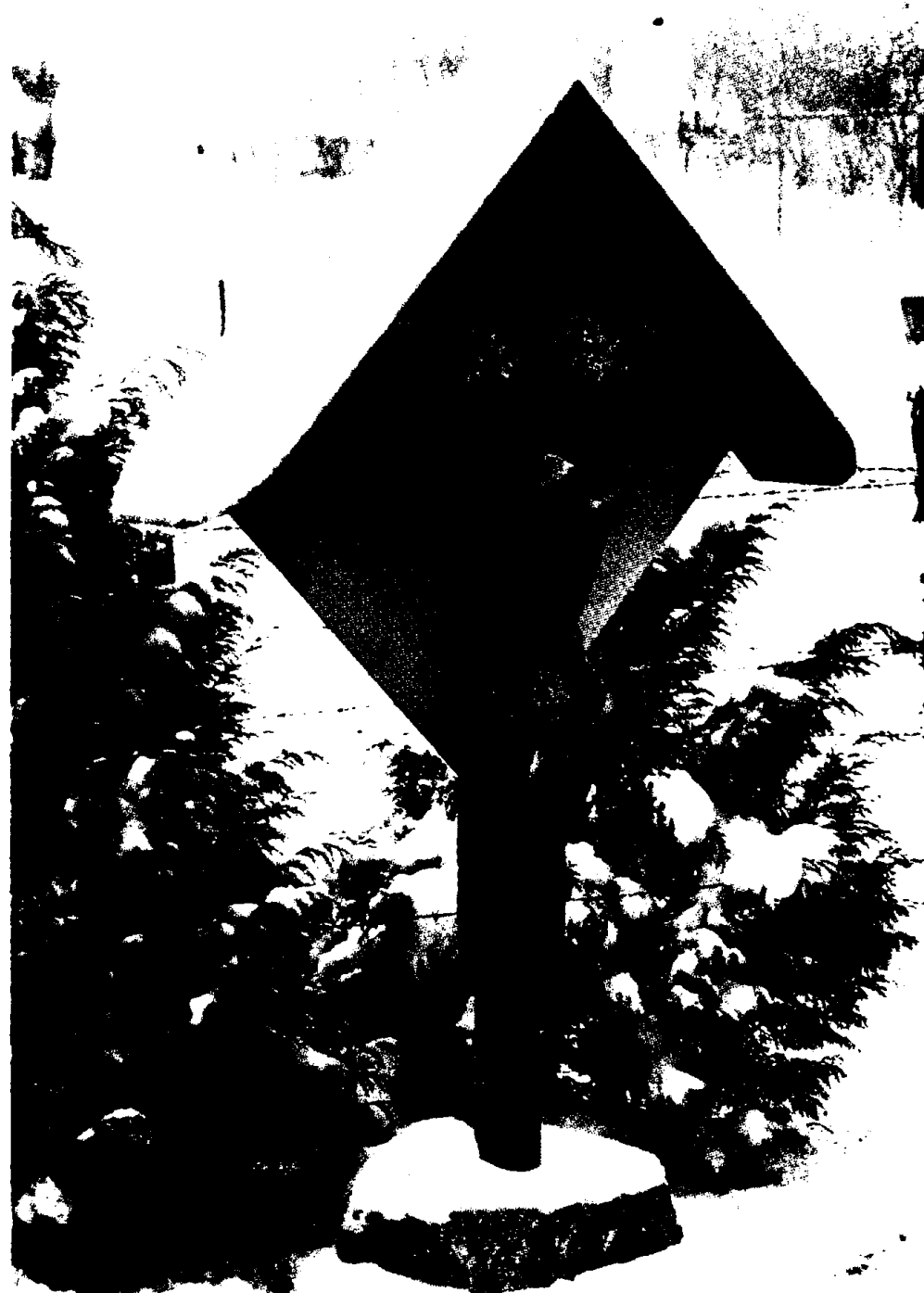
Winter in Limburg

Voor het eerst in vier jaar hebben we weer een winter, die die naam ook werkelijk verdient. Met pakken sneeuw, een flinke laag ijs en alle voor- en nadelen die daaraan verbonden zijn.

Voor onze fotograaf Dries Linssen bood de winter in ieder geval een uitgelezen mogelijkheid Limburg op zijn mooist op de gevoelige plaat vast te leggen.

Als we de weerberichten mogen geloven zal het allemaal niet lang meer duren en kunnen we al tijdens dit weekeinde met een dooiaaval te maken krijgen. Geniet dus maar van de positieve kanten van het winterweer, nu het nog kan.

Foto's: DRIES LINSEN

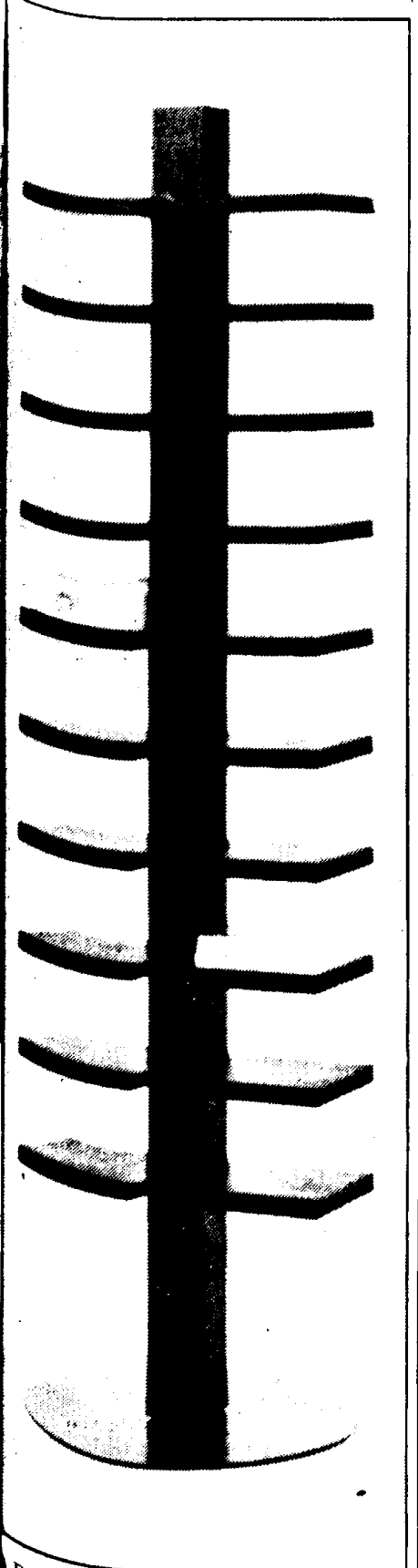
Trends op Meubelbeurs Keulen

De hele wereld wil design

In de laatste tien jaren heeft het begrip 'design' het interieur stormenderhand veroverd. Bij meubelen groeit de vraag naar design over de hele wereld, althans in die landen waar een goed ingericht huis een belangrijke leefvoorwaarde is.

Wanneer je aan ontwerpers vraagt wat dat nou precies is, krijg je allerlei verschillende antwoorden. Ze kunnen wel voor een groot deel op hetzelfde neer. Bij design gaat het altijd over ontwerpen met strakke, functionele lijnen, zonder tierententijnen.

Op de Meubelbeurs in Keulen was het heel wat design te zien, die vooral in het Avant Garde Design centrum (drie hallen vol) was ongebracht. Af en toe heel bizarre ontwerpen, met de hand vervaardigde prototypes, die waarschijnlijk nooit in serieproductie worden zullen worden. En dat is toch wel een randvoorwaarde om een meubel tot design te bestempelen. Industriële vormgeving is namelijk de basis van het begrip design. De vormgeving van producten die door de industrie in serie gemaakt kunnen worden.

Dit soort boekenzuilen en portiegelijke cd-standaards hebben kennelijk het designshart veroverd.

De huidige designers vergeten deze oorsprong af en toe en storten zich op allerlei artistieke meubeluitingen die door hun constructie of combinatie van materialen wel met de hand vervaardigd moeten worden. Dat zijn bijna kunstwerken en de prijs is navenant. Sommige stukken zijn echt bedoeld als kunstobject en missen dan ook elke functionaliteit. Daar is het begrip 'meubel' slechts gebruikt als aanleiding om kunst te creëren. Maar met meubel-design in zijn oorspronkelijke betekenis heeft dit natuurlijk niets meer te maken. Maar in elk geval zijn zulke ontwerpen wel opvallende blikvangers op een beurs.

Standaard

En het is best leuk om een paar van die stukken te bekijken. Zoals het nachtkastje 'Satelight' van de designgroep Berlin Form, vervaardigd van een roestvrijstalen, glanzend gepolijste wasmachinekuip. Een glasplaat erop, pootjes eronder en een buislampje erin als sfeervol nachtlampje.

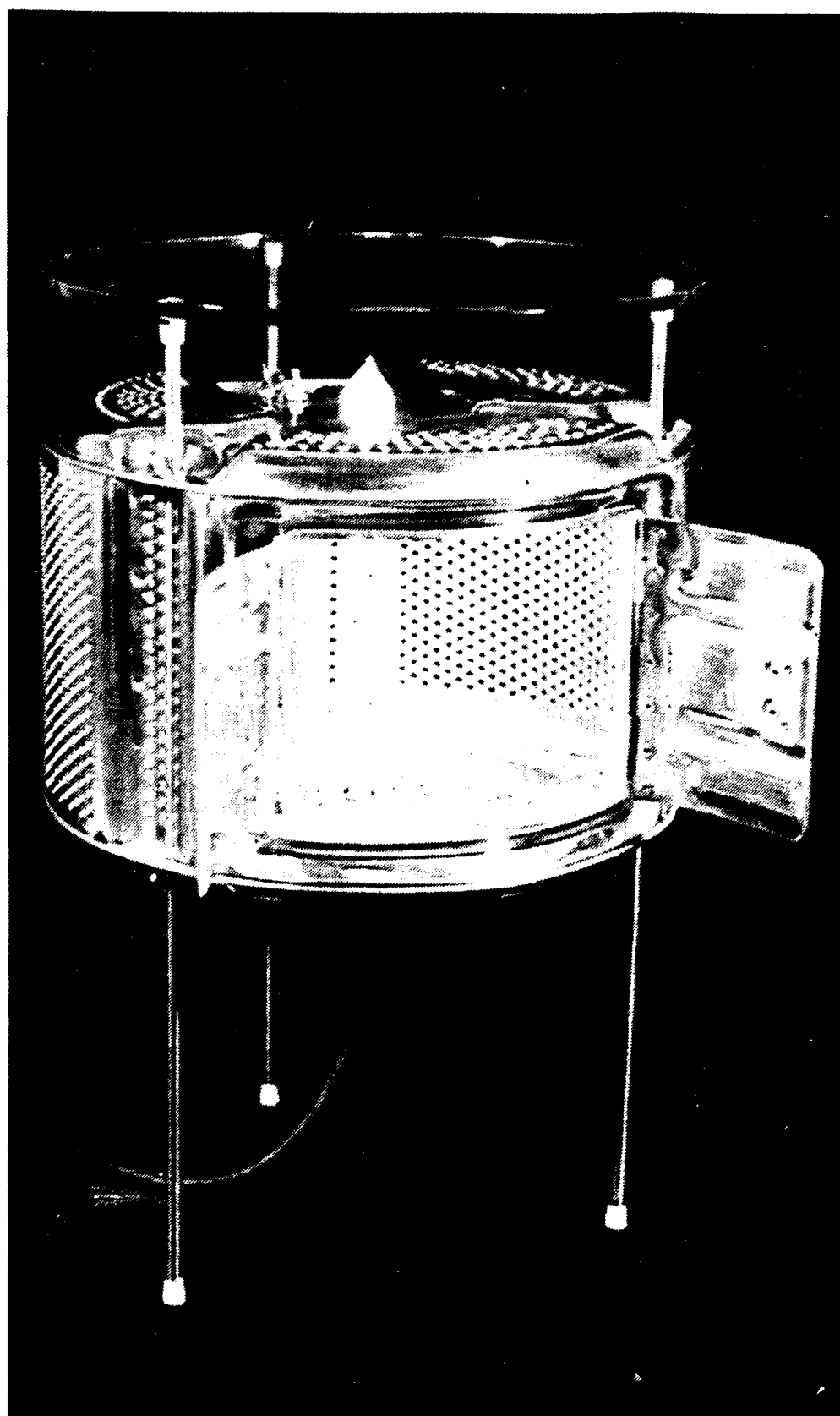
Verscheidene designers hebben zich op de CD geworpen. Ze hebben daar een standaard voor ontwikkeld van omstreeks menshoogte, waarin tientallen zilveren schijfjes een plaatsje vinden. Voortbordurend op dit idee zie je ook boekenpilaren, standaards met aan weerszijden

kleine plankjes, bedoeld als boekenberging maar ook als ruimtelijk object. Je hoeft zo iets niet per se tegen de wand te zetten.

Stoelen

Veel designers hebben zich weer uitgeleefd op het gebied van stoelen. Stoelen waarop je vaak eerst eens moet gaan zitten om te voelen of ze wel geschikt zijn voor hun gebruiksdoel. En dan ben je meestal verbaasd over de prima zit. Zoals de stoel K2 van de al genoemde designgroep Berlin Form. In het stalen frame met aangelaste voetplaat is een met leer overtrokken zit- en rugkussen gehangen, heel comfortabel.

Er wordt op grote schaal geëxperimenteerd met vormen en materialen. Maar in Keulen was toch ook veel te zien waarbij vooral aandacht was besteed aan functionaliteit en kwaliteit. Een goed voorbeeld daarvan toonde een stand met Zwitserse ontwerpen, design Wogg/Johan Munz. Een rolluikkast voor kantoor, woon- of slaapkamer. De kast heeft twee vaste wanden. Aan boven- en onderzijde is een rondlopend stalen profiel over een kogelgelagerd rol-systeem gemonteerd. Het rolluik kan dus rondom het frame bewegen worden en loopt dank zij de kogellagers uiterst licht. Een uniek en heel functioneel ontwerp, waarop patent is aangevraagd.

● Het nachtkastje 'satelight' is gemaakt van een wasmachinekuip.

● De bouwplaatsen bieden momenteel een verlaten aanblik.

Foto: FRANS RADE

Vorst speelt bouw parten

Voorals in koude tijden als deze, waarin de bouw vrijwel stil komt te liggen, ontstaat nogal eensrijving tussen de koper en de aannemer over de periode waarin een huis opgeleverd moet worden. Met name de term 'werkbare werkdagen' waarin de bouw wordt uitgedrukt, is de oorzaak van nogal wat onduidelijkheid. De term is voor leken een vaag begrip, waar bij het tekenen van het koopcontract vaak

snel overheen wordt gelezen. De bouwwereld heeft met te veel onzekere factoren te maken om in contracten een exacte opleveringsdag te noemen. Voorals het weer kan de bouw van een huis enorm beïnvloeden. De term 'werkbare werkdagen' biedt de bouwwereld de mogelijkheid om een slag om de arm houden.

Daarom wordt in een koop-aan-

mingsovereenkomst de bouwtijd altijd aangeduid in werkbare werkdagen. Om dit aantal te bepalen, moeten op alle kalenderdagen rust-, feest-, vakantie- en atv-dagen in mindering worden gebracht. Daarvan worden dan weer de dagen waarop vanwege de weersomstandigheden niet gewerkt kan worden, afgetrokken. Regen en vorst zijn de voornaamste spelbrekers. Een gemiddeld jaar heeft rond de 180

werkbare werkdagen. Aannemers kunnen wel een globale inschatting geven van de opleveringstermijn. Dat maakt het voor de kopers mogelijk om tijdig de verhuizing en allerlei bijbehorende zaken te regelen. Alleen als de voorspelling niet uitkomt, bijvoorbeeld na een periode van langdurige vorst, zullen de kopers hun hele planning om moeten gooien.

Dure huizen moeten bouw gaan redden

Het plotseling opgedoken gat in de begroting van het ministerie van volkshuisvesting is koren op de molen van ing. H.P. Barth, de nieuwe voorzitter van het Algemeen Verbond Bouwbedrijf (AVBB). Volgens het ministerie is de tegenvaller (voor dit jaar geschat op 500 miljoen gulden) te wijten aan het subsidiestelsel voor sociale woningbouw dat tot 1988 werd gehanteerd. Dat de sociale woningbouw dringend onder de loep moet worden genomen, heeft Barth al eens bepleit.

Vorige maand, toen de stellingen voor de 'tussenbalans' werden betrokken, riep Barth, net benoemd tot voorzitter van de grootste belangenorganisatie in de bouw, de staatssecretaris Heerma op eindelijk eens het mes te zetten in de gesubsidieerde sector. Wie maken er eigenlijk gebruik van die subsidies? Wie wonen er in woningwet- en premiehuurwoningen, vroeg hij uitdagend aan de staatssecretaris.

Volgens Barth wonen er nogal wat mensen met hoge inkomens in woningen die niet voor hen zijn bestemd. Het probleem van de 'dure' sociale sector zou voor een deel kunnen worden opgelost door deze mensen te laten doorstromen naar duurdere woningen. Bij voorbeeld door de huren drastisch te verhogen of door ze op andere manieren te dwingen naar andere woonruimte om te zien. Een verhoging van de huur met 6 procent, had het Bouwcentrum uitgerekend, zou een besparing van 3 miljard gulden opleveren.

Maar Barth meent zelf al dat de kans gering is dat zo'n 'volksverhuizing' een van de uitkomsten zal zijn van de discussie over de tussenbalans. „Ik denk dat Volkshuisvesting maar twee mogelijkheden heeft. Om te beginnen kan het alle subsidies op woningen voor een tijdje afschaffen. Dat is praktisch goed uitvoerbaar, omdat er in Nederland geen echte woningnood meer is. Dit is de gemakkelijkste weg en daarom vrees ik dat het kabinet deze weg zal bewandelen.”

Doorstroming

Omdat mensen met hogere inkomens nu niet of nauwelijks doorstromen naar duurdere woningen, zien gemeenten zich genooddacht telkens nieuwe woningen in de sociale sector te bouwen voor de nieuwkomers op de woningmarkt, die doorgaans een laag inkomen hebben. De gemeenten missen een instrument om de doorstroming te bevorderen.

Dat bleek, volgens Barth, onlangs op een bijeenkomst van de bouwwereld met de staatssecretaris, waarbij ook de wethouders van volkshuisvesting van de vier grote steden aanwezig waren. Daar werd de conclusie getrokken dat er nog veel dure woningen moeten worden gebouwd om de doorstroming mogelijk te maken.

Van dwang wilden de wethouders niets weten. Volgens hen moet het ook mogelijk zijn mensen met hogere inkomens te 'verleiden' om te verhuizen naar duurdere woningen. Bij voorbeeld door die woningen in het groen te bouwen. Een halfslachtige aanpak, noemt Barth dat. „Die verleiding kost geld. Want voor een grotere tuin moet je de woningen verder uit elkaar bouwen. Zonder dwang zal het niet lukken.”

Dat er ook bij huurders en kopers grote behoefte bestaat aan duurdere woningen, blijkt volgens Barth uit gegevens van de Nederlandse Vereniging van Makelaars en uit de hoge prijzen op de huizenmarkt. „Je ziet ook dat beleggers meer in duurdere woningen willen beleggen. Daar is duidelijk een markt voor.” Volgens Barth is de vraag het grootst naar woningen met een kostprijs van tussen de 175.000 en 250.000 gulden. Daarvan zouden er per jaar pakweg tussen de 40.000 en 50.000 kunnen worden gebouwd. „Als de politiek daar morgen geld

voor vrij heeft, kan er dit jaar nog mee worden begonnen”, aldus de AVBB-voorzitter. De bouwrijverheid ziet het natuurlijk wel zitten om duurdere woningen te bouwen. Bij hetzelfde aantal woningen dat al was gepland voor de komende jaren, betekent dat een grotere omzet en meer werkgelegenheid. Dat steekt Barth niet onder stoelen of banken. De bedrijfstak heeft er alle belang bij, nu het economisch wat slechter gaat en de bouw waarschijnlijk hard zal worden getroffen, om de woningbouw op te peppen.

Werkgelegenheid

Alles wat rinkt naar vermindering van de woningbouw en eigen woningbezit verhoging huurwaarde, forfait, aftopping hypotheekrenteaftrek, vermindering van de gesubsidieerde woningbouw wordt resoluut van de hand gewezen. Niet alleen door de werkgevers. Ook de vakbonden roeren zich.

De problemen die de bouw op zich af ziet komen zijn niet mals. Het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) deed in januari de voorspelling dat zowel de productie als de werkgelegenheid in de bouw dit jaar met 3 procent zullen dalen. Dat is voor het eerst sinds 1983. De zeven vette jaren zijn blijkbaar voorbij. Dit jaar zou de werkgelegenheid dalen van 319.000 tot 308.000 arbeidsplaatsen.

Deze sombere vooruitzichten zijn geen verrassing voor de bouwnijverheid. De bedrijfstak voelde vorig jaar al dat er zwaar weer op komst was. Voor 1990 was al een daling van de bouwproductie voorspeld. Het Centraal Planbureau schreef in zijn Macro Economische Verkenning dat in dat jaar alle sectoren zouden groeien, behalve de bouw. Maar de gevreesde terugslag liet toen nog even op zich wachten. Die staat nu pas voor de deur.

Probleem

Vorig jaar begon de huizenmarkt verzadigd te raken. De vraag naar woningen nam af. Dus maakte de bouwnijverheid zich op voor een paar moeilijke jaren. Maar de grootste tegenslagen moesten nog komen: de hoge rente, de moeizame worsteling om het financieringsstekort met 15 tot 20 miljard gulden terug te dringen, de oorlog in de Golf en de onzekerheid over de economische koers van Oost-Europa.

Behalve in de woningbouw, is de teruggang ook elders in de bouwnijverheid merkbaar. Zoals in de utiliteitsbouw. Grote investeringen in bedrijfs- en kantoorgebouwen worden uitgesteld, in afwachting van hoe de economie zich zal ontwikkelen. Met alle gevolgen voor de bouw. Maar ook hiervoor geldt: dat was vorig jaar al voelbaar. Toen was het de overheid, volgens Barth, die voor grote onzekerheid zorgde, door van de ene op de andere dag de WIR-subsidie af te schaffen.

En, tenslotte, als er minder woningen en kantoren worden gebouwd, gaat dat ook ten koste van de wegenbouw, betoogt Barth. „Want het heeft alleen zin een weg aan te leggen als die ook ergens naar toe gaat.” Veel bouwwerkzaamheden die al aan de gang zijn strekken zich over een paar jaar uit. Maar dat wil niet zeggen, aldus Barth, dat er dit jaar niet al klappen gaan vallen als zich niet snel nieuw werk aandient.

luuk sengers

(ADVERTENTIE)

dansk møbelhus

Möbel Mode Kunsthandwerk auf 3 Etagen

in Aachen

Peterstraße 44-46 Ecke Blondelstraße • Bushof • Tel: 09.49.241.49077

Architectuurprijs Herman Hertzberger

De helft van het bedrag is bestemd voor architectuurstudie in een land van de Europese Gemeenschap. Hertzberger mag het land zelf uitkiezen. Verder zit er een expositie aan verbonden in het Italiaanse L'Aquila. In de internationale jury zat ook Aldo van Eyck.

De overige kandidaten voor de prijs kwamen uit Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Italië en Portugal.

Volgend jaar zijn gegadigden van de zes overige EG-landen aan de beurt, aldus de BNA.

De architect Herman Hertzberger uit Amsterdam heeft de Premio Europa Architettura van de Italiaanse stichting Centro Tetraktis gekregen. De prijs bestaat uit een geldbedrag van ongeveer 75.000 gulden. De onderscheiding wordt voor het eerst toegekend. Dit heeft de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) donderdag bevestigd.

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur aangeboden

Restaurant Grill-Taverne
Le Charolais
in de Belgische Ardennen vlakbij DURBUY
(kleinste stad ter wereld). Tel. 09-32-86323015.

TE HUUR

Schinveld:
Gelegen in Centrum, nieuw te openen bruin-café met ruime bovenwoning. Ind.: café, keuk., 2 berg. Woonh.: woonk., keuk. en dakterras, badk. met ligbad, 3 slaapk., vliegtrap naar zolder. Huurprijs f 1.650,-.

Heerlen:

Centrum, kantoor of winkelpand. Opp. 230m2, Hoek Valkenburgerweg-Geerstraat. Huurpr. f 2.500,- per mnd. incl. stookkosten. GEEN HORECA!

Makelaarskant. Louis Janssen bv

Stein: 046-335840
Meerssen: 043-643555

Te huur aangeboden:

Appartement

in centrum hartje Hoensbroek

ruime woonkamer/aparte keuken/douche/wc/2 slaapkamers

Huur f 695,- servicekosten f 250,-
Tel. 045-213753

KOFFIESHOP ter overname aangeboden in een Versland

te Zuid-Limburg voor een

vooruitstrevend(e) dynamisch(e)

man/vrouw/echtpaar

Goede winstmogelijkheden.
Voor inlichtingen 046-581108, na 18.00 uur 043-643184.

Onr. goed te koop aangeboden

Spaarhypotheek*** 9,3%

Bij wie U ook koopt, nog altijd DE OUDE RENTE tot 20 jaar rente vast. Bel 045-712255 of 's avonds en weekenden Hypotheekadviseur: J. Wetsels 045-440731.

Stienstra Hypothekenservice

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

*** Huizen gevraagd ***

Voor diverse cliënten zoeken wij woningen, bungalow's en landhuizen in alle prijsklassen in de regio Heerlen.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ

HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG

Burg. de Hesselplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616

Van de Pas, de makelaar van de koper!

Een Postbank - Hypotheek?

voor een uitstekende offerte en prima advies:

Hypotheekcentrum Limburg

☎ 045 - 74 16 16

Probleemloos uw huis verkopen?

NEDU Makelaardij, Emmalein 12, Heerlen.

Tel. 045-711500.

Limburgs Dagblad

Hoensbroek

Geschakelde Bungalow, living met open haard en schuifpui naar overd. en bet. terras, mod. aanbouwkeuken, living en keuken met vloeren van noorse leisteen en vele mooie inbouwspots. Fraaie entree met garderoben en inbouwsch. en vloer van noorse leisteen. Badk. met ligb. mod. toilet, alle san. en tegels in witte uitv. recent is de living-keuken-entree en het toilet geh. vernieuwd, kelder alwaar nieuwe HR. c.v.-ketel en boiler, 3 ruime slkmrs. gar. grote bijruimte recent inger. als kantoor, aparte ruimte voor wasm. en droger, het pand heeft dakisol. dubbel glas en roll. Fraaie tuin met vrij uitz. een zeer courant pand wat U beslist ook van binnen moet zien. Aanv. okt. 1991. Koopprijs f 237.000,- k.k. Telefoon: 045-231285.

HEERLEN, Friture

Langs drukke doorgangsweg friture met via aparte opgang te bereiken mooie bovenwoning, alsmede een achter de friture gelegen kamerverhuurbedrijf met een netto huuropbrengst van ong. f 36.000,- p.jr. De vraagprijs voor het totale object bedraagt f 285.000,- k.k.

OIRSBECK, Café

In dorpskern goedgesitueerd café/pand met feestzaal, kegelbaan, en ruime bovenwoning. Ind.: beg. gr. 65 m2 café, toiletten, 150 m2 feestzaal met toiletten, keuken, vergaderzaal. Tevens voormalige friture-ruimte, momenteel in gebruik als dagverblijf, met toilet. Verd.: woonkamer eetkamer, berging, 2 slaapkamers, badkamer. Vraagprijs n.o.t.k. Het object is eventueel te huur.

LIVAC b.v.

Akerstraat Nrd 11, Brunssum. Tel. 045-220550.

Obbicht

Halfvrijst. geh. gerenov. woonh. met garage, stal en maar liefst 1065 m2 tuin. Ind.: beg. gr. 1 ha. woonk., eetkeuken, bijkeuken, toilet, kelder. Verd.: 2 ruime slaapk., badk. Vaste trap zolder, gedeeltelijk rolluiken, c.v. Vraagprijs f 145.000,- k.k.

Nieuwstadt

Halfvrijst. woonh. (b.w. '83), met via aparte ingang te bereik. praktijkruimte, garage en tuin. Ind.: beg. gr. hal, toilet, woonk., eetkeuken. Verd.: 3 slaapk., badk., vaste trap, zolder, c.v., rolluiken. Vraagprijs f 185.000,- k.k.

Brunssum

Halfvrijst. herenhuis met garage en rondom tuin. Ind.: beg. grond: hal, toilet, woonkamer met open keuken. Verd.: 3 slaapkamers, badkamer, c.v. Vraagprijs f 168.000,- k.k.

LIVAC b.v.

Akerstraat Nrd. 11, Brunssum. Tel. 045-220550.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop -

Geen kosten

Te koop

Gevraagd.

Ouder woonhuis met behoorlijk wat tuin. Opknappen geen bezwaar. Vlotte afwikkeling mogelijk. Tel. 045-213766.

Schaesberg

Brikkebakker 13 halfvrijst. woonhuis met ruime garage, in rustige omg. met veel groen. Vrij uitzicht, 3 min. lopen van station. Ind. woonk./keuken, 3 slaapk., ruime badkamer, gr. zolder via vaste trap, mod. 4 slaapk. Vol. geïsol., b.w. 1980. Aanv. in overleg. Prijs f 164.000,- k.k. Tel. 045-317238.

In zuidelijk Zuid-Limburg te

koop gevraagd:

ruim perceel,

1/2 tot 1 Ha. waarop

agrarische bebouwing is

toegestaan, of boerderij met

huisweide. Tel. 04454-1387

Limbricht

Mooi appartement op begane grond met tuin en berging. Ind.: o.a. woonkamer met parket, compl. keukens, 2 slaapk., badk., cv, pr. f 112.000,- k.k. Ind. Paul Crombag Onroerend Goed Tel. 046-580087.

Centrum DEN HAAG, ruime

2/3 kamer topapp., 5e etage, groot balkon, open keuken met inb. app. incl. afgest. parkeerplaats, f 205.000,- k.k. B.o.n.r. B-7139 Limburgs Dagblad. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

GEZOCHT betaalbaar groot

pand (bv. kasteel, hoeve, monumentachtig) met veel werkruimte of opslag. Gesch. v. meerdere bewoners. 04241-4547. Tijdens kant.uren 04498-54803.

Te k. gevr. halfvrijst.

WOONHUIS met garage of bungalow uitstekend onderf. f 130.000,- tot f 170.000,-. Gem. Kerkrade. Br.o.n.r. B-7135 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

BRUNSSUM-Treesbeek:

t-woning met voor. achtertuin, cv. berging en dubbel. Ind. o.a. kelder, kamer m. parket, gr. keuken met app., badk. m. vv. bad en douche, vaste trap naar zolder. Vr.pr. f 119.000,- k.k. Ind. 045-229831.

BRUNSSUM, Hazenkampstr. 37.

Te k. tussenvoort. met c.v. en tuin. Moet opgeknapt worden. f 66.000,-. Tel. 045-273245.

HEERLEN: Te k. woonhuis

dicht bij centrum, met o.a. woonk., keuken, wc, 3 slaapk. badk. met ligb., berging, geh. onderkelderd (met aanrecht en verw. hobbyruimte), cv, rolluiken, voor- en achtertuin. Vr. pr. f 100.000,- Tel. 045-725193

BOUWKAVEL, exclusief

gelegen in plan "Vrusscheming" te Heerlen. Diepte p.m. 44 mtr., breedte p.m. 19 mtr. Vrijstaande bebouwing. Geen bouwverplichting. Vraagprijs f 131.000,- k.k. Tel. 045-226286

HEERLEN, Herstr. Hoek

woning met tuin, mooie keuken, L-vormige woonk. en cv. f 89.500,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

HEERLEN, Leermakampsweg

5. Halfvrijst. woonh. op perceel van 524 m2 met dubbele garage, aan rand van Heerlen, in goede staat. f 133.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

Bouwmater

Landgraaf te k. luxeus uit- gev. BOERENWONING best. uit eengezinswoning 140 m2, app. 35 m2 en kan- tooruimte 25 m2. Tot opp. 340 m2, met garage, pr.n.o. k.k. Huurkoop mog. Tel. 09-49-241871341.

VOERENDAAL, woonhuis

te k. met grote tuin, nabij station. Tel. 045-753412

Met een PICCOLO in het

Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Bedrijfsruimte

Te huur magazijn of opslag

350 m2. Gel. langs Rijksweg 17. Lanaken-Maas. Ind. Tel. 09-3211714053.

Te huur handelspand 350

Ruime parkeerplaats, kan ook in twee afzonderl. verhuurd worden. Gelegen langs Rijksweg 17, Maaseik (B). Ind. Tel. 09-3211714053.

!!! Europa kommt näher !!!

Büro- oder Gewerberäume in Kerkrade, nahe Zern, 500 m. von der Grenze Herzogenrath, 165 qm. DM en NK, auf Wunsch mit Wohnung, von Privat z. Tel. 0949-241-553312 oder 0949-241-7815

Vooruitstrevend(e), dynamisch

Man, vrouw, echtpaar gevraagd voor de exploitatie van een bloemenzaak of kadoshop in een Versland te Zuid-Limburg. Zeer goede winstmogelijkheden. Begeliding mogelijk. Voor inlichtingen: Versland Onroerend Goed B.V. Postbus 5224, 6401 GE Heerlen. Tijdens kantooruren tel. 045-229322 zaterdag tel. 045-728712

Bedrijfspand met woonhuis

te koop Heerlen-N, Uterweg. Bedrijfsopp. ca. 320 m2. Woonh. 110 m2. Aanvaarding direct, bezichtiging 045-227320 / 212605.

HEERLEN, Stationstr.

te huur winkelruimte ca. 100 m2. Ind. 046-743275.

Te h. aangeb. BEDRIJFS-

RUIMTE en kantoor, p.m. 250 m2, omg. Sittard, gunst. ligging. Tel. 046-524989.

Te huur gevr. woonh.

BEDR. RUIMTE, lokaal Beek, Maastricht en knappen geen bezwaar. 043-644172.

ADVERTEER op LD

voorige info 045-738

C. MALLMANN

*** Nieuw te Kerkrade ***

* lijsten * rozetten * zuilen * ornamenten * kunst- sierpleister * exclusieve lijstspiegels. Door ons vakkundig aangebracht, doch ook v. Doe-Het-Zelver. Openingstijden: ma.-vr. 14.00-18.00 u. Koopav. tot 21.00 uur, zat. 10.00-17.00 u.

Je huis in de krant

brengt mensen over de vloer

En de makelaar weet van wanten en kranten

ZONNERANDA

De zon met elektrisch schuifpand

MET ZONNERANDA

GENIETEN VAN ELKE ZONNESTRAAL!

Seizoenen oefenen voortaan geen invloed meer uit op uw leefklimaat. Met Zonneranda bepaalt u niet alleen zelf uw woonruimte maar ook de temperatuur. Het elektrisch opschuifend dak laat u van elke zonnestraal genieten zonder dat het u aan sauna lijkt en houdt de kou buiten als u dat wenst. Het uitzicht wordt bovendien niet belemmerd door beslagen ruiten. 10 jaar garantie.

ZONNERANDA

Bel gratis voor een uitgebreid info-magazine 06-0699.

Showroom geopend van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur. Elke zondag kijktijd van 14.00 tot 17.00 uur. Pannenweg 6c, 6031 RK Nederweert. Tel. 04951-26665

Ja, ik wil graag alles weten over ZONNERANDA. Stuur mij GRATIS en vrijblijvend uw uitgebreid info-magazine.

Naam _____

Adres _____

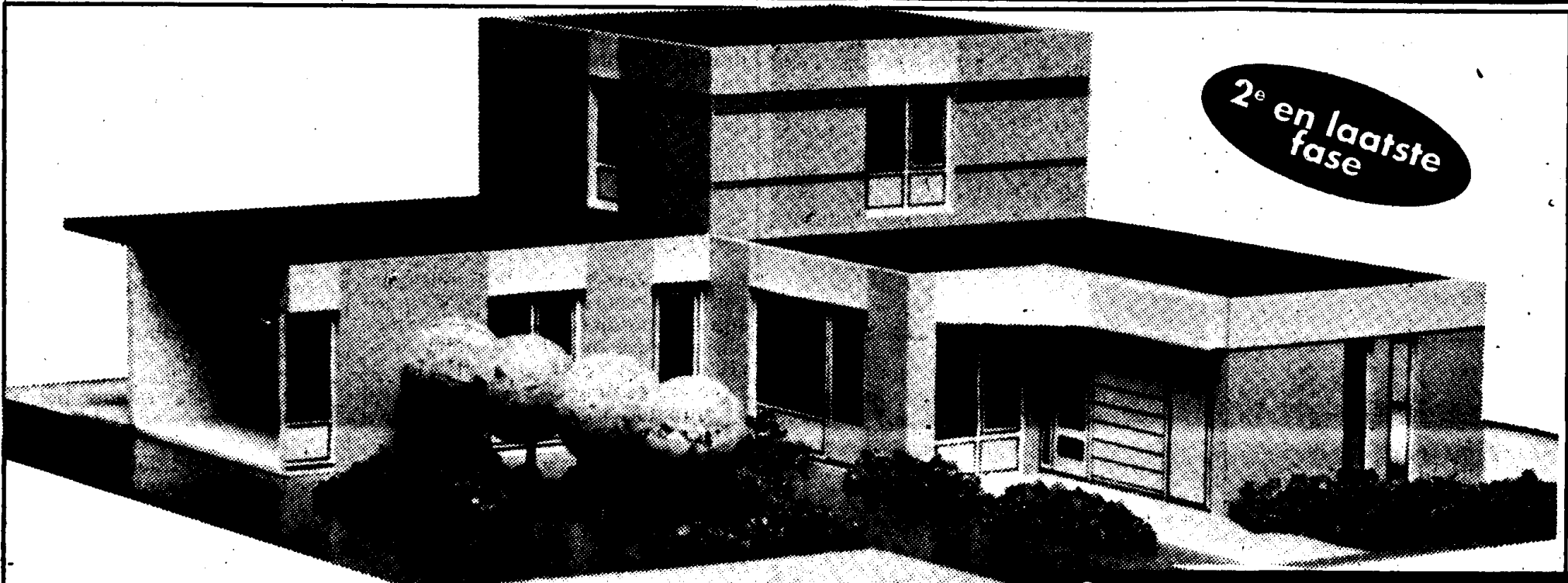
Postcode _____

Plaats _____

Tel. _____

Bon ingevuld opsturen naar: Postbus 2701, 6030 AA Nederweert

FRAAIE BUNGALOWS IN HEERLEN

2e en laatste fase

f. 142.000,- v.o.n.

Premie f. 41.000,- max.

Bel direct voor uitgebreide informatie en documentatie.

Hét grote succes van 1990/1991

VERHUZEN???

Doe-het-zelf. Te huur bestel- en vrachtwagen (hydr. laadlift). Ook ruime keuze in personenauto's, 9 pers. busjes en campers. Bastiaans, Autohandel, Heerlen, Spooringsel 50. Tel. 045-724141.

Te h. ruime EENGESINS-

WONING (boven), huurpr. f 583,- excl. Vr.pr. overname f 2.500,-. Te aanv. 1-04-91. Dr.M.L. Klingaan 181, Hoensbroek, 045-219833

APPARTEMENT te h. op 2e

verdieping, in Chevremont. Tel. 045-459647.

Te huur te Kerkrade-V.

voor jong meisje of vrouw gezellig APPARTEMENTJE met woonk., keuken, douche en slpk. Ook saunawonen mog. Ind. na 18.00 uur tel. 04748-2679.

BOODS/Opstalruimte,

100m2, gunstig gel. te Schaesberg. 045-311288.

Geleen te huur MIDDEN-

WONING Ind: entree, toilet, kelders, keuken en bijkeuken: 1e verd.: woonk., 2 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet en dakterras: 2e verd.: 2 slaapk. Excl. electr. incl. verwarming en water f 950,- p.mnd. 046-749595.

Noekhuis met garage tijdelijk

te huur in Heerlen, voor alleenstaande van mei '91 t/m april '92. 045-724580.

Te h. per 1 april voor kantoor

en/of gr. woning AM-BACHSTR. 5-7 Heerlen. Ook afz. 1e en 2e verd. 4 v. 2 keukens. Huurcont. min. 2 jr. en bankgar. Uitvoering brief met tel.nr. o.n.r. B-7159, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

BOVENWONING' centr.

Schinveld. Ind.: keuken, l-kamer, badk., 3 slpk., hobbykmm., wasruimte, dakterras. Hr.pr. f 800,- p.mnd. excl. Tel. 045-257332, na 18.00 uur.

Te h. mooie, ruime BOVEN-

WONING in het centr. van Waubach, geh. gerenoveerd Te bev. 045-312398.

Te huur GARAGEBOX,

Lentestraat, Heerlen. Ind. 045-718565.

Landgraaf te h. luxeus uit-

gev. BOERENWONING best. uit eengezinswoning 140 m2, app. 35 m2 en kantoorruimte 25 m2. Tot opp. 340 m2, met garage, pr.n.o. k.k. Huurkoop mog. Tel. 09-49-241871341.

Gem. APPARTEMENT te

Heerlerheide, Papperjans 42 te huur.

Te huur garage

Woonruimte, liefst met tuinje, in Heerlen voor werkend stel, i.v.m. werk. Br.o.n.r. B-7144, L.D. POSTBUS 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gevr. vrijst. landhuis

of boerderij voor 2 jaar, in LIMBURG. Overdag 04921-9292.

Te h. WINKELPAND, 66 m2

in centrum van Eisloo, ind. 046-371925.

Te huur gevr. door nette

jongedame APPARTEMENT of studio, omgev. Heerlen/Brunssum/Hoensbroek. Huur tot ca. f 600,-. Tel. 043-478490.

Huurhuis gezocht per 1-6

'91, huur p.m. f 700,-. Omg. GELEEN-Zuid, Oud Geleen. Tel. 046-751297.

Te h. gevr. WOONHUIS

min. 3 slaapk., liefst met gar. of mog. tot bouwen, eventueel woningruil ook mog. Tel. 045-230861.

Een Bonsai moet om de twee jaar worden verpot.

Bonsai vraagt veel aandacht

Bonsai is de kunst om bomen en planten klein te houden. Een bonsai moet dan ook een kleine 'boom' zijn die in zijn pot indruk geeft al heel oud te zijn. Het is echter goed om te weten dat er twee belangrijke soorten bonsai bestaan, althans de standplaats betreft.

Avankelijk werd in ons land buitenbonsai geïntroduceerd. Deze planten kunnen hoogstens enkele dagen of weken binnen worden gehouden, bijvoorbeeld tijdens de bloeiperiode. Voor de buitenbonsai moet de winter, afhankelijk van de weersomstandigheden, bescherming nodig is.

Buitenbonsai komen veel coeren, vooral Pinussoorten, en verder Japanse kersen, appels en Japanse esdoornen. Voorlichting van het publiek ten aanzien van deze buitenbonsai nog eens gegaafd. Het is altijd zeer voldoende duidelijk gemaakt dat zich binnenshuis snel ernstige problemen voordoen.

Binnenbonsai
Dezelfde methode van het kunst-

matig klein houden kan ook op planten worden toegepast die normaal gesproken in onze huiskamers een plekje krijgen. Momenteel is daar veel belangstelling voor. Van met name enkele Ficussoorten zijn mooie exemplaren te koop, maar we zien ook bonsais van bijvoorbeeld Bougainvillea, Cupressus macrocarpa 'Goldcrest', Leptospermum, Murraya paniculata, Olea (olief), Segeretia thea, Schefflera en Syzygium.

Het zal duidelijk zijn dat de verzorging van bonsai wat meer aandacht vraagt dan van gewone kamerplanten. In principe komt de verzorging overeen met normale exemplaren van dezelfde soort. Het water geven en de voeding (er is speciaal bonsaivoedsel in de handel) vraagt meer toewijding. Erg lage relatieve luchtvochtigheid is vrijwel steeds slecht. Regelmatig moeten overbodige groeiels worden weggeknippen en om de twee jaar moet worden verpot.

Het verzorgen van bonsai is een grote uitdaging. De relatie met oosterse filosofieën is duidelijk en daardoor kan men door bonsai wellicht ook meer inzicht krijgen in oosterse culturen.

Langwaterpas in moderne uitvoering

Langwaterpas is een al oud gereedschap, dat gebruikt wordt om grote afstanden precies horizontaal te meten. Het is heel eenvoudig: een met (of een gekleurde vloeistof) vullende slang is aan beide uiteinden van 'kijkglasjes' waarop maatverdeling is aangebracht. De uiteinde van de slang wordt op een bepaald punt aangebracht of gehouden, het andere op een te meten punt waar bijv. een lijn moet worden afgetekend die precies 'waterpaslijn' t.o.v. een gegeven punt ligt. Het is op een 9 Volts batterij werkende apparaat wordt geleverd met een slang van 12 meter; verlenging tot maximaal 60 meter is echter mogelijk. De prijs ligt rond de 120 gulden. Voor meer informatie: Van Beek & Heijermans, Katwijk, 01718 - 60420.

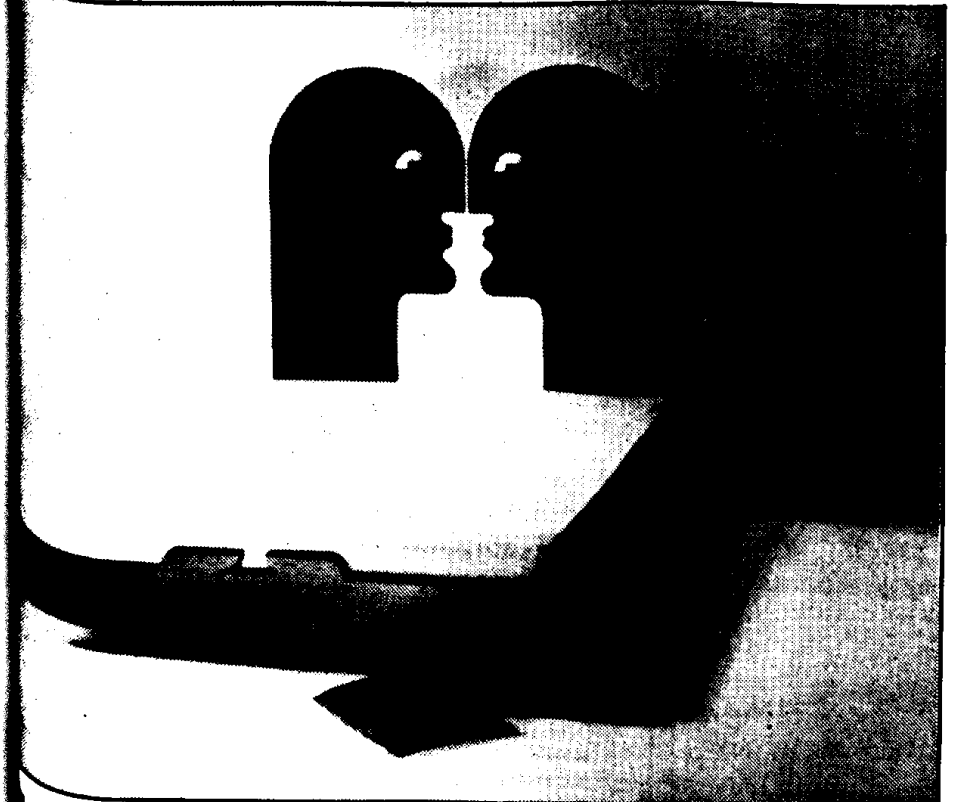
Opvallend slapen

Meubelontwerpers hebben met vernieuwde ideeën op de slaapkamer gestort. Dit vertrek wordt steeds meer als leef- en woonkamer ingericht. Dus krijgen meubels aankleding vandaag de dag een aandacht. Het bed wordt ook vaker vrij in de ruimte geplaatst, zodat je er aan alle kanten heen kunt lopen.

Hier afgebeelde 'legerstede' zal in elke slaapkamer goed doen. Het is een Zwitserse (gezien op de Internationale Meubelbeurs in Keulen) is nog niet in ons land te koop, maar wel de moeite waard het te laten zien. Het

brengt u misschien op het idee om zelf iets dergelijks te realiseren. Met een decoupeerzaagmachine is het heel eenvoudig uit meubelplaat te maken.

De hoofdeinden hebben beide een opvallend oog, een kapje waaronder een gloeilamp aangebracht is. Let ook op de gestileerde handen aan het voeteneinde. De ontwerper van de interieurgroep Ardimo Domani vertelde er nog bij dat de beide koppen ook andersom geplaatst kunnen worden (een kwestie van de kopborden uitsnijden en omkeren) als je elkaar bijvoorbeeld even min-der goed ziet zitten... of liggen.

Zwitsers bed, gezien op de Internationale Meubelbeurs in Keulen.

'Wij kunnen de woonkamer in klunen'

Overwinteren in jachthaven

De schaatsbaan van het Noordhollandse dorpje Spaarndam heet hoe kan het anders Nova Zembla. Voor wie hard kan gooien, ligt op een steenworp afstand jachthaven en scheepswerf De Rietpol, gehuld in een winters kleed. Rond de bootjes en schepen glijden tal van schaatsers, met vrouwen volgeladen bijbootjes worden over het ijs getrokken en uit de kachelpijpen van de jachtjes kringelt rook. Kringelt rook? Kringelt rook. Want dat maakt De Rietpol zo uniek: van de pakweg vijftig jachten die er liggen afgemeerd, zijn er zeventien bewoond. In de zomer wonen op de waterlijn, thans letterlijk leven in het ijs.

De Rietpol is, door de vrij directe verbinding met het Noordzeekanaal, een prima uitvalsbasis voor de zeezeiler. En vooral ook voor wereldreizigers, want havenmeester Emile Verharen levert service tot in de 'uithoeken' van de aardbol. Zo komt het dat een groot deel van de afgemeerde schepen doorgaans bewoond is. Mensen komen net terug van een wereldreis, bereiden zich voor op vertrek of zijn op doorreis en meren af voor een seizoen.

Ton en Marijke behoren tot de twee categorieën en oefenen alvast voor een bezoek aan Antarctica. Hoewel, oefenen... In hun stalen, twaalfmeter lange schip Aldebaran is het behaaglijk warm. 'Zelfs met die snijdende oostenwind geen centje pijn gehad', zegt Ton, zijzend op een cilindervormig 'Heatpol' kacheltje ter grootte van een brandblusser. Hij vervolgt: 'En het schip is sinds afgelopen zomer goed geïsoleerd. Stomtoevallig overigens, want de isolatie werd aangebracht om condens tegen te gaan. Daar hebben we nu dus profijt van.'

Ton en Marijke wonen sinds '88 aan boord in Spaarndam, maar zij hadden daarvoor al de nodige ervaring opgedaan op een 8 meter lang bootje in Friesland. Ervaring ook met overwinteren, want ze maakten aan boord twee Elfstedentochten mee. 'Nee, van de kou liggen we niet wakker. Integendeel.'

Klinknagels

Klinknagels
Wel wakker liggen de Rietpolbewoners zo nu en dan van het scheurend ijs. Ton: 'Het ijs zet uit en moet na-

tuurlijk ergens heen. Je hoort zo'n scheur ontstaan, naar je toe komen en langs het schip gieren. En dan die knallen. De eerste keer dacht ik dat alle klinknagels spontaan uit de romp sloegen. Of dat ook gebeurde? Nah, dat zien we wel als het gaat dooiën.'

Arthur en Ingrid wonen aan boord van de Zeehoen, een stalen schip van 44 voet (13,2 meter), eveneens gewapend met veel isolatiemateriaal en een Heatpol. Ze huizen reeds elf jaar op De Rietpol, maar het is hun eerste strenge winter in eigen land. 'We zijn viereenhalf jaar de wereld rond geweest, dus de laatste twee Elfstedentochten hebben we gemist. Maar we hebben onze portie evengoed gehad hoor', stelt Arthur gerust. Ingrid vult aan: 'In Amerika is alles groot, dus ook de vloeken. Binnen zes uur lag er een meter sneeuw en het vroom 20 graden, waardoor we een paar dagen lang ingesneeuwd hebben gezeten.'

Poepluier

De klappertjes en het schuifluik van de Rimpeling staan wagenwijd open. Last van de warmte? 'Nee, poepluier van Daan', zegt vader Henk, die samen met vrouw Jannie, Hendrik (4) en eerderegenoot Daan (1) aan boord woont. Het gezin houdt het dertien meter lange schip warm met een cv-installatie en heeft er voor de winter nog een klein Heatpolletje bij. 'Het eerste jaar', herinnert Henk zich, 'deden we het helemaal verkeerd. Slechte isolatie, slecht cv-systeem. En dan opeens een koudegolf in november en het vroom dat het kraakte. We probeer-

den de kajuit met het gasfornuisje nog een beetje warm te houden. Vergeet 't. Een bevroren waterdruppel in de gasleiding sloot de boel af. We zijn met een fles wijn aan dek gaan zitten, want het was binnen toch even koud als buiten. Van die winter hebben we veel geleerd: nu staat de kachel laag en is het hier nog lekker warm.'

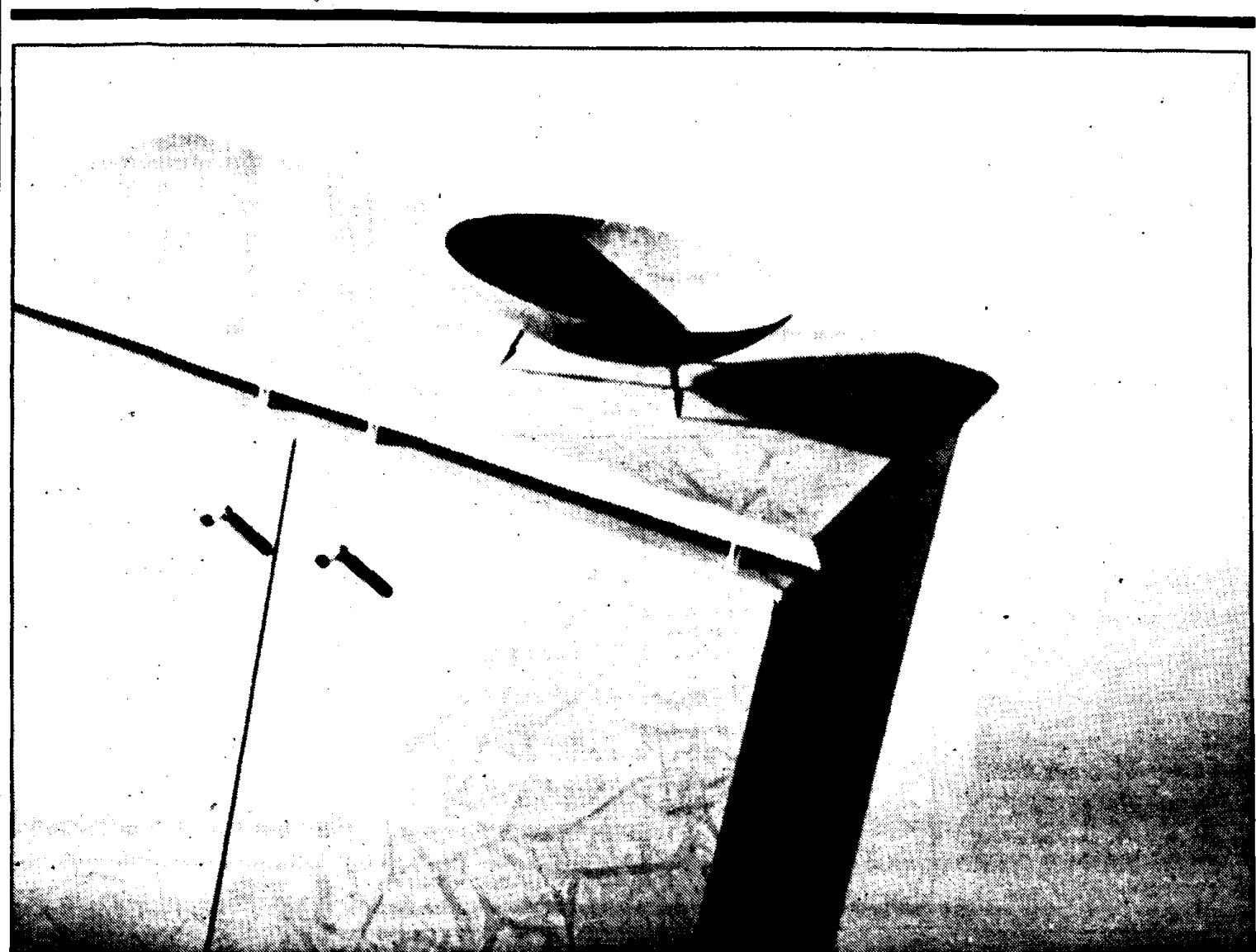
„De winter en de zomer zijn aan boord de mooiste seizoenen. Als ik geschaatst heb, loop ik met noren en al via het keukentrapje over het dek de kuip in. Vreselijk onhandig, maar het geeft mij een intense bevrediging dat ik zo dicht op het ijs zit dat ik de woonkamer in kan klunen.'

Bevroren dekbed

Is het dan allemaal pais en vree, een overwintering bij Nova Zembla? Nee, niet aan boord van de bijna elf meter lange Sonrisa, waar Arnold en Vera de achterkajuit reeds zijn ontvlucht, omdat de fles Spa steeds bevroor. 's Morgens kon je het dekbed recht overeind in de hoek zetten, als een plank hecht hout', vertelt hij enthousiast. Ze hebben hun toevlucht genomen tot de zit-slaapbanken in de kajuit, waar ook hier de Heatpol smoot. Op hoofdhoogte geeft de thermometer 18 graden aan, op enkelhoogte niet meer dan 5.

„Het verschil met de andere schepen is dat de Sonrisa van polyester is gemaakt', legt Vera uit, 'en polyester schepen zijn standaard niet of nauwelijks geïsoleerd. Bij ons heeft alleen het dek een kouwerende laag, maar achter de kastdeurtjes druipt het condenswater van de romp af. Vanochtend met de föhn de klerenkast drooggemaakt. Morgen maar weer de andere kastjes.' Wordt het niet tijd voor het aanbrengen van wat isolatie dan? 'Ja, mogen we in dat geval ons gironummer opgeven voor de actie Help Sonrisa de winter door?', vraagt Arnold. Vera sust: 'Ach, over vier jaar gooien we los voor een lange reis naar warmer oorden. Tot dan houden we 's nachts onze flanellen pyjama aan.'

jurriaan geldermans

• Het Efteto-systeem biedt barstensveel decoratieve mogelijkheden.

Barstensmooi effect

Als er over 'creatief schilderen' gepraat wordt, denk je meestal aan amateur-kunst-schilderen: schilderijtjes op papier of linnen maken en zo. Maar je kunt ook op allerlei manieren creativiteit leggen in 'gewoon' huisschilderwerk.

Een oude techniek is het kunstmatig aanbrengen van een craquelé-laag op bijvoorbeeld meubels, deuren, een lampvoet, enzovoorts. Craquelé betekent letterlijk: gebarssten. Een gebarssten verlaag is eigenlijk een foutje, ontstaan door ouderdom, of door gebruik van verkeerde verfsoorten.

Maar zo'n gecraqueleerd verpoppervlak heeft een bijzonder decoratief gezicht. Vandaar dat men het al eeuwen geleden opzettelijk ging nabootsen. De doe-het-zelver kan dat

nu ook. Flexa heeft deze techniek uit de mottenballen gehaald en in een eigentijds jasje gestoken. Onder de naam Flexa Efteto-systeem is het onlangs in de handel gebracht. Er kan een werkelijk schitterend resultaat mee worden bereikt. Moelijk? Nee, er is 'geen barst aan'.

Het systeem bestaat uit een tweetal speciale verfsoorten, die na elkaar worden aangebracht, en het Efteto-craquelépakket, dat los van de verf wordt geleverd. Het pakket bevat twee vachtrollers, een verfbus, een platte kwast, afplaktape en andere benodigdheden. Er is een duidelijke gebruiksaanwijzing bij.

Het systeem is alleen voor toepassing binnenshuis geschikt. Het kan op tal van materialen aangebracht worden: hout, metaal, harde kunststof, zelfs beton en stucwerk. Zo kan dat oude kastje, dat al jaren op zolder bivakkeert, omgetoverd worden tot een prachtig gecraqueleerd meubel en het lampje uit de ja-

ren zestig krijgt er ineens een heel ander, nieuw gezicht door.

De werkmethode is eenvoudig. Efteto Craquelé bestaat uit een tweekleurig verfend met een fraai gestructureerd netwerk van haar-scheurtjes. Deze ontstaan door een wisselwerking tussen de speciale basisverf en de daar overheen aangebrachte afwerklaag. Tijdens het drogen ontstaan in de afwerklaag de regelmatige barstjes. Het is overigens niet raadzaam deze methode op grote oppervlakken toe te passen. Het komt het best tot zijn recht op beperkte oppervlakken, van zo'n 2 à 3 vierkante meter.

Omdat niet elke kleurencombinatie het gewenste resultaat oplevert, heeft Flexa een voorkeuze gemaakt van modieuze en op elkaar afgestemde kleuren. In de winkel zijn brochures verkrijgbaar waarin deze combinaties zijn afgebeeld. Aan de zand daarvan kan men dus de keus bepalen en de verf bestellen.

ACTIE ZUINIG STOKEN

Tabel van 3 februari t/m 9 februari 91

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 14 oktober 1990 (meterkaart kolom 4)
800	45	f 24,30	442
900	51	f 27,54	500
1000	57	f 30,78	556
1100	63	f 34,02	613
1200	68	f 36,72	669
1300	74	f 39,96	724
1400	80	f 43,20	781
1500	85	f 45,90	836
1600	91	f 49,14	892
1700	97	f 52,38	950
1800	103	f 55,62	1008
1900	108	f 58,86	1063
2000	114	f 61,56	1121
2200	126	f 68,04	1234
2400	137	f 73,98	1345
2600	148	f 79,92	1456
2800	160	f 86,40	1570
3000	171	f 92,34	1684
3300	189	f 102,06	1852
3600	206	f 111,24	2022
3900	223	f 120,42	2188
4200	240	f 129,60	2358
4600	263	f 142,02	2584
5000	286	f 154,44	2815
5500	315	f 170,10	3094
6000	343	f 185,22	3377
6500	372	f 200,88	3657

Tip: Hoog gasverbruik? Oude ketel? Uw energiebedrijf adviseert.

Slimme spoelbakkast

De afvallemmer is bij inbouwkeukens vaak in de spoelbakkast ondergebracht en daarnaast heb je dan meestal nog wel ruimte voor een rekje met sponzen, zeem en dergelijke. Gebeurt het u ook wel eens dat een natte zeem op de bodem van het kastje terecht komt? Dat kan op den duur schimmel geven of de vloer van de met melamine beklede kastromp gaat er lelijk uitzien.

• De kast blijft netjes opgeruimd.

Poggenpohl heeft daar iets slims op gevonden. De bodems van spoelbakkasten van deze fabrikant zijn niet van spaanplaat met een afwerklaag, maar van gemoffeld staalplaat, dat veel beter bestand is tegen aanslagen door natte schoonmaakspullen en kringen van flacons met reinigingsmiddelen.

Bovendien heeft de bodem opstaande kanten en een heel flauwe helling zodat er ook geen vuil op kan liggen. Je

houdt gemoffeld staalplaat bovendien gemakkelijk schoon. Dus erger je je niet telkens als je die kast open doet.

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 12 februari 1991

In de afgelopen week is de rente op de kapitaalmarkt verder gedaald. De tarieven daalden met 0,2% zodat de totale verlaging sinds half januari inmiddels tot 0,6% is opgelopen. De hypotheekaanbieders, die half januari hun tarieven nog verhoogden, volgen deze verlagingen maar zeer schorvoetend. Pas de laatste dagen werden de eerste renteverlagingen doorgevoerd bij de C&E-bank en Bondspaarbank CON. De verlagingen bij deze banken (0,2% en 0,3%) zijn nog zeer bescheiden. Over het geheel genomen is de hypotheekrente ongeveer 0,75% hoger dan gezien de rente op de kapitaalmarkt gebruikelijk is.

Naam bank	rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages	
			opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1 %
ABN	spaarhyp.	5 jaar	1,00	10,10
ABN	spaarhyp.	10 jaar	1,00	10,10
ABN	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,50
ABN	ann. hyp.	variabel	1,50	9,80
ABN	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,90
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,80
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,60
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,25	9,90
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,25	9,90
AMRO	spaarhyp.	2 jaar	1,00	10,10
AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	10,10
AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,50
Bouwfl. Limb. Gem.	spaar vash.	5 jaar	1,00	9,80
Bouwfl. Limb. Gem.	spaar vash.	10 jaar	1,00	9,80
Bouwfl. Limb. Gem.	spaar vash.	15 jaar	1,00	9,80
Bouwfl. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50
Bouwfl. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,50
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr.	0,25	9,90
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr.	0,25	9,90
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,50
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50
Direktbank	besp.dir.h.	5 jaar	1,00	10,20
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr.	1,25	9,90
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr.	1,25	9,90
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	10,10
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	10,10
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,50	9,70
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,90
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	10,00
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	10,00
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	10,20
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,70
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,80
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	10,00
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	10,10
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabil	1,00	10,10
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr.	1,00	9,60
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr.	1,00	9,90
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,20
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,80
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	10,00
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	10,00

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f. 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wordt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af. © Copyright „Vereniging Eigen Huis“ te Amersfoort.

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: Hoekwoning met gas-c.v., garage, berging en tuin. Geheel gerenoveerd en uitstekend onderhouden, ged. dubbele beglazing, roluiken. Ind. o.a.: provisiekelder, L-vormige woonkamer, eetkamer met compl. keukeninstall. met app., bijkeuken, 3 slaapk., badkamer, zolder. Prijs f 135.000,- k.k.

BRUNSSUM: Rustig gelegen goed onderhouden woonhuis met gas-c.v., carport, berging en zonnige achtertuin. Ind. o.a.: gang, woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, betegelde badkamer, zolder (mogelijkheid voor vaste trap). Vraagprijs f 129.000,- k.k.

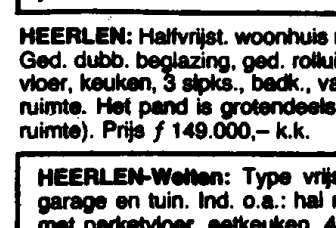
BRUNSSUM: Nabij Brunssumerheide gelegen goed onderhouden woonhuis met gas-c.v., garage en vrij gelegen zonnige tuin. Ind. o.a.: garage, provisiekelder, stoelkeuken, L-woonkamer met open haard, eek., 3 slaapk., vernieuwde badkamer (wit), bergzolder. Koopprijs f 169.000,- k.k.

EYGLSHOVEN-Körversberg: Exclusief bouwplan in de gemeente Kerkrade. Prachtig gelegen op een heuvel, omgeven door bosgebied. 8 type vrijstaande woningen. Degelijk afwerkingsniveau. Geheel geïsoleerd; hardhouten kozijnen. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken, bijkeuken, badkamer. Koopprijs vanaf f 172.400,- v.o.n.

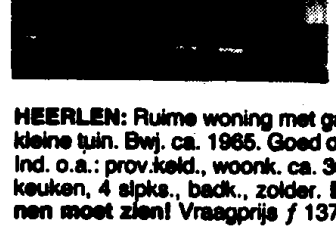
EYGLSHOVEN: In glooiend terrein, aantrekkelijk gelegen vrijstaande semi-bungalow met gas-c.v. en in pandige garage. Ind. o.a.: gang, L-vormige woonkamer ca. 36 m², terras met vrij uitzicht, keuken, bijkeuken, 2 slaapkamers, badkamer. 1e verd.: 3 slaapkamers, douche, apart toilet. Vraagprijs f 275.000,- k.k.

HEERLEN: Halfvrijst. woonhuis met gas-c.v., garage en grote tuin. Ged. dubb. beglazing, ged. roluiken. Ind. o.a.: woonk. met parketvloer, keuken, 3 slaapk., badk., vaste trap naar zolder, grote hobbyruimte. Het pand is grotendeels onderkelderd (provisie- en werkruimte). Prijs f 149.000,- k.k.

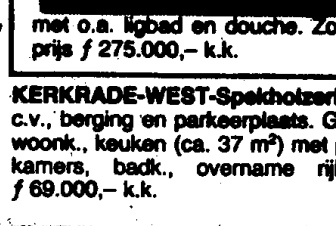
HEERLEN-Welten: Type vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: hal met plavuizenvloer, woonkamer met parketvloer, eetkamer, 4 sla., badkamer. Ged. dubbele beglazing, ged. roluiken. Vraagprijs f 229.000,- k.k.

HEERLEN-CENTRUM: Ruim vooroorlogs woonhuis met gas-c.v., berging en binnentrap. Ged. roluiken, ged. dubb. beglazing. Ind. o.a.: kelder, woonkamer, keuken met een complete keukeninstall. met app., vier sla., badkamer, zolder (vaste trap). Vraagprijs f 115.000,- k.k.

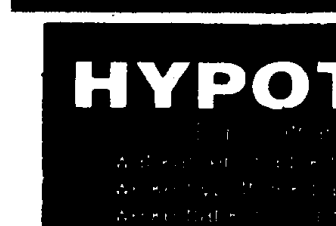
HEERLEN: Ruime woning met gas-c.v., garage, berging, terras en kleine tuin. Bw. ca. 1985. Goed onderh. Ged. dubb. begl., ged. roll. Ind. o.a.: provisiek., woonk. ca. 36 m² met open haard, keuken, bijkeuken, 4 sla., badk., zolder. Een pand dat u beleeft van binnen moet zien! Vraagprijs f 137.000,- k.k.

HULSBURG: Vrijstaand woonhuis, blijvend goed gelegen in een lange woonomgeving, met gas-c.v., garage en mooie tuin. Goed onderhouden. Geheel geïsoleerd. Bouwjaar 1979. Ind. o.a.: provisiekelder, ruime L-vormige woonkamer, compleet ingerichte keuken, 4 sla., badkamer met o.a. ligbad en douche. Zolderruimte (vaste trap). Vraagprijs f 275.000,- k.k.

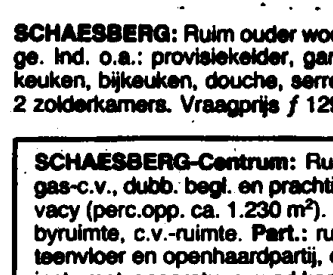
KERKRADE-WEST-Spekholzerheide: Appartement met gas-c.v., berging en parkeerplaats. Ged. dubbele beglazing. Ind. o.a.: woonk., keuken (ca. 37 m²) met plavuizenvloer (wit). Twee slaapkamers, badk., overname rijksbijdrage mogelijk. Koopprijs f 69.000,- k.k.

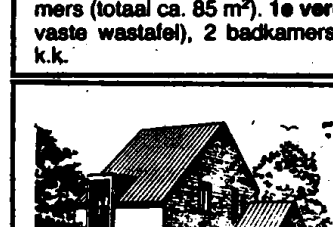
KERKRADE-Centrum: Uitstekend gelegen halfvrijst. woonhuis met gas-c.v., garage, berging en tuin. Ged. geïsoleerd. Ind. o.a.: provisiekelder, woonk. met parketvloer, keuken, tuink., 3 sla., badk. met ligbad, zolder. Koopprijs f 169.000,- k.k.

KERKRADE: Nabij centrum. Halfvrijst. vooroorlogs herenhuis met gas-c.v., garage en zeer kleine tuin. Ged. roluiken. Ind. o.a.: berg- en provisiekelder, woonkamer ensuite, keuken, bijkeuken, 3 slaapkamers, badkamer, grote zolder met zolderkamer. Vraagprijs f 149.000,- k.k.

SCHAESEBORG: Ruim ouder woonhuis met gas-c.v. en grote garage. Ind. o.a.: provisiekelder, gang, voorkamer, achterkamer, eetkamer, bijkeuken, douche, serre. 1e verdieping: 4 slaapkamers, 2 zolderkamers. Vraagprijs f 129.000,- k.k.

SCHAESEBORG-Centrum: Ruim vrijst. woonh. met praktijk-, gas-c.v., dubb. begl. en prachtige tuin (op zuiden) met veel privacy (perc.opp. ca. 1.230 m²). Ind. o.a.: sout.-winkelder, hobbyruimte, c.v.-ruimte. Part. ruime living (ca. 62 m²) met terras en openhaardpartij, eetkamer met kunstst. keukeninst. met apparaat, werkkamer, praktijkruimte met zes kamers (totaal ca. 85 m²). 1e verd.: 6 royale slaapkamers (3 met vaste wastafel), 2 badkamers, toilet. Vraagprijs f 520.000,- k.k.

SCHINVELD - Achter Gennep: Nog te bouwen type vrijstaande woningen met gas-c.v., garage en tuin. Goed geïsoleerd. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken (dicht), 3 slaapkamers, badkamer, badk. met ligbad en zolder. Grote hobbyruimte (mogelijkheid 4 slaapkamers). Koopprijs f 187.350,- v.o.n.

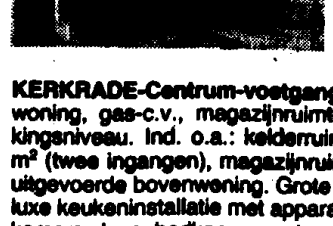
SIMPELVELD-Huls: Ruim halfvrijst. woonhuis met gas-c.v., garage, berging en tuin. Ind. o.a.: kelder, ruime woonk., eetkamer, serre, 4 sla., doucharuimte. 2e verd.: vaste trap, 2 zolderk., zolder. Vraagprijs f 159.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS: Goed gelegen halfvrijst. woonhuis met gas-c.v., garage en kleine tuin. Ind. souterrain: garage, wasruimte, hobbyruimte. Begane grond: werkkamer met marmeren vloer, keuken met een complete keukeninrichting met 4 sla., badk., zolder, aluminium ramen met dubbele beglazing, muren geïsoleerd. Prijs f 125.000,- k.k.

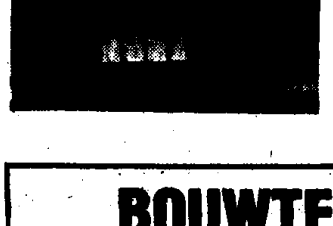
KERKRADE-WEST-Spekholzerheide: Centrum, winkel met woonruimte, gas-c.v. en tuin. Goed onderhouden. Geïsoleerd. Ind. o.a.: winkel ca. 40 m². Kantoorruimte ca. 13 m², werkruimte ca. 13 m². Woning: woonkamer, ruime eetkamer-kamer, wasruimte, twee slaapkamers, ruime badkamer met o.a. ligbad en douche. Prijs f 225.000,- k.k.

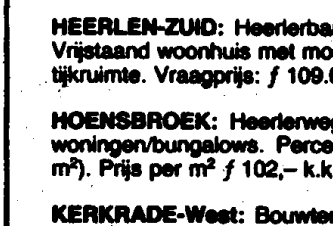
KERKRADE-Centrum-voetgangersdoorn: Winkel met bovenwoning, gas-c.v., magazijnruimte, uitstekend en degelijk afwerkingsniveau. Ind. o.a.: kelderruimte. Winkelparkingsruimte ca. 280 m² (twee ingangen), magazijnruimte ca. 65 m². Luxe en degelijk uitgevoerde bovenwoning. Grote L-vormige woonkamer ca. 50 m², luxe keukeninstallatie met apparaat. Grote dakterras. Vier slaapkamers, luxe badkamer met o.a. ligbad en douche. Vraagprijs f 745.000,- k.k.

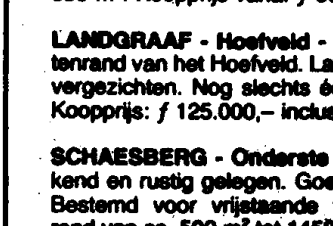
KERKRADE-Maria Goretzplein: Winkel-kantoor-praktijkpand met bovenwoning, gas-c.v. en tuin. Ind. o.a.: kelderruimte, entree winkel (ca. 40 m²), kantoorruimte, gescheiden entree bovenwoning, woonkamer, keuken, 2 slaapkamers, badkamer, bergingruimte. Vraagprijs f 148.000,- k.k.

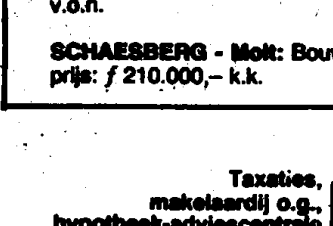
KERKRADE-Maria Goretzplein: Winkel-kantoor-praktijkpand met bovenwoning, gas-c.v. en tuin. Ind. o.a.: kelderruimte, entree winkel (ca. 40 m²), kantoorruimte, gescheiden entree bovenwoning, woonkamer, keuken, 2 slaapkamers, badkamer, bergingruimte. Vraagprijs f 148.000,- k.k.

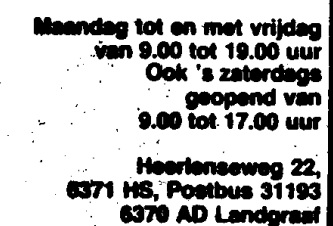
HEERLEN-ZUID: Heerterbaan. Bouwterrein ca. 751 m². Vrijstaand woonhuis met mogelijkheid voor kantoor/praktijkruimte. Vraagprijs f 109.000,- k.k.

HOENSBROEK: Heerlenweg. Geschild voor vrijstaande woningsbungalows. Perceeloppervlakte van ca. 750 m². Prijs per m² f 102,- k.k.

KERKRADE-West: Bouwterreinen vanaf ca. 500 m² tot 650 m². Koopprijs vanaf f 60.000,- k.k.

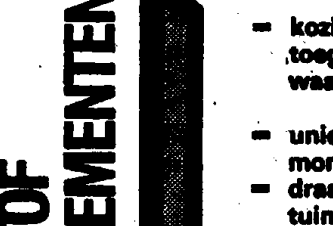
LANDGRAAF - Hoefveld - bouwterreinen: Aan de buitenrand van het Hoefveld. Landelijk gelegen met prachtige vergezichten. Nog slechts één bouwkauf, ca. 1.403 m². Koopprijs: f 125.000,- inclusief B.T.W.

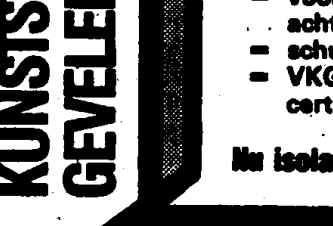
SCHAESEBORG - Onderste Molt: Bouwterreinen. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningsbungalows. Variërend van ca. 500 m² tot 1450 m². Prijzen vanaf f 82.500,- v.o.n.

SCHAESEBORG - Molt: Bouwterrein ca. 1483 m². Vraagprijs: f 210.000,- k.k.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrum
Maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 19.00 uur
Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 17.00 uur
Heerlenseweg 22, 6371 HS, Postbus 31193 6376 AD Landgraaf

Pickée makelaardij bv
045-326767

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

HOENSBROEK
Vraagprijs f 175.000,- k.k.
Een fraai halfvrijstaand woonhuis met garage, heel mooie tuin, op loopafstand van het centrum. Een woonhuis dat bestaat van binnen en buiten moet worden.
Indeling: begane grond: hal/entree, toilet, ruime woonkamer, berging, luxe keuken, twee fraaie tuinen, garage. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer. 2e verdieping: d.m.v. een vaste trap bereikbare c.v.-ruimte, 4e ruime slaapkamer. Algemeen: gedeelte subsidie overdraagbaar, modern van opzet, veel ruimte. Onderhoudstoestand uitstekend.

ABC Makelaardij Heerlen/Maastricht B.V.
Akerstraat 23, Heerlen, tel. 045-712040

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Aquila Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

TE KOOP
bij de makelaar van Limburgse huize...

KUNSTSTOF KOZIJNEN
kozijnen met toegevoegde waarde

STREEKGEWEST OOSTELIJK ZUID-LIMBURG
BEKENDMAKING

koop - verkoop - huur verhuur - verzekering
BEHEER - TAXATIES EN HYPOTHEEKADVIES

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ BV ASSURANTIE-TAXATIES HYPOTHEKEN-FINANCIEN

VONCKEN MERTENS
MAKELAARDIJ O.G./ADVIESBURO VERZEKERINGEN

hellebrekers
Fabriek en Showroom

STREEKGEWEST OOSTELIJK ZUID-LIMBURG
BEKENDMAKING

UW RESIDENTIE IN NORMANDIE
CATHERINE MAMET

'We hebben dit in geen zeventig jaar gedaan'

Vrijwilligers oogsten ijs voor opslag in keldertje

Van onze correspondent

in de Bloemendaalse duinstreek de afgelopen dagen ijs geoogst. Twee natuurliefhebbers bewaarden, voor het eerst sinds zeventig jaar, weer flinke brokken natuur die uit vijvers, meertjes en plassen zijn gezaagd. Die voorraad belandt in een Bloemendaals ijskeldertje, waar het koel genoeg is om het ijs zeker tot de komende winter te bewaren. Vandaag wordt het keldertje, een oud, voor belangstellenden toegankelijk, voor de eerste keer opengesteld. „Zelfs als daarna de burgemeester er om vraagt gaat het keldertje niet meer nodeloos open”, aldus initiatiefnemer Rob Duinker.

Samen met Rob Haverkamp en vrijwilligers van de Haarlemse Stichting Ecologisch Beheer bezocht Duinker vorige week vrijdag het keldertje van de blokken natuur. Na een hele ochtend werken in de kou lag op de bodem van het ijskeldertje van De Bep in Bloemendaal eigenlijk maar een mierzige laagje natuur. Er zal nog heel wat gezaagd moeten worden uit sloten en vijvers voor de kelder vol is.

Duinker en Haverkamp liepen al rond met het plan bij flinke koudte te nemen. In Nederland werden de keldertjes vroeger

vooral gebouwd bij landgoederen. Er zijn enkele exemplaren bewaard gebleven. Geen enkele wordt meer gebruikt voor opslag van ijs. Van de gemeente Bloemendaal, de eigenaar van het kleine monumentje, was snel toestemming losgepeuterd. Het wachten was vervolgens op winterse temperaturen.

Op het landgoed Elswout verzamelden de geharde vrijwilligers zich. De aanwezige originele ijszaag werd uitvoerig bewonderd. Die heeft zo'n zeventig jaar vergeten op een zolder in dit immense landgoed gelegen. Elders is ander gereedschap opgehaald, zoals een rieten mand voor het berging van de brokken ijs, een ijsbijl en klompen met ijzerbeslag.

Kettingzagen

De oude handzaag wordt door de vrijwilligers maar af en toe gehanteerd, alleen even voor de televisiecamera's voor Avro's Land in Zicht (uitzending zaterdag 16 februari, Nederland 2, 22 uur). Het grootste deel van de ijsproductie wordt gemaakt met behulp van gemotoriseerde kettingzagen. Die zijn, zo lang de opnames duren, even het zwijgen opgelegd.

De handzaag bijt zich aanvallend wat stuntelig, later met steeds groter gemak en regelmatig door het ijs. Duinker, na de eerste voorzichtige zaagpogingen en het vissen van de zware ijsklompen uit het water: „Wij zijn er natuurlijk niet zo bedreven in. Dit soort werk is in geen zeventig jaar gedaan”. Een van de vrijwilligers, Willem van Dijk, vist de ijschotsen met behulp van een hark en met het grootste gemak uit het wak. „Je drukt even aan één kant, en de andere zijde schuift zoo het ijs op.” Met een ijsbijl worden de veertig, vijftig kilo zware stukken kleiner gehakt, zodat ze straks hanteerbaar zijn bij de nauwe ingang van de ijskelder, een paar kilometer verderop.

In hoog tempo worden de brokken daar met de hand naar binnen gedragen en in de diepte gestort. De indrukwekkende hoeveelheid op de laadbak van de vrachtwagen lijkt op de bodem van de kelder lang niet meer zo imponerend. Het vullen van de kelder, met een capaciteit van 35 ton ijs, trekt veel bekijks bij de Bloemendalers.

Duinker en Haverkamp bekijken de drukte tevreden. Zodra de ploegen het veld hebben geruimd wordt harder gewerkt om

● Vrijwilligers oogsten ijs voor opslag in een ijskelder. Foto: GPD

de ijsoogst voor de dooi binnen te krijgen. „Als we echt op gang komen is de kelder in een paar dagen wel vol”, aldus Haver-

kamp. Het eerste weekend was de oogst tienduizend kilo. Gisteren en vandaag wordt de rest, 25.000 kilo, binnengehaald.

Het ijs zal worden gebruikt voor ecologisch onderwijs op scholen. Zo wordt aangetoond dat het ijs, door de goede isolatie in de kel-

der, maar heel langzaam smelt. Tegen de zomer, zodra men weer meer trek krijgt in consumptie-ijs dan in tochtjes over het natuurijs, zal een deel van de voorraad gebruikt worden bij de fabricage van roomijs. „Dat is toch hartstikke leuk?”

„Weet je, het water hier in de duinrand is in het algemeen al heel zuiver. Daarnaast is het te veel aan natrium en calcium weggevoerd, en de bacteriën in het oppervlaktewater zijn dood door de kou. Het ijs zou dus geschikt moeten zijn voor consumptie. Of dat werkelijk het geval is laten we afhangen van onderzoek door het laboratorium van het Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN).” Verder is het ijs bruikbaar voor het koelen van levensmiddelen. Wat is er mooier en romantischer dan in een luxe restaurant te dineren en in de champagnekoeler natuurijs aan te treffen?

Kijkdag

„Of we dit een volgende winter nog eens doen? Dat weet ik nog niet. Het vergt heel veel organisatie”, zegt Duinker. Zondagmiddag laat hij tussen half twee en half vijf voor één keer belangstellenden in de met ijs gevulde kelder aan de Mollaan in Bloemendaal kijken. Vanaf volgende week blijft het keldertje hermetisch dicht. „De temperatuur is de afgelopen dagen al behoorlijk gedaald. De wanden zijn nu uitgeslagen. Zodra de kelder vol is timmeren we een extra wandje tussen de kelder en het gangetje. Dat gangetje zetten we vervolgens vol met strobelen, als extra isolatie”. Daarna kan de kelder alleen nog open als er ijs opgehaald moet worden.

Grote Limburgs Dagblad-puzzelactie

KRUISWOORDRAADSEL nr. 4

altijd durend	voor één persoon bestemd	melkklier	ver- bitterd		pers. vzw.	muziek- instru- ment spoedig		interest	voor- zetsel een zekere		peinen
			sarren						2	houder voor een gekookt ei	
			echt- genoot								
steen					aan elkaar						
luizeel											
toe- spraak						Engels telwoord	deel van een deelsom		pers. vzw.		
	3	gram									
deel van een opera		Euro- peaan			lofdicht aan- teken- boekje				errone excepto		
				pl. in O- verijssel							
								grafvaas			
selenium			voor- zetsel	klank							niet vroeg
						vis		plezier boom			
toe- gekend part		en anderen	ver- velende als boven						familieid onder- nemings- raad		1
neon			gravin v. Holland					plant			
gemalen Spaanse peper								plezier			5

PRIJSWINNAARS puzzel no. 2

Oplossing: ERKER

1e prijs
Fam. J.F. Römgers-Winkels
Kieskoel 127
6371 DC Landgraaf

2e prijs
Mej. Weijsters
p/a Huize Tobias, kamer 112
Piet Malherbestraat 2
6417 ZA Heerlen

3e prijs
Fam. G.M. v. Raayen-Eikhoudt
Grubbenweg 29
6343 CA Klimmen

4e prijs
M. Stevelmans
Joseph Haydnstraat 18
6443 CP Brunssum

Inzenden oplossing puzzel nr. 4 vóór 28 februari

De oplossing van deze puzzel is een woord dat u kunt vormen door de letters uit de vakjes met de cijfers 1 t/m 5 achter elkaar te zetten. Dit woord vermeldt u op uw giro-overschrijving of briefkaart en stuurt u vóór 28 februari naar een van de op deze pagina vermelde adressen.

Doe mee!

Iedere week kans op
f 1000,-, f 500,-, f 250,-
of f 100,-

20 weken lang publiceren wij, met ingang van 26 januari 1991, op zaterdag een puzzel waar- aan u kunt deelnemen en waar- mee u kans maakt op de weke- lijke geldprijzen van f 1000,-, f 500,-, f 250,- en f 100,-.

Hoofdprijs f 5000,-

Om te kunnen meedingen naar de hoofdprijs van f 5000,- moet u de eerste letter van de oplossingen van de puzzels 1 tot en met 20 achter elkaar zetten. Zodoende vormt u uiteindelijk een zin van 20 letters. Bewaar daarom ALLE oplossingen!

De zin kunt u op een aparte briefkaart of giro-overschrijving aan het einde van de puzzelronde inzenden.

Steun de goede doelen!

50% van de opbrengst van de puzzel is bestemd voor de Prof. Dr. H.J.M. Weve Stichting te Heerlen en 50% van de opbrengst is bestemd voor de Stichting Jeugdhulpverlening "Abscheuvel" te Geleen.

Zo kunt u deelnemen

U kunt op twee manieren aan de Grote Limburgs Dagblad Puzzel deelnemen: per giro of per briefkaart.

Per giro

Schrijf de oplossing op een giro-overschrijving onder het woord "mededelingen" en maak minimaal f 3,- over naar:

**Puzzelactie
Limburgs Dagblad
Postgiro: 19 75 600
Postbus 1000
6400 BA Heerlen**

Per briefkaart

Noteer aan de linkerkant van de briefkaart uw naam, adres en woonplaats. Vermeld tevens de oplossing van de betreffende puzzel. Behalve de gewone frankering plakt u tenminste f 3,- aan postzegels bij. U stuurt de briefkaart naar:

**Puzzelactie
Limburgs Dagblad
Postbus 1000
6400 BA Heerlen**

Voorwaarden

Oplossingen van puzzel nr. 4 die na 28 februari binnenkomen, doen niet mee aan de prijsrekening, die wordt verricht door notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen.

Om te kunnen meedingen naar de beschikbaar gestelde prijzen moet per giro tenminste drie gulden (f3,-) zijn overgemaakt of op de briefkaart naast de gewone porto tenminste drie gulden (f3,-) extra aan geldige postzegels zijn bijgeplakt.

U mag zoveel oplossingen inzenden als u wilt. Hoe meer oplossingen u inzendt, hoe meer kans u heeft op een prijs. Ook geeft u meer steun aan de goede doelen van deze puzzelactie. Iedereen kan meedoen, u hoeft dus geen abonnee te zijn.

Voor werknemers van het Limburgs Dagblad geldt echter dat zij uiteraard wel mogen meedoen, maar niet in aanmerking komen voor het winnen van een prijs.

Per giro deelnemen is het voordeligst, aangezien dit geen extra (porto-)kosten met zich meebrengt. Verder wijzen wij erop dat het overgemaakte bedrag geheel ten goede komt aan de puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaarten moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT.

De oplossingen van deze puzzels zijn gedeponneerd bij notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen. Deze oplossingen alsmede de zin van 20 letters zijn bindend.

Inlichtingen

Voor eventuele inlichtingen over deze puzzel kan men van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur informeren onder nummer 045-739351.

Eerste
inzending
sinds jaren ...

„Heb ik dat allemaal gewonnen?”

LANDGRAAF - Helemaal verbijst kijkt mevrouw Römgers-Winkels naar de tien briefjes van f 100,- die de heer K. van Knippenberg haar overhandigt. „Wat zal mijn man opkijken als hij dadelijk thuiskomt”, zegt ze. De heer en mevrouw Römgers wonen in de Kieskoellat in Landgraaf. Ook deze week hebben we weer geluk en treffen we de gelukkige winnares nog net op tijd thuis aan. Mevrouw Römgers was namelijk op weg naar de recreatieruimte, waar zij samen met vele andere bewoners menig uurtje doorbrengt. „Er wordt daar van alles georganiseerd, zoals dansen, kienen, biljarten en enkele malen per week een kaartavond”,

vertelt ze enthousiast. Op onze vraag of ze vaker puzzelt, antwoordt ze lachend: „Het is de eerste keer sinds jaren dat ik de puzzel opgestuurd heb. Ik heb het voornamelijk gedaan om het goede doel te steunen.” Wat ze met het geld gaat doen, weet ze nog niet precies. „In elk geval zal ik er wat nieuwe zo-merkieren van kopen”, zegt ze. „Mijn man krijgt natuurlijk ook iets nieuws, en over de rest moeten we nog maar eens goed nadenken.” Bij het afscheid aan de deur komt een medebewoonster langs. Lopend naar de lift, horen we de doorgelukkig winnares zeggen: „Kom eens gauw kijken, ik heb net DUIZEND GULDEN gewonnen!”

Mevrouw Römgers-Winkels neemt lachend de hoofdprijs van duizend gulden in ontvangst. De heer K. van Knippenberg, hoofd PR en Promotie, reikt de prijs uit en feliciteert haar van harte.

PRIJZENPOT

WEKELIJKS

1e prijs f 1000,-

2e prijs f 500,-

3e prijs f 250,-

4e prijs f 100,-

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

BERG AAN DE MAAS, Schoorweg S
Op leuke locatie nabij Maas gel. vrijst. bung. geh. onderkelderd met inp. garage en tuin met opt. priv. Perc. opp.: 550 m². Ind. o.a.: roy. hal, living, keuken, 3 slaapkrs., badkr., gr. hobbyruimte. Aanv.: i.o. Prijs: f. 298.000,— k.k.

BOCHOLTZ, Broek H
Riant gel. landh. met dubb. garage en prachtig aangel. tuin. (perc. opp.: ca. 4.000 m²). Het pand ligt bijzonder gunstig t.o.v. Aken en Heerlen (ca. 10 min.). Ind.: o.a. Sout.: div. kelders, hobbyruimte, sauna, badkr. Beg. gr.: hal, kantoor, living (ca. 75 m²), met open hrd., luxe keuken, 3 slaapkrs., 1e Verd.: 3 ruime slaapkrs., 3 badkrs. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

BRUNSSUM, Bijvoet H

Rustig gel. halfvrij. woonh. met c.v., garage en tuin (perc. opp.: 361 m²). Ind.: ruime hal, woonkr. met parketvl., keuken ca. 11 m², 1e verd.: overloop, 3 ruime slaapkrs., mod. badkr. met ligb. v.w. 2e toilet. 2e verd.: zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 168.000,— k.k.

BRUNSSUM, Hazelaar H
Uitst. gel. vrijst. landh. met c.v., inp. garage en tuin. Ind.: Sout.: garage, provisiekelder, hobbyruimte, berging. Beg. gr.: ruime hal, toilet, woonkr. met open hrd. (ca. 50 m²), luxe keuken, bijkeuken, speelkr. 1e Verd.: overloop, 4 grote slaapkrs., badkr. met ligb., douche, toilet v.w., berging. 2e Verd.: zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 385.000,— k.k.

BRUNSSUM, Pr. Hendriklaan H
Nabij centrum goed gel. appartem. met c.v. en berging. Ind.: hal, toilet, woonkr., open keuken, balkon, 2 slaapkrs., c.v.-ruimte/berging, badkr. met ligb. v.w. Aanv.: i.o. Prijs: f. 89.000,— k.k.

EJS-WITTEM H
Uitst. gel. vrijst. landh. met c.v. en tuin (perc. opp.: 1580 m²). Ind.: Sout.: waskelder, provisiekelder, c.v. kelder, garage. Beg. gr.: ruime entree, hal, toilet, L-woonkr. (ca. 54 m²) met open hrd., kantoor, keuken met app., bijkeuken, berging. 1e Verd.: overloop, 2 royale slaapkrs., luxe badkr., aparte badkr. met douche. Het gehele pand is geis. Aanv.: i.o. Prijs: n.o.t.k.

GELEEN, Luxemburgstraat S
Op goede stand gel., gesch. vrijst. woonh. met c.v., garage, sout. en tuin. Perc. opp.: ± 300 m². Ind. o.a.: living, keuken, 4 slaapkrs., badkr. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 180.000,— k.k.

GELEEN, SPAANS NEERBEEK S
Rustig gel., vrijst. woonh. met c.v., kelder, garage en zonnige tuin. Perc. opp.: 455 m². Ind. o.a.: woonkr., eetkr., keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., dakters, badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet, vaste trap naar zolder. Aanv.: direct. Vraagprijs: f. 239.000,— k.k.

HEERLEN, Douve Weienstraat H
Uits. gel. halfvrij. herenh. met c.v., inpand. garage en tuin. Ind.: Sout.: garage, hobbyruimte, berging, wasruimte. Beg. gr.: woonkr. met open hrd., eetkr., keuken met app. Verd.: 4 slaapkrs., toilet, badkr. met ligb. en douche. Aanv.: i.o. Prijs: f. 280.000,— k.k.

HEERLEN, Groene Boord H
Goed gel. woonh. met inpand. garage, c.v. en tuin. Ind.: entree, hal, garage, c.v.-ruimte, berging, L-woonkr. met dakters, serre, keuken, toilet, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. 2e toilet. Aanv.: i.o. Prijs: f. 195.000,— k.k.

HEERLEN, Valkenburgerweg H
Prima gel. kantoorpand met c.v. en tuin (perc. opp.: 506 m²). Ind.: 2 kelders. Beg. gr.: 4 kantoorruimtes, keuken, toilet. 1e verd.: 4 kantoorruimtes, toilet. 2e verd.: 3 kantoorruimtes, berging. Het gehele pand is voor div. doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f. 265.000,— k.k.

HEERLEN, Raadhuisstraat H
In centrum gel. appartem. met c.v. en berging. Ind.: hal, toilet, woonkr., keuken, 2 slaapkrs., badkr. met ligb. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 99.000,— k.k.

S-inlichtingen kantoor Sittard
H-inlichtingen kantoor Heerlen

Hypotheek-Financieringen
Taxaties-Verzekeringen

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdagen 10.00-14.00 uur

HEERLEN, Schelsberg H
Goed gel. winkel/woonh. met c.v. en tuin. Ind.: winkelruimte (ca. 80 m²), magazijn. Woonh.: entree, toilet, woonkr. (ca. 48 m²), mod. keuken met app., bijkeuken, berging. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche. 2e Verd.: slaap-/zitkr. zolder. Het geheel verkeert in uitstekende staat van onderhoud en is voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f. 345.000,— k.k.

HEERLEN, Ververstraat H
Rustig gel. woonh. met c.v., berging en tuin met achterom. Ind.: Sout.: 2 kelders. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr., keuken. 1e Verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb. 2e Verd.: vaste trap naar 4e slaapk. en grote zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 170.000,— k.k.

HOENSBROEK, Dr. Philipsstraat H
Rustig gel. woonh. met c.v., tuin en achterom. Ind.: Sout.: kelder. Beg. gr.: entree, toilet, woonkr., open keuken. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche, v.w. 2e Verd.: zolder. Het pand is voorzien van kunststof kozijnen met dubb. beglazing. Aanv.: i.o. Prijs: f. 108.000,— k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg H
Goed gel. winkel/woonh. met c.v., garage en tuin. (perc. opp.: 1010 m²). Ind.: 3 kelders. Beg. gr.: winkel, 2 werkruimten, berging. Woonh.: kamer-ensuite, keuken, toilet. 1e Verd.: overloop, 4 ruime slaapkrs., badkr. met ligb. 2e Verd.: vlieztrap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 229.000,— k.k.

HOENSBROEK, Markt H
In centrum goed gel. appartem. met lift en berging. Ind.: Sout.: berging. Appartem.: hal, woonkr., keuken, 2 slaapkrs., badkr. met douche en v.w., toilet met fonteintje. Aanv.: i.o. Prijs: f. 84.000,— k.k.

HOENSBROEK, Verl. Wilhelmijnstraat H
Prima gel. woonh. met praktijkruimte, c.v., dubb. garage en tuin (perc. opp.: 850 m²). Ind.: Sout.: c.v. kelder, waskelder, provisiekelder. Beg. gr.: hal, toilet, keuken, 'woonkr. met open hrd. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., douche en toilet. 2e Verd.: grote hobbykamer met dakters. Praktijkruimte ca. 80 m², verdeeld in div. units. Het geheel verkeert in goede staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 365.000,— k.k.

KERKRADE, J. v. Goyenstraat H
Riant gel., vrijst. landh. met c.v., garage en tuin. (perc. opp.: ca. 2500 m²). Ind.: Sout.: garage, winkel, der, c.v.-waskelder. Beg. gr.: ruime hal, toilet, L-woonkr. (ca. 56 m²) met open hrd., keuken met app. (3.00x4.50 m), slaapk., badkr. met ligb. en dubbele v.w. 1e Verd.: slaapk., douche met v.w., hobbyruimte, grote zolder met mog. voor 3e slaapk. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

MERKELBEEK, Mgr. Mannenstraat S
Uitst. gel., vrijst. woonh. met c.v., kelder, garage/loods en tuin. Perc. opp.: ± 800 m². Het geheel is zeer luxueus afgewerkt. Ind. o.a.: roy. living met open hrd., zeer luxe keuken met app., 4 grote slaapkrs., badkr. met ligb., douche, toilet, bidet en v.w. Zolder. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

NEEROETEREN, Zavelstraat S
In bosrijke omg. gel., vrijst. landh. met c.v., kelder, dubb. carport, ap. gastenverblijf (2 slaapkrs., badkr.), werkhuisje en tuinhuisje, schilt. tuin met optim. privacy. Perc. opp.: ± 3000 m². Ind. woonh. o.a.: hal met vide, woonkr. (48 m²), eetkr., study, aanbw. keuken met app., bijkeuken, 2 slaapkrs., 2 luxe badkrs., grote zolder gesch. voor div. doeleinden. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 390.000,— k.k.

NIEUWENHAGEN, Collinsstraat H
Rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. (perc. opp.: 216 m²). Ind.: hal, toilet, woonkr., dichte keuken. 1e verd.: Overloop, 3 slaapkrs., badkr. met douche, v.w. en 2e toilet. Aanv.: i.o. Prijs: f. 132.000,— k.k.

NIEUWSTADT, Markt S
Centraal gel., goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, schuur en binnenplaats. Ind. o.a.: L-vorm. living, mod. keuken, 2 roy. slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en toilet, vaste trap naar zolder. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: f. 149.000,— k.k.

OIRSBEK, Beykensweg S
Goed onderh., halfvrijst. woonh. met c.v., roy. garage en tuin. Ind. o.a.: living, luxe eiken keuken met app., 3 slaapkrs., badkr., zolder. Het pand biedt vele extra's. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 138.000,— k.k.

SCHAESBERG, Streperstraat H
Goed gel. woonh. met berging en tuin. Ind.: kelder. Beg. gr.: entree, 2 kamers, keuken, berging, douche, ruimte. 1e Verd.: overloop, 4 kamers, keuken, douche, ruimte met toilet. 2e Verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 135.000,— k.k.

Wilt u uw pand verkopen, bel dan Makelaarskantoor Ruijters voor een vrijblijvende afspraak. Er is veel vraag naar panden in de prijsklasse tot f. 250.000,—

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

GEMEENTE HEERLEN

De notarissen J.L.Th. Oostwegel en Mr. P.W.H.A. Ritzen
te
KERKRADE-WEST

zullen op donderdag 28 februari a.s. des namiddags om 15.00 uur in Baron Hotel de la Station te Heerlen, Stationstraat 16-18, op grond van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek

publiek bij opbod en afslag verkopen

GEMEENTE HEERLEN:

Winkel-woonhuis, erf en verdere aanhorigheden, staande en gelegen aan de Klompstraat 4 te Heerlen, kadastraal bekend als Gemeente Heerlen, Sectie D nummer 6068, groot een are en drie en twintig centiare.

Indeling: benedenverdieping: winkelruimte, kantoor, keuken en toilet, 1e verdieping: keuken, grote woonkamer, zonneterras, 2e verdieping: grote slaapkamer, badkamer, toilet, 3e verdieping: slaapkamer en hobby-ruimte.

Aanvaarding: eventueel te bewerkstelligen met de grosse van akte van veiling;

Betaling van de koopprijs: uiterlijk 15 april 1991

Bezichtiging: in nader overleg met genoemd notariskantoor.

Van toepassing zijn de A.V. van 1987 met inachtneming van de in de akte opgenomen afwijkingen.

Nadere informatie: ten kantore van voornoemde notarissen, Willem Sophiaplein 10 te Kerkraide-West, tel. 045-411945

Al eens met uw verzekeringsadviseur over een gezinsrisicopolis gesproken?

ltb BoerenBond Verzekeringen

BETER VERZEKERD DOOR IEMAND VAN BIJ ONS

SIMPELVELD f 250.000,— k.k.
Vrijstaand woonhuis met c.v., tuin, garage, hobby en berging. Ind.: entree, woonkamer met eetkeuken (totaal ± 65 m²), kelder, 4 slaapkamers, complete badkamer en bergzolder.

HEERLEN EN OMGEVING f 250.000,— k.k.
Diverse woonhuizen, waarmee op verzoek van opdrachtgevers niet geadviseerd wordt. Geef ons uw wensen te kennen, misschien kunnen wij u van dienst zijn.

HOENSBROEK f 260.000,— k.k.
Mooie semi-bungalow met c.v., kleine tuin en garage. Ind.: entree, woonkamer (± 45 m²), aanbouwkeuken, diverse kelders, study, 3 slaapkamers, badkamer.

GEVRAAGD GEVRAAGD
Voor serieuze gegadigden zoeken wij (LAND)HUIZEN EN BUNGALOWS in vooral HOGERE PRIJSKLASSEN
Maak met ons kantoor een afspraak om GEHEEL KOSTELOOS EN VRIJBLIJVEND de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

TROOST ONROEREND GOED HEERLEN. TEL. 045-717976

In het leven kan je van 'alles tegelijk' krijgen

Werkloos en spoedig daarna gehandicap? Slachtoffer van inbraak met zwaar geweldsmisdrijf? Onvoorziene situaties kunnen mensen in financiële problemen brengen. En als de overheid te kort schiet, wat dan? Dankzij particuliere giften zijn we in staat jaarlijks velen te helpen.

STEUN ONS WERK. GIRO 27.27.27

NATIONAAL FONDS VOOR BIJZONDERE NODEN
Postbus 30 - 1230 AA Loosdrecht - Tel. (02158) 62.06 (werkdagen tussen 9.00 en 12.00 uur)

Bon. Stuur mij nadere informatie.
Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Plaats: _____
Bon. Zenden naar nevenstaand adres.

Steffanie & Philips
kompleet

Roto	Hewi
Hormann	Festo
Lips	Altrex
Stanley	Nemef
Upat	Ami
Makita	Hoppe

hang-en sluitwerk
en gereedschappen

Steffanie & Philips
Schipperswal 12
Roermond
Tel. 04750-17337

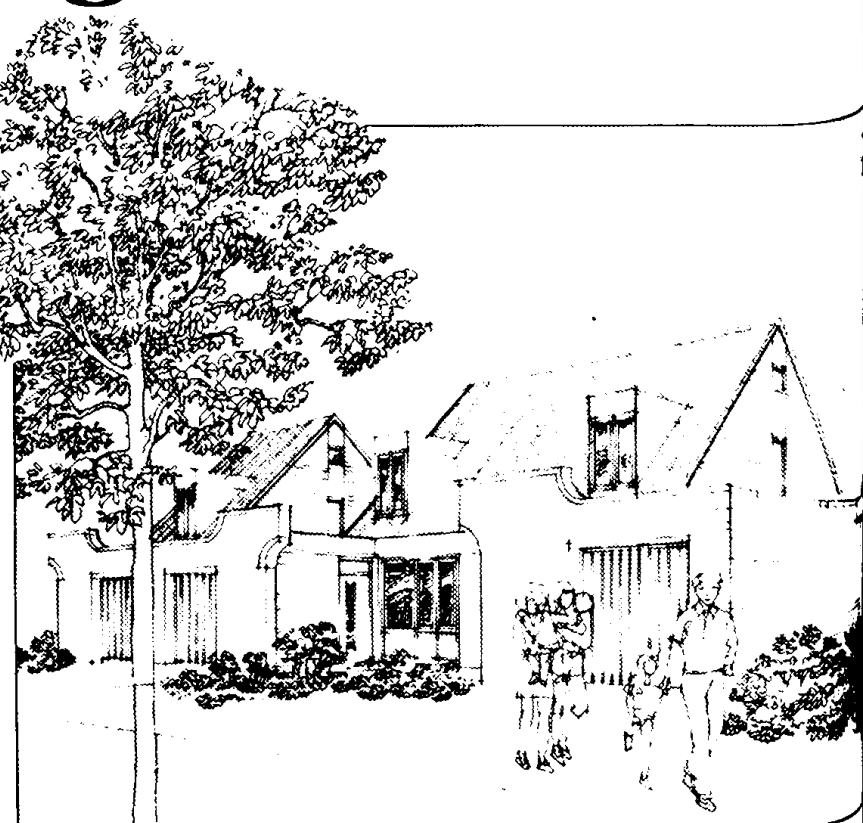
DECORA
HOUKES
PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING

Rustiek A
massief eiken stroken,
22 mm, kant-en-klaar
gelegd en geborsteld
f120,- p.m2
Voerendaal, Hoolstr. 45
tel.: 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd. 48
Tel. 046-525157

GELEEN

8 prachtige herenhuizen

Het gunstig gelegen plan 'Dassenkuil', ruim van opzet en met een open karakter, kenmerkt zich door een gevarieerde bebouwing. Een goed voorbeeld daarvan zijn de 8 prachtige herenhuizen, gebouwd door Bouwmaatschappij Keulen BV uit Geleen. Deze woningen liggen aan een parkje, met blijvend vrij uitzicht. Op woensdagavond 20 februari zetten wij de deur van deze woningen voor u open, zodat u zich kunt overtuigen van het attractieve woonniveau.

MODELWONING

Op woensdagavond 20 februari* van 17.00 tot 20.00 uur kunt u de modelwoning in het plan Dassenkuil bezichtigen. U kunt dan op uw gemak de woning bekijken. Bovendien krijgt u er individueel gerichte informatie over alle facetten van de aankoop van deze herenhuizen. Over de kavelgrootte, de afwerking, de financiering, de rente, het benodigde inkomen en over tal van andere onderwerpen.

U bent tussen 17.00 en 20.00 uur van harte welkom in de woning
Leidekkersdreef 11, Geleen.

De herenhuizen zijn apart, ondermeer door de moderne architectuur en de doordachte, ruime indeling. Beneden is er o.m. een woonkamer in L-vorm, open keuken, traphal met wenteltrap, slaapkamer, badkamer met ligbad en vaste wastafel, entreehal en

inpandige garage. Boven 2 royale slaapkamers met een dakkapel. Een vlieztrap leidt naar de zolder. De afwerking en de kwaliteit zijn in details verzorgd.

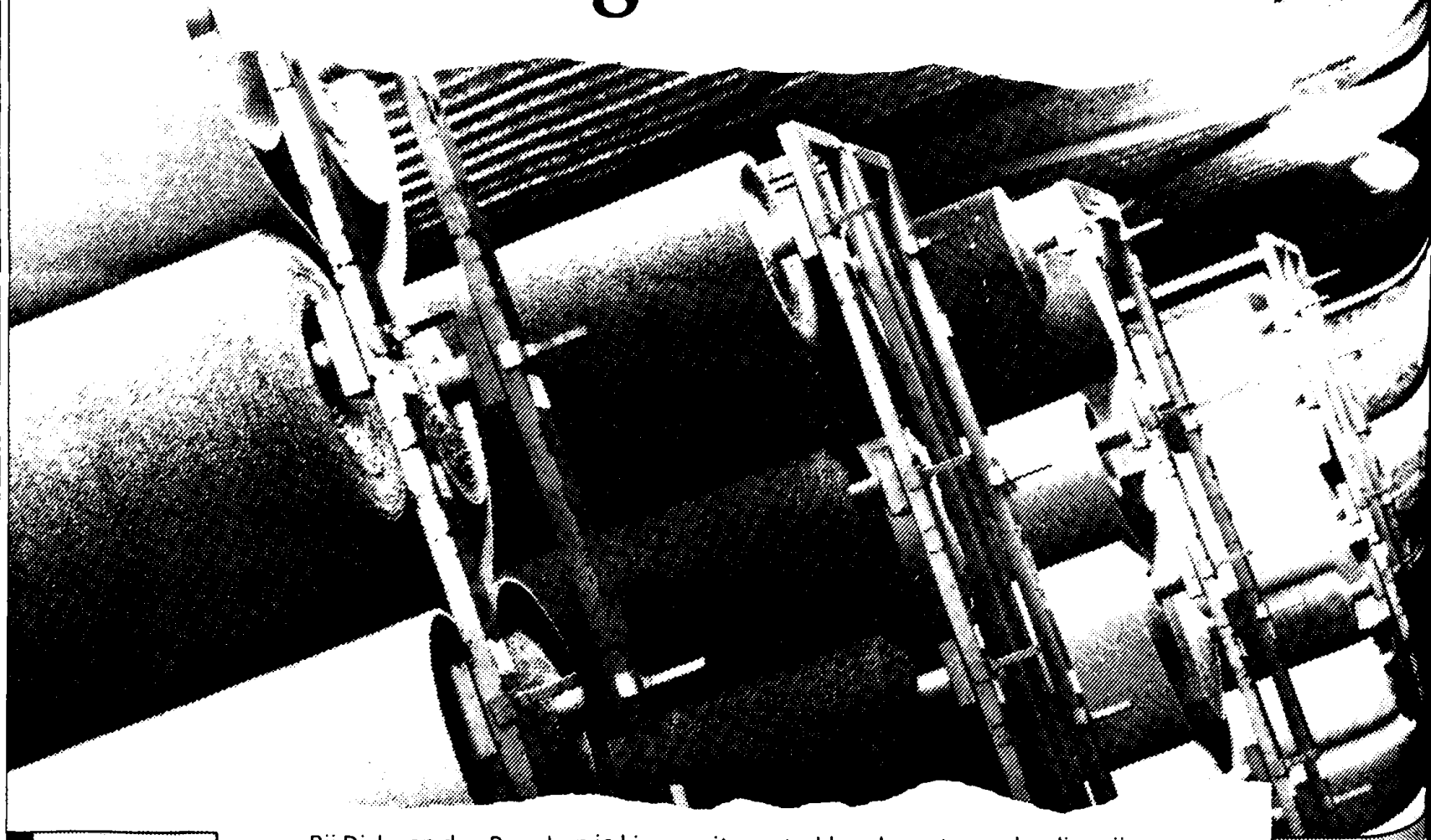
Koopprijs vanaf f. 179.000,— v.o.n.

* Mocht u deze avond verhinderd zijn, dan kunt u daarna op afspraak de woning bezichtigen.

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 - 511611

In Dick's Tapijtstad kun je
aardig aan de rol..

Bij Dick van den Berg kun je kiezen uit Limburgs grootste collectie tapijt, tapijttegels, karpetten en vinyl. Alle kwaliteitsmerken worden kamerbreed op de rol gepresenteerd, dat maakt het kijken en vergelijken een stuk prettiger. Heel plezierig is ook Dick's unieke 5 Gulden Garantie: zie je hetzelfde tapijt ergens anders goedkoper, dan gaat Dick direct 5 gulden per

streckende meter onder die prijs door! En om de rolverdeling helemaal duidelijk te maken: de vakmensen van Dick komen in heel Limburg gratis (m.u.v. trappen, tapijttegels en coupons) opmeten en leggen.

Dick of te duur: de keus is aan u.

MEENEEMKORTING
10% KORTING
bij zelf halen en meenemen
tot max. 10,-
per strekkende meter.

HONDERDEN COUPONS
tot 10 meter
o.a. Louis de Poortere, Bonaparte, Desso, Bergoss, Parade enz. enz.
met kortingen tot **50%!**

EDEL ROMA
Al jaren ons meest verkochte tapijt. Mooi, ijersterk en voordelig
5 Kleuren. Jute of foam rug.
5 jaar garantie.
400 cm Breed.
Normaal 119,-
Nu voor **89,- 119,-**

BONAPARTE BELLAMY
Dit bekende merktapijt in de nieuwste kleuren o.a. mint, lila, zalm, blauw, terracotta. Nu extra voordelig. 7 jaar garantie.
400 cm Breed.
Normaal 162,-
Nu voor **139,-**

TAPIJTSTAD BEEK
MAKADO BEEK
TEL. 046 - 374996

DESSO FLORENCE
De absolute topper van Nederlands bekendste fabrikant. Superzwaar boucle-tapijt in de kleuren van 1991. Jute rug en 7 jaar garantie bij zwaar gebruik.
400 cm Breed.
Normaal 199,-
Nu voor **159,-**

BONAPARTE KING
100% Zuiver scheersvellen 4 sterren berbertapijt; in 4 eigentijdse natuurinten. 5 jaar garantie.
400 cm Breed.
Normaal 285,-
Nu voor **225,-**

Ook leverbaar in 500 cm breed.

LOUIS DE POORTERE BOUCLE-TAPIJT
Groot genoot woonkamertapijt met jute rug. Leverbaar in 5 kleuren.
5 jaar garantie. 400 cm Breed.
Normaal 149,-
Nu voor **119,-**

LOUIS DE POORTERE VELOURS TAPIJT
Zeer luxe kwaliteit. In 12 modieuze tinten voorradig. Geschikt voor woonkamer en trappen. 5 jaar garantie. 400 cm Breed.
Normaal 145,-
Nu voor **98,-**

BONAPARTE AMADEUS
Topkwaliteit frise-tapijt leverbaar in 20 kleuren. Permanent antistatisch en extra vuilverend behandeld.
7 jaar garantie. 400 cm Breed.
Normaal 259,-
Nu voor **219,-**

NOVILON
Nu de echte voor ongekende prijzen. De mooiste parket-, plavuise graniet- en fantasiemotieven.
400 cm Breed.
Normaal 119,-
Nu voor **99,-**

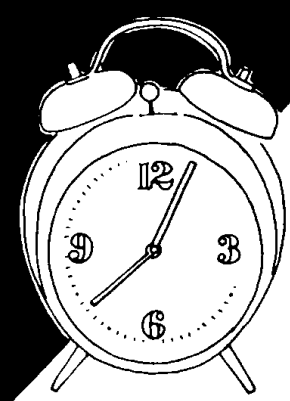
DE GROOTSTE COLLECTIE MACHINALE KARPETTEN
Klassiek en modern o.a. Louis de Poortere, Desso, Prado.
Met kortingen tot **40%!**
Uitgebreide collectie Nepal in schitterende pasteltinten. Bijvoorbeeld 170 x 240 cm van 1800,- voor **1350,-**

TAPIJTSTAD SITTARD
DR. NOLENSLAAN 110
SITTARD (Industriepark Noord)
Tel. 046 - 526688

DICK VAN DEN BERG

Altijd prijs in tapijt!

Op zoek naar
een huurwoning
met 3 of 4 ruime
slaapkamers?
Kom naar onze
modelwoning!

Als u op zoek bent naar een comfortabele huurwoning, moet u beslist onze modelwoning aan de Navolaan 54 te Heerlen komen bekijken. De royale eengezinswoningen in de wijk Vrieheid bieden u vele aantrekkelijke extra's. Zo vindt u op de begane grond de hal en een praktische werkkamer. De keuken en de woonkamer bevinden zich op de 1e verdieping; op de 2e verdieping vindt u 3 ruime slaapkamers, alsmede een fraai betegelde badkamer. Elke woning heeft een vloeroppervlak van in totaal ruim 128 m² en beschikt over een flinke tuin. De woningen zijn nagenoeg volledig geïsoleerd en voorzien van dubbele beglazing. Na inschrijving is eventuele toewijzing mogelijk.

Modelwoning elke zaterdag te bezichtigen

De volledig ingerichte modelwoning aan de Navolaan is elke zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur te bezichtigen. Kom beslist langs en overtuig u van de royale afmetingen. U kunt ook bellen voor een afspraak: 045-219898.

De huurprijzen bedragen vanaf f 692,50 per maand, excl. servicekosten.

ABC Vastgoedbeheer
045-219898, b.g.g. 045-712040

weru
ramen + deuren

advies in onze
showroom

Hoensbroek:
Akerstraat-N. 128
Tel. 045-224581
erf 046-374739

Langbroich:
Quellstraße 40

Gangelt (Selfkant)
Tel. 09-4924546016

25
KRINGS

Prins
Bernhard
Fonds
Cultuurfonds voor
Nederland

Geven
om cultuur
die je lief is.

GIRO 5050

TE KOOP: III

PAND WITHUIS 19
TE EYSDEN

De inspecteur der Domeinen, Mier-
loseweg 2c (Postbus 233, 5700 AE
Helmond), tel.: 04920-36880, zal op
woensdag 6 maart 1991 v.m. om
10.00 uur te zijnen kantore in het
openbaar bij inschrijving verkopen:

het pand staande en gelegen te
Eysden, Withuis 19, met ondergrond,
tuin en verdere aanhorigheden,
kadastraal bekend gemeente Eysden,
sectie C, nummer 1919 ged. groot
ongeveer 8.86 are.

Het goed is gedeeltelijk verhuurd.

Er is uitsluitend op woensdag 20
februari 1991 gelegenheid tot bezich-
ting van 10.00 uur tot 12.00 uur en
van 13.00 uur tot 15.00 uur.

De voorwaarde
en inlichtingen
zijn verkrijgbaar
ter inspectie
voornoemde
ter plaatse op de
dag der bezichti-
ging.

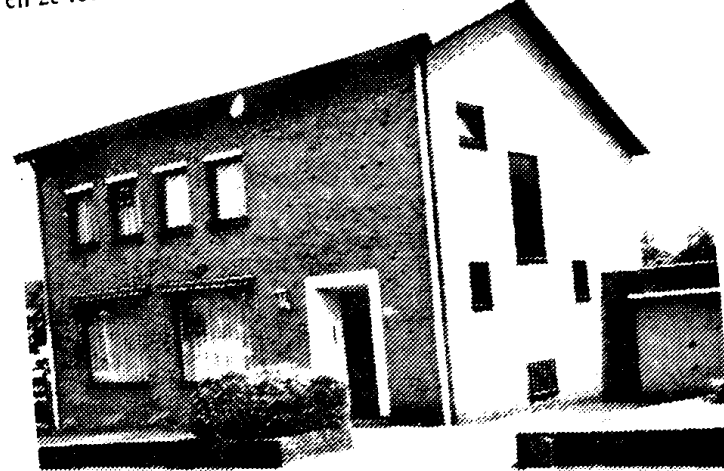
* BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW *

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer
uitgebreid huizenaanbod in
elke prijsklasse in heel
Zuid-Limburg. In deze aan-
bieding is slechts een beperkt
aantal genoemd. Vindt u het
huis van uw keuze niet of zoekt
u in een andere regio? Maak
dan uw wensen aan ons kenbaar.

BRUNSSUM

Centrum. Uitst. gel. en goed onderhouden woonhuis met ver-
warme gar. en tuin met terras. Prov. kelder met play.vl. Royale
hal. Woonk. met play. en openslaande deuren naar terras. Dichte
eetkeuken. 3 ruime slaapk. met bergmuur. Bet. badk. met ligb.
en 2e toilet. Deels dubb. begl. Roll. en kunstst. koz.

Prijs f 229.000,- k.k.

4943

HEERLEN

Heerlerbaan. Sfeervol appartement met berging en parkeer-
plaats. Riant woonk. ca. 38 m² met balkon. Aparte keuken met
Poggenpohl install. 3 ruime slaapk. Fraaie badk. met douche.
Prijs f 136.000,- k.k. 5221

HEERLEN

Welten. Gezellig en rustig gel. één-, evt. 2 slaapk.-app. met eigen
parkeerplaats en berging. 1e verd. Woon-/eetk. ca. 30 m².
Keuken. Badk. Balkon met uitzicht op weide. 2e verd. Ruime
slaapk. Berging.
Prijs f 109.000,- k.k. 4933

HOENSBROEK

Mariarade. Nabij Amstenrade. Vrijst. herenhuys op 627 m² grond
en bouwperceel 545 m² op uitst. lokatie. Ind. herenhuys. Grote
hal. Kelder. Aparte eetkeuken. Bijkeuken. Woonk. Serre. 3
slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Zolder. (evt. 4e slaapk.).
Prijs f 375.000,- k.k. 5434

KERKRADE

Carisborg. Schitterend gel. landhuis met schitterend uitzicht.
Kelder. Sauna. Inpand. zwembad. Dubb. gar. Tuin. Royale
woonk. ca. 70 m². Eetkeuken compl. met app. 4 slaapk. Studeer-
c.q. hobbyk. Badk. met o.a. ligb. en toilet. Vliering. Pand is
optimaal geïsol. Prijs f 550.000,- k.k. 4449

KERKRADE

Geschakeld landhuis met grote gar., bar- en hobbyruimte. Tot.
ca. 60 m² in sout. Grote hal met marmerevl. Living ca. 46 m² met
openhaardpartij. Keuken met install. met alle app. o.a. turbo-
oven en vaatwasser. 4 slaapk. Luxe badk. met ligb., dubb. v.w.
douche, bidet en 2e toilet. Grote zolder, bereikbaar via vaste trap.
Het pand is uitst. geïsol., ged. voorzien van roll. Pand is zeer luxe
afgewerkt met kostbare en duurzame mat. Prijs f 325.000,- k.k. 5290

NIEUWENHAGEN

In centrum en nabij vijfverpark, goed onderhouden appartement.
Berging. Woonk. ca. 32 m² met
parketvl. Ruim balkon. Dichte
keuken met app. Bijkeuken met
wasautomaat aansl. 2 slaapk.
Badk. met o.a. ligb. en 2e toilet.
Goed geïsol. Ged. roll. Bwjr.
1982. Prijs f 129.000,- k.k. 5318

NIEUWENHAGEN

Exdel. Royaal en uitst. gel. landhuis op 1380 m² grond met div.
terrassen en groot gazon. Sout. o.a. barruimte. Part.: Hal/
entree. Keuken met zeer luxe install. Bijkeuken. Inpand. gar.
Royale living met openhaardpartij en studiohoek. Kantoor-
ruimte tot 78 m². 1e verd.: 4 slaapk. 2 badk. met zeer luxe install.
Het geh. landhuis is voorzien van dubb. begl. en ged. voorzien
van roll. Degelijke afwerking met kostbare materialen.
Prijs f 495.000,- k.k. 4973

UBACH O/WORMS

Vrijst. landhuis met zeer royale ind. Inhoud ca. 1.000 m³. Dubb.
gar. Hobbyruimte ca. 40 m². Kelder. Entree-hal. Living ca. 64 m²
met binnen- en buiten-open haard. Zonnig terras ca. 38 m².
Dichte keuken met luxe install., voorzien van alle app. 4 slaapk.
Boudoir. Badk. met dubb. v.w. ligb. en toilet. De woning is luxe
afgewerkt met duurzame mat. Prijs f 355.000,- k.k. 5399

AMSTENRADE

Goed onderhouden woonhuis
met tuin en carport. Dubb. begl.
en hardh. koz. Gezellige woonk.
Grote eetkeuken met moderne
aanrecht comb. Berging. Badk.
met douche en toilet. Verd. 2
slaapk. en zolderberging.
Prijs f 149.500,- k.k. 5375

BRUNSSUM

Op goede locatie gel., nabij cen-
trum, uitst. onderhouden heren-
huys met gar. en op het zuiden gel.
tuin. Bwjr. 1937. Kelder. Royale
hal. Woonk. met erker. Eetk. met
eiken aanbouwkeuken en alle
app. 3 grote slaapk. Badk. met
o.a. ligb. en 2e toilet. Vaste trap
naar zolderverf. met mansarde-
kamers en bergmuur/berg-
zolder. Grotendeels kunststof koz./
dubb. begl. Prijs f 229.000,- k.k. 5329

Prijs f 229.000,- k.k.

BRUNSSUM

In centrum en nabij vijfverpark, goed onderhouden appartement.
Berging. Woonk. ca. 32 m² met
parketvl. Ruim balkon. Dichte
keuken met app. Bijkeuken met
wasautomaat aansl. 2 slaapk.
Badk. met o.a. ligb. en 2e toilet.
Goed geïsol. Ged. roll. Bwjr.
1982. Prijs f 129.000,- k.k. 5318

BRUNSSUM

Tussengel. woonhuis met mooie,
aangelegde tuin, berging, in rustige
woonomgeving. Royale living ca.
27 m² met parketvl. Dichte keuken.
3 slaapk. Badk. met douche. Vaste
trap naar zolder, alw. mogelijk.
voor 4e slaapk. Grotendeels roll.
en dubb. begl. Prijs f 135.000,- k.k. 5407

HEERLEN

Grasbroekerveld. Royaal half-
vrijst. woonhuis met terras, dubb.
gar./magazijn. Woonk. met par-
ketvl. Aparte keukens. Bijkeuken.
Berging. 3 slaapk. Badk. met lig-
bad en 2e toilet. Zolder mogelijk.
voor 4e slaapk. Eventueel geschikt
voor zakelijke doeleinden.
Prijs f 157.000,- k.k. 4682

BRUNSSUM

Op de Vos. Goed onderhouden
modern halfvrijst. woonhuis met
tuin en gar. Woonk. ca. 36 m² met
openhaard. Dichte keuken. 4
slaapk. Badk. met o.a. ligbad en 2e
toilet. Spouw- en dakisol.
Prijs f 139.000,- k.k. 5095

BRUNSSUM

Goed verbouwd woonhuis, half-
vrijst. met gar. Zeer royale woonk.
met mogelijk, voor openhaard,
deels play. vl. en massief parket.
Open keuken incl. app. Tot. ca. 70
m². Badk. met ligb. 4 slaapk.
Kleine berging.
Prijs f 142.500,- k.k. 5436

EYGELSHOVEN

Goed onderhouden halfvrijstaand
woonhuis met doorzonwoonk.
Dichte keukens. 3 slaapk. Badk.
met ligb. en douche. Vlierzolder.
Het geh. pand is voorzien van
hardh. koz. en roll. Prijs f 165.000,- k.k. 5432

EYGELSHOVEN

Tussengel. woonhuis met mooie,
aangelegde tuin, berging, in rustige
woonomgeving. Royale living ca.
27 m² met parketvl. Dichte keuken.
3 slaapk. Badk. met douche. Vaste
trap naar zolder, alw. mogelijk.
voor 4e slaapk. Grotendeels roll.
en dubb. begl. Prijs f 135.000,- k.k. 5407

HEERLEN

Grasbroekerveld. Royaal half-
vrijst. woonhuis met terras, dubb.
gar./magazijn. Woonk. met par-
ketvl. Aparte keukens. Bijkeuken.
Berging. 3 slaapk. Badk. met lig-
bad en 2e toilet. Zolder mogelijk.
voor 4e slaapk. Eventueel geschikt
voor zakelijke doeleinden.
Prijs f 157.000,- k.k. 4682

HEERLEN

Goed gel. halfvrijst. woonhuis met
gar. Doorzonwoonk. met parketvl.
Gesl. eiken eetkeuken met inbouw
app. Tuin. 4 slaapk. Badk. met
douche en 2e toilet. Bijna geh.
voorzien van roll. Prijs f 160.000,- k.k. 5411

HEERLEN

Centrum. Gezellig appartement
met lift en kelderberging. Woonk.
met zonnig balkon. Aparte keukens
met moderne install. Bijkeuken.
Royale slaapk. Badk. met douche.
Prijs f 79.000,- k.k. 5284

HEERLEN

Heerlerbaan. Goed gel. comfort.
patio-bung. Living/keuken ca. 34
m². 2 royale slaapk. ca. 14 m² en
8,5 m². Inpand. berg. Badk. Sep.
toilet en patio. Netto maandlast
f 621,- rekening houdend met
fiscaal voordeel. Nu ook met
LoonVast hypotheek. Prijs f 142.188,- v.o.n. 5438

HOENSBROEK

Overbroek. Halfvrijst. woonhuis
met tuin, gar. en carport. Kelder.
Woonk. 9,60 x 3,60 met open-
haardpartij. Aparte eetkeuken. 3
slaapk. Badk. met douche. Zolder.
Geh. voorzien van roll. Dak. rec.
vernieuwd. Uitst. onderhouden.
Prijs f 155.000,- k.k. 5437

KERKRADE

West. Modern tussengel. woon-
huis met eetkeuken. Woonk. 3
slaapk. Badk. met ligb. Tuin ca. 12
m. diep. Berging. Geh. part. met
dubb. begl.

Prijs f 119.000,- k.k.

KERKRADE

Ruime tussengel. woonhuis met
kelder. Doorzon-
woonk. Serre. Gesl. keukens. 2 stu-
deerk. 4 slaapk. 2 badk. Tuin.
Terras. Berging. Het woonhuis is
vrijwel geh. voorz. van roll.
Prijs f 124.000,- k.k. 5350

OIRSBEK

Goed gel. halfvrijst. woonhuis met
gar. Doorzonwoonk. met parketvl.
Gesl. eiken eetkeuken met inbouw
app. Tuin. 4 slaapk. Badk. met
douche en 2e toilet. Bijna geh.
voorzien van roll. Prijs f 160.000,- k.k. 5411

SCHAESBERG

Uitst. gel. vrijst. herenhuys met
inpand. te bereiken gar. en grote
tuin van 40 m. diep Living 44 m²
met erker. Ged. open keukens.
Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met
ligb., douche en 2e toilet. 2e verd.
via vaste trap te bereiken. Zolder
evt. 4e slaapk. Uitst. isol., dubb.
begl., hardh. koz. Kleur keuze mo-
gelijk, voor tegelwerk en keuke-
ninnrichting. Prijs f 237.500,- v.o.n. 115

SCHINVELD

Halfvrijst. woonhuis, ideaal voor
aangepaste vorm van bewoning.
Beg. gr.: L-vorm. woonk. Luxe
witte keukens met app. Serre/eetk.
Slaapk. Badk. met o.a. ligbad.
Aparte douche. Gar. 1e verd. 3
slaapk. Vliering. Kunststof koz./
dubb. begl. en roll. Dit woonhuis
moet u van binnen gezien hebben.
Prijs f 133.000,- k.k. 5125

SPAUBEEK

Goed onderhouden halfvrijst.
woonhuis met tuin gar. Prov. kel-
der. Doorzonwoonk. met open-
haard. Gesl. keukens. Bijkeuken.
Inpand. gar. 4 slaapk. Badk. met
douche. Vliettrap naar hobbyzolder.
Praktisch geh. voorzien van
kunstst. koz. met dubb. begl.
Prijs f 135.000,- k.k. 5388

Sleepsit, België MEUBELVERKOOP

Zoekt U het meubel van Uw leven???
Kom dan zo snel mogelijk, want nu kunt U nog voor weinig
geld uw slag slaan. Tijdens de super-meubelverkoop
kortingen tot 50% o.a. bankstellen in vele opstellingen en
kleuren, stof of leder, slaapmogelijkheden in koper of
gelakt, auping ledikanten en vele relaxfauteuils.
Onze prijzen zijn incl. grensformaliteiten.

**WEL EENS EEN ITALIAAN
IN DE OPRUIMING GEZIEN?**

Bekijk dan dit prachtige Italiaanse bankstel maar eens. Een
onovertroffen kwaliteit leder. Nu leverbaar in 24 schitterende
kleuren. En met een perfect zitcomfort.

ZONDAG OPEN v.a. 13 uur met VERKOOP

NU 2770,- Bankstel 3-2 zits leder

Rijksweg 951,
3650 Dilsen-Stokkem België
Tel. 09-3211563627

Alle dagen geopend van 10-18.30 uur
Op Vrijdag, Zon- & Feestdagen
van 13 - 18.30 uur

Sleepsit
SLAAP- EN ZITMEUBEL

* BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW

Voor inlichtingen:
H = Kantoor Heerlen, Tel. 045-712255.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
M = Kantoor Maastricht, Tel. 043-252933.
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht.

BON

Gaarne vrijblijvend volledige informatie over:

o Bestaande woning nr.:

Naam:

Straat:

Postcode/plaats:

Tel.:

In ongefrankeerde gesloten enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

* BESTAANDE BOUW

Maandag 1/m vrijdag
geopend van 9.00
tot 21.00 uur.
Zaterdag van 9.00
tot 18.00 uur.

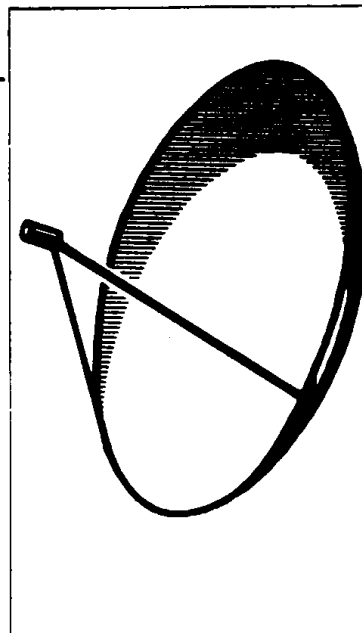

Infour

10.00 Programma-overzicht. 10.05 Köpfchen, Köpfchen. 10.30 Muskan-ten-fest. 11.00 Frank & Frei. 11.50 T.J. Hooker. 12.45 Auf und davon. 13.10 Hotel. 14.00 SAT.1 SPORT Live. 15.45 Décolleté. 16.15 Zapp. 16.40 Neon Rider. 17.40 SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. 17.45 Programma-overzicht. 17.50 Mr. Belvedere. 18.15 Chance. 18.45 SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. 18.50 Quadriga. 19.30 Bezaubert de Jeannie. 20.00 Eine schöne Bescherung. 21.35 SAT.1 Blick. 22.05 Alien Nation. 23.00 Zwei Banditen. 00.50 SAT.1 Sport. 01.50 Der Frühreife-Report. 03.15-03.25 Programma-overzicht.

SSVC

07.00 Sky News over de situatie in de Golf. 09.00 Ontbijttelevisie. (Overname van o.a. de BBC.) 10.00 Children's SSVC. 10.25 Land of the Giants. 11.15 The Jetsons. 11.40 Happy Days. 12.00 Trivial Pursuit. 12.30 The Waltons. 13.15 Grandstand. 18.05 News and Weather. 18.15 Pop Spot. 18.45 Blind Date. 19.35 Challenge Anneka. 20.30 You rang M-Lord? 21.25 Aspel and Company. 22.00 News. 22.20 Midnight Caller. 23.05 TV-movie OR-play.

BBC Europe

09.25 Today's Viewing. 09.30 Landmarks: Egypt. 09.50 Gordon the goher. 10.00 Dizzy heights. 10.25 Reportage. 11.15 First sight. 11.45 Gardeners world. 12.15 Food and drink. 12.45 Holiday '91. 13.15 Grandstand. 18.10 News and weather. 18.20 Tomorrow's world. 18.50 Jim'll fix it. 19.25 Allo, Allo! 19.55 The Paul Daniels magic show. 20.40 Bergerac. 21.30 Don't wait up. 22.00 News and sport. 22.20 Late again. 23.10 The full wax. 23.45 Trial of George Washington. 00.30 Volgens aankondiging. 01.00-01.05 Sunday's viewing.

Eurosport

07.00 Kinderprogramma's. 08.00 Fun Factory. 09.00 Afwisselend: ski report; WK bobsleeën; Open tenniskampioenschappen; Indoor atletiek toernooi. 18.45 Zeilen: BOC Round the world yacht race. 19.00 WK schansspringen. 22.00 Big Wheels! 22.30 Boksen, live. 00.00 WK bobsleeën, samenvatting. 00.30 WK langlaufen en schansspringen. 01.30-02.30 Brits rallykampioenschap.

Super Channel

00.00 Live: elk heel en half uur nieuws over de Golfoorlog. 07.00 The Mix. 15.00 Tarzan and the green goddess. 17.00 Videofashion. 17.30 Max Headroom. 18.00 Ultra Sport. 19.50 Weerbericht. 20.00 The best of Blue Night. 21.00-07.00 Saturday night at the movies. Aansl.: Supersports, weerberichten en The late night mix.

MTV Europe

08.00 Paul King. 11.00 Spotlight. 11.30 US Top 20 Countdown. 13.30 XPO. 14.00 Pip Dann. 17.00 Yo! rap. 18.00 Week in rock. 18.30 The big picture. 19.00 European top 20. 21.00 Partyzone. 23.30 Club MTV. 00.30 Ray Cokes. 03.00-08.00 Night videos.

CNN

24 uur uur per dag nieuws. 07.30 Moneyline. 09.00 World Business This Week. 11.10 Larry King. 12.40 The International Correspondent. 14.10 The Big Story. 15.10 Health week. 15.40 Moneyweek. 16.10 Science and Technology Week. 16.40 Style with Elsa Klensch. 17.10 Showbiz This Week. 17.30 College Football Preview. 18.40 Evans and Novak. 19.00 World Business This Week. 19.40 Newsmaker Saturday. 20.10 Healthweek. 20.40 Style with Elsa Klensch. 21.10 Your Money. 21.40 The International Correspondent. 22.40 Futurweek. 23.00 East meets West. 23.40 Newsmaker Saturday. 00.10 Pinnacle. 01.10 The Big Story. 03.10 Showbiz This Week. 03.30 East meets West. 05.10 The Capital Gang.

radio

België/BRF
06.35 Radiofutuur. (+ Spiel Glückstreffer). 07.15 Wunsch. 07.45 Verantwoordingskalender. 08.30 Besinnelijke Woorden. 09.05 L.P. Markt. 10.00 Hit of the Week. 12.00 Musik bei Tisch (12.15 Verantwoordingskalender). 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 Hitparade. 17.05 Forum Kulturmagazin. 18.10 BRF - Aktuell. 18.35 Freie Tribune. 18.45 Philosophie und Ethik. 19.00 Saturday Night Rock show. 21.05 Lotozahlen.

Luxemburg/RTL
06.00 Guten Morgen Deutschland. 09.00 Beste Grusse aus Hollywood. 10.00 RTL Live daber. 13.00 Wunsch dir was. 15.00 Der Sport-Shop. 18.00 Dance-Party. 02.00-06.00 Kuschelrock.

Duitsland/WDR 4
04.05 Radiowecker. 06.00 Nachrichten und Wetter. 06.05 Morgenandacht. 07.55 Morgen Andacht. 08.00 Nachrichten. 08.07 In unsern Alter. 09.00 Nachrichten und Wetter. 09.05 Musikpuls. 12.00 Nachrichten und Wetter. 12.05 POP-report. 14.00 Nachrichten und Wetter. 14.07 Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton. 17.05 Fun! Uhr. 18.00 Nachrichten. 18.05 Abendmeldung. 18.00 Nachrichten und Wetter. 20.05 Samstagskonzert. 22.00 Nieuws en weer. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachrichten.

RTL Plus

06.00 Der Sechsmillionen-Dollar-Mann. Misdaadserie. (herh.). 06.45 Notarztwagen 7. Serie. Afl.: Selbst ist der Mann. (herh.). 07.10 Die Schöngrubers. Serie. Afl.: Die Einbrecher. (herh.). 07.35 Lieber Onkel Bill. Amerikaanse serie. Afl.: The inheritance. (herh.). 08.00 Konfetti. Kinderprogramma met Nicole Bierhoff. Met: Ein Herz für Wauzi, tekenfilmserie; Yogi Bär, tekenfilmserie; Scooby Doo, tekenfilmserie. 09.30 Klack. Kinderspelshow. 10.10 Die Holidays aus Rom. Tekenfilmserie. 10.35 Die Jetsons. Tekenfilmserie. 11.00 Pif & Hercule. Tekenfilmserie. 11.15 Marvel Universum. St-tekenfilms met: Spiderman & his amazing friends, tekenfilmserie; Incredible Hulk, tekenfilmserie; Spiderman 5000, tekenfilmserie. 12.35 He Man. Tekenfilmserie. 13.00 C.O.P.S. Tekenfilmserie. 13.30 Teenage mutant hero turtles. Tekenfilmserie. 13.55 Ragazzi. Muziekmagazine gepresenteerd door Ingo Schmolli. 14.25 Katts and Dog - Ein Herz und eine Schnause. Serie. Afl.: Diamanten-Fieber. 14.50 Lassie. Serie. Afl.: Lassie und der Bulldozer. 15.10 Daktari. Serie. Afl.: Auf der Suche nach Wasser. 16.05 Der Engel kehrt zurück. Serie. Afl.: Eine schlechter Scherz. (herh.). 16.55 Der Preis ist heiss. Spelshow. 17.45 Wunderbare Jahre. Serie. Afl.: Hilfe SOS. Als huiswerk moet Kevin zijn eigen nagedachtenis schrijven... 18.10 Action - Neu im Kino. Filmtips door Isolde Tarrach. 18.45 RTL aktuell. 19.00 Anpfiff. Voetbal-show met Uli Potofski. 19.30 Houston Knight. Serie. Afl.: Allein im Himmel. Lundy zit achter een psychopatisch gestoorde vrouwenmoordenaar aan, die na iedere moord Lundy's collega opbelt. 20.15 Eind tödlicher Fehler. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Jerrold Freedman. Rechercheur Dillman komt achter een 'perfecte moord', als hij een zogenaamde dood door onge-luk probeert op te helderen. 22.00 Alles Nichts oder? Spelshow. 23.00 Jung, frech, frei. Italiaanse sexfilm uit 1974 van Sergio Bergonzelli. Internaatleerlinge Monika heeft haar eerste ervaringen met mannen. Weldra neemt ze het op met een compleet voetbalteam. (herh.). 00.40 Sexy Folies. 01.15 Her mit den römischen Sklavinnen. Engelse speelfilm uit 1971 van Bob Kellett. Lucio moet voor meester Ludicrus Sextus een orgie organiseren en raakt bij een samen-zwering tegen keizer Nero betrokken. (herh.). 02.50 Jung, frech, frei. Speelfilm. (herh.). 04.20 Eine Kugel für den Bullen. Italiaanse speelfilm uit 1980 van Silvio Amadio. De scrupuleuze aannemer wordt furieus als hij te horen krijgt dat zijn dochter Angela met de arme politiemann Paolo gaat samenwonen. Om hem te doden huurt hij twee beroeps-moordenaars. (herh.). 05.50 Aerobics.

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit SAT.1. 08.30 Paradise. 09.30 Wirtschaftsforum.

LD TV
LIMBURGS DAGBLAD
GOED BEKEKEN
HEERLEN
HOENSBROEK
Kanaal 59
KERKRADE
Kanaal 64
Met muziek van **SKY RADIO**
Voor meer informatie
045-739300

20.35 America's funniest people. 21.05 Scrabble. 21.10 Wie is wie? 21.40 Scrabble. 21.55 Mag het iets meer zijn? Nederlandse comedyserie. 22.15 Scrabble. 22.20 Hunter. Amerikaanse politiese-rie. 23.20 Journaal. 23.30 Nomads. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van John McTiernan. Dokter Eileen Flax werkt pas in een ziekenhuis in Los Angeles. Op een dag wordt er een opvallend kranksinnige man binnengebracht die door dokter Flax wordt behandeld. 01.10 Nachtprogramma. Met o.a. Classique en Rete Mia.

18.01 Kulturweltspiegel. 18.30 (TT)Die Sendung mit der Maus. Kinderprogramma. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. Met om 19.35 Sport im Westen. 20.00 Die letzten. Toneelstuk van Maxim Gorki. 23.10 Kunst im Gespräch. Märkte und Museen, discussie over de verhouding tussen musea en het steeds toenemende aantal kunstbeurzen. 23.55 Rocklife. 00.55 West 3 aktuell.

Duitsland 3 SWF

14.30 Telekolleg II. Cursus Duits. Les 19. (herh.). 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Dritte. 17.30 Europäische Universitäten. Afl. 2: Padua. 18.00 Beim Wort genommen. 18.30 Das Südwest-Journal aus Rheinland-Pfalz. 19.00 Lindenstrasse. Serie. Afl.: Der Schlachtplan. 19.30 Planet Erde - Das Leben auf unserer Erde. Natuurdocumentaire. Afl. 6: Die Eroberung des Festlandes. 20.15 In 80 Tagen um die Welt. Serie over Jules Verne. Afl. 7 (slot): Endspurt mit Hindernissen. 21.05 Schlagende Beweise. Vanavond: Bombengeschäft. 21.50 Nieuws. 21.55 Streit im Schloss. Treibhaus Erde, discussieprogramma over het broeikas-effect. 23.25 Freistil, oder die Nase von Lyotard. Gevarieerd magazine. 00.10 Schlagzeilen.

RAI UNO

07.00 Gevarieerd ochtend- en middagprogramma. 14.35 Sabato sport. 16.30 Sette giorni al parlamento. 17.00 Il sabato dello Zecchino. 18.00 TG 1 - flash. 18.05 Estrazioni del lotto. 18.10 Più' sani più' belli. 19.25 Parole e vita. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.40 Creme caramel. 23.00 Telegiornale. 23.10 Speciale TG 1. 00.00 TG 1 - Notte - Che tempo fa. 00.20 Americana. Film.

Radio 1

Ieder heel uur nieuws. 7.07 TROS Nieuwsshow. (7.30 Nws). 12.05 TROS kamerbreed. 12.30 Nws. 12.55 Mededelingen l.b.v. land en tuinbouw. 13.10 Tros Aktua. 14.05 TROS Aktua sport. (17.05 en 18.10 TROS Aktua. 17.30 Nws). 19.04 Coulissen. 19.30 Lange de Lin. sport en muziek. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 7.04-16.00 VARA's vrije zaterdag, met om 7.04 De opening. 9.04 De ronde van Hilversum. 11.04 Sat op 1 dak. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Wie in 1 Nederland's wil zingen. 15.04 Typisch Hollands. 16.04 Muzifaz. 17.04 Levenslied en levenslied. 18.04 KRO's Country time. 19.04 Glas in lood. 19.45 Dat wilt je toch van tevoren? 20.04 Jazz uit het historisch archief. 20.30 NOS Jazzgeschiedenis. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 7.04 Rabarbar. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popspijl. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 NCRV-zaterdag-sport. 18.04 De avondspits. 19.04 Paperclip-radio. 21.04 Crossroads. 23.04-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Mooi zo... 8.00 Nws. 8.02 Wakker worden... 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kur-

van de Nederlandse kampioenschapen indoor atletiek in Den Haag. 19.54 Trekking der Iottogetalen. 20.00 Een kat op een heet zinken dak. Speelfilm uit 1958 van Richard Brooks naar het toneelstuk van Tennessee Williams. Een rijke plantersfamilie valt uit elkaar als de vader stervende is aan kanker, zoon Brick alcoholicus is en niet met zijn vrouw wil slapen en andere zoon Cooper en echtgenote Mae er alles aan doen hun erfenis veilig te stellen. 21.52 De droom van een éénwieler. Amerikaanse animatiefilm uit 1987. 22.00 •••Journaal. 22.15 Studio Sport. 22.50-00.06 Cinema: Tabataba. Madagaskische speelfilm van Raymond Rajonarivelo uit 1988. In een dorp op Madagaskar komt in 1946 de bevolking in opstand tegen de Franse overheersing. Terwijl de leraar Raomby gelooft in democratische verkiezingen, ziet de veteraan Lehiday alleen maar heil in de gewapende strijd.

RTL 4

07.00 Ochtendprogramma. Met o.a. Rete Mia. 08.00 Telekids. Kinderprogramma. 12.00 Katts & Dog. Amerikaanse serie (herh.). 12.30 The Munsters today. Amerikaanse serie. 12.55 Live. Secret Policeman's third ball. 13.55 The lemong drop kid. Amerikaanse speelfilm uit 1951 van Sidney Lanfield. 15.30 Villa Lux. Jongerenprogramma. 16.30 De Flintstones. Tekenfilmserie. 17.00 Elvis. Amerikaanse serie. Deel 3. 17.30 Tineke. Rechtstreeks. 18.00 Journaal. 18.10 Tineke. Deel 2. 19.30 Journaal. 19.50 Weerbericht. 19.55 Rad van Fortuin. 20.25 Scrabble.

Nederland 3

NOS 09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden. 17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden. 18.00 Paspoort Marokkanen. Magazine in het Marokkaans-Arabisch en Nederlands. 18.30 Sesamstraat. 18.45 Jeugdjournaal-extra. 19.10 Studio sport. Samenvatting

• Peter Cornelius, Maria Furtwängler, Fritz Egner, Jules Neigel en Chiem van Houweninghen in 'Dingsda'. (Duitsland 1 - 20.15 uur)

16.55 Nimm Dir Zeit. Vooruitblik op dit showprogramma om 20.15 uur. 17.00 Heute. 17.05 Raumschiff Enterprise. Science-fiction serie. Afl.: Die Waffenhändler. Aansl.: Hol Dir die Sonne auf den Tisch, culinaire serie. Vandaag: Pael-la. 17.35 Raumschiff Enterprise. Das nächste Jahrhundert, vervolg. 18.10 Länderspiegel. Aansl.: Programma-overzicht. 19.00 Heute. 19.30 Insel der Träume. Serie. Afl.: Ein sinnloses Leben. 20.15 ••Nimm Dir Zeit. Showprogramma met de geluksspiraal. 22.00 Heute. 22.05 Das aktuelle Sport-Studio. Aansl.: Lottotrekking. 23.25 Mado. Franse speelfilm uit 1976

Duitsland 3 West

09.45 Gymnastik im Alltag II. Afl. 9. 10.00 This Week. Nieuws in het Engels. 10.15 Actualités. Nieuws in het Frans. 10.30 Avanti! Avanti! Cursus Italiaans. Les 19. (herh.). 11.00 Family Album, USA. Cursus Amerikaanse Engels. Les 6. 11.30 Aus Forschung und Lehre. Reportage over onderzoeken m.b.t. de genezing van dwarslaesie. 12.15 CineNemo. Serie amateurfilms uit Duitsland, Engeland en Frankrijk uit de eerste helft van deze eeuw. Afl. 1: Wir gehen auf die Kamera zu. 13.00 Telekolleg. Cursus Duits. Afl. 19. (herh.). 13.30 Telekolleg. Cursus wiskunde. Les 32. (herh.). 14.00 Rückblende. Vor 55 Jahren: Der Gott des Tangos kehrt heim; documentaire over de begrafenis van Carlos Gardel. (herh.). 14.15 West 3 aktuell. Met Blickpunkt Düsseldorf. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Was Kinder so denken... Vandaag: Jeannot König. 17.45 Sella Ronda. Ein Skigebiet in Südtirol. (herh.). 18.00 Aktuelle Minute.

TV 5

07.00 Molerissimo. 07.30 Canadees nieuws. 08.00 Corps Accords, yoga. 08.15 Sucrée salée, vrouwenmagazine. 09.30 Le club de l'enjeu, economisch magazine. 10.00 Nieuws. 10.05 Mémoires d'un objectif. 11.00 Portrait d'hier et d'aujourd'hui. 12.00 Nieuws. 12.05 Aventures et voyages. 13.00 Nieuws. 13.30 Horizon 93. 14.30 Petit écran, grands romans. 16.05 Nieuws. 16.15 Faust pas réver. 17.15 Félix, gevarieerd jongerenmagazine. 17.45 Génies en Herbe. 18.15 Francotolies de Montréal. 18.45 Correspondances. 19.00 Nieuws en weerbericht. 19.15 Clin d'oeil. 19.30 Zwitsers nieuws. 20.00 Thalassa. 21.00 Nieuws en weerbericht. 21.35 Petit écran, grands romans. 23.30 Nieuws. 23.45-01.00 Caractères.

België/Télé 21

12.30 Les chrétiens dans la vie sociale, politieke uitzending. (herh.). 13.30 Le cœur et l'esprit. (herh.). 14.30 Tennis: indoor kampioenschappen, halve fina-

• Sjoukje Hoymaayer, David Calderhead, Kenneth Herdigein en Manfred de Graaf in 'Zeg 'ns AAA'. (Nederland 1 - 20.35 uur)

van Suzanne Gershen bij. 00.22 Natuurmoment. Vandaag: Wormer- en Jisperveld. 00.31-00.36 •••Journaal.

Nederland 2

AVRO 13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden. 16.30 Ca va. Cursus Frans voor beginners. Les 18. (herh.). 17.00 Ca va. Cursus Frans voor beginners. Les 19. (herh.). 17.30 •••Journaal. 17.39 Post! Brievenrubriek voor de jeugd. Met Thundercats, tekenfilmserie. Afl.: Goed en lelijk. 18.09 Wordt vervolgd. Tekenfilmserie. 18.30 Pauze tv. Jongerenmagazine. 18.55 Jackpot. Spelprogramma. 19.26 Entertainment magazine. Tweewekelijks showmagazine met film-, tv- en theaternieuws. 20.00 (TT+••)Journaal. 20.25 Tough guys. Amerikaanse speelfilm uit 1986 van Jeff Kanew. Na 30 jaar worden Harry en Archie vrijge-

film uit 1960 van Edward L. Cahn. 01.00 Tagesschau. 01.05-01.10 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

Duitsland 2

08.30 Nachbarn in Europa. Informatie in het Grieks, Italiaans en Portugees. 09.00 Tagesschau. 09.03 Harald Soleim. Documentaire over een pelsjager op Spitsbergen. 09.45 ••Let's move. Fitness. Afl. 3. 10.00 Tagesschau. 10.03 Auslandsjournal. 10.45 ZDF-info Gesundheit. Medisch magazine. Onderwerp: Zeevoedsel - vis (2). 11.00 Tagesschau. 11.03 Nachbarn in Europa. Internationaal magazine. 12.35 Diese Woche. Nieuwsverzicht. 12.55 Persoverzicht. 13.00 Tagesschau. 13.05 ••Ständchen, Ballade, Chanson. Kleine Lieder - grosse Sänger, meezingers uit opera, musical en muziekfilm. 13.50 Natur und Medizin. Medisch magazine. Vandaag: De uitwerking van bloemen en planten op de gemoedstoestand. 14.20 Wir stellen uns. ZDF-programmadirecteur Oswald Ring praat met kijkers over kijkcijfers. 15.05 Alfred J. Kwak. Tekenfilmserie. Afl. 17: Rettung aus dem Al! 15.25 Pippi in Taka-Tuka-Land. Zweeds/Duitse speelfilm uit 1969 van Olle Hellborn naar de verhalen van Astrid Lindgren. Pippi, Tommy en Anika reizen per luchtballon naar Taka-Tuka-land om Pippi's vader uit de handen van piraten te redden.

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 100,8 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 2: 55,5 m (540 kHz), FM 22,36 en 39 (93,7-97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 4.00-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (West): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
RAI Uno: Satelliet
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 21: 28 en 42
TV Plus: satelliet
RTL 5: 7, 26, 36, 46 en satelliet
SAT 1: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
BBC Europe: satelliet
Eurosport: satelliet
Super Channel: satelliet
MTV Europe: satelliet
CNN: satelliet
LD-TV: Heerlen en Hoensbroek 59, Kerk-rade 64

België/TV 2

20.10 Zeg maar Jessie. Show rond BRT's first lady Jessie de Caluwe met reportages, studioessays en muzikale optredens. Thema: Sport. 21.15 The Hollywood-Connection. Quiz waarin teams, bestaande uit een Vlaming en een Nederlander, aan de tand worden gevoeld over hun kennis van speelfilms en tv-series. 22.25 Kunst-zaken. 22.30 Vandaag. Aansl.: Kwislijn. 22.55 Sport op zaterdag. 23.25 Een jaar in Vietnam. Amerikaanse serie. Afl. 19. 00.15-00.20 Coda. Franse suite: gavotte, van Yvonne Desporter uitgevoerd door het Arundo-Klarinetkwartet.

België/TV 2

14.30 Sport extra. Met Tennis: Belgian Indoor - Brussel, halve finale live vanuit Brussel. 19.30 Nieuws. 20.00-22.00 Sport extra. Met Tennis: Belgian Indoor - Brussel.

België/RTBF 1

09.35 Allô bonjour! cursu alfabetiseren. Les 14. 09.50 Para vosotros, magazine voor Spanjaarden. 10.30 Ciao Italia, cursus Italiaans. Les 4. 11.00 Spreek met ons mee, cursus Nederlands. Les 27 en 28. 11.30 Espanol con Victor, cursus Spaans. Les 5 en 6. 12.00 Vidéothèque, thematisch discus-

Nederland 1

VARA 13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden. 13.45 ••De VARA matinee. Mozart on tour (5), serie muzikale hoogtepunten. 14.55 Neighbours. Australische serie. De lucht lijkt geklaard tussen Andrea en Des, totdat Eileen uit Perth terugkomt. 15.17 Jules unlimited. Programma over techniek en avontuur. (herh.). 15.43 Oort en de Inkomstenbelasting. Belastingcursus. 16.02 De speurder. Duitse misdaad-serie. Afl.: De getuige. Horst ontsnapt uit de gevangenis omdat zijn vriendin Helga een ander heeft. 16.54 Museumscapten. Prof. Henk van Os geeft achtergrond bij voorwerpen uit de Nederlandse musea. Vandaag: Chine de Commande. (herh.). 17.03 Brainstorm. Quiz. 17.30 •••Journaal. 17.38 Kassa! Consumentenmagazine. 18.19 Verhalen van Moeder de Gans. Poppenserie van Jim Henson. Afl.: Liesje van Papen. 18.27 (TT)Alfred J. Kwak. Tekenfilmserie. Afl.: Een partijtje golf. 19.00 •••Journaal. 19.22 Lingo. Spelprogramma. 19.45 ••Flying doctors. Australische doktersserie. Afl.: Huwelijk met hindernissen. 20.35 (TT)Zeg eens AAA. Comedyserie. Afl.: Leugentje om bestwil. 20.59 Sonja op zaterdag. Talkshow vanuit de Rode Hoed in Amsterdam. 21.56 Achter het nieuws. Actualiteitsrubriek. 22.34 Per seconde wijzer. Quiz. 23.03 De wereld van Boudewijn Büch. Serie reisprogramma's. Afl.: Argentinië (2). 23.34 E.N.G. Canadese serie. Afl.: Media in verkiezingstijd. Mike en Ann wonen een verkiezingsbijeenkomst

Duitsland 1

09.00 Tagesschau. 09.03 Harald Soleim. Trapper auf Spitzbergen. 09.45 ••Let's move. Fitness. Afl. 3. 10.00 Tagesschau. 10.03 ARD-Sport extra. Met WK bobsleeën, 1e en 2e manche viernamssbob. Aansl.: Noorse WK Skiën 30 km langlaufen voor dames, vrije stijl. 10.00 Tagesschau. 10.05 Europemagazin. 10.30 Wunderland '91. Nieuws vanaf de speelgoed- en hobbybeurs in Neurenberg. 14.15 Bitte umblättern. Modetrends voor het voorjaar en zomer 1991. 15.00 (TT)Gesundheit! Medizin im Ersten. Medisch magazine. 15.45 Erstens. 16.00 Disney Club. Magazine met tekenfilm- en avonturenseries. 17.55 Hier und Heute. 18.00 Tagesschau. 18.15 Sportschau. Met o.a. Bundesliga-voetbal. 18.58 Programma-overzicht. 20.00 (TT)Tagesschau. 20.15 ••Dingsda. Quiz. 21.00 Nordische Ski-WM. Schansspringen van de 90 meter schans. 21.45 ••Lottotrekking. 22.00 (TT)Das Wort zum Sonntag. Meditatie door predikant Georg Kugler uit Lindau. 22.05 Der Kater lässt das Mausen nicht. Italiaanse speelfilm uit 1977 van Luigi Comencini. Hoewel broer Amadeo en zus Ofelia als kat en hond leven, streven ze samen naar een doel. 23.50 Im Visier. Amerikaanse speel-

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees:
Kabel-tv- en schema exploitant
■ = zwart/wit programma
•• = stereo geluidsweggeve
••• = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 26, 29, 46, 51, 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34, 43, 48, 52 en 59
RTL 4: satelliet

België/TV 1

09.30 Pronto. Cursus Italiaans voor beginners. Afl. 20: Ripasso. 10.00 Wereldoriëntatie. Dieren om je heen. Les 2. 10.25 Relatieve opvoeding. Les 2. 10.55 Snuffeltip. Boekenrubriek. 11.00 Kunststoffen. Les 1. 11.25 Engels. Muzzy comes back (1). 11.50 Chemie. Les 30: Spectroskopische analyse-methode (1). 12.20 Meegenomen. CJP-agenda. 12.45 Babel. Wekelijkse nieuwsbrief voor Turkse en Marokkaanse migranten. 16.15 ••Mandy. Engelse speelfilm uit 1953 van Alexander Mackendrick. Mandy, het dochtertje van Harry en Christine, is doof. 17.48 Nieuwskrant. 17.53 Kwislijn. 17.55 Nieuws. 18.00 Tik Tak. Animatieserie. Afl. 262. 18.05 Schoolslag. Spelprogramma waarin leerlingen en leraren van twee lager secundaire scholen het tegen elkaar opnemen. 18.45 Vlaanderen vakantieland. Een stad, gemeente, streek of thema wordt toeristisch uitgelicht. Vaste rubrieken: Toeristisch journaal en Prijsvraag. 19.20 Joker- en lotto-trekking. Paardencouren, mededelingen en programma-overzicht. 19.30 Nieuws. 20.00 Kwislijn.

GEEF OM DIT KIND

Stichting Liliane Fonds
Voor directe hulp aan gehandicapte kinderen in ontwikkelingslanden

GIRO 66.77.67
Voor alle banken rek. nr. 70.70.70.198

Postbus 75,
5250 AB Vlijmen
Telefoon: 04108-19029

Als 't even meezit is een eigen huis voor ú een dikke f 40.000,-* goedkoper dan u gedacht had.

U verdient een eigen huis!

**KOPEN IS
BETER DAN HUREN**

* Deze rijksbijdrage kan oplopen tot f 41.000,-

In de fraaie woonwijk Akkerhof in Heerlen-Zuid zijn tegen het wandelpark aan gelegen, nog enkele 'ouderwets' ruime herenhuizen te koop. U kunt nog maximaal profiteren van de zeer hoge rijksbijdrage, waardoor het kopen van een eigen huis voor ú grote voordelen kan bieden boven het blijven huren.

Na 30 jaar heeft u uw eigen huis vrij!
Deze 'spaarpot' is dus een grote zekerheid voor later. Bovendien kunt u met de nog steeds zeer gunstige hypotheekaanbiedingen wonen in een eigen huis voor maandbedragen waar u niet voor kunt huren.

U bent vandaag tussen 14.00 en 15.00 uur en morgen tussen 13.00 en 14.00 uur van harte welkom in de modelwoning waar wij u alles kunnen vertellen over deze ruime herenhuizen. Volg de routeborden!

Bent u verhinderd, neemt u dan contact op met:

Aquina Makelaardij o.g.,

Ruys de

Beerenbroucklaan 28,

6411 GB Heerlen,

Telefoon: 045-715566.

**Koopsommen:
v.a. f 127.400,-.**

SCHINVELD-ONDERBANKEN

NOTARIS MR. J.M.M. KREIJN TE BRUNSSUM

zal op woensdag 27 februari 1991 om 15.00 uur n.m. in café 'Im Weissen Rössl', Broekstraat 2 te Schinveld, in het openbaar ex art. 1223 lid 2 B.W. in één zitting bij opbod en afslag verkopen:

woonhuis met garage en tuin te Schinveld, gem. Onderbanken, in de Winkel 35, kad. bek. als gem. Schinveld, sectie C nr. 480, ged. groot ong. 2 are 10 ca.

Indeling:

- beg. grond: hal, toilet, woonkamer met open keuken
- 1e verd.: 2 slaapkamers, badkamer
- 2e verd.: grote zolder (vaste trap)
- c.v.-gas;

Aanvaarding:

direct, na betaling van de koopsom en kosten, uiterlijk 15 april 1991.

Bezichtiging: na tel. afspraak.

Algemene voorwaarden: op deze veiling zijn de 'Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987' van toepassing, behoudens uitzonderingen in de veilingakte. Inlichtingen: ten kantore van de notaris, Op de Vaard 7 te Brunssum, tel. 045-251284, waar verkrijgbaar is de brochure 'het kopen van een huis op een veiling'.

191172

MUNSTERGELEEN

Notaris mr. Theo Gelissen

te
Sittard,

zal op woensdag 27 februari 1991 om 15.00 uur in café 't Centrum, Oversstraat 14 te Munstergeleen, ex art. 1223 B.W., in één zitting bij opbod en afslag in het openbaar verkopen: het woonhuis met tuin en berging aan de Kerkstraat 22 te Munstergeleen, kad. bekend gem. Munstergeleen, sectie C nummer 178, groot 3,16 are.

Indeling: hal met trap, woonkamer, keuken, bijkeuken, toilet en badkamer, slaapkamers en kelder alsmede een berging.

Aanvaarding: na betaling van koopsom en kosten, zodanig met de grosse van de veilingakte.

Betaling koopsom: uiterlijk 10 april 1991.

Veilingvoorwaarden: op de veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van de Koninklijke Notariële Broederschap voorzover uit bijzondere voorwaarden niet anders blijkt.

Nadere inlichtingen: notaris mr. Theo Gelissen, Walramstraat 24 te Sittard, tel. 046-510547.

Notaris A.L.J.M. Muris
te Kerkrade

zal op donderdag 21 februari 1991, 's middags om 15.00 uur, op verzoek van zijn opdrachtgever in café a jenne Sjaagboom, Markt 53 te Kerkrade, in het openbaar, bij opbod en afslag, ex artikel 1223 BW verkopen

bedrijfspand

bestaande uit winkelwoonhuis met kantoor en opslagruimte, ondergrond, erf en parkeerterrein, staande en gelegen te Kerkrade, Holzstraat 19, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, sectie B nummer 9823, groot 12,17 are.

Aanvaarding: Voormeld onroerend goed is gedeeltelijk verhuurd voor huurprijzen met een totaal van f 3.250,- per maand. De winkelruimte alsmede de daarachter gelegen kantoorruimten kunnen na betaling van de koopsom met de grosse der akte van veiling worden ontruimd.

Betaling:

De koopsom dient te worden voldaan op uiterlijk 11 april 1991.

Bezichtiging:

In overleg met genoemd notaris-kantoor.

Terzake van de onderhavige veiling, zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van de Koninklijke Notariële Broederschap.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij genoemd notaris-kantoor, Gruppelostraat 6 te Kerkrade, tel. nr. 045-457251.

189630

TE KOOP

WIJRE, ruime moderne woning m. gar. in jonge buurt. Ind. grote woonk., woon-eetkeuken, 3 slaapk., badk., zolder. Bw. 1981, gersoleerd, ged. dubb. beglaasd, roll. en zonwering. Mogelijk: overname hypotheek à 6,2% ged. 4 1/2 jaar. Vraagprijs f 145.000,- k.k. Aanv. i.o.

HEERLEN, moderne woning m. gar. Mog. rijksbijdrage f 7.500,-. Vraagpr. f 139.500,- k.k.

HEERLEN, sfeervolle witte bungalow op unieke locatie. Vraagpr. f 350.000,- k.k.

HEERLEN, gezellig halfvrijstaand woonhuis. Vraagpr. f 109.000,- k.k.

HEERLEN, jonge woning m. gar. Mog. rijksbijdrage f 10.500,-. Vraagpr. f 115.000,- k.k.

HEERLEN, zeer ruim halfvrijst. woonh. in Welten. Vraagpr. f 175.000,- k.k.

UBACHSBERG, nieuw woonh. Vraagpr. f 125.000,- k.k.

VERKOCHT

NIJEUWBOUW

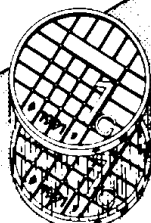
HOENSBROEK, halfvrijst. herenh. m. garage, op prima ligging. De laatste twee Prijs f 173.000,- v.o.n. incl. renteverlies. Aanv. direct. Belastingvrije rijksbijdrage f 6.500,-.

Nedu Makelaardij B.V.
Emmaplein 12 te Heerlen

☎ 045-711500

Kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur.
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur.

Hoe krijgt
een fabrikant
méér
detaillisten
in de krant
met minder
moeite?

Bel Cebuco
020-24 23 16
en informeer
naar het
effect van
Co-adverteren

Co- adverteren

Verhoog de
werking van uw
reclameguldten

In het MECC Business Center in Maastricht, midden in de dynamiek van een groot congres- en tentoonstellingcentrum, is de derde fase van de kantoorontwikkeling

Handel uw zaken af vanuit het MECC Business Center

in volle gang. Dit Aegon-project wordt daarmee uitgebreid met 3.500 m² representatieve kantoorruimte. Deze ruimte wordt verhuurd in units vanaf ca. 150 m²

Het MECC Business Center ligt bijzonder gunstig temidden van gerenommeerde vestigingen.

Voor ondernemers die nationaal en internationaal actief zijn is deze locatie een unieke basis om zaken te doen. Ook voor kleinere bedrijven, die de mogelijkheid hebben gebruik te maken van de voordelen van dit centrum.

Het representatieve gebouw heeft een hoog afwerkingsniveau, een eigentijdse, karakteristieke verschijningsvorm en ondermeer een hoofdentree met een bijzonder luxueus karakter en een allure passend bij het project.

Voor inlichtingen en/of documentatie kunt u zich wenden tot

**j.w. offermans
makelaardij o.g. bv**

Telefoon 043-217500*
Vastgoed t.c. 6211 EV Maastricht
Tel. 043-3333 Fax 043-3336

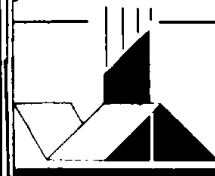
RUIJTERS

Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6211 EX Maastricht - het bat 8 - tel 043 - 256525

TE KOOP/HEERLEN

Gerenommeerde Italiaanse
Ijssalon/Petit Restaurant

- * gelegen in voetgangersdomein
- * zeer druk beklant
- * geheel ingericht/overname inventaris
- * KOOPPRIJS OP AANVRAAG

**V&H
Vastgoed B.V.**

Hulterweg 28, Oirsbeek
04492-1620

Burgemeester en wethouders van de gemeente Horst zijn voornemens bij inschrijving te VERHUREN:

de kantine c.a. in de sporthal de Berkel, gelegen aan de Kranestraat nr. 10 te Horst, alsmede de buffetruimte met bar c.a. in het aangrenzend zwembadcomplex

Kennisgeving en voorwaarden worden op aanvraag toegezonden.

Voor informatie en afspraak kan men bellen 04709-9613.

Inschrijvingen dienen uiterlijk 5 maart 1991 om 12.00 u. ingeleverd te zijn.

Elke dag opnieuw:

30.000 dak- en thuislozen...

Tijdig begrip
kan veel ellende
voorkomen

Ook in uw omgeving kan het voorkomen

Reageer: (030) 33.15.49

V.P.C., Antwoordnummer 9089,
3500 ZA Utrecht

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis
in de krant
brengt mensen
over de vloer.

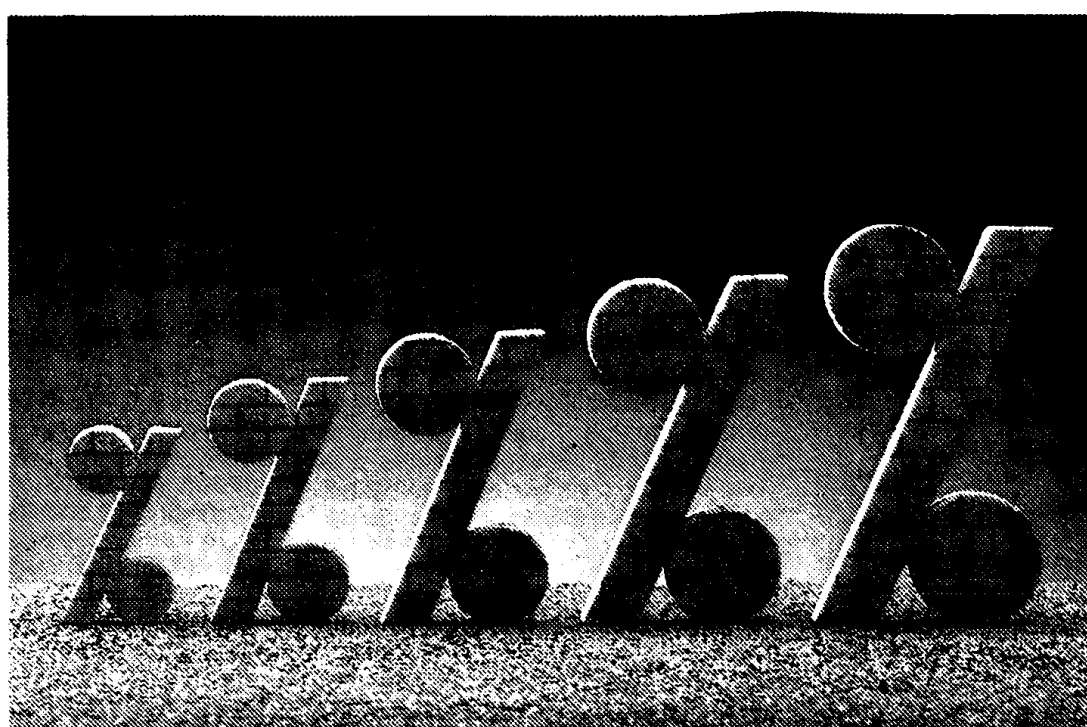
VERKOCHT

Onze Spaarhypotheek scheelt u al gauw zo'n f 1.000,- netto per jaar

Onze Spaarhypotheek - door de Vereniging Eigen Huis "als best geteste" hypotheekvorm van dit moment - is een unieke leenhypotheek die u al gauw zo'n f 1.000,- netto per jaar scheelt.

Voeg daarbij:

- de uiterst stabiele maandlasten;
- de gegarandeerde eindwaarde;
- een maximaal fiscaal voordeel gedurende de hele looptijd;

NIJEUW
Spaarhypotheek 3 jaar vast

en u zult het met ons eens zijn dat terecht van een unieke hypotheek gesproken kan worden.

Naast de Spaarhypotheek hebben wij uiteraard nog verschillende andere mogelijkheden. Zodat we ervan overtuigd zijn dat we ook u een passende hypotheek met de laagste rente kunnen bieden.

De Spaarbank Limburg en de Pancratiusbank doen meer voor lage en stabiele woonlasten.

Wij zijn een kleine internationale onderneming op het gebied van water-technologie en zoeken op korte termijn een

WERKPLAATS TE HUUR

(300-500 m2)

in de regio Nuth-Heerlen

Uw schriftelijke reacties kunt u sturen aan:

Aquagen B.V.
Postbus 22128
6360 AC Nuth
045-245333

Nederland 1

KRO
11.00 Eucharistieviering land. Van uit Werkhoven. Voorganger: Pater Ad F. Vermeulen. Orgel en piano: Gert Coet.
12.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.05 God bewaar me. Documentaire over religie en ontwikkeling. Afl. 1: Kracht om te leven. (herh.).
16.00 Lammers. Gevarieerd middagmagazine.
17.00 Hou nou toch op. Serie over stoppen met roken.
17.30 ••Journal.
17.35 Kieboe. Gevarieerd peuterprogramma.
17.45 Oren van je kop. Poppenserie. Afl.: Bril.
17.55 De gezusters Kokkel. Serie. Afl. 7: Salto mortale.
18.15 Liefdesalfabet. Liefdesboodschappen.
18.20 Loods 6. Jongerenprogramma.
19.00 ••Journal.
19.05 (TT)Waku waku. Spelprogramma.
19.35 Zondagavond met Van Willigen. Praatprogramma.
20.32 Ook dat nog. Satirische consumentenrubriek.
21.16 Brandpunt. Actualiteitenmagazine.
21.55 The Hollywood connection. Filmquiz met Carl Huybrechts.
22.00 Fatale leugens. Engelse misdaadserie naar een roman van Ruth Rendell. Op de avond van een gigantisch popconcert, waarop rockzanger Zeno de hoofdattractie is, wordt het lijk van Dawn Stoner in een nabijgelegen steengroeve gevonden. Dawn was vanuit Londen gekomen om haar moeder te bezoeken. Inspecteur Wexford ontdekt al snel dat zij het jeugdvriendinnetje van Zeno is geweest. Dawn is het laatst gesigneerd bij het huis van Mr Dunsand, de ex-echtgenoot van Neil Tate, die nu

● George Baker en Christoffer Ravenscroft in 'Ruth Rendell mysteries'. (Nederland 1 - 23.00 uur)

met de manager van Zeno is getrouwd.
23.50 Vastenoverweging. Bij het schilderij Het Avondmaal van Salvador Dali.
23.55-24.00 ••Journal.

Nederland 2

VPRO

09.00 Babar de olifant. Canadees-/Franse tekenfilmserie. Afl.: De bengels.
09.25 Fitless. Sportief kinderprogramma.
09.30 16 Stofzuigers. Serie toneelstukjes. Afl. 4: Kolder op zolder.
09.45 Toren van pizzas. Jeugdprogramma.
23.55-24.00 ••Journal.

Duitsland 1

09.35 Disney Club. Gevarieerd magazine. (herh.).
10.00 Die Supersinne der Tiere. Afl. 5: Die Zeit des Lebens.
10.30 ••Besuch bei... Angelika Beinhorn in gesprek met Michael Gwisdek.
11.00 Koptball. Spelprogramma.
11.30 (TT)Die Sendung mit der Maus. Kinderprogramma.
12.00 ••Presseclub.
12.45 Tagesschau. Met Wochenspiegel.
13.10 Programma-weekoverzicht van Eins Plus.
13.15 ••Mozart in Mannheim. Aloysia und Constance, pianoconcert in Bes KV 238 van Mozart.
14.25 Degressi Junior High. Canadese serie. Afl. Nur eine Zigarette.
14.50 A - Z Lifeshow. Gevarieerd kindermagazine.
15.15 Tagesschau.
15.20 ARD-Sport extra. WK bobsleeën: 3e en 4e manche viersmannen. Noorse WK skiën.
17.00 ARD-Ratgeber. Techniek.
17.30 Bilder aus der Wissenschaft. Wetenschappelijk magazine.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.

● Sabino Cruso en Ferdinand Dux in 'Die Piefke Saga'. (Duitsland 1 - 20.15 uur)

België/TV 1

09.00 Samson. Dolle avonturen bij Samson en Gert in de huiskamer, met de tekentekens Bolke de beer, Bouli, Foofur en Babar.
10.15 Look. Mode- en lifestylemagazine.
11.00 De zevende dag. Praatcafé met Tony van den Bosch en Ivo Belet.
13.00 Huizen kijken. Reeks over bouwen, verbouwen en wonen.
13.20 Sunday Proms. Dennis O'Neill, reeks van zeven uitzendingen rond deze lere tenor. Deel 7.
14.30 Schoolslag. Spelprogramma waarin leerlingen en leraren van twee lager secundaire scholen het tegen elkaar opnemen.
15.10 Henri. Canadese jeugdfilm van Francois Labonte. Na zijn moeders dood is de 15-jarige Henri verstoken van liefde. Zijn vader kan hem die niet geven.
16.45 Het pleintje. Vlaamse serie. Afl. 23.
17.30 Kilimanjaro. Nieuwsmagazine voor jongeren.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 263.
18.05 Plons. Afl.: Plons en het olifantje.
18.10 In het wilde weg. Natuurmagazine. Vandaag: De andere kant van de Alpen.
19.00 Sportweekend.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws.

19.45 Sportweekend. Vervolg.
20.30 De Helmanfactor. Tv-spel van Roland Verhavert. Harry Helman komt vijf jaar na zijn vermeende dood geld eisen van zijn vrouw en diens nieuwe echtgenoot.
21.30 Het ei van Christoffels. Reportage over mensen, hoe ze naar zichzelf kijken, over hun omgeving en de feiten van de dag.
22.00 I.Q. Quiz met denk- en weetvragen.
22.30 Vandaag. Aansl.: Kijk uit! Verkeerslip.
22.50 Oog in oog. Serie televisieomroepen. Vandaag: Een slapend nomen.
23.20-23.30 Coda. Plastische kunst: Drie vrouwen in de kerk, van Wilhelm Leibl (Kunststhal - Hamburg).
23.30-23.40 Coda. Plastische kunst: Drie vrouwen in de kerk, van Wilhelm Leibl (Kunststhal - Hamburg).

● Gil Claes in 'In het wilde weg'. (België/TV 1 - 18.10 uur)

10.05 ■De boefjes. Slapstickfilm. Afl.: Big ears (1931).
10.25 Mannetje & Mannetje. Serie slapsticks. Afl. 11: Plantje.
10.30 Agaath. Serie. Afl. 3: Gorbatsjov.
11.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma.
12.00-12.30 Voetbal plus. Sportprogramma.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 The wonder years. Amerikaanse comedy-serie. Afl.: Brightwing. Kevin's zus Karen vraagt steeds of hij briefjes voor haar in een kastje wil leggen op school.
18.25 Lokole.
19.00 Moord-tv. Aandacht voor de moordlijst en andere actuele pop.
19.10 In living colour. Comedyshow.
19.30 Onrust! Subcultureel magazine.
20.00 (TT+••)Journal.
20.10 Van Kooten en De Bie's. Keek op de Week.
20.32 Belevissen. Tweewekelijks programma waarin Peter van Ingen een persoon uit de actualiteit volgt.
(TT)Berlin Alexanderplatz. Duitse serie van Rainer Werner Fassbinder naar het gelijknamige boek van Alfred Döblin. Afl. 10 en 11. (herh.).
22.55 Atlantis. Verkenningen in het land der kunsten, maandelijks kunst- en cultuurmagazine.
23.45-23.50 ••Journal.

Nederland 3

NOS

Programma-wijzigingen mogelijk i.v.m. Gelfoorlog.
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.00 Gevolgen van de golfloorlog.
11.20 Omrop Fryslân Edukatyf: Arsjitektuer en Co. (2).
12.00 Het Capitool. Discussieprogramma.
10.15 Moslaj. Magazine.
10.50 Sardana. Dansspreekje door Montserrat Sanchez en Bruno Perillo.
12.00 ••Das Sonntagskonzert. Festival der Stimmen - Luciano Pavarotti. (herh.).
12.45 Heute.
12.47 Blickpunkt!
13.15 Damals. Vor vierzig Jahren, serie oude weekjournaals.
13.30 Siebenstein. Kinderserie. Afl.: Die Mueschel aus dem achten Weltmeer.
13.55 Spreieraten. Eine komödiantische Zwillingsgeschichte, serie. Afl. 18: Ohne Streit kein Preis.
14.20 Hals über Kopf. Jeugdserie. Afl.: Tierische Ferien.
14.50 Geheimnisse eines Genies. Japanse documentaire.
15.20 Rückkehr nach Korsika. Franse speelfilm uit 1982 van Pomme Meffre.
16.45 Danke schön. Verslag van de actie Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis, bekendmaking van de winnaars.
17.05 Heute.
17.10 Die Sport-Reportage.
18.10 ML - Mona Lisa. Vrouwenmagazine. Vandaag: Frau: Neue Gesetz-zesregelingen.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Parlementaire rubriek.
19.30 Seide aus der Wüste. Documentaire over de zijdehandel.
20.15 Wohin die Liebe fällt. Tv-film van Hans-Jürgen Tögel.
21.15 Tassilo - Ein Fall für sich. Misdaadserie. Afl. 1: Verteidigung von Friedrichshafen.
22.20 Heute.
23.45 Das letzte Spiel. Amerikaanse speelfilm uit 1973 van John Hancock.

Duitsland 3 West

09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Afl. 6. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Cursusinformatie.
10.00 Telekolleg II. Cursus scheikunde. Afl. 6. (herh.).
10.30 Telekolleg II. Cursus dataverwerking. Afl. 6. (herh.).
11.00 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor Grieken, Spanjaarden en Joegoslaven.
12.00 Tele-Akademie. Prof. Dr. Jörg Splitt over Freigebigkeit - das Gesetz der Liebe.

België/TV 2

15.00 Sport extra. Met Tennis: Belgian Indoor - Brussel, finale live vanuit Brussel. Commentaar: Frank Raes.

België/RTBF 1

10.30 Terre et soleil, agrarisch magazine.
11.00 Eucharistieviering, vanuit Cernay, Frankrijk. 12.00 Faire le point.
13.00 Nieuws. 13.25 Le jeu des dictionnaires, spelprogramma. 14.00 Le Nord et le Sud, Amerikaanse serie naar het boek van John Jakes. Afl. 1. 15.35 Coup de foudre, serie. Afl.: La femme du consul. 16.05 Destination le monde: France, documentaire over de Provençale Alpen. 17.00 Génies en herbe, spelprogramma voor scholieren. (herh.). 17.30 Noubanimé, kinderprogramma met tekenfilms. 18.20 Clip à la Une. 18.30 Week-end sportif, sportmagazine. 19.30 Journal en Weerbericht. 20.05 Concert: The golden years, popconcert met o.a. The Fortunes, Johnny & The Hurricanes, Mungo Jerry. 21.20 Pas si bêtes, portretten van dieren. Vandaag: olifant. 21.28 Une affaire meurtrière, Amerikaanse speelfilm uit 1985 van John Korty. Harold Kaufman wordt na 20 jaar gevangenisstraf vrijgelaten en besluit een eerlijk bestaan op te bouwen. 23.09 92 secondes pur l'Europe: Philippe Washer, voormalig Belgisch kampioen tennis. 23.06-23.34 Weerbericht en laatste nieuws.

12.45 Gast in de wereld. Documentaire over de Hakka's de bevolking van Zuid-China.
16.15 Studio sport. Samenvatting van de Nederlandse kampioenschappen indoor atletiek te Den Haag.
17.00 (TT)Dienst met belangstellenden vanuit de adventskerk te Rozenburg.
17.45 Een bericht van de Wilde Ganzen.
17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 Het Griekse vuur. Les 5.
18.30 Sesamstraat.
18.45 Studio Sport.
20.00 ••Journal.
20.10 Kenmerk. Actualiteitenrubriek.
20.35 Een bericht van de Wilde Ganzen.
20.37 Moskou is niet alles. Serie portretten. Deel 3.
21.05 24 uur per dag, 365 dagen per jaar. Programma over het leven op een petrochemische fabriek.
21.35 Ischa. Praatprogramma met Ischa Meijer.
22.05 ••Journal.
22.10 Oog in oog. Serie van twaalf tv-spelen. Afl. 6: Madame Freundlich van Rudy Geldhof, gespeeld door Ann Petersen.
22.41-22.46 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL 4

07.00 Ochtendprogramma. met o.a. Rete Mia.
08.00 Télékids. Gepresenteerd door Irene Moors.
11.00 Studio Rembrandt. Cultureel programma.
12.00 Middagprogramma.
15.00 Classique.
15.45 The Living Planet. Engelse natuurserie.
16.15 Operation Petticoat. Amerikaanse comedyserie.
16.40 Love boat. Amerikaanse serie.
17.30 De ideeënbus.
18.00 Journal.

12.45 Sehen statt Hören. Weekmagazine voor doven en slechthorenden.
13.15 Europa-Magazin.
13.40 West 3 aktuell.
13.45 Fenster-Platz.
14.00 Handwerker der Welt. Der Topfer.
14.15 Artisten in der Zirkuskuppel. Rattos, Westduitse speelfilm uit 1968 van Alexander Kluge.
16.00 Ellis Island. Reportage over dit eilandje bij New York.
17.00 WDR-Treff.
18.00 Aktuelle Minute.
18.01 Es war einmal...das Leben. Tekenfilmserie. Afl. 22: Eine grosse Kraft von Innen oder Schutz durch Implung.
18.30 Gott und die Welt unterwegs. Staatsgehoorsam oder Fahnenflucht.
18.58 Programma-overzicht.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine.
20.00 Lich-Steinstrass stirbt oder Requiem für ein Mäiglockchen. Reportage over het dorpe Lich-Steinstrass en omgeving.
21.48 West 3 aktuell.
21.55 Schmitteinander. Amusementsprogramma met Harald Schmidt.
23.25 Maze-Gefängnis. Block H. BBC-documentaire over de zwaar bewaakte Maze-gevangenis waar terroristen in celblok H gevangen zitten.
00.32 West 3 aktuell.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. Gespräch über Bäume. (herh.).
08.00 Spanien. Sprache, Land und Leute. Les 7.
08.30 Telekolleg II. Cursus wiskunde. Les 32. (herh.).
09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Les 6. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Cursusinformatie.
10.00 Telekolleg II. Cursus scheikunde. Les 6. (herh.).
10.30 Telekolleg II. Cursus informatica. Les 6. (herh.).
11.00 Musik um Elf. Glenn Gould-cyclus. Werken van Bach en Schönberg.
11.30 Symfonie in g KV 550 van Mozart. Uitgevoerd door het Radio Symfonie Orkest van Stuttgart o.l.v. Gianluigi Gelmetti.
12.00 Tele-Akademie. Prof. Dr. Jörg

België/Télé 21

15.00 Tennis: Indoor kampioenschappen, finale. 18.00 Felix. Gevarieerd magazine. 18.30 Cargo de nuit, muziekmagazine. 19.20 Tekenfilm van Tex Avery. 19.30 Journal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Retro 21: Eddie Constantine-cyclus: Vous pigez?, Franse speelfilm uit 1955 van Pierre Chevalier. 21.35 Laatste journaal en weerbericht. 22.05 Concert 21: David Bowie, Serious moonlight tour 1983. (herh.). 23.05-00.00 Week-end sportif.

TV 5

07.00 Mollerissimo, tekenfilm. 07.30 Canadees nieuws. 08.00 Envoyé spécial. 09.00 Feu vert. 09.30 Découverte. 10.00 Nieuws. 10.05 Archives musicales. 11.00 Portrait musical. 12.00 Nieuws. 12.05 Concert. 13.00 Frans nieuws. 13.15 L'école des fans. 14.00 Comédie, comédie. Frans theater. 16.05 Nieuws. 16.15 Destination le monde. 17.05 Fil NRJ. 18.00 Flash wicelle. 18.30 Francifolies de Montréal. 19.00 Nieuws. 19.15 Clin d'oeil. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Sept sur sept. 21.00 Nieuws en weerbericht. 21.35 Special Cinéma: Un autre homme, Canadese tv-film. 23.05 Nieuws. 23.20-00.20 Magazine de cinéma.

LD TV
LIMBURGS DAGBLAD
GOED BEKEKEN
HEERLEN
HOENSBROEK
Kanal 59
KERKRADE
Kanal 64
Met muziek van SKY RADIO
Voor meer informatie
045-739300

18.15 Bios.
19.00 Scrabble.
19.05 Full House. Amerikaanse comedyserie.
19.30 Journal en weerbericht.
19.40 Yellowthread Street. Engelse detectiveserie.
20.25 Scrabble.
20.35 Columbo. Amerikaanse detectiveserie.
22.10 Scrabble.
22.15 Murphy Brown. Amerikaanse comedyserie.
22.40 Match. Actueel sportprogramma.
23.55 Journal.
00.05 Dallas. Amerikaanse serie.
00.55 Nachtprogramma. Met o.a. Rete Mia, Beton Bidon en Classique.

Spielt over egoïsme. Aansl.: Si ch'io voglio sperare van Pasqualini.
12.45 Sehen statt Hören. Magazine voor doven en slechthorenden.
13.15 Ihre Heimat - unsere Heimat. Magazine voor gastarbeiders uit Griekenland, Spanje en Joegoslavië.
14.15 Die Artisten in der Zirkuskuppel. Rattos, Duitse speelfilm uit 1968 van Alexander Kluge.
15.55 Krokodil, Adler, Storchenein. Over modelsoorten.
16.15 Hobbytheek. Vandaag: Milieuvriendelijke was- en schoonmaakmiddelen.
17.00 Augenzeugen berichten. Documentaire over de Slag van Verdun in 1916. Deel 1.
17.45 Rätselkommode (1).
18.30 Das Südwest-Journal aus Rheinland-Pfalz.
19.00 Prominenten im Renitenz.
19.45 Die Kirschen der Freiheit. Alfred Andersch, documentaire over deze schrijver.
20.30 Channel Dizzie Tunes. Noorse bijdrage aan de Gouden Roos-competitie van Montreux 1988.
21.00 Formen gewinnen. Serie over industrial design. Afl. 1: Mobiliteit.
21.45 Die Mummel-sage. Reportage over de legende rondom het Mummelmeer.
22.00 Nieuws.
22.05 Flutlicht. Sportmagazine.
23.00 Wortwech. Ernst Eiltz in gesprek met Benjamin Navon.
23.45 Denkanstösse. Lob der Langsamkeit.
23.50 Weisses Fleck.
00.35 Schlagzeilen.

RAI UNO

10.50 Santa Messa.
11.55 Parole e vita.
12.15 Linea verde.
13.00 TG l'una.
14.20 Notizie sportive.
14.30 Domenica in ...
15.50 Notizie sportive.
16.00 Domenica in ...
16.50 Notizie sportive.
17.00 Domenica in ...
18.10 90 Minuto.
18.35 Domenica in ...
19.50 Che tempo fa.
20.00 Telegiornale.
20.40 I misteri della giungla nera. Film.
22.20 La domenica sportiva.
00.00 TG1 notte - Che tempo fa.
00.20 Sport. Tennis.

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.02 KRO's Ontbijtshow (NOS: 7.30 Nws). 7.53 Ter overweging. 8.08 Groot nieuws. 9.03 De Verbeelding. 9.30 De andere wereld van zondagmorgen op één. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophel en vertier. (NOS: 12.30 Nws). 13.08 Hier en Nu. 13.45 Nieuws de lijn, sport en muziek. 18.08 NOS Aktueel. (18.30 Nws). 19.03 Archie. 20.02 The bands. 21.02 The great American songbook. 22.02 New age magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 8.02 Vroege Vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet Coen Stork (X). 10.30 Capuccino in de morgen. 11.02 Muziek-moziek. 12.02 Cappuccino in de morgen, vervolg met om ca. 12.15 AVRO Radiotheater presentatie de Marx Brothers radioshow: Advocaatkantoor Fywhel, Styler & Fywhel. 13.02 AVRO Radio-journaal. 14.02 Mezzo. 16.02 Het punt. 18.02 Album. 20.02 De sofa. 20.30 The great American songbook. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

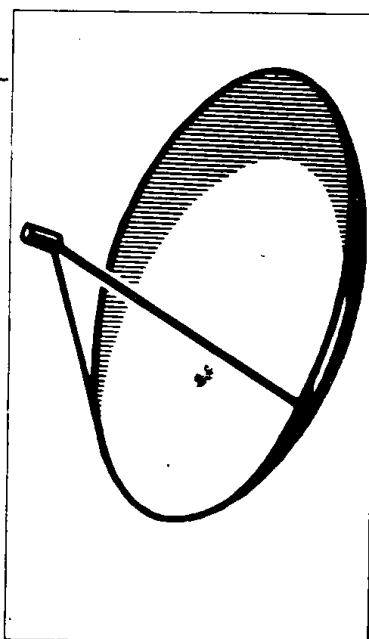
Elk heel uur nieuws. 8.02 Goudkorts. 10.02 De wakker wereld. 12.02 KRO-miniparade. 13.02 Het weeshuis van de 15. 15.02 KRO's Hitwek. 16.02 Liedjeslijst. 18.02 De jonge honden. 20.02 Leidse Kade live. 22.02-24.00 Op slag van maandag.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 Muziek voor beginners. 9.00 Musica Religiosa et Profana. 9.55 Progr-overz. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Vokalise. 13.00 Nws. 13.02 De Nederlandse. 14.00 Concert op de zondagmiddag met om 14.15 Rotterdamse Filharmonisch Ork met sopraan. (Pauze: Praten over muziek). 16.30 Diskotab. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. pianomuziek. 23.00-24.00 Finale.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Verhalen vooraf. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde Ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. (13.00 Nws). 14.00 Radio Romanica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Liturgie & kerkmuziek. 18.40 De onbekende Ister. 19.00 Nieuws in het Turks. 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch. 19.10 Nieuws in het Berbers. 19.15 Nieuws in het Chinees. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en hoop. 21.00-22.20 Medelanders Nederlanders.

RTL Plus

06.00 Ein Herz für Wauzi. Tekenfilmserie. Herh.
06.20 Die Holidays aus Rom. Tekenfilmserie. (herh.).
06.45 Die Jetsons. Tekenfilmserie. (herh.).
07.10 Yogi Bär. Tekenfilmserie. (herh.).
07.35 Scooby Doo. Tekenfilmserie. (herh.).
08.00 Li-La-Launebär.
09.30 Tekenfilm.
09.35 Rumpelstilzchen. Amerikaanse sprookje uit 1986 van David Irving.
11.00 Die Woche. Mit Geert Müller-Gerbes, talkshow.
12.05 Klassik à la carte.
12.35 Die unglaublichen Geschichten. Serie. Afl.: Superkräfte unseres Gehirns.
13.00 Junior Zeit. Met: Mein Vater ist ein Ausserirdischer, Amerikaanse serie. Afl.: Wir sahen uns vor Gericht: Familie Munster. serie. Afl.: Friedhof Herman: Ultramann - Mein geheimes Ich. serie. Afl.: Die Geruchteüche.
14.15 ■Der Hochtouist. Westduitse speelfilm uit 1961 van Ulrich Erfurth. Directeur Mylius uit Keulen reist vaak naar München, ogenschijnlijk om bergsport te beoefenen. In werkelijkheid speelt hij in het geheim toneel.
15.50 Unser kleines Theater. Der Hausfreund, toneelstuk van Maximilian Vitus. Neef Jakob brengt meester Streiberger op het idee, dat zijn vrouw wel eens een huisvriend zou hebben.
17.45 Kunst und Botschaft.
17.50 Kilometer 330. Countrymuziek.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Toeristische quiz. Vandaag: Hawaii.
20.15 Zwei Bayern im Urwald. Westduitse speelfilm uit 1957 van Ludwig Bender. Michl Moosrainer en zijn vriend Jonathan Ratzenstaller zijn voor een safari naar Afrika vertrokken. Ze willen hun landgenoot Toni helpen in het oerwoud Bayerische Bier te bouwen. (herh.).
21.50 Spiegel TV. Actualiteiten.
22.25 Prime Time-Spätausgabe.
22.45 Chefarzt Dr. Westphal. Das turbulente Krankenhaus, serie. Afl.: Ficus blitzt ab. Een aantal geheimzinnige doden verontrust de artsen. Tegen de wil van het bestuur wordt een afdeling gesloten.
23.40 Tennis extra. Finale van het toernooi in Chicago.
00.55 Unbekannte Dimensionen. Twilight zone, serie bovennatuurlijke verhalen. Vandaag: Eine Party mit Folgen. Een geheimzinnige vreemde ding biedt de componist Bluestone aan, hem in het verleden terug te plaatsen.
01.20 Alfred Hitchcock zeigt. Serie verhalen. Vandaag: Tödliche Dosis.
01.45-01.50 Aerobics.

SAT 1

08.05 Zapp. 08.30 Neon Rider. Aansl. tekenfilms. 09.30 Bezauberende Jeanne. 10.00 Tier + Wir. 10.30 Auf und davon. 10.55 Programma-overzicht. 11.00 So gesehen. 11.05 Eine schöne Bescherung. Amerikaanse filmkomedie uit 1981 van Michael Schultz. 12.45 Familie Feuerstein. 13.10 Hotel. 14.00 Juxbox. 14.30 SAT.1 SPORT live. 17.10 Die linke Hand Gottes, Amerikaanse speelfilm uit 1955 van Edward Dmytryk. 18.45 SAT.1 BLICK. Aansl. Sat. 1 WETTER. 18.50 SAT.1 SPORT-CLUB. 19.30 Von Herz zu Herz, Lustige Musikanten. 20.00 Rheinsberg. Duitse speelfilm uit 1967 van Kurt Hoffmann. 21.40 SAT.1 BLICK. 22.00 Talk im Turm. 23.15 Valentina, Italiaanse erotische film. 23.45 SAT.1 Sport. 00.45 ■Der Prozeß, Duitse/Franse/Italiaanse speelfilm uit 1962 van Orson Welles. 02.40-02.50 Programma-overzicht.

SSVC

07.00 Sky Nieuws over de situatie in de Golf. 08.00 Headline news. 10.00 Sky news. 11.30 Children's SSVC. 11.45 The Jetsons. 12.05 A week in politics. 12.45 The chart show. 13.35 Sportmasters, quiz. 14.00 News nd BFG weather. 14.10 Songs of praise. 14.55 Summer season. 15.10 Star trek: 4-serie. 16.00 Entertainment. 18.30 Eastenders. 19.30 Catchphrase. 20.00 News and BFG weather. 20.10 Ruth Randal. 21.00 Lovejoy, detectiveserie. 21.45 News and BFG weather. 22.00 Sky Sunday. 22.35 That's life. 23.35 Magazine.

BBC Europe

09.50 Today's viewing. 09.55 Playdays. 10.15 Lent service. 11.00 France actuelle. 11.25 Mexico Vivo. 11.55 Step up to word power. 12.15 A way with numbers. 12.40 Bazaar. 13.05 See hear. 13.30 Country file. 14.00 News summary. 14.05 On the record. 15.00 Eastenders. 16.00 Scrutiny. 17.30 Bowls. 18.05 The clothes show. 18.30 Antiques Roadshow. 19.15 Liffeline. 19.25 News and weather. 19.40 Songs of praise. 20.15 Brushstrokes. 20.45 Brushstrokes. 21.15 Lovejoy. 22.05 That's life. 22.45 News and weather. 23.00 Money programme. 23.40 Clive James interview. 00.15 Everyman 'Act of love'. 00.55 Monday's viewing.

Eurosport

07.00 Hour of power, religieus programma. 08.00 Fun factory, kinderprogramma. 10.00 Afwisselend: WK langlaufen 50 km voor heren, live; Europacup basketbal voor heren, 9e ronde; Trans world sport; WK bobsleeën vanuit Altenberg: 4-mans bob; boksen, samenvatting; zeilen: BOC round, the world yacht race special. 18.30 international motorsport. 19.30 Tennis: vanuit Düsseldorf: Stefan Edberg - Goran Ivanisevic. 21.00 WK trampolinespringen. 21.30 The game of billiards, voetbal documentaire. Deel 3. 22.30 WK bobsleeën: 4-mans bob, samenvatting. 23.00 WK langlaufen, samenvatting. 00.00-01.30 Open tennisschampionenschappen voor dames: finale.

Super Channel

07.00 The Mix, videoclips. 13.30 Hello, Australia Hello Vienna, amusementsprogramma. 14.00 The Mix, videoclips. 15.00 It is written, religieus programma. 15.30 The Mix, videoclips. 16.00 Touristic Magazin. 16.30 E.R.F., religieus magazine in het Duits. 17.00 The Mix, videoclips. 17.30 The World Tomorrow, religieus magazine. 17.55 Weerbericht. 18.00 Business weekly, financieel magazine. 18.30 Super sports news. 18.35 Inside View, serie actuele documentaires. 19.30 Videofashion, modemagazine. 20.00 Spin, Europese hitparade. 21.00 Weerbericht. 21.05 Super sports news. 21.10 Sunday night at the movies: The pied piper of Hameln, Amerikaanse speelfilm uit 1957 van Bretnagel Windust. Aansl.: the late night mix, videoclips.

MTV Europe

08.00 Paul King. 10.00 Club MTV. 11.00 Spotlight. 11.30 European Top 20. 13.30 XPO. 14.00 Pip Dann. 18.30 Week in rock. 19.00 US Top 20 Countdown. 21.00 120 Minutes. 23.00 XPO. 23.30 Headbangers Ball. 01.30 R'n'R Cokes. 03.00 Night videos.

CNN

24 uur per dag nieuws. 07.10 Moneyweek. 07.40 Healthweek. 08.10 Showbiz this Week. 09.40 The Big Story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World Business. This Week. 11.15 Larry King Weekend. 12.10 Showbiz This Week. 12.40 Style with Elsa Klensch. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your Money. 16.10 On the Menu. 16.40 Newsmaker Sunday. 17.10 CNN Travel Guide. 17.30 Preview. 18.00 World Business. This Week. 18.40 International Correspondents. 19.40 Moneyweek. 20.00 Futurereview. 21.00 CNN World Report. 00.00 Baseball '90. 00.40 Inside business. 01.10 The week in review.

radio

Omroep Limburg

9.03-10.00 Postbus 94. Muziek op verzoek. 10.02-11.00 Trelpunt: interviews, discussies, live-muziek en een collum. 11.02-12.00 Sport. 12.02-13.00 Het Concert: concert-serie met vooraanstaande (amateur)orkesten, anssembles en koren. 18.05-19.00 Sport.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen. 6.30 Nws. 7.00, 7.3

● 'Miss Limburg': Jacqueline Schuman (21) uit Venlo.

Verkiezing Miss Universe

Van onze showpagina-redactie
HEERLEN – Uit twaalf kandidates zal donderdag in het Amsterdamse Sonesta Hotel de Nederlandse Miss Universe 1991 worden gekozen. Dat gebeurt tijdens een rechtstreekse tv-uitzending vanaf 21.05 uur op Nederland 2. Elke provincie wordt vertegenwoordigd, Limburg door de 21-jarige Jacqueline Schuman uit Venlo. De twaalf kandidates presenteren zich in avondjurk, vrijetijdskleding en badmode. De uiteindelijk winnares, Miss Universe Nederland, wordt gekozen door een vakjury en de kijkers.

De kijker kan tijdens de tv-uitzending telefonisch (06-340.350.10) een stem uitbrengen op de Miss van zijn of haar keuze. Het kiezen van een opvolgster voor de huidige Nederlandse Miss Universe, Angela Visser, heeft alles te maken met een eerder gedane oproep door Veronica. Daarop reageerden ruim zesduizend ambitieuze jongedames en in januari vond in Hilversum een voorselectie plaats. Na de definitieve selectie van 'De 12 mooiste van Nederland' vloog het dozijn charmante dames naar Curaçao. Daar werden op de meest sprookjesachtige locaties opnamen gemaakt van 'The Dutch dushi dozen', zoals een plaatselijke bewonderaar de twaalf Nederlandse 'Miss'-en beschreef. Dushi is de term in Papiamentu voor alles wat mooi en goed is. Zo krijgt de kijker donderdag dus ook beelden te zien van de bruisende binnenstad van Willemstad, de talloze fraaie stranden en baaien, zoals de Kribbaai en Casa Bao, het Zeeaquarium met z'n haaien, het Spaanse Water en de Tafelberg.

Goud van Oud gaat niet door

Van onze rtv-redactie
HEERLEN – Het vijfde Goud van Oud festival van Veronica is te elfder ure afgelast. Oorzaak: De Golf-oorlog en gevreesde terroristische acties tegen Amerikanen. Het festival zou op 19 april in Arnhem plaatsvinden en op 23 april op televisie worden uitgezonden. Als hoofdat en uitsmijter had Veronica Meatloaf gecontracteerd. De manager van Meatloaf liet al snel na het uitbreken van de oorlog weten dat zijn ster niet in een vliegtuig zou stappen. Vervolgens heeft Veronica getracht The Kinks te boeken, maar ook die groep vindt vliegen momenteel te gevaarlijk. Volgens Veronica had het weinig zin om op korte termijn nog te zoeken naar een goede vervangende act. „We proberen het festival in de herfst te organiseren en als dat niet lukt, dan schuiven we het hele feest maar een jaartje door.”

Van onze rtv-redactie
AMSTERDAM – Hij behoort tot een nieuwe generatie televisiemakers: hard, cynisch en niet bang voor confronterende vragen. Gert Berg (32) is de 'angry young man' van Veronica. Zijn praatprogramma 'Berg je voor Berg', dat elke donderdagavond tussen elf en twaalf uur wordt uitgezonden, trekt op dit moment de meeste kijkers op dat uur. Gert Berg ondergaat alles met een woede die verbazing oproept.

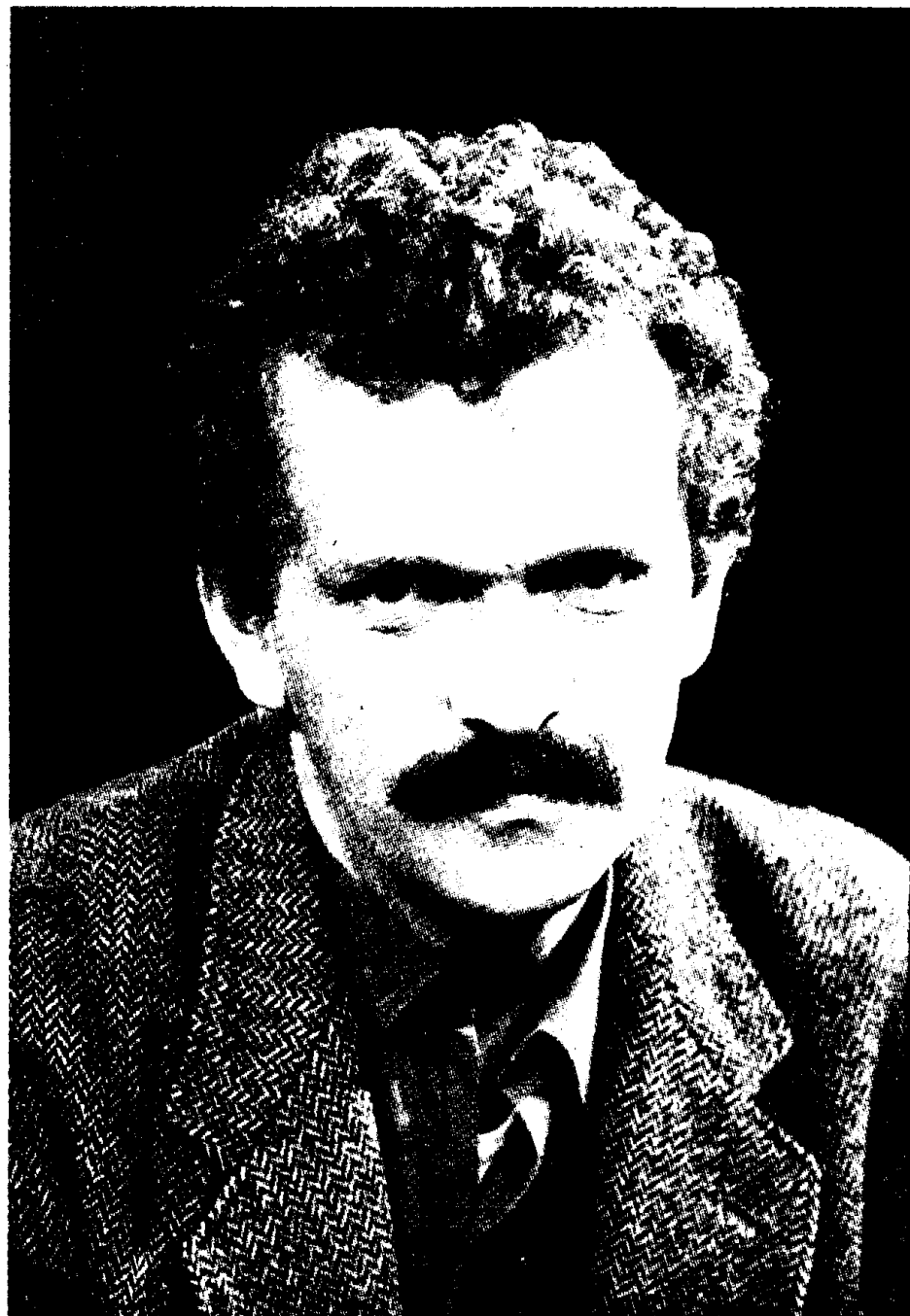
De televisiepresentator begon zijn journalistieke loopbaan schrijvend voor het regionale dagblad 'De Vallei'. Na zijn opleiding aan de School voor de Journalistiek werkte hij voor opinie-weekbladen als Elsevier, Newsnet en diverse muziekbladen. Daarna liep hij stage bij Veronica voor het televisieprogramma 'Nieuwslin' en werkte hij als radioverslaggever. Gert Berg werd al snel de 'tweede Jaap van Meekren' genoemd en begon op te vallen met reportages vanuit de hele wereld. Het was dan ook de bedoeling dat hij Van Meekren zou opvolgen bij Nieuwslin,

Nieuwe regisseur nu al verslaafd aan tv-serie Medisch Centrum West vrijdag weer van start

Van onze rtv-redactie
LELYSTAD – Jan van de Wouden (Marc Klein Essink) is na zijn schorsing als internist in Medisch Centrum West het beroep van kelner gaan uitoefenen. Dat is een doorn in het oog van Paul van der Voort (Eric van Ingen), de gepensioneerd internist die zich maar blijft bemoeien met de gang van zaken in het ziekenhuis in Lelystad. Van der Voort probeert dan ook alles om Van de Wouden terug aan de snijtafel te krijgen.

Maar een terugkeer zal niet makkelijk zijn. In de nieuwe reeks van MCW, waarmee de TROS aanstaande vrijdag van start gaat, wordt de kijker geconfronteerd met een fusie van Medisch Centrum West en het Polderziekenhuis. Op alle afdelingen moeten koppen rollen. Ook in de top, waar tevens een hevige machtsstrijd wordt uitgevochten. Eric Koning (Rob van Huist) en Dick van Lennep (Klaas Hofstra) hebben naast zich Victor Brouwer (Bram van der Vlugt) en Astrid Meeuwis (Guusje Eybers) gekregen en met name Brouwer is niet vies van macht. Maar of hij de terugkomst van Van de Wouden kan tegenhouden? Klein Essink zal in elk geval geen genoegen nemen met de bijrol van kelner. Het kan dus nog heel interessant worden.

Met de terugkomst van Jan van de Wouden viel het doek voor internist Daniel Vermeer (Henk Elich). Elich, die in de derde serie uitgroeide tot het sympathieke gezicht, duldde Klein Essink niet naast zich. Hij zette de productieleiding voor het blok door te stellen: 'hij er niet in of ik eruit' en hij mocht gaan. Scenarioschrijver Hans Galesloot: „Ik had voor hem een hele mooie rol geschapen naast Klein Essink. Maar hij wilde niet. En je kunt dan nog zulke mooie dingen bedenken, als de acteurs het niet willen, kun je er niets mee. Dan merk je dat je met mensen werkt. Ik heb het verhaal helemaal om

● Guido Pieters: „Er moet weer meer entertainment komen en minder zogenaamd 'artistiek verantwoord' werk.”

moeten gooien. En dan ook helemaal om, want Elich was onderdeel van de rode draad van het verhaal. Dat was behoorlijk vervelend.”

Galesloot vindt het overigens niet slim van Elich om al te stoppen met de serie. „Hij had de grote publiciteit nog niet gehaald, maar was inmiddels al wel bekend bij het grote publiek. Hij stond op het punt door te breken, te oogsten.” Omdat al eerder acteurs na een aantal afleveringen

te kennen gaven ermee te willen stoppen, zijn de contracten tegenwoordig anders opgesteld. Galesloot: „In het begin contracteerden we de mensen per seizoen. Nu hebben we contracten van twee jaar.”

Regisseur

De vierde serie kreeg ook een nieuw artistiek gezicht. Regisseur Nico Knapper ruimde op eigen verzoek het veld voor de

uit de filmwereld afkomstige Guido Pieters ('Ciske de Rat', 'dr. Vlimmen', 'Kort Amerikaans', 'Op hoop van zegen' en 'Te gek om los te lopen'). Pieters heeft het prima naar zijn zin. „Ik ben nu al verkocht aan deze serie en zet er andere dingen voor opzij. Zo verslavend als de serie voor het publiek is, zo verslavend werkt die ook op mij.” Pieters heeft het werk van Knapper gewoon voortgezet. „Het enige wat ik veranderd heb, is de snelheid van filmen. Misschien is het licht hier en daar anders en staan de camera's anders opgesteld. Maar al met al is er niet veel gewijzigd.”

Het werken voor tv is anders dan films maken, vindt Pieters: „Ik heb voor de televisie in tijd uitgedrukt in één jaar meer drama gemaakt dan de afgelopen twintig jaar in film. In twaalf dagen neem je 100 minuten tv op. Daar heb je in de filmwereld minimaal 40 tot 60 dagen voor nodig. Je kunt met tv zo snel werken, omdat video relatief gezien niets kost, terwijl je voor film duizenden gulden per drie minuten kwijt bent. Je kunt dus met meerdere camera's werken en je hoeft niet zo vaak te repeteren. De snelheid bereik je ook door de productiefases zo goed voor te bereiden dat je tijdens het draaien zo min mogelijk tijd verliest.”

Pieters vindt de kwaliteit van video verbijsterend. „En de ontwikkeling staat nog niet stil. Het wordt steeds beter. Ik voel me dan ook thuis bij dit werk. Maar ja, de Nederlandse film ligt sowieso op zijn gat. Hoe dat komt? Er worden op dit moment de verkeerde films gemaakt, want er is best wel een markt in Nederland. De films die gemaakt worden zijn niet meer interessant voor het grote publiek, hooguit voor vrienden en bekenden. Er moet weer meer entertainment komen en minder zogenaamd 'artistiek verantwoord' werk. Het succes van film is onderhevig aan het talent. In Engeland is na ruim twintig jaar stilte weer iets aan de hand in de filmwereld, maar in Duitsland is sinds de dood van Fassbinder toch ook niets fatsoenlijks meer gemaakt. Het is een golfbeweging en Nederland zit op dit moment in een dal.”

Schrijver van MCW wil in '92 stoppen

● Hans Galesloot: „In 1992 loopt mijn contract af en dan wil ik wel eens wat anders.”

Van onze rtv-redactie
HILVERSUM – De TROS is opgelucht. Na afwezigheid van vier weken, waarin de kijkcijfers fors terugliepen, is het paradepaardje Medisch Centrum West aanstaande vrijdag weer terug op de buis. TROS-tv-directeur Cees den Daas bij de presentatie van de vierde serie: „Het gegeven van de kijkcijfers dwingt ons om met Medisch Centrum West door te gaan.”

Maar niet iedere betrokkene wil eeuwig met de serie doorgaan. Scenarioschrijver en bedenker Hans Galesloot heeft andere toekomstplannen. „In 1992 loopt mijn contract af en dan wil ik wel eens wat anders.” Galesloot denkt aan een verhuizing naar de Duitse tv. „Ik heb door Medisch Centrum West goede contacten opgebouwd met de West Deutsche Rundfunk (WDR). Als ik daar een kans krijg, pak ik die met beide handen aan. Met MCW scoorde de WDR in de middag hogere kijkcijfers dan normaal. De serie is er zo populair dat het boek al een tweede druk heeft. Ze hebben inmiddels de tweede en de derde serie ook al aangekocht.”

Galesloot wil ook graag naar Duitsland, „omdat het werkelijkmaakt er prettiger is. Het is een groot tv-land waar meer mogelijkheden zijn. De kostprijs van een uur tv ligt er drie keer hoger dan hier. Daarbij komt dat ik wel affiniteit heb met de Duitse cultuur.”

Als Galesloot in '92 stopt met Medisch Centrum West betekent dat niet per definitie het einde van de serie. Galesloot: „Contractueel is het zo geregeld dat de TROS met de serie verder mag gaan. Ze mogen een andere schrijver in dienst nemen. Het enige wat ze mij moeten blijven betalen is een bedrag aan rechten, omdat MCW nu eenmaal mijn 'kindje' is.”

Galesloot weet wel dat dit hem nooit meer zal overkomen. „Het is een fout van de beginner. Ik ben enthousiast begonnen met het schrijven van de serie en heb me verder niet laten adviseren. En zo betaal ik nu mijn leergeld.”

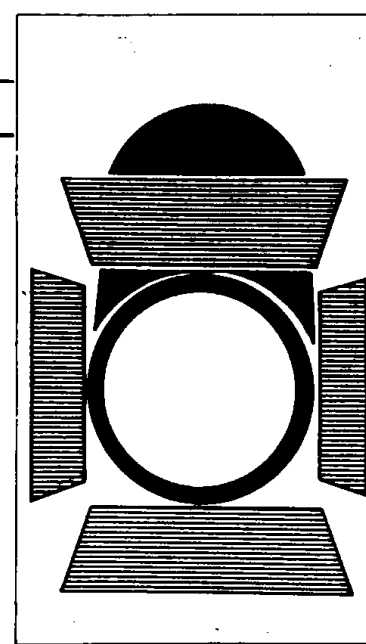
De volgende keer zal ik bij een dergelijk project tevens optreden als co-producent. Zodat als ik wil stoppen, het dan ook werkelijk stopt.”

niet glades en keurig zijn onderwerpen af zit te draaien. Daar hou ik wel van.”

Respect

„En die Engelsman: Terry Wogan, die ik onlangs in mijn eigen programma had. Dat vind ik een held, die man is goed als presentator. Ik heb daar respect voor.”

Het lijkt allemaal zo makkelijk, als je daarmee bedoelt dat ik voorlopig toch maar een eigen televisieprogramma mag leiden en daar dan redelijk succesvol mee ben. Ik geloof in wat Jaap van Meekren mij ooit zei: 'Het geluk is met de ijverigen'. Je moet er verdomd hard voor werken en je moet er verdomd veel voor incasseren. En dan kun je je vervolgens gaan afvragen of je nou eigenlijk wel echt gelukkig bent. Maar zullen we over dat laatste maar ophouden?”

Math Haan op DFF-tv

Van onze rtv-redactie

LANDGRAAF – Trompettist Math Haan uit Landgraaf zal vanavond (zaterdag) als eerste Nederlander optreden tijdens de tv-hitparade 'Eine weite Reise'. Het programma, dat tussen 19.00 en 19.45 uur rechtstreeks wordt uitgezonden vanuit de tv-studio's in Rostock, is via DFF 1 alleen maar in de voormalige DDR te ontvangen. Math Haan brengt het nummer 'Trumpets for lovers'.

● Ron Brandsteder zal kandidaten ontvangen die RTL 4 niet via kabel-tv kunnen zien.

Ron promotor schotelantennes

Van onze rtv-redactie
HEERLEN – Ron Brandsteder wordt door RTL 4 binnenkort ingezet als promotor van Astra schotelantennes waarmee de zender ook in niet-bekabelde huishoudens bekeken kan worden. Ron Brandsteder begint op 25 april met een kwis en zal kandidaten ontvangen die RTL 4 niet via kabel-tv kunnen zien.

Volgens RTL 4 zijn er nu in Nederland zo'n kleine 200.000 scho-

tels verkocht en hebben 30.000 mensen ook nog eens een RTL 4-decoder aangeschaft. Een aantal programma's van RTL 4 kan namelijk alleen via deze decoder bekeken worden. Brandsteder geeft in de show schotelantennes als prijs weg en wijst het publiek en de kijker thuis op de mogelijkheden van een schotelantenne. Een schotelantenne is te koop voor rond de duizend gulden en een RTL 4-decoder kost 199 gulden.

Manfred de Graaf interim-manager

Van onze showpagina-redactie
DEN HAAG – Acteur Manfred de Graaf is door het gemeentebestuur van Rijswijk aangetrokken als interim-manager van de in aanbouw zijnde schouwburg in die plaats. De Graaf krijgt tot taak de organisatie van het nieuwe theater op poten te zetten en de verpachting van het bijbehorende restaurant te regelen. Het moet in september worden geopend, waarna de taak van de interim-manager er op zit.

De nieuwe schouwburg in Rijswijk omvat een grote zaal met 650 plaatsen, met een toneeltonen van 21 meter hoog, en een kleine zaal voor 150 bezoekers. De kosten bedragen zo'n tien miljoen gulden.

De Rijswijkse schouwburg heeft op het moment anderhalve vacature. Het geld dat met die onderbezetting is bespaard, wordt gebruikt om de als dokter Lansberg uit de tv-serie 'Zeg 'ns AAA' bekende acteur te kunnen betalen.

Gert Berg: 'Het geluk is met de ijverigen'

maar hij koos voor een eigen televisieprogramma.

„Er wordt op me gelet, dat is een nadeel van dit vak. Collega's, recensenten, ze weten het allemaal beter. Ik word er de laatste tijd niet goed van. Iemand als Koos Postema kan het maar niet laten kritiek te spuien in interviews. Dan krijg ik zoiets van: hou op man, je bent zelf een ingeslagen zak. Dat ligt daar maar met een dikke pens op de bank zijn verrijn de wereld in te helpen. Word wakker man, denk ik dan, je hebt je beste tijd gehad. Ik vind het zo onkies, om jongere collega's het gras voor de voeten weg te maaien.”

„Werken aan een praatprogramma, betekent zes kranten per dag

lezen plus alle weekbladen. Ik heb een kleine redactie en daarmee selecteer en bestudeer ik mijn onderwerpen. Het is keihard werken, je maakt weken van zestig, zeventig uur. Jammer is dat ik iemand ben die uitsluitend over kennis van kranten beschikt, mijn ideaal is om meer boeken te gaan lezen, meer gespecialiseerd te worden in deelgebieden. Maar omdat ik enerzijds een perfectionist ben en anderzijds ontzettend lui, komt dat er dus eigenlijk nooit van. Zodra ik vrij ben, doe ik niks meer. Ik hoop wel met dit werk door te blijven gaan, nog een paar jaar in ieder geval. Hoewel ik heel goed besef dat ik in de journalistiek mijn plafond heb bereikt. Ik bedoel: verder dan een eigen praatshow kun je natuurlijk niet.

Of ik geen voorbeelden heb van mensen die ik zou willen evenaren? Niet meer, nee. Ja, vroeger, toen keek ik op tegen journalisten als Koos Postema en Aad van den Heuvel. Maar die mensen zijn voorbij, die zijn van een andere generatie. Neem iemand als Paul Witteman, die vind ik uiteindelijk toch een beetje kleurloos, een beetje gezapig. 'De voorzichtigheid van de VARA', noem ik hem. Ik kan daar niet overdreven opgewonden van worden. Of Sonja Barend: een vakvrouw, dat wel, maar haar programma, haar stijl, dat is van een semi-intellectualisme, waar ik niks mee kan. De enige die ik goed vind, van deze tijd dus, is Karel van de Graaf. Een presentator met 'kloten', iemand die zijn nek durft uit te steken, die

● Gert Berg: „Verder dan een eigen praatshow kom ik natuurlijk niet.”